ACTA
SOCIETATIS
PRO FAUNA ET FLORA FENNICA

50

COMMENTATIONES
AD SÆCULUM CELEBRANDUM
KALENDIS NOVEMBRIBUS
A. MCMXXI EDITÆ

HELSINGFORSIÆ
1921

ACTA

SOCIETATIS

PRO FAUNA ET FLORA FENNICA

50

COMMENTATIONES
AD SÆCULUM CELEBRANDUM
KALENDIS NOVEMBRIBUS
A. MCMXXI EDITÆ

HELSINGFORSIÆ
1921

CHARTAM HUIUS TOMI
MUNIFICENTISSIME DONAVIT
KYMMENE AKTIEBOLAG
(KUUSANKOSKI, IN FINLANDIA)

IMAGINES IN OFFICINA SUA FECIT
A-B. F. TILGMANN O-Y.
(HELSINGFORSIÆ)

HELSINGFORS 1921
FRENCKELLSKA TRYCKERI AKTIEBOLAGET

ACTA SOCIETATIS PRO FAUNA ET FLORA FENNICA, 50.

SOCIETAS PRO FAUNA ET FLORA FENNICA 1821—1921

AF

FREDR. ELFVING

MED TRE TAFLOR

HELSINGFORS
1921

HELSINGFORS 1921
FRENCKELLSKA TRYCKERI AKTIEBOLAGET

Innehållsförteckning:

Inledning. 1

I **Sällskapets stiftelse och verksamhet i Åbo åren 1821—1827** 9

II **Sällskapets återupplifvande i Helsingfors och utveckling under professor Sahlbergs ledning åren 1829—1841** 17

Nya stadgar 19. Andan inom Sällskapet 23. Samlingarna 25. Biblioteket 32. Mötena 34. Landsorten 36. Ekonomi 37. Årsmötena 39. Premier 42. Understöd för exkursioner 44.

III **Tid af afmattning och stridigheter 1842—1859** 47

Professor af Tengström 49. Fredrik Nylander 51. William Nylander 53. Publikationer 55. Bonsdorffska fågelsamlingen 58. Alex. Nordmann 64. Den store schismen 67. Adolf Moberg 72. Nya skrifter 80. Nordenstams planer 84. Fredspreliminärer 90. Samlingarnas överlämnande till Universitetet 93. Försoning 94. Nya stadgar 97. Återblick 101.

IV **Tiden 1859—1921** 106

Herbarium Musei Fennici 107. Nya exkursioner och skrifter 110. Nylander contra Fries 115. Nylanders afgång 119. Zoologerna inom Sällskapet 121. Ad. Moberg 124. S. O. Lindberg 127. Konflikt med Mäklin 129. Femtioårsdagen 133.

J. Sahlberg 136. J. P. Norrlin 137. J. A. Palmén 139. Mötena 143. Tryckningskommittén 148. Nya stadgar 149. Bestyrelsen 152. Språkfrågan 154. Sahlbergs afgång 156. Förberedelser till 75-års dagen 157. Dennas begående 160.

Samlareverksamheten 163. Museum 164. Skrifterna 166. Herbarium Musei Fennici ed. II 173. Conspectus Floræ Fennicæ 179. Utvidgad verksamhet 181. Sällskapets ekonomi 191. Bibliotek och skriftbyte 198.

V **Sällskapets tjänstemän** 202

VI **Sällskapets exkurrenter** 207

VII **Biografiska uppgifter** 217

VIII **Sällskapets medlemmar** 229

IX **Register till medlemsförteckningen** 269

Societas pro Fauna et Flora Fennica hade hoppats att historien om dess hundraåriga tillvaro skulle skrifvas af dess ordförande professor J. A. Palmén hvilken mer än någon annan var förtrogen med dess lif och verksamhet. Då detta hopp i följd af professor Palméns bortgång icke kunde uppfyllas, behagade Sällskapets Bestyrelse anmoda mig att öfvertaga uppgiften. Detta hedrande, men på sidan om min egentliga verksamhet liggande uppdrag, ville jag icke afböja, då det föreföll svårt att bland Sällskapets äldre, med dess tidigare öden i någon mån förtrogna medlemmar finna någon som vore villig att åtaga sig detsamma, och då jag häri såg en möjlighet att tjäna Sällskapet.

Sällskapets historia har redan förut för två perioder blifvit skildrad: för de första femtio åren af A. Moberg, för de därpå följande tjugufem af J. P. Norrlin och J. A. Palmén. Af dessa skildringar har jag gifvetvis haft stor nytta, men ständigt har jag gått tillbaka till käll-urkunderna. Dessa äro Sällskapets protokoll och andra i dess arkiv bevarade handlingar äfvensom det akademiska konsistoriets protokoll. En del upplysningar hafva vunnits ur professor C. R. Sahlbergs bref till grefve C. G. Mannerheim och professor W. Nylanders bref till doktor J. M. J. af Tengström, alla tillhöriga Universitetets Entomologiska museum. Jag har också kunnat begagna statsrådet E. J. Bonsdorffs självbiografiska anteckningar, hvilka, nedskrifna för hans systerson professor J. A. Palmén, vänligen ställts till mitt förfogande af professor A. Luther, äfvensom artisten Magnus von Wrights dagboksanteckningar från 1840-talet, som hans dotter doktorinnan Mathilda Fabritius godhetsfullt låtit mig taga del af. Muntliga meddelanden om forna tider lämnades mig af Sällskapets nyss bortgångne hedersledamot professor Th. Sælan; också professor Ernst Bonsdorff har vänligen redogjort för en del ungdomsminnen.

Till historiken har jag bifogat biografiska uppgifter om aflidna medlemmar som i Sällskapet innehaft något embete, åtnjutit understöd eller på annat sätt framträdt. Dylika upp-

gifter meddelas vanligen i form af noter; här äro de alfabetiskt uppställda till en afdelning för sig. I all sin knapphet och bristfällighet torde de vara välkomna för dem som nu eller framdeles intressera sig för Sällskapets historia. För många af de här upptagna personerna finnas data sammanställda i de tillgängliga biografiska handböckerna af allmän eller mer speciell omfattning. Någon hänvisning till dylika upplagsverk göres här icke för deras räkning som önska mer detaljerade upplysningar. Däremot citeras några andra källor i förkortningar som icke torde behöfva någon förklaring.

I förteckningen öfver medlemmarna har jag sökt antyda den verksamhet i samhället de medlemmar kommit att utöfva, hvilka inträdt i Sällskapet i sin ungdom. Härvid hade jag verksam hjälp af vår i förtid bortgångne släktforskare magister Atle Wilskman, utan hvars bistånd dessa uppgifter varit mycket bristfälliga.

En större arbetsro än den som varit mig förunnad hade för denna historik varit nyttig, i synnerhet för dess senare del. Men då dess utgifvande svårligen kan uppskjutas framlägges den här. Läsaren må icke vänta att här finna en redogörelse för det Sällskapet, vetenskapen till gagn och fosterlandet till heder, uträttat under det gångna seklet. Att skildra detta har öfverstigit mina krafter. Sakkunniga specialister skola med ledning af Sällskapets skrifter och museernas samlingar kunna utlägga detta. Ej heller har jag vågat att med ledning af den tidigare utvecklingen teckna ett perspektiv af Sällskapets framtid. Denna, som skapas af handlingens män, bjuder ofta på öfverraskningar. Jag har endast sökt att för dem som äro intresserade af Sällskapet teckna en bild af dess lif, sådant det under det flydda seklet gestaltat sig, och af de män som däri verkat. Det skulle glädja mig om min skildring hos läsaren komme att väcka samma känsla af aktning och tacksamhet för de gångna tidernas män som den jag själf erfarit under arbetet med de gamla pappren.

Helsingfors den 20 oktober 1921.

Fredr. Elfving.

Den första naturalhistoriska skrift, grundad på egna iakttagelser, som i Finland offentliggjorts, är den *Catalogus plantarum* som medicine professorn vid Åbo Akademi Elias Tillandz år 1673 utgaf öfver Åbo-traktens vilda och odlade växter. Det var i sin egenskap af läkare och med tanke på sina elever som Tillandz skrifvit detta arbete. Det dröjde sedan tre fjärdedels sekel innan vid Akademien naturalhistorien erhöll en officiellt erkänd ställning såsom en självständig vetenskap. Detta inträffade år 1747, då där liksom tidigare i Upsala inrättades en professur i naturalhistoria och ekonomi. Visserligen afsågs därmed mindre att främja naturalhistorien såsom sådan än att, riket och dess ekonomi till fromma, söka utnyttja det vetande som vetenskapens idkare förvärfvat sig om den lefvande naturens alster, växterna och djuren, men då, såsom af professurens benämning framgick, dess innehafvare måste vara en naturalhistoriker, så fick dennes vetenskap dock en helt annan betydelse och ställning vid Akademien än tidigare, då den betraktats som en del af den allmänna naturläran eller fysiken eller af medicinen. Det allmänna intresse som vid denna tid skänktes »ekonomien» härrörde innerst från en åstundan att bota de skador krigen förorsakat. Att förhoppningarna härvidlag först knötos vid naturalhistorien berodde visst därpå att denna stod de nordiska ländernas modernäring, jordbruket, närmare än öfriga vetenskaper det gjorde, och att just vid denna tid naturalhistorien, tack vare Linnés verksamhet, som skaffade honom och hans land världsrykte, väckte ett intresse och utöfvade en tjusning, som sträckte sig till de mest olika lager af samhället. Och liksom Linné, fastän reformator af naturalhistorien i dess helhet, framför allt var botanist, så blef det också främst till botanisterna man litade för ekonomiens upp-

hjälpande. Botaniken blef för den nye professorn vigtigare än zoologien.

Professurens första innehafvare blef PETRUS KALM. Han tillträdde sitt embete först 1752 efter återkomsten från sin berömda amerikanska resa, denna resa vid hvars planläggning af LINNÉ så stora förhoppningar fästades med tanken på alla de i ekonomiskt afseende viktiga växter han från Nord-Amerika skulle till Sveriges rike hemföra, men hvars viktigaste resultat helt visst låg på det vetenskapliga området, i de samlingar af naturalier, främst växter, han där gjorde och dem hans läromästare beskref, därmed läggande grunden till kännedomen om Nord-Amerikas fauna och flora. KALMS verksamhet vid Akademien var lika mångsidig som hans professur det kräfde. Å ena sidan hade han att på grund af hvad han läst eller i utlandet sett arbeta för förbättringar i växtodlingen, afseende såväl nya metoder som nya växter. Å andra sidan hade han sina rent vetenskapliga intressen. Planen på *Flora Canadensis* måste han väl öfvergifva; isoleringen i Åbo förde det med sig. Men i stället kunde han så begå att 1765 utkom en disputation *Florœ fennicœ pars prior*, den första sammanställning af Finlands växter efter TILLANDZ, gjord efter samlingar och anteckningar af honom själf och talrika elever, äldre vid Akademien verkande lärare icke att förglömma. I den omgifning där han verkade fingo de vetenskapliga intressena lof att småningom träda tillbaka för tanken på det närmast nödvändiga, och mot slutet af sin lefnad sysslade KALM nästan uteslutande med frågor som hade en mer eller mindre praktisk syftning. Den mängd disputationer dem han skrifvit eller inspirerat vittnar om hans nit, och hvad han till exempel gjort för att hos sina elever d. v. s. de blifvande tjänstemännen i landet sprida kunskap och intresse för trädgårdsodlingen och hvad därmed sammanhänger är ensamt nog för att tillförsäkra honom en hedersplats i vår karga kulturhistoria.

Under årens lopp klarnade det emellertid att resultatet af arbetet och ansträngningarna icke motsvarade förväntningarna. Planerna att odla silkesmaskar på den amerikanska mullbärsbusken fick man lof att definitivt afskrifva, förhoppningarna

att odla en mängd utländska växter för färgeriernas behof likaså, och på samma sätt gick det med många andra vackra planer. Planteringarna af amerikanska växter invid Åbo fingo förfalla och en allmän afmattning inträdde i de ekonomiska sträfvandena. Men intresset för studiet af naturen, väckt till lif af hoppet om ekonomiska fördelar, fortlefde oberoende af tanken på vinst. En jämförelse mellan den akademiska litteraturen från 1700-talets senare decennier och den från 1730- och 1740-talen utvisar detta tydligt. De talrika sockenbeskrifningarna med deras omväxlande innehåll, de meteorologiska och fenologiska iakttagelserna utvisa vid sidan af de mer ekonomiska afhandlingarna nya tankeströmningar i naturalhistorisk riktning. De naturhistoriska studierna vid Akademien befordrades yttermera då år 1777 genom donationer af professoren Joh. Haartman och sedermera bergsrådet Johan Hisinger en ny läraretjänst inrättades, nämligen en kombinerad medicine adjunktur och botanices demonstratorbefattning, en tjänst som närmast afsåg att bibringa de blifvande läkarne de nödiga insikterna i botanik och droglära. Till förste innehafvare af denna tjänst utnämndes 1778 Carl Niclas Hellenius. Åt honom öfverlämnades också år 1780 vården af den botaniska trädgården hvarjämte han fick säte och stämma som professor i Konsistorium. Detta i anledning däraf att Kongl. Majestät efter Kalms död 1779 till hans efterträdare med fullkomlig afvikelse från Konsistoriets förslag utnämnt adjunkten i lagfarenhet Salomon Kreander, hvilken var helt och hållet främmande för naturalhistorien. Då demonstratorsbefattningen var förlagd inom Filosofiska fakulteten och då de fordringar som i afseende å medicinsk undervisning ställdes å dess innehafvare icke voro stora, så blef demonstratorn *de facto* en lärare i botanik. För zoologien var det mindre väl ställdt. Visserligen hade genom en annan donation af professor Johan Haartman inrättats inom Filosofiska fakulteten en professur i naturalhistoria och veterinärvetenskap, en professur, inom hvars läroområde zoologien gifvetvis var afsedd att spela en dominerande rol och till hvars förste innehafvare utnämndes (1786) donators systerson Gabriel Bonsdorff, hvilken vid denna tid sysslade

med studiet af entomologien. Men denna professur sammanslogs 1796 med den likaledes af HAARTMAN stiftade professuren i anatomi, kirurgi och barnförlossningskonst, så att zoologien ingen annan representant hade än professorn i naturalhistoria och ekonomi.

Efter KREANDERS frånfälle blef HELLENIUS, som var en synnerligen dugande man, ordinarie professor och naturalhistoriens främsta målsman vid Akademien (1793). I den akademiska litteraturen under hans tid kan man utläsa samma hufvudströmningar som tidigare, men därjämte en växtsystematisk riktning, som tog sig uttryck i monografiartade framställningar af olika växtsläkten, rent botaniska afhandlingar. Med stor ifver och framgång arbetade HELLENIUS på förkofrandet af Akademiens museum, något som icke tyckes hafva legat för KALM. Utredandet af de lefvande varelsernas tallösa former utgjorde vid denna tid naturalhistoriens främsta uppgift. Herbariet bragte han i ett skick som lät det, äfven jämfördt med Upsala, fördelaktigt framstå. Mindre omfattande, sannolikt rätt obetydande torde de zoologiska samlingarna hafva varit; det förefaller som om de till väsentlig del hade utgjorts af snäckor, musslor och koraller, hvilka väl trotsa tidens tand. Botaniska trädgården var föremål för HELLENII oaflåtliga omsorg. Täta ombyten af demonstrator vållade afbräck i arbetet därstädes, men år 1810 erhöll han i CARL REINHOLD SAHLBERG en kunnig och verksam medhjälpare.

Som bekant lät sig kejsar ALEXANDER I angeläget vara att efter eröfringskriget 1808—09 kraftigt understöda Åbo Akademi. Professorernas löner och inrättningarnas anslag höjdes, nya tjänster inrättades. Bland dessa senare var också en som kom zoologien och botaniken till godo, nämligen en adjunktur i naturalhistorien hvarmed var förenad inspektoratet öfver Museum. Detta hade synbarligen numera fått en sådan omfattning att dess skötsel var alltför tidsödande för att kunna åläggas professorn ensam, liksom också dennes läroområde var så stort att han var i behof af biträde. Den första innehafvaren af denna tjänst blef SAHLBERG. Demonstrator efter honom blef LARS JOHAN PRYTZ.

Då Hellenius vid fyllda 70 år lemnade sin professur (1816) efterträddes han af Sahlberg (1818). Dennes studier hade först varit af öfvervägande botanisk art, men senare hade han intresserats af entomologien, och 1817 begynte han utgifvandet af den långa disputationsserie *Insecta fennica* hvilken kom att utgöra hans lefnads hufvudverk. Han var en rörlig och verksam man. Som ung docent hade han åtföljt professor Johan Gadolin, den berömda kemisten, till Sverige för att biträda honom vid emottagandet af en mineral- och snäcksamling som Akademien inköpt. År 1812 hade han planerat en färd till södra Ryssland för naturalhistoriska insamlingar; allt var i ordning, men kriget med Frankrike kom hindrande emellan. Följande år sändes han på Hellenii förslag till S:t Petersburg för att inleda relationer med trädgårdarna och med samlare därstädes, hvilken resa för Trädgården i Åbo blef mycket gifvande.

Sahlberg var en intresserad och kunnig jordbrukare, hvilken omständighet af Konsistoriet räknades honom till förtjänst vid uppgörandet af förslagsrummen till professuren. Hans förfarenhet kom gifvetvis Botaniska trädgården till godo, men hans lärareverksamhet fick häraf alldeles ingen prägel. Det framhäfvande af naturalhistorien på ekonomiens bekostnad som redan hos Hellenius tydligt framträdde blef af Sahlberg helt genomfördt: han var professor i naturalhistoria och ekonomi, men i denna titulatur hade ekonomien ingen betydelse mer, han var faktiskt professor i naturalhistoria. Det skulle förgå tre fjärdedels sekel innan ekonomien åter skulle göra sitt inträde vid Högskolan i form af våra dagars Agrikultur-ekonomiska sektion.

Liksom Hellenius betraktade Sahlberg såsom en af sina viktigaste uppgifter Museets förkofran. Han hade ett öppet öga för anatomiens och fysiologiens betydelse inom naturalhistorien, men studiet af dessa discipliner ansåg han sig böra lämna åt framtiden: »Nu skall samlas med all kraft och sedan må man tänka på den filosofiska delen af naturens kännedom» skref han. I sådant syfte föreslog han 1819 att årligen en eller helst två unge män skulle på museifondens bekostnad i olika delar af landet få under sommarferierna verkställa insamling

af naturalier. Samlingarna skulle tillfalla Museum, som därigenom finge en i möjligaste mått fullständig samling af inhemska naturalster, medan dupletterna skulle användas till byte mot utländska. Härigenom skulle också hågen för naturalhistoriska undersökningar väckas och unge män inom landet utbildas, så att de sedan kunde sändas i liknande syfte till utlandet, Museum till fromma. Konsistoriet förordade förslaget och Kanslern biföll »att så ofta omständigheterna sådant medgifva, en eller tvenne skicklige män finge årligen bland Universitetets studerande utses att på museifondens bekostnad vid vårens början och under sommaren företaga resor i olika trakter af Finland för att för Museum samla inhemska naturalster samt i öfrigt vinna all möjlig kännedom af landets naturalhistoria».

Sommaren 1819 förordade Sahlberg kandidaten Lars Homén och studeranden Fredrik Hedberg såsom exkurrenter till trakterna kring Päijänne, där de skulle insamla djur och växter, i synnerhet insekter och kryptogamer; den förteckning öfver samlingarna som Homén inlämnade upptog 440 arter insekter i 1070 exemplar samt några växtarter som saknades i Åbo-trakten. — Samma sommar företog på egen bekostnad demonstratorn Prytz, åtföljd af magister Fredrik Gabriel Sanmark, en resa till Lappmarken ända upp till Nordkap »för att äfven till dessa trakter utsträcka sin till någon del utarbetade finska flora och att öka sina naturalhistoriska samlingar». Följande sommar sändes magister Sanmark och student Adolf Vilhelm Dammert för Museets räkning till södra delen af Lappland vid norra gränsen af Kajana härad.

Som synes satte Sahlberg fart i arbetet. Hans närmaste man, den till hans efterträdare såsom adjunkt och museumsinspektor utnämnda Johan Magnus af Tengström, en son till Universitetets Kansler, den mäktige ärkebiskopen, var däremot icke någon drifvande kraft. Docent i naturalhistorien år 1816 och medicinedoktor, hade han för sin vetenskapliga utbildning 1817—19 gjort en resa till Sverige, Danmark, Tyskland, Frankrike och Schweiz. Utan att hafva specimenerat för adjunkturen erhöll han densamma, då Fakulteten »förmo-

dade honom vara i tillfälle att föröka sina insikter under sin utländska resa».

Sin lifvande och intresserande inverkan på de unga utöfvade Sahlberg främst vid de exkursioner han med studenterna företog och hvarvid uppmärksamheten förnämligast var riktad på insekt- och växtverlden. Man torde erinra sig att det akademiska läseåret vid denna tid afslutades först i medlet af juni, hvarför förhållandena ställde sig gynnsammare för den akademiska läraren i afseende å exkursioner än i våra dagar.

Våren 1821 anordnade Sahlberg jämte af Tengström två längre exkursioner. Den första företogs till fots till hans egendom Yläne Nygård, ungefär fem mil från Åbo. Den 28 maj kl. 7 på morgonen aftågade 22 man, däri inberäknad professorns son, den 9-årige Ferdinand, längs landsvägen norrut. Folket vid vägen var idel undran öfver det ovanliga sällskapet. Vädret var föga gynnsamt, men stämningen påtagligen god. Under full vokalmusik skedde intåget på Nygård den följande dagen på aftonen. Där exkurrerades de två följande dagarne, men med klent resultat för det dåliga vädret. Den 1 juni anträddes återfärden, hvilken till största delen gjordes med häst, hvarpå exkursionen följande dag fortsattes på Runsala med något bättre resultat. Den andra färden skedde den 9 juni, då tidigt på morgonen 26 man i tre slupar seglade ut åt Pargas till, därifrån de följande dag återvände. Äfven nu var vädret föga gynnsamt och skörden klen. Men under dessa exkursioner föddes bland deltagarne tanken att sluta sig tillsamman och bilda en förening för studium af den inhemska lefvande naturen: så vittnar Sahlberg själf i ett bref till sin vän C. G. Mannerheim. Hos hvem denna tanke först föddes vet man ej, och det hade kanske, som en af våra nyare författare säger i ett liknande fall, varit lika fåfängt att fråga detta som att fråga hvilket träd i skogen det var som först började susa för stormen. Var det bland de unge eller var det hos de äldre den tanken uppstod? Visst förefaller det troligt att denna framtidstanke utgick från de unga. Det vet man emellertid icke, men det vet man att den äldste i Sällskapet, professor Sahlberg, omsatte tanken i handling. Vid ett sammanträde hemma hos ho-

nom den 1 november 1821 öfverenskommo tre af Akademiens lärare, SAHLBERG, AF TENGSTRÖM och KALM jämte sju studenter att bilda en dylik förening.

Detta var upphofvet till Societas pro fauna et flora fennica, som alltså den 1 november 1921 fyller ett hundra år.

Blicka vi tillbaka på dess öden under denna tid, så skönja vi där några väl afgränsade perioder: 1) dess stiftelse och verksamhet i Åbo åren 1821—1827; 2) dess återupplifvande och utveckling under professors SAHLBERGS ledning i Helsingfors åren 1829—1841; 3) tiden 1842—1859, hvarunder efter afmattning, strider och svårigheter den till sina grunddrag ännu bestående organisationen förbereddes samt 4) tiden efter 1859, hvilken ter sig som en i det stora hela enhetlig period, inom hvilken någon vidare uppdelning i bestämda tidsperioder svårligen låter sig göra, men där tanken och minnet osökt dröjer vid ordförande-skiftena, hvilka, liksom i staternas historia regentskiftena, utmärka fixpunkter i en eljes jämnt fortlöpande utveckling.

C. R. Sahlberg

I. Sällskapets stiftelse och verksamhet i Åbo åren 1821—1827.

Den skildring af denna tid som en eftervärld med ledning af Sällskapets protokoll skulle göra — och dessa protokoll äro icke ens fullständiga; för tiden emellan den 16 november 1824 och den 25 oktober 1826 saknas alla handlingar, desslikes efter den 28 mars 1827 — kunde icke mäta sig med den som professor Sahlberg med stöd af dessa protokoll och med hela sin skatt af friska personliga hågkomster år 1830 lämnade vid Sällskapets första årsmöte efter dess återupplifvande i Helsingfors. Den finnes i Sällskapets arkiv bevarad och den aftryckes här, på samma sätt som professor Adolf Moberg det gjort i sin 50-års historik, som ett det mest vittnesgilla dokument rörande den ifrågavarande tidrymden.

»Både ljuft och smärtande är för vårt Sällskap minnet af framfarna tider. I likhet med nästan hvarje annan inrättning, vetenskaplig eller ekonomisk, publik eller enskild, har äfven vårt samfund, inom den korta tid det varit verksamt, erfarit de omvexlande öden, som alltid åtfölja alla mänskliga företag. Med en sann glädje erinre vi oss den tidpunkt, då för vid pass åtta och ett halft år sedan några unge för naturalhistorien nitälskande män med de vid Universitetet då varande lärare i nämnda vetenskap sammanknöto ett brödraband, för att under gemensamma bemödanden, med ungdomens varma nit och kraftiga verksamhet i förening med lärarens längre erfarenhet, sammanbringa och uppställa en samling af Finlands organiska naturalster och att sålunda anskaffa nödiga materialier till en i framtiden blifvande Finsk Fauna och Flora. Med verkelig tillfredsställelse påminne vi oss den fortgång och raska tillväxt,

som Sällskapets bemödanden och samlingar nästan dageligen rönte och erhöllo. Med tacksamhet minnas vi det nit, hvarmed ledamöterna, och i synnerhet några af dem, arbetade för det åsyftade ändamålet. Smickrande är äfven åtanken af den uppmärksamhet, hvarmed sällskapets företag hedrades af Universitetets lärare, till och med af dess högsta styrelse. Men bittert är deremot minnet af den dag, då jemte en nästan total förstöring af vetenskapernas urgamla Finska hem och jemte de oberäkneliga litterära förluster, som Finlands enda högskola gjorde, äfven alla frukter af Sällskapets nitfulla bemödanden, nästan i ett ögonblick förvandlades i rök och aska, och då Sällskapet, husvillt och förskingradt försattes uti en hemsk overksamhet. Men denna dvala är förbi, och det förnyade mod, hvarmed Sällskapet åter trädt i sin fordna verksamhet, den framgång dess företag synes lofva, väcker nya förhoppningar, och Sällskapet kan redan med goda skäl åberopa det gamla ordstäfvet: *dulce est meminisse quod durum fuit pati.*»

»Det var den 1 November 1821, då jemte Herrar Inspektor Musei professor D:r Johan Magnus af Tengström och kort derefter vordne Botanices Demonstratorn D:r Matthias Kalm, Philosophie Magistern Fredric Gabriel Sanmark samt studeranderne Frans Johan Rabbe, Alexander von Nordmann, Fredrik Wilhelm Brummer, Adolph Wilhelm Wegelius, Adolph Wilhelm Dammert och Carl Sigfrid Matthias Tams samlades hos mig i ändamål att rådgöra och besluta om inrättningen af ett samfund, som under namn af Sällskap för Finsk Zoologie och Botanik [1]) skulle medelst samlande af Finlands djur och växter göra en närmare bekantskap med landets Fauna och Flora. Till ledamöter af detta Sällskap beslöts att inbjuda alla män, som önskade att bidraga till en noggrannare kännedom af Finlands naturalhistorie, och hvarje medlem erhöll rättighet att sådana föreslå. En gång hvarje vecka skulle sällskapet sammanträda, och för uppköp af några små behofver

[1]) Vårt sällskap kallade sig först »Finlands naturhistoriska sällskap«, men från och med det femte sammanträdet den 12 december 1821 användes benämningen »Sällskapet för finsk zoologi och botanik»; i dess sigill stod likväl från början inskriften Societas pro fauna et flora fennica. (F. E.)

borde hvarje ledamot för den första terminen erlägga 2 Riksdaler riksgälds.[1]) Till sekreterare och tillika skattmästare valdes genast Doktor KALM, som i denna egenskap och i stöd af hvarje termin förrättadt val fortfor att biträda Sällskapet ända till slutet af höstterminen år 1824. — Då Sällskapet icke ägde utvägar att sjelf bestå sig rum för sina sammankomster och nödiga skåp, lådor m. m. till uppställande och bevarande af sina blifvande samlingar, så beslöts genast att derom anlita Universitetets Consistorium och att vid denna anhållan förena det anbud, att Sällskapet ville till Universitetets Museum upplåta sina samlingar, med förbehåll att sjelf dock få disponera dem så länge Sällskapet fortfor att existera. Af vanlig välvilja för hvarje vetenskapligt företag lemnade Consistorium Sällskapet tillstånd att begagna de rum, hvaruti myntsamlingen varit uppställd, och löfte att med behöfliga skåp och inventarier förse desamma. Till den 15 oktober 1822, då dessa blefvo inredda, höll Sällskapet emellertid sina sammankomster uti det rum, som var bestämdt till ett handkabinett för professorn i naturalhistorien. Under vintern anskaffades och inreddes skåp, lådor och andra nödiga förvaringsställen för samlingarne. Den 16 April valdes ordförande, som jemte sekreteraren borde underskrifva de tryckta kallelsebref, hvilka nu begynte utfärdas. Med den annalkande våren påtänktes anläggningen af samlingarne. Den 7 Maj utsågs Herr DAMMERT att under namn af intendent vårda och rangera desamma, och den 21 i samma månad blefvo de första naturalster till protokollet anmälda. Nästan vid hvarje sammanträde inlämnades sedan större eller mindre bidrag till samlingarnes förökande, hufvudsakligen af Sällskapets ledamöter, men äfven någon gång af personer utom sällskapet. Ett företag, föranledt af den dubbla kärleken, nemligen för vetenskap och fosterjord, berömvärdt till sitt ursprung och uppmuntrande under dess utförande, kunde ej annat än,

---

[1]) Att hvarje vecka under läseterminerna sammanträda visade sig snart vara ogörligt. År 1822 höllos visserligen 26 sammanträden, men följande år endast 10. — En riksdaler à 48 skilling = en svensk krona. Af öfriga i det följande nämnda myntslag motsvarar en rubel à 100 kopek fyra mark, en rubel banco assignationer ungefär 1 mark 15 penni. (F. E.)

så vidt i öfrigt omständigheterna medgåfvo, lyckas.[1]) — Uppå mindre än sex år tilltogo samlingarne, i synnerhet af foglar och insekter, till en visst icke obetydlig mängd särskilda arter. Brist på tillräckligt antal embetsmän, och svårigheten, eller rättare omöjligheten för en enda person att emottaga, preparera, anordna och uppställa samt tillika förteckna alla de särskilda naturalster, hvilka nästan dageligen aflemnades, vållade att Sällskapet slutligen icke mera med full säkerhet kände hvad i hvarje samling befanns. Endast ifrån Sällskapets diarium öfver gjorda föräringar kunde inhemtas hvad som till samlingarna blifvit föräradt; men då äfven detta diarium icke mera finnes, så kan jag icke heller uppgifva antalet af de species, som utgjorde hvarje samling. Jag tror mig dock med visshet kunna antaga att omkring 20 species däggande djur, 200 species foglar, 10 amfibier, 30 eller 40 fiskar, 2000 insekter och kanske 800 örter redan ägdes af Sällskapet. Ehuruväl hvarje naturalster, som till Sällskapet förärades, genast uppställdes inom den samling, der den borde stå, så blef dock för det dageligen tillväxande antalet en ny omställning nödvändig, och denna blef i början af år 1827 besluten och till vissa ledamöters verkställande upplåten. Herrar Dammert, P. Ph. Lindforss och Tams skulle anordna fogelsamlingen, jag och den sistnämnde åtogo oss att omställa insekterna, professoren af Tengström förband sig att rangera herbarium. Kataloger skulle då tillika

[1]) Till att högtidligen fira och begå sin tredje årsdag sammanträdde Sällskapet den 1 november 1824 kl. 4 e. m., »och sedan sammankomsten blifvit öppnad af Sällskapets ordförande, Rector Magnificus, Herr Professoren D:r Sahlberg, med ett kort tal, hvilket framställde de stora fördelar Naturalhistorien i Finland under de tre sista åren genom Sällskapets ledamöters oförtrutna bemödanden vunnit, framträdde ledamoten i Sällskapet studeranden Alexander von Nordtmann och föreställde i ett för dagen lämpadt tal Naturalhistoriens nytta och värde samt de förmåner, som blifvit Sällskapet genom dess ledamöters åtgärder ifrån Sällskapets stiftelse till denna dag beredda». I sammanhang med årsdagen var ett festligt samkväm anordnadt. Härom skref professor Sahlberg: »Man drack några skålar, åt sin lilla kvällsvard och hade roligt. Jag förmodar väl att någon anmärker oskickligheten deraf att man inom Akademiens murar hade en bål, men det får gå för min räkning, ty jag ville hellre tillåta denna ohelgelse, än att ställa till calaset på ett värdshus». (F. E.)

uppgöras, äfvensom defektlistor till de samlingar, hvilka mest blifvit dertills riktade. För att fördela den öfverhopande mängd af arbeten, hvilka nu ålågo endast en person, på flera händer, väcktes redan vid slutet af höstterminen 1826 fråga om anställande af flera intendenter, en för hvarje af åtminstone de större samlingarne. Så hade redan inom få år Sällskapets bemödanden haft den bästa framgång. Samlingarne voro ansenligen riktade; utan all kostnad för dess kassa hade alla inlemnade naturalster endast genom ledamöternas egen möda blifvit utmärkt väl preparerade och af dess intendenter med berömvärd omsorg vårdade.»

»Jag skulle alltför mycket brista uti uppfyllandet af de skyldigheter, hvilka äro mig i egenskap af ordförande ålagda, jag skulle såsom enskild ledamot förneka mig ett det mest tillfredsställande nöje, om jag ej begagnade detta tillfälle att inför Sällskapet uppgifva de män, hvilka utmärkte sig antingen genom särdeles nit att i allmänhet befordra det ändamål, som Sällskapet hade för sig bestämt, eller genom sin frikostighet och flit att rikta dess samlingar. — Jag är öfvertygad att ingen af Sällskapets ledamöter skall anse dess egna använda mödor för Sällskapets fördelar misskända, då jag främst nämner den man, hvilken sjelf en ibland Sällskapets första stiftare och redan kort derefter vald till intendent öfver dess blifvande samlingar samt, med undantag af den tid han var på en naturhistorisk resa frånvarande[1]), såsom sådan oafbrutet verksam, med ett alfvar och en ihärdighet utan afbrott, med erkänd värma för Sällskapets ändamål, med skicklighet och redan vunnen vana vid sina befattningar i en längre tid ensam fullgjorde alla de göromål, hvilka nu äro fördelta på sekreteraren,

[1]) Våren 1824 sändes magister DAMMERT och student TAMS på museifondens bekostnad till södra Ryssland för att till Universitetets museum insamla naturalster, förnämligast djur och växter. De skulle efter en längre vistelse på Krim öfverresa till Mingrelien och vistas där de egentliga vintermånaderna samt en del af våren; på återfärden skulle de uppehålla sig dels på Krim dels i angränsande delar af södra Ryssland. I början af år 1826 återvände de till Åbo. Deras samlingar voro mycket omfattande; de gingo fullständigt förlorade vid Åbo brand. — Man erinre sig i anledning af denna färd SAHLBERGS tidigare omnämnda tanke om samlingsfärder till utlandet. (F. E.)

trenne intendenter och skattmästaren, och hvilken hvarken af dess egna mödor uttröttad, ej heller genom Sällskapets lidna förluster modfälld, var en ibland de förste, hvilka påtänkte och yrkade Sällskapets upplifvande här i Helsingfors, och som derefter först offentligen till protokollet framställde behofvet af bestämda stadgar för Sällskapet, och hvilken slutligen i förening med tvenne andra dertill utsedda ledamöter utarbetade det första projektet till våra nuvarande statuter. Hvem igenkänner icke häruti medicine kandidaten magister Dammert, och hvem erkänner icke med den varmaste tacksamhet hans nitfulla verksamhet för sällskapets ändamål?»

»Oförlåtligt vore äfven det att i dag försumma att nämna det triumvirat af Sällskapets medlemmar, ibland hvilka en, herr magister von Nordmann, under magister Dammerts frånvaro med nit och skicklighet bestridde dennes många befattningar; en, herr medicine kandidaten magister P. Ph. Lindforss, efter att hafva kraftigt medverkat till Sällskapets förnyade inrättning härstädes, med alltid ådagalagd välvilja för Sällskapet åtog sig att såsom intendent grundlägga och tillsvidare vårda de på nytt började samlingarne, och en, herr konrektoren magister Arndt Gerhard Lindforss, som under innevarande år såsom tredje intendent vårdat Sällskapets herbarium. Med liflig tacksamhet erinre vi, åtminstone Sällskapets äldre ledamöter, oss alltid dessa trenne mäns förtjenstfulla företag att med uppoffring och användande af sina akademiska stipendier beresa en del af Finland för att med skörden af deras använda flit och forskningar rikta Sällskapets samlingar. Sällskapets protokoller bevittna hvad desse medlemmar dessutom till Sällskapet förärat, och vårt samfund skall aldrig glömma huru mycket vi äro dessa ledamöter förbundna.»

»Det berömvärda nit, som medicine studeranden herr Carl Matthias Tams, dels genom ofta förnyade bidrag till Sällskapets samlingar, dels genom preparerande af inlemnade naturalier och dels genom annat biträde, ådagalade så ofta han var vid universitetet närvarande, kan och får af mig icke heller lemnas obemäldt. Måtte Sällskapet ofta få anledning till lika förbindelse med den, hvilken vi äro herr Tams skyldige!»

»För öfrigt hade ännu många andra ledamöter med flit och frikostighet medverkat till det gemensamma bästa. I saknad af det diarium, som fördes i Åbo öfver förärade naturalster, kan jag ej uppgifva alla de ledamöter, hvilka näst de redan nämnde, hufvudsakligast bidrogo till den betydliga tillväxt, som Sällskapets samlingar i Åbo hade vunnit. Ifrån de protokoller, som ännu finnas i behåll, äfvensom utur mitt enskilda minne har jag likväl kunnat erinra mig åtskilliga af de ledamöter, hos hvilka Sällskapet för inlemnade bidrag står i förbindelse. Sådane äro Herrar professoren af Tengström, slottsläkaren Sanmark, magistrarne Brummer, Wilh. Forsman och Rabbe, akadem. sekreteraren Wegelius, provincialläkaren Rosenback, kammarskrifvaren Vict. Napol. Falck, kopisten P. Em. Falck, apothekaren Lucander, provincialläkaren doktor Deutsch, studeranderne Eric Napoleon och Evert Jul. Bonsdorff, Heikel, Mechelin, hofrättsauskultanten Ahlstedt, studeranden Ehrström och (ifall det tillåtes mig äfven tillägga detta namn) studeranden Ferdinand Sahlberg, utom säkert ännu flera, dem jag nu icke kan för tillfället påminna mig»[1]).

»Sällskapets Cassa hade små och ännu få tillgångar, samt kunde derföre icke synnerligen tillväxa. Den afgift af 2 R:dr rgs, som första terminen af stiftarena och af de inom samma termin inkallade ledamöterna borde erläggas, förvandlades sedan till inskrifningsafgift för alla dem, hvilka voro vid universitetet närvarande. Men dessa inskrifningsafgifter behöfde användas till åtskilliga för dagen inträffade behofver. För att äga medel till uppköp af några dyrare mammalier beslöts den 15 Oktober 1822 att hvarje vid Universitetet närvarande ledamot skulle till en så kallad mammaliefond erlägga för hvarje termin 16 skillingar banco, och vid den mera allmänna sammankomst, som den 1 November 1824 anställdes, höjdes denna afgift till 24 skillingar samma mynt; hvarjemte det blef öppet lemnadt för hvarje ledamot att med erläggande en gång för alla af 3 Rdr 16 sk. banco befria sig ifrån densamma. Till följe af

[1]) En af dem som mest bidragit till samlingarnes grundande och förökning var dock professor Sahlberg sjelf. (A. M.)

denna anstalt fanns den 1 November 1826 en besparing i kassan, som steg till 200 Rdr rgs.»

»Endast tvenne uppsatser rörande Finlands naturalster hade af Sällskapets i landsorterna vistande medlemmar blifvit insända; den ena af slottsläkaren AEJMELÉ utgörande en förteckning öfver växter odlade omkring Wasa, och den andra af kontraktsprosten SNELLMAN en förteckning öfver växter funna på Åland och i Österbotten. Uti särskildt inrättade böcker för anteckningar öfver Finlands naturalster hade äfven redan åtskilliga anmärkningar rörande isynnerhet loci natales blifvit införda. Men härmed var dock ännu icke långt fortskridet i anseende till de många göromål, hvarmed Sällskapets få embetsmän voro öfverhopade.»

»Antalet af sällskapets ledamöter utgjorde vid slutet af 1827 års vårtermin 119. Af dessa hade ungefär $^2/_3$ blifvit inkallade under det de bivistade Universitetet; de öfrige voro på landet vistande tjenstemän eller possessionater.»

»Sådant var Sällskapets pro Fauna et Flora Fennica tillstånd, då i början af September månad 1827 en oerhörd eldsvåda förstörde Åbo stad och derjemte äfven vårt sällskaps alla derintill gjorda samlingar och anteckningar samt öfriga egendom. Endast Sällskapets räkenskaper, sigill, en del af dess protokoller tillfälligtvis liggande hos dess sekreterare magister DAMMERT, samt kassan dels utlånt, dels äfven hos magister DAMMERT, såsom tillika skattmästare, förvarad räddades undan den härjande elden. — Värdet af Sällskapets förlorade samlingar kunde väl icke uppskattas till någon hög penningesumma och ingalunda jemföras med de oberäkneliga förluster, hvilka både publika inrättningar och enskilda medborgare vid detta olyckliga tillfälle ledo. Men ifrån en annan synpunkt betraktad var Sällskapets förlust likväl ganska smärtande. Sällskapets samlingar voro frukter af dess enskilda ledamöters välvilja och frikostighet. Till största delen unge medborgare, hvilka ännu icke njutit några enskilda fördelar af samhällsinrättningen, hade likväl af berömligt nit för vetenskap och af tidigt vaknad kärlek för fosterland uppoffrat tid och möda för att befordra framgången af en inrättning, som i framtiden skulle gagna en-

dast det allmänna. Skörden af denna deras mångåriga flit var nu förstörd inom få ögonblick. Många af de ledamöter, hvilka först stiftat Sällskapet och kraftigt medverkat till samlingarnas sammanbringande, voro redan skilda från Universitetet och upptagna af sina embeten. De öfriga blefvo skingrade genom den allmänna förstöringen, och en bitter smärta öfver den olyckliga utgången af deras första företag att gagna såsom vetenskapsidkare och finska medborgare åstadkom en hemsk overksamhet samt hotade med en total upplösning af ett sällskap, som ännu syntes för ungt att uthärda det olyckliga öde, hvilket så oväntadt öfverraskade detsamma.»

II. Sällskapets återupplifvande i Helsingfors och utveckling under professor Sahlbergs ledning åren 1829—1841.

Den 2 mars 1829 kan man säga att Sällskapet för andra gången konstituerade sig. »Efter enskildt ömsom gifna, ömsom erhållna uppmuntringar samlade sig efter föregången öfverenskommelse några af Sällskapets stiftare och åtskilliga andra af dess medlemmar» hemma hos professor SAHLBERG för att öfverlägga om dess upplifvande. Ordföranden hemställde huruvida icke Sällskapet borde fortsätta sina bemödanden att åvägabringa en samling af Finlands organiska naturalster, och enhälligt öfverenskommo de närvarande att såsom förut verka för detta gemensamma och allmänt nyttiga ändamål. Man beslöt att intill maj månad sammankomma hvarannan torsdag kl. 4 i Museets arbetsrum för så vidt Konsistoriet därtill gaf sitt samtycke samt att underrätta de frånvarande medlemmarna om att Sällskapet åter trädt i verksamhet och inbjuda dem att deltaga i arbetet. Räkenskaperna skulle revideras, en matrikel, ett diarium, voteringskulor och skrifmaterial skulle anskaffas, och ett möte hållas för utseende af funktionärer. Detta egde rum den 12 mars, och voro därvid 16 medlemmar närvarande. Till Sällskapets ordförande utsågs vid detta möte professor SAHLBERG, till viceordförande professor AF TENG-

STRÖM, till sekreterare medicine kandidaten F. J. RABBE, till intendent magister P. PH. LINDFORSS. På ordförandens förslag beslöts att befria sekreteraren från de ekonomiska angelägenheterna och att tillsätta en skattmästare; till denna befattning utsågs magister J. F. ELFVING. Än vidare beslöts att Sällskapet skulle anlägga en stående fond, hvars kapital icke finge röras; till denna skulle föras alla frivilliga bidrag af hedersledamöterna — man skilde emellan honorära och arbetande ledamöter — och en tredjedel af årets ordinarie inkomster. De återstående två tredjedelarna bildade års- eller handkassan, hvarmed de löpande utgifterna skulle bestridas, dock kunde vid mera trängande behof ett förskott af den för stående fonden afsedda tredjedelen tillåtas. Inskrifningsafgiften bestämdes att såsom förut vara 2 riksdaler, terminsafgiften 1 rdr eller ock 5 rdr en gång för alla. Med tanke på de blifvande samlingarna anmodade man ordföranden att hos Universitetets Konsistorium anmäla om behof af skåp för fåglarna. Några dagar senare gaf Konsistoriet sitt samtycke till att Sällskapet finge hålla sina sammankomster och uppställa sina samlingar uti professorns arbetsrum i Museum, och skulle liksom i Åbo, inredningen för samlingen bekostas af Universitetet.

Protokollet fördes vid dessa två sammanträden af den siste Åbo-sekreteraren magister DAMMERT, och i dessa protokoll benämnes Sällskapet med det namn det sedermera under många decennier använde »Sällskapet pro Fauna et Flora Fennica». På magister DAMMERTS förslag tillsattes en kommitté för uppgörande af förslag till statuter för Sällskapet; medlemmar af denna kommitté blefvo ordföranden, magister RABBE och förslagsställaren.

Härmed återupptog Sällskapet sin afbrutna verksamhet. Dess materiella tillgångar voro så godt som inga; de utgjordes af 289 Rdr, ett sigill och en del protokoll, men ledarens omtanke och medlemmarnas ungdomliga intresse voro desto större. Professor SAHLBERG uppsatte ett cirkulär till de frånvarande medlemmarne, och de närvarande åtogo sig utskrifvandet af exemplaren. Man tog itu med att göra anordningar för de blifvande insektsamlingarna. Studerandene A. S. AHLSTEDT, R. F.

Sahlberg, E. J. Bonsdorff och J. Ph. Palmén biträdde därvid. Den sistnämnde och student K. G. Möller biträdde vid skrifvandet af etiketter och utlofvade äfven framdeles sin hjälp. Förslaget till statuter blef snart färdigt; det bordlades för en tid, så medlemmarna fingo tillfälle att göra sina anmärkningar. Endast studeranden Ahlstedt begagnade sig häraf och inlämnade en längre promemoria, men professor Sahlberg uppsatte ett som det tycktes i lämpligare form affattadt förslag, och detta lades till grund för öfverläggningen. Diskussionen härom fortgick den 10, 14 och 17 maj samt afslutades den 21 maj. Den tyckes hafva försiggått i stor sämja. En formlig omröstning finnes anförd blott i frågan om huruvida professorn i zoologi och botanik skulle vara självskrifven som Sällskapets ordförande; bestämningen härom fastställdes med 13 röster emot 5. Den slutliga redigeringen gjordes af ordföranden med biträde af adjunkten J. J. Nordström och amanuensen A. W. Wegelius. Den 2 juni 1829 fastställde Sällskapet dem definitivt »till noggrann efterrättelse». Från denna dag är Sällskapet alltså att betrakta såsom ånyo fullständigt organiseradt.

Enligt dessa stadgar var Sällskapets ändamål att »anlägga och bilda ett Finskt Museum naturale och att sammanbringa nödige materialier till en i möjligaste måtto fullständig Fauna et Flora Fennica», hvarför Sällskapet skulle »insamla och förvara 1:o de inom Finlands område befintlige organiska naturalster; 2:o uppgifter och underrättelser rörande dem, samt 3:o bilda, till försäkrande af samlingarnas bestånd, en stående penningefond».

Till ledamöter skulle inbjudas »alle för fosterländsk naturkännedom nitälskande män, så vetenskapsidkare, som andra finske medborgare, de der i ett eller annat afseende kunna befordra Sällskapets afsigter och anseende». Denna inbjudning skulle, efter därom af en ledamot väckt förslag och vid näst följande likaledes ordinarie sammanträde verkställd balloteering, då enkel pluralitet afgjorde bifall eller vägran, ske förmedelst ett af ordföranden underskrifvet och af sekreteraren

kontrasigneradt kallelsebref [1]). Så snart den nye ledamoten erlagt sin inskrifningsafgift inskrefs hans namn i Sällskapets Album. Inskrifningsafgiften var 3 rubel b.ass.; i årsafgift skulle erläggas 2 rubel eller en gång för alla 15 (af studerande 8) rubel b. a. Ingen ledamot fick »utan vigtiga och kända skäl, undandraga sig de uppdrag, Sällskapet kan få anledning att åt honom lemna».

»På det bestämd ordning och oafbruten fortgång i Sällskapets göromål befordras må samt säker vård om dess tillhörigheter vinnas, böra vissa embetsmän bland ledamöterna utväljas» nämligen

1) En ordförande, som skulle leda det hela och i Universitetets Konsistorium föra Sällskapets talan. Om professorn i zoologi och botanik var ledamot af Sällskapet, var han dess självskrifne ordförande.

2) En vice-ordförande; som sådan var Universitetets inspector musei självskrifven.

3) En sekreterare, som skulle föra protokollet och brefvexlingen samt vårda arkivet.

4) Tre intendenter, af hvilka den förste skulle vårda samlingen af däggdjur och fåglar, den andra den af öfriga djurklasser, den tredje de botaniska samlingarna, hvarjämte de skulle preparera eller låta preparera de inlämnade naturalierna. — Än flere intendenter kunde vid behof af Sällskapet antagas.

---

[1]) Detta kallelsebref hade följande affattning:

Ledde af sann vetenskaplig Fosterlandskärlek, hafva några unge Natural-Historiens Idkare förenat sig till ett Sällskap för Finsk Zoologie och Botanik, i afsigt, att med gemensamma bemödanden icke allenast tillhopa samla nödiga uppgifter och materialer till en ännu saknad, alla Djur- och Växt-Classer omfattande, Finsk Fauna och Flora, utan ock att tillika åstadkomma en i möjligaste måtto fullständig samling af Finlands egna Organiska Natur-alster. Detta ändamål vinnes blott genom bidrag, bestående dels i Naturalier, dels dermed sammanhängande upplysningar, af flere på särskildte Orter af vårt vidsträckta Fosterland vistande Naturvänner, och får Sällskapet derföre härigenom anhålla att få räkna

som en verksåm Ledamot inom dess verkningskrets.

Helsingfors den — —

Man torde observera att i kallelsebrefvet Sällskapets gamla benämning ännu fortlefde.

5) En skattmästare, hvilken ansvaret för kassan och räkenskaperna ålåg.

6) En registrator, »som utom god och läslig handstil, äger nödig kännedom i den naturalhistoriska nomenklaturen». Han ägde att öfver hvarje af Sällskapets samlingar upprätta och underhålla »noggranna, fullständiga och systematiska kataloger, så inrättade som Sällskapet det äskar» samt i en särskild bok anteckna »alla de vetenskapliga uppgifter rörande Finlands naturalster, hvilka till Sällskapets kunskap komma och det finner godt att där införa låta». Likaså hade han att upprätta defekt- och rekvisitionslistor, om sådana behöfdes.

7) En ikonograf, hvilken »afteckne och afrite i lefvande färger sådana finska naturalster Sällskapet därtill bestämmer».

8) En kalligraf, »som för utmärkt vacker handstil sig känd gjort» och som skall skrifva etiketterna till samlingarna.

9) Två amanuenser »de der god handstil äga». Dem ålåg att renskrifva protokoll, bref m. m.

Sammanträdena skulle hållas hvarje vecka på dagar som vid årets början bestämdes, hvarannan vecka ett ordinarie sammanträde, hvarannan en såkallad arbetssammankomst, där prepareringar och andra vid de ordinarie mötena beslutna arbeten utfördes. Beslut i viktiga ärenden kunde ej fattas då färre än tolf ledamöter voro närvarande; i vanliga och mindre viktiga voro åtta enhälliga tillfyllest. Års- eller högtidsdagen skulle firas den 2 juni antingen i Sällskapets vanliga rum eller på något nära staden beläget landställe; därvid skulle ordföranden, intendenterna och skattmästaren afgifva sina årsberättelser, äfvensom väljas revisorer för räkenskaperna, inventeringsmän för Sällskapets öfriga tillhörigheter samt embetsmän för det kommande året; då skulle också åminnelsetal hållas och beslut fattas i fråga om ändring af stadgarna, hvarvid $^{9}/_{10}$ pluralitet erfordrades.

Samlingarna skulle grundläggas, ökas och underhållas genom frivilliga bidrag af ledamöterna; endast sällsynta naturalster, svåra att erhålla, kunde inköpas. De skulle af intendenterna systematiskt ordnas och uppställas, vara under deras tillsyn vid arbetssammanträdena tillgängliga för studier af

ledamöterna samt en eller två timmar i veckan öppna för allmänheten. — Å en särskild etikett skall gifvaren af ett naturföremål antecknas, om han icke är medlem af Sällskapet. Det samma gäller också om föremålet i fråga är dyrbart eller inlämnadt färdigt prepareradt.

Kassan fördelades i en årskassa, dit de stadgade afgifterna och räntor på utlånta medel skulle föras samt därifrån alla utbetalningar skulle göras, och en stående fond, hvilken skulle bildas dels af ledamöters frivilliga bidrag utöfver de bestämda afgifterna, dels af de öfverföringar från årskassan, som Sällskapet på årsdagen fastställt. Stående fondens kapital finge under inga villkor förminskas, men räntorna däråa skulle komma årskassan till godo.

Komme Sällskapet att upplösas, skulle alla dess samlingar tillfalla Universitetet, men icke få med dess öfriga naturhistoriska samlingar sammanblandas, utan såsom ett för sig bestående Finskt Museum vårdas under närmaste tillsyn af Musei-Inspektorn och en af Konsistoriet antagen amanuens, hvilkens lön skulle utgå af den stående fondens räntor, och ett eventuellt öfverskott användas till fördel antingen för detta museum eller för Finlands naturalhistoria i allmänhet.

Detta var det hufvudsakliga innehållet af de stadgar Sällskapet den 2 juni 1829 för sig antog. Då Sällskapet »icke trodde sig böra genom deras tryckning i förtid fästa vid sig allmänhetens uppmärksamhet eller möjligen väcka anspråk dem Sällskapet med dess ännu obetydliga fond ej ser sig, åtminstone för det närvarande, kunna uppfylla» så sändes följande höst kopior af dem, utskrifna af några ledamöter, bland hvilka märkas äfven äldre herrar: adjunkten Nordström, docenten Sjöstedt och kollegan B. C. J. Witting, och vidimerade — »sålunda vara beslutadt, antagit och fastställdt, bestyrka å Sällskapets vägnar» — af ordföranden, vice-ordföranden och sekreteraren, till Åbo, Vasa, Nykarleby, Uleåborg, Tavastehus, Tammerfors och Borgå — det förefaller som om Sällskapet icke haft några ledamöter i östra Finland — hvarjämte bref med underrättelse om denna åtgärd sändes till alla frånvarande

medlemmar, hvilka från de uppgifna centralerna kunde få stadgarna till låns.

På grund af bestämningarna i de nu antagna stadgarna förblefvo fortfarande professor Sahlberg Sällskapets ordförande och inspector musei professor af Tengström dess viceordförande. På samma årsmöte där stadgarna antagits beslöt Sällskapet bibehålla såsom sekreterare och skattmästare de förut till dessa befattningar valda magistrarna Rabbe och Elfving. Till förste intendent utsågs studerande Abr. Montin, till andre intendent studerande Reinh. Ferd. Sahlberg, till tredje intendent konrektor Arndt Gerh. Lindforss, till registrator studerande Johan Philip Palmén, till ikonograf konsistorieamanuensen magister Fredr. Joak. Ekman, till kalligraf studerande Carl Gust. Möller samt till amanuenser studerandene Carl Rob. Ehrström och Henr. Heikel.

Det rådde inom Sällskapet under denna nydaningsperiod en lifvad och förhoppningsfull anda. Alla kände att det var ett nyttigt och fosterländskt arbete man hade för sig och att detta arbete gick framåt. Det var ju icke stora vetenskapliga krafter som verkade inom Sällskapet. Utom ordföranden och viceordföranden, naturalhistoriens representanter ex professo vid Universitetet, fanns det under 1830-talet icke många medlemmar, som hade några djupare insikter i zoologi eller botanik och som under sin verksamhet i lifvet kommo att annat än i förbigående syssla med Finlands fauna och flora. Men när vi läsa de gamla handlingarna och se att protokollen förts af Johan Jakob Nordström, riksarkivarien, den frejdade rättslärde, af Frans Ludvig Schauman, professorn och biskopen, af Uno Cygnaeus, den finska folkskolans fader, af Johan Philip Palmén, den kunnige juristen och prokuratorn — och till dem ansluter sig i en senare period Zachris Topelius — så förstå vi att de bästa bland ungdomen ställde sig i Sällskapets tjänst och efter sin förmåga arbetade för Sällskapets idé. Ideerna verka alltid genom personer, och professor Carl Reinhold Sahlberg var påtagligen en man som visste att lifva och

sammanhålla både unga och gamla. Det kan utan den ringaste öfverdrift sägas att det var han, som tryckte sin prägel på Sällskapet, att han tänkte för och ledde det hela. Hans intresse smittade de unga. I sin första årsberättelse år 1830 ger han Sällskapets embetsmän och i synnerhet dess intendenter ett stort erkännande. »Jag är skyldig, säger han, att inför Sällskapet offentligen förklara, att Sällskapet, biträdt af sådana embetsmän, aldrig kan förfela sitt ändamål, och att en ordförande alltid med utmärkt nöje skall se sig understödd af dylika medarbetare» och många senare gånger prisar han nitet hos sin stab af oaflönade funktionärer.

Sällskapet hade under sin tillvaro i Åbo haft en afgjordt akademisk prägel, i det att två tredjedelar af dess medlemmar tillhört Högskolan, och äfven under de nya förhållandena var det främst från denna som Sällskapet rekryterade sig. De egentliga arbetarne tillhörde alla den krets som stod centrum d. v. s. professorn i zoologi och botanik närmast. Men, såsom en blick på medlemsförteckningen utvisar, inträdde talrika medborgare af den bildade allmänhetens olika lager, främst af embetsmannaklassen, som medlemmar, många på grund af ett verkligt intresse för den lefvande naturen, andra af intresse för den goda fosterländska saken, hvilken de, om ej genom sitt arbete, så genom sin skärf kunde gagna, andra för att följa en modeströmning som angafs af många högt uppsatta personer i samhället. Det lände självfallet Sällskapet till icke ringa berömmelse då Universitetets Vicekansler general A. A. Thesleff, som något senare blef generalguvernörsadjoint, år 1830 samtyckte till att blifva medlem af Sällskapet. Man får det intrycket att i synnerhet i början en täflan inom Sällskapet rådde att föreslå nya medlemmar och att Sällskapet verkligen kom att omfatta en god del af allt hvad landet egde af intelligens och allmänintresse. Under åren 1829—41 inkallades i medeltal 38 medlemmar årligen; de högsta talen, 58 resp. 60, företedde åren 1834 och 1835. År 1837 beslöt Sällskapet att en förteckning öfver medlemmarne skulle tryckas. Uppgjord enligt förhållandet den 31 december 1837, utkom den följande år och upptog inalles 440 medlemmar, de med döden afgångne icke inberäknade.

Tryckningen af denna förteckning bekostades af universitetsboktryckaren J. C. Frenckell.

Matrikeln eller albumet, i hvilket medlemmarne skulle inskrifva sig, var en prydlig foliant med guldsnitt i rödt marokäng med guldtryck. Det visade sig svårt att få medlemmarnes namnteckning, hvarför immatrikuleringen småningom afstannade. Det sista namnet är från 1842.

Sällskapets sträfvanden gingo gifvetvis främst ut på hopbringandet af nya samlingar i stället för dem som gått förlorade. Redan under tiden mellan den 2 mars och den 2 juni 1829 hade till samlingen inlämnats 1 däggdjur (en hare i vinterdräkt, ouppstoppad), 42 arter fåglar i 47 exx. och 147 insektarter i 302 exx. Under det därpå följande året företedde samlingarna en glädjande tillväxt. Af däggdjur hade 7 arter inlämnats; bland dem omnämndes särskildt fjällräfven, insänd af landshöfdingen Stjernschantz i Uleåborg, »både för dess värde och därför att den blifvit förärad af en ibland landets högre embetsmän som icke var ledamot af Sällskapet». Fåglarna hade förökats med 47 arter i 110 exx., främst genom t. f. förste intendenten studeranden Evert Julius Bonsdorffs nit; »med det allvar som synes åtfölja alla dess företag och med ett nit för Sällskapets ändamål, som han äfven i andra afseenden visat, har han till Sällskapet inlämnat 28 särskilda species i 33 exx., alla af honom själf uppstoppade». Till äggsamlingen hade en grund blifvit lagd med 7 exx. af 5 arter, likaså till den af amfibier (7 arter i 12 exx.) och fiskar (7 arter i 8 exx.), till de begge sistnämnda förnämligast af studeranden Bonsdorff. Insektsamlingen hade förökats med 397 arter i 1027 exx. främst af professor Sahlberg, magister Rabbe, studenterne Pippingsköld och Sahlberg. Herbariet hade grundlagts och emottagit 711 exemplar. Inalles hade 25 personer lämnat bidrag till samlingarna, däribland flere som ännu icke tillhörde detsamma. Till dessa aflätos artiga tacksägelseskrifvelser, och i regeln inkallades de inom kort till medlemmar af Sällskapet.

Början var sålunda mycket lofvande. En särdeles värdefull förstärkning erhöllo samlingarne af fyra studerande, Abr.

Montin, R. F. Sahlberg, G. Asp och J. E. A. Wirzén, hvilka sommaren 1830 hade rest till Lappland, hufvudsakligen för att samla insekter och växter. Äfven från andra håll inflöto rikliga bidrag, dels äldre samlingar, som placerades här för att göra nytta, dels nya fynd, och till en början var ju allt välkommet och intressant.

Den afdelning af samlingarna som påtagligen mest intresserade de unga medlemmarna var fåglarna. Det var, såsom redan sades, en af Sällskapets första åtgärder att söka anskaffa skåp för dem, och det var också den första afdelning hvars uppställning inrapporterades såsom verkställd. Detta var redan i oktober 1829, men först ett år senare blefvo de af Konsistoriet bekostade skåpen färdiga. Ett annat uttryck för det ornitologiska intresset var beslutet år 1833 att prenumerera på en i Stockholm utkommande »Tidskrift för jägare och naturvänner». Talrika voro de bidrag som lämnades till denna afdelning. Vid arbetssammanträdena öfvade sig medlemmarne i prepareringskonsten; äfven universitetspreparatorn Rosenberg hade fullt upp med att mot ersättning preparera och uppstoppa fågelskinn. Redan 1831 såg man sig af det trånga utrymmet tvungen att besluta det icke flere än tre exemplar af samma art finge i samlingen uppställas; de andra skulle försäljas; början gjordes med en gök, för hvilken betalades 50 kop. Tre år senare försåldes 31 arter åt student Uno Cygnaeus för en summa af 5 rub. b. a. År 1836 heter det att fågelsamlingen vuxit så att bidrag af nya arter blefvo mer och mer sällsynta. Den kunde liksom öfriga afdelningar studeras af medlemmarna vid arbetssammanträdena, men många voro de studenter som på särskild ansökan erhöllo rätt att äfven på andra tider, till en början mellan vissa bestämda klockslag, senare efter öfverenskommelse med intendenten, begagna sig däraf, väl att märka om de voro medlemmar af Sällskapet, eljes icke. Professor Sahlbergs anhållan att vid sina föreläsningar få begagna exemplar af fåglarna hade naturligtvis blifvit med nöje bifallen. Samlingen torde hafva varit anordnad så att exemplaren, hvarje i sin låda med framväggen af glas, voro uppställda på hyllor, en anordning som tydligen afsåg att hindra spridandet af skadeinsekter.

De personer som främst bidragit till tillväxten af denna samling voro, utom E. J. Bonsdorff, hvars förtjänster redan framhållits, R. G. Fock, registrator J. H. Calonius, professor J. M. af Tengström, d:r F. G. Sanmark, landshöfd. J. A. Stjernschantz, prosten C. H. Forsman, revisor C. N. v. Hellens, A. Montin, U. Cygnæus, M. v. Wright o. a. — Till samlingen af fågelägg hade E. J. Bonsdorff, N. C. Lignell, C. F. von Born och C. Lundahl i synnerhet bidragit. —

I sammanhang med frågan om fågelsamlingen förtjänar en liten episod att omnämnas. Då denna i första början af sin tillvaro skulle ordnas, hade ett förslag uppgjorts till etiketter, å hvilka, utom det vetenskapliga latinska namnet, öfverst upptogs äfven det finska, textadt med gothiska bokstäfver. Finska litteratursällskapet var ännu icke stiftadt — det skedde först 1831 — men flere af dess grundläggare tillhörde vårt sällskap, Ståhlberg, Ticklén, Rabbe o. a., och det var påtagligen på detta håll som tanken väckts att gifva finska språket en hedersplats på Museum. Den 13 november 1829 hemställde ordföranden huruvida detta förslag kunde anses antagligt eller icke. Förrän Sällskapet kunde förena sig härom ville det till jämförelse hafva en etikett där jämte dessa benämningar äfven nederst det svenska namnet på fågeln var antecknadt, hvarför kalligrafen fick i uppdrag att texta en sådan. Profvet företeddes och frågan diskuterades, men Sällskapet ansåg den vara af större vikt än att den af de 14 närvarande kunde afgöras, hvarför den uppsköts till årsmötet. Vid detta, där 31 medlemmar voro närvarande, beslöts »det skulle etiketterna upptaga namnen å fåglarna på trenne språk nämligen latin, finska och svenska, dock så att öfverst ställes det finska, mellerst det systematiska latinska och underst det svenska namnet». Fem år senare frångicks detta beslut, emedan de svenska och finska namnen »dels voro högst osäkra och obestämda, dels ock i afseende å många species alldeles saknades». Denna åtgärd stod påtagligen i samband med den granskning som lektor Keckman på ordförandens begäran utfört att rätta de i Sadelins *Fauna Fennica* upptagna finska fågelnamnen.

Äfven däggdjuren voro föremål för mycket intresse, men såväl på grund af faunans artfattigdom som många arters svåråtkomlighet voro bidragen till denna afdelning vida färre. Flere sällsynta däggdjur skänktes af intresserade personer i landsorten. Landshöfding Stjernschantz i Uleåborg förärade, utom den redan nämnda fjällräfven, en bäfver, fångad i Kemikylä år 1832, ett af de sista exemplaren som anträffats i vårt land; en annan gång en lefvande filfras, hvilken länge och väl hölls lefvande hos vice-ordförande och därefter öfvertogs af ordföranden tills den slutligen aflifvades och uppstoppades. Dessa två rariteter vårdades med särskild omsorg. En lefvande igelkott och en lefvande utter skänktes af öfverintendenten Nils Nordenskiöld, men uttern fick tillfälle att undkomma. Bland öfriga gifvare må nämnas E. J. Bonsdorff, häradshöfd. baron C. R. Mellin, kammarrådet G. G. Nordensvan, doktor C. R. Ehrström och magister A. E. Granfelt. — När tillfälle erbjöds att uppköpa ett svåråtkomligt större däggdjur (elg, varg, räf, gräfsvin) begagnades detta. År 1836 beställdes ett par renar jämte kalf af pastorsadjunkten Eman. Kolström i Muonionniska, och år 1839 uppköptes en lefvande björn från Janakkala för att uppstoppas.

Bland kuriosa må nämnas att förmenta bastarder af katt och kanin insändes lefvande, men det befanns att de mer och mer närmade sig »kattsläktets normalform.»

Samlingen af däggdjur och fåglar gaf, så omhuldad den än var, anledning till mycket bekymmer. Exemplaren däri, preparerade som de voro af amatörer utan tillräcklig sakkunskap, förstördes lätt af allehanda skadeinsekter. Tid efter annan måste exemplar utmönstras såsom odugliga, och år 1838 såg Sällskapet sig tvunget tillsätta en särskild kasseringskommitté för att pröfva hvad som icke längre kunde i samlingen kvarstå, och resultatet blef att 32 exx. fåglar liksom också 14 exx. däggdjur kasserades.

Öfriga vertebrater beaktades mindre, såsom ganska naturligt var, men redan 1829 anskaffades några större glasburkar för amfibier och fiskar, och 1836 voro skåpen för spritsamlingen färdiga, till sin nedre del så inrättade att äggsamlingen där

kunde förvaras. Någon större omfattning hade spritsamlingen icke, dock sades det år 1837 i årsberättelsen att Sällskapets amfibiesamling saknar högst få arter. Bidrag till dessa samlingar hade lämnats af E. J. Bonsdorff och Sahlberg, kapten Tandefelt, revisor C. N. v. Hellens, komminister Järnefelt m. fl.

Insektsamlingen var gifvetvis från första början föremål för ordförandens speciella uppmärksamhet. Han var ju entomolog af själ och hjärta, genom bytesverksamhet lierad med de utländska, främst de skandinaviska samlarne, sysselsatt med att utreda den finska skalbaggsfaunan, för hvilken han redogjorde i den långa disputationsserien *Insecta fennica* (1817—1839). Hans intresse för insektvärlden meddelade sig naturligtvis åt flere af hans elever. Med studenterna hade han alltid gjort exkursioner, men nu utvidgade han kretsen för samlarne. I april 1833 tillkännagaf han att han hvarje söndag eftermiddag ämnade anställa exkursioner, i hvilka Sällskapets medlemmar, men inga andra, finge deltaga, och de två följande åren gjorde han en längre exkursion med Sällskapets medlemmar. Under sådana förhållanden måste ju samlingarna tillväxa. De värdefullaste bidragen kommo från honom själf, men äfven bland hans elever vid Universitetet funnos många, som verksamt bidrogo till samlingarnas förökande. Bland dem böra framför andra nämnas R. F. Sahlberg, E. J. Bonsdorff, A. Pippingsköld, J. E. Wirzén, F. J. Rabbe, J. Ph. Palmén, J. Leopold, J. F. Blank, G. Asp och J. F. Cajan. Värdefulla bidrag erhöll samlingen också af grefve C. G. Mannerheim som allt fann tid att vid sidan af sina embetsgöromål på samhällets höjder fortsätta sin ungdoms studier. En för finska förhållanden icke obetydlig insektsamling förärades af hofrätts extranotarien A. L. Ahlstedt. En annan tjänsteman, hofrättsauskultanten A. Caloander, lade grunden till samlingen af fjärilar genom att skänka sin egen synnerligen vackra samling (59 arter i 107 exx.), hvilken alltigenom bestod af exemplar som uppfödts från larvstadiet. Äfven dessa bidrag kunde återföras till professor Sahlbergs verksamhet som lärare. — Insektsamlingarna hade till en början uppställts i två skåp,

som Universitetet ställt till Sällskapets förfogande, men då senare dessa behöfdes för Museets egna samlingar, var Sällskapet nödsakadt att beställa sig egna. Det första blef färdigt i maj 1833, så insekterna kunde dit öfverflyttas, men betecknande för tidsförhållandena och för de svårigheter man hade att öfvervinna var att de för de tre andra nödiga korkskifvorna icke stodo att uppbringa hvarken i S:t Petersburg eller i Lübeck, så skåpen stodo oanvända — och, utom andra, de skrymmande fjärilarna ouppställda — ända tills 1837, då kommerserådet Etholén lyckades afhjälpa bristen. Insektnålar stodo på denna tid icke att få i Helsingfors; de beställdes för samlarenas räkning genom Sällskapets förmedling från Åbo, där sannolikt vid denna tid såsom ännu ett par decennier senare nålmakeriet bedrefs som yrke. En liten tidsbild är också det att provinciallläkaren i Joensuu Sam. Roos, i samband med den tacksägelse han aflät för att Sällskapet anmodat honom att vara dess ombudsman, hvarvid han tillika anmälde att han föredrog att för sin korrespondens anlita postkontoret i Kuopio framför det i Tohmajärvi, gaf en beskrifning på sättet att af näfver tillverka smärre lådor, lämpliga för sändningen af insekter med posten.

Af lägre djur funnos vid denna tid endast några iglar och intestinalmaskar, förvarade i sprit. De hade förärats af prof. af Tengström, prof. I. Ilmoni o. a.

Beträffande herbariets uppställning beslöt Sällskapet 1830 »det kommer hvarje species att med rimsor fasthäftadt förvaras i ett helt ark hvitt papper, på hvars yttre sida upptill det specifika namnet men locus natalis samt gifvarens namn på en särskild etikett som på inre sidan fästes skall antecknas, och att samtliga till ett genus hörande species skola i ett konvolut af äfven hvitt papper inneslutas å hvars yttre sida nedtill till höger det generiska namnet bör stå». Dessa ark förvarades i rymliga kapslar af papp, hvilka likt böcker uppställdes på väggfasta hyllor. En enkom härför afsedd hylla omnämnes såsom anskaffad år 1839. Papperet tyckes till en början Universitetet hafva bestått, men kapslarna, i hvilka växterna förvarades, bekostades af Sällskapet. Till följd af den nymodiga

anordningen med rimsor kunde flere äldre herbarier, i hvilka växterna voro fastklistrade på pappret, såsom ännu i dag i England brukas, endast i ringa grad användas. Redan i maj år 1832 var herbariet förtecknadt, men längre fram på året anmälde den nye tredje intendenten, studeranden BONSDORFF, att det innehöll en stor mängd odugliga exemplar. Han fick därför i uppdrag att göra en förteckning öfver det han ansåg böra kasseras, och det slutliga afgörandet öfverlämnades åt en särskild nämnd. Kanske verkade detta afskräckande, åtminstone inlämnades under verksamhetsåren 1833—34 och 1836—37 inga bidrag till växtsamlingen, men rimligtvis voro de unge under professor SAHLBERGS ledning mer intresserade af djuren än af växterna. Vid uppställningen af herbariet leddes man tydligen af den principen att hvarje art skulle vara representeradt af ett exemplar, ty det beslöts år 1835 att inlämnade exemplar af arter som förut finnas i samlingen skola förvaras skildt såsom dupletter och icke upptagas i den stående katalogen.

Herbariet hade bildats genom skänker förnämligast af professor J. M. AF TENGSTRÖM, J. E. A. WIRZÉN, E. J. BONSDORFF, G. U. RINDELL, J. GRANHOLM, G. ASP, J. PH. PALMÉN, JAC. FELLMAN, J. F. SVINHUFVUD, R. F. SAHLBERG, A. MONTIN, J. F. BLANK, C. R. EHRSTRÖM, G. W. FREUDENTHAL o. a.

Kryptogamerna voro gifvetvis mycket litet beaktade; de första inlämnades till samlingarna af professor AF TENGSTRÖM år 1831; år 1837 var antalet arter 42.

Det låg i sakens natur att samlingarnas tillväxt icke länge kunde med samma fart fortgå som i början. Det framstod tydligt att den Fauna och Flora Fennica man eftersträfvade icke så lätt kunde åstadkommas som mången tänkt sig. Redan vid årsmötet 1833 yttrade ordföranden nästan varnande: »Vårt ändamål är ostridigt svårt att i hast och i alla afseenden vinna. Men vi böra hoppas, och vi hafva redan goda skäl därtill, att hvad icke en ensam kan uträtta det kunna likväl flere, och hvad icke genast sker, kan dock ske i en framtid. Vi äro många som förenat oss att arbeta för det gemensamma ändamålet, och vi hafva ej förbundit oss att hinna det inom en viss bestämd

tidrymd. Låt oss därför förlita oss på sanningen af den gamle sångarens ord *gutta cavat lapidem non vi sed sæpe cadendo*».

Enligt en år 1838 verkställd räkning enligt förteckningarna hade till samlingarna inlämnats

Däggdjur	18	species	i	27	exemplar.
Fåglar	155	»	i	312	»
Fågelägg	29	»	i	47	»
Amfibier	9	»	i	14	»
Fiskar	18	»	i	31	»
Insekter	1366	»	i	4040	»
Annulater	40	»	i	163	»
Växter	573	»	i	1027	»

Den från denna tid härrörande stående katalogen, hvilken ligger i Sällskapets arkiv, upptar för däggdjur, fåglar jämte ägg, amfibier och fiskar 19 foliosidor i två spalter, för växterna 47 likadana. Skrifven med J. Ph. Palméns nitida stil upptar den i systematisk ordning alla släkten, om hvilka man visste eller antog att de voro i landet representerade. För hvarje släkte var utrymme reserveradt enligt dess rikedom på arter, och de arter voro inskrifna af hvilka exemplar inlämnats, hvilket genom ett streck för hvarje exemplar var utmärkt. I en särskild kolumn antecknades om ett exemplar afförts. Någon uppgift om hvarifrån exemplaren härstammade fanns här icke.

Med den ringa omfattning som samlingarna hade var inventeringen af dem, hvilken årligen skulle hållas, jämförelsevis lätt. De utsedda inventeringsmännen, ofta äldre kunniga medlemmar af Sällskapet, togo sin sak allvarligt, så att det icke blott anmärktes när de enligt förteckningarna inlämnade exemplaren icke blifvit i katalogen upptagna resp. enligt Sällskapets beslut därifrån afförda, utan äfven när felbestämningar observerats. Senare anställdes inventeringar endast vid ombyte af intendent.

Vid sidan af naturaliesamlingarna uppstod automatiskt en boksamling. Den första grunden till denna lades genom professor af Tengströms föräring år 1830 af Sadelins *Fauna Fennica*.

Kort därpå anmälde ordföranden att professor Sven Nilsson i Stockholm till Sällskapet förärat sitt arbete »Skandinaviska foglar» och lofvat ytterligare öfversända några andra af sina arbeten, »och ansåg Sällskapet, som med tacksamhet emottog detta vedermäle af en utländsk naturforskares smickrande uppmärksamhet för dess tysta verksamhet, sig böra i afgående skrifvelse tolka Herr Professor Nilsson sin erkänsla för denna hans Sällskapet nu bevisade särdeles vänlighet». Professor Sahlberg hade naturligtvis haft sin hand med i denna gåfva som inom kort efterföljdes af liknande föräringar från andra af hans korrespondenter i Sverige, kommerserådet C. J. Schönherr, major L. Gyllenhaal, professor J. W. Zetterstedt, adjunkt G. Dahlbom. För denna uppmärksamhet från de utländske vetenskapsmännens sida svarade Sällskapet senare, den 9 december 1836, med att kalla dem samtliga till sina medlemmar. För dem liksom för en del inhemska särskildt framstående personer utskrefvos kallelsebref i lämplig affattning.[1]) Äfven inhemska män ihågkommo Sällskapet med liknande gåfvor: professor Sahlberg själf, grefve C. G. Mannerheim, adjunkten L. H. Törnroth, kapellanen C. M. Limon, konsul G. O. Wasenius. Genom köp anskaffades arbeten som behöfdes vid samlingarnas ordnande: Wahlenbergs *Flora suecica*, Gravenhorsts *Ichneumologia*, entomologiska arbeten af Fallén,

[1]) Som ett prof meddelas här kallelsebrefvet till general Thesleff:

Till tjenstförrättande Vice Cancelleren vid Kejserliga Alexanders Universitetet i Finland, General-Lieutenanten m. m. Alexander Amatus Thesleff.

Då en varm och oskrymtad Fosterlandskänsla var den sköld, under hvilken Sällskapet pro Fauna et Flora Fennica med oskuldens tillförsigt vågade uppträda, är det nu samma, aldrig svikande, känsla, som manar detsamma att i Eders Excellence söka få vörda en uppmuntrande, värdig Föregångare och ett kraftigt stöd för dess verksamhet. Det vidsträckta Rysslands tacksamma folk har i Eder Excellences silfverlockar virat Lagern och Eklöfvet — måtte Eders Excellence äfven förunna oss, Finlands unge söner, den oförgäteliga njutningen, att bland dessa förtjensters herriga vedermälen införliva en Finsk Linnea och en blygsam Förgät-mig-ej, under det vi utbe oss den äran att få inkalla Eders Excellence som Ledamot uti vårt för kännedomen af Fosterjordens Organiska Naturalster i tysthet verkande Sällskap. Helsingfors den 5 Februari 1830.

C. R. Sahlberg.

Frans Johan Rabbe.

Wilh. v. Wrights Sveriges Fiskar. — En särskild hylla för biblioteket blef färdig i slutet af år 1839.

Samlingarna, som först provisoriskt uppställts jämte Universitetets egna i det hus vid Esplanaden, som sedan blef Generalguvernörens residens, flyttades år 1832 till det nya universitetshuset och fingo där en egen lokal, en stor sal med fem fönster åt Senatstorget i öfversta våningens norra del, en sal som senare, ända till år 1903, upptogs af Botaniska museum. Dess inredning med fågel- och insektskåp, med herbarie- och bokhyllor växlade säkert mycket under årens lopp; den torde vara omöjlig att rekonstruera.

I Universitetshuset egde också Sällskapets sammanträden rum. De höllos, på få undantag när, nu och under mer än sex decennier i Fakulteternas sessionsrum, samma lokal där för närvarande kamrerarekontoret och kassan äro inrymda. Ett långt och smalt med en grön klädesduk betäckt bord sträckte sig genom en stor del af rummet. Vid dess öfre ända presiderade ordföranden och närmast honom togo på ömse sidor tjänstemännen plats i sin bestämda rangordning. Om en tjänsteman var förhindrad att öfvervara ett sammanträde, kunde han i sitt ställe sända en representant; hade han icke gjort detta, så utsåg Sällskapet för gången någon som intog hans plats. En i taket upphängd ljuskrona samt en rad icke synnerligen tätt ställda ljus på bordet — framför ordföranden stodo två — spredo öfver det hela en dager, som i våra dagar skulle betecknas som halfmörker, men som då motsvarade behofvet och fordringarna.

De ordinarie sammanträdena höllos ganska regelbundet under de akademiska läseterminerna med två veckors intervall. Genom praxis blef fredagen mötesdag; tiden var först kl. 4 e. m., men från och med 1834 kl. 6 e. m. Sammankallandet skedde genom anslag å Universitetets intimationstafla. Då de icke-akademiska medlemmarnas antal hade tillvuxit, beslöt Sällskapet år 1835 att därom äfven annonsera i Helsingfors Tidningar eller Helsingfors Morgonblad eller ock i begge »så framt det icke för Sällskapet skulle medföra någon kostnad», hvarom ordföranden lofvade göra aftal med redaktionerna.

Vid sammanträdena närvoro i medeltal ett dussin medlemmar; mycket sällan infunno sig icke-academici, så annonseringen ur denna synpunkt var rätt öfverflödig; den bidrog dock att erinra allmänheten om Sällskapets tillvaro.

Då samlandet af naturalier var Sällskapets hufvudsyfte, så framstodo vid mötena meddelandena om samlingarnas tillväxt såsom det mest betydelsefulla, men i motsats till hvad under vår tid är vanligt, åtföljdes dessa rapporter aldrig af några förevisningar af naturföremål; ej heller förekommo några föredrag af ett eller annat slag som hade sammanhang därmed. Intresserade medlemmar kunde vid arbetssammankomsterna stifta en närmare bekantskap med de inlämnade djuren och växterna, de ordinarie sammanträdena ville man påtagligen gifva en viss högtidlig, om Konsistoriet och embetsverken påminnande prägel. Om dessa arbetssammankomster stå inga närmare upplysningar att vinna ur Sällskapets handlingar utom att tiden för dem årligen vid första sammanträdet under vårterminen utsattes till hvarannan onsdag kl. 2 à 3 e. m. Det förefaller föga troligt att dessa sammankomster skulle hafva egt rum lika regelbundet som de ordinarie. Självfallet var arbetsintensiteten beroende af gåfvornas mängd.

Vid inlämnandet af dessa följdes ett rätt invecklad förfarande. Först anmälde vederbörande intendent att till hans afdelning inlämnats en gåfva enligt en i löpande följd numrerad specifikation. Därefter beslöt Sällskapet, rimligtvis på grund af intendentens yttrande, att de förärade föremålen skulle insättas i samlingarna. Vid ett följande möte anmälde intendenten att detta blifvit gjordt, hvarefter han öfverlämnade förteckningen till registratorn, som skulle införa den i den stående katalogen och som på följande möte öfverstyrde den till sekreteraren för att nedläggas i arkivet. Den stående katalogen var afsedd att såväl kontrollera samlingen som ock att vara en uppslagsbok. Också anskaffades en bok in folio, i hvilken registratorn skulle införa »anmärkningar om finska naturalier»; en sådan hade också i Åbo förts. Senare beslöts att dessa anteckningar skulle göras å lösa kvartark, ett för hvarje species; dessa blad skulle sammanföras släktvis och släktena alfa-

betiskt ordnas, djurriket för sig, växtriket för sig. Det hela skulle förvaras i rymliga kapslar. Dessa anteckningar hafva spårlöst försvunnit.

Under de första åren torde det icke hafva händt att förärингar icke skulle hafva emottagits. Senare finner man stundom att gåfvor såsom obehöfliga eller såsom illa preparerade icke emottagits. Allt var ju icke utmärkt. De inlämnade högre djuren voro ofta illa preparerade. De gamla herbarierna voro mindre nyttiga än välkomna såsom vittnande om gifvarenes välvilja, då de »velat uppoffra minnet af sin ungdoms mödor och nöjen».

Verksamma inom Sällskapet voro naturligtvis i främsta rummet tjänstemännen och därnäst de andra i Helsingfors sig uppehållande medlemmarna, men man insåg genast att de i landsorten boende medlemmarnas intressen borde kunna för Sällskapets syften verksamt tillgodogöras. Redan år 1830 hade kyrkoherden Sadelin i Hammarland uttalat den önskan att Sällskapet hvart tredje år, eller ock mer sällan, måtte meddela en tryckt eller skrifven förteckning öfver sina samlingar åt medlemmarna i landsorten så dessa kunde göra sitt bästa för deras komplettering. Realiserandet af detta förslag ansåg Sällskapet taga alltför mycken tid och möda, men beslöt att en gång för alla låta upprätta en defektlista öfver de sällsynta naturalster som vore för samlingarna särdeles behöfliga och i afskrift meddela denna de frånvarande medlemmarna. Dylika defektförteckningar öfver skalbaggar och fanerogamer nämnas år 1834 såsom färdiga, och beslöts att de skulle förvaras » i ordförandens väska och vid sammanträdena vara tillgängliga för medlemmarna äfvensom kunna utlånas». En närmare anknytning till Sällskapet af medlemmarna i landsorten hoppades man kunna vinna genom att vidtala medlemmar att verka såsom Sällskapets kommissionärer, att hvar i sin landsända efterspana, inberätta eller insända hvad som kunde vara af intresse. I sådant syfte anhöll Sällskapet å högsta ort om portofrihet för dylika inkommande sändningar liksom också för sina till medlemmarna i landsorten utgående cirkulär o. d. Denna beviljades den 4

april 1837, hvarefter Sällskapet vände sig till 25 medlemmar i landsorten — 13 bland dessa voro läkare — med anhållan om att de ville verka såsom Sällskapets Commissionärer; senare benämndes de ombudsmän. Tillika meddelades anvisning om huru de olikartade föremålen skulle enligt deras egen beskaffenhet och med beaktande af postförordningarnas fordringar inläggas. Jakande svar inkommo från de allra flesta af de tillfrågade. Under årens lopp afgingo sedan många, dels på grund af bortflyttning, dels genom döden, nya tillkommo, antalet växlade, ett och annat naturföremål insändes, en och annan uppgift inberättades, men öfverhufvudtaget torde den nytta dessa ombudsmän gjort icke hafva motsvarat förväntningarna. För de flesta lämnade tjänsteåliggandena icke mycken tid öfrig för de naturalhistoriska intressena, som ej heller i landsortens isolering genom något samarbete uppehölls. Uppmuntrande var det icke heller att erfara, att, såsom det ofta hände, ett djurpreparat under den långsamma posttransporten tagit allvarsam skada. En af ombudsmännen som trägnare än någon annan insände allehanda rapporter, förfrågningar och naturalier var den redan omnämnda kyrkoherden prosten SADELIN i Hammarland, som efter verksamhet som skollärare hamnat i kyrkans tjänst, en representant för en numera helt utdöd prästtyp. Tidigare en intresserad zoolog, — han hade 1810—1819 utgifvit en *Fauna fennica* öfver de vertebrerade djuren — var han ännu, och det ännu in på 1850-talet, som amatör verksam. En annan nitisk medlem var doktor AEJMELÉ i Vasa. Redan under Åbo-tiden hade han meddelat Sällskapet sina botaniska iakttagelser, år 1839 insände han en förteckning öfver Vasa-traktens vildt växande örter, hvilken han året därpå enligt Sällskapets anhållan kompletterade med närmare uppgifter om deras förekomst.

En betydande plats vid mötena intogo de ekonomiska frågorna. Professor SAHLBERG, en i praktiska värf tydligen väl förfaren man, hade från första början inriktat Sällskapets sträfvanden på skapandet af en stående penningefond, och detta mål förlorade han aldrig ur sikte. »Att uppställa en samling

af Finlands organiska naturalster och att anskaffa fullständiga uppgifter om desamma är visserligen det hufvudsakliga ändamål hvarför vi förenat oss, säger han i sin årsberättelse år 1834, men då vi för att vinna detta ovilkorligen behöfva äfven en penningefond, som icke blott för det närvarande ögonblicket förslår till bestridandet af de nödvändigaste utgifter utan som också för en aflägsnare framtid försäkrar Sällskapet om tillräckliga utvägar till en oafbruten verksamhet, och då Sällskapet äfven förbundit sig att grundlägga en sådan, så synes åtminstone mig detta biändamål, eller medlet att vinna det hufvudsakliga, vara nu i början, eller i första perioden af Sällskapets tillvarelse, likaså viktigt som det förstnämnda». Fonden tillväxte också med glädjande fart genom de förmögna medlemmarnas frivilliga afgifter — dessa stego stundom till rätt betydande belopp såsom då landshöfdingen J. F. Stichaeus förärade 100 rubel och hans kolleger K. v. Klick och L. Sacklén 50 rubel för att blott nämna de allra största af bidragen — och genom de öfverföringar från årskassan, som tack vare de eljest icke stora utgifterna kunde å årsmötena beslutas. Äfven andra mer tillfälliga bidrag kommo denna fond till godo. Så de summor som inflöto genom försäljning af dupletter. Fågeldupletterna omtalades redan. En annan gång var det fråga om utländska skalbaggar som funnos i den insektsamling som hofrätts extra-notarien Cl. Leonh. Ahlstedt år 1830 förärat. De kunde naturligtvis icke uppställas i Sällskapets egna samlingar; det var tal om att de skulle af Universitetet efter värdering inlösas, men de försåldes slutligen åt studeranden Pippingsköld för 40 Riksd. riksg, samma man som i Åbo förmedlade uppköpen af insektnålar. En ovanlig affär var också den, då Sällskapet 1831 tillbytte sig, emot tvenne exemplar af *Mustela lutreola*, det ena uppstoppadt, det andra lämpligt till skelettering, ett exemplar af *Ornithorhynchus paradoxus*, som på enskild väg erbjöds från S:t Petersburg. Denna skatt inlöstes sedan af Zoologiska museum för 100 rubel b. ass. hvilken summa kom stående fonden till godo.

Med synbar liksom lätt förstådd glädje meddelade ordföranden i sina årsberättelser den gynnsamma utvecklingen af

Sällskapets ekonomi, och man förstår att äfven vid månadsmötena allt som hade att göra härmed för Sällskapet framlades och med intresse följdes. Men icke nog härmed. Alldeles på samma sätt som det akademiska konsistoriet vid denna tid handlade och beslöt om alla Universitetet rörande penningefrågor, äfven de minsta, så skulle äfven här hvarje inkomst i form af inskrifnings- eller terminsafgift eller frivillig gåfva för Sällskapet anmälas, liksom ingen utgift kunde göras utan ett formligt beslut. Hvarje gång det skulle köpas skrifmaterial eller lack — det var påtagligen för att minska åtgången af det dyra lacket, hvilket användes vid förseglingen af kallelsebrefven, som Sällskapet beslöt anskaffa ett mindre sigill än det ursprungliga — skulle Sällskapet därom fatta beslut. På samma sätt då man, afvikande från den vanliga seden att tillställa de nya ledamöterna deras kallelsebref genom bekanta eller genom tillfälliga resande, var betänkt att sända dem med posten, en åtgärd som innebar en artighet och som endast vidtogs när det gällde högt uppsatta personer. En mycket ofta återkommande utgiftspost var den till universitetspreparatorn för preparering och uppstoppning af de skänkta »hudarna». Alla dessa ärenden, som i protokollen taga mycket rum, expedierades sannolikt i verkligheten helt behändigt, väl förberedda som de påtagligen voro. Detsamma gällde väl också de mer ansvarsfulla frågorna beträffande Sällskapets lånerörelse: den stående fondens medel voro till en början placerade i små lån åt medlemmarna, och det var en angelägenhet för Sällskapet i dess helhet att pröfva låneansökningarna liksom äfven att besluta om de åtgärder som blefvo en följd af låntagarnes försumlighet, af dödsfall o. s. v., men sannolikt var det ordföranden, skattmästaren och en eller annan äldre medlem som pröfvade frågorna och dikterade besluten.

Hufvudstommen af de vid sammanträdena närvarande utgjordes naturligtvis af Sällskapets tjänstemän. Kring den slöt sig ett mindre antal intresserade, mest unga medlemmar. Men till årsmötena infunno sig, som protokollen säga, »de flesta af Sällskapets i staden varande ledamöter» eller »ett stort antal

af Sällskapets ledamöter». Den redogörelse, som ordföranden då i sin årsberättelse afgaf och till hvilken intendenternes rapporter om samlingarnas tillväxt slöt sig, gaf ju i ett slag en äfven för lekmannen begriplig bild af Sällskapets verksamhet, lärorik och lockande för dem som intresserade sig för Sällskapet, äfven om de icke personligen medarbetat. Härtill kom att enligt traditionen från Åbo-tiden med årsmötet alltid var förenadt ett festligt samkväm. Årsmötena höllos åren 1830—34 på Södernäs, det n. v. Sörnäs, en plats som då för tiden måtte hafva varit särdeles inbjudande, att döma äfven däraf af professor SAHLBERG hade önskat Universitetets Botaniska trädgård förlagd därstädes. År 1831, då öfver 50 medlemmar samlats, började sessionen före middagen, men afbröts när denna, som serverades i ett litet värdshus, var färdig; efter middagen fortsattes den, hvarpå man reste ut till en holme. Följande år samlades Sällskapet i staden för att *in corpore* aftåga dit ut redan kl. 9 f. m. så att sessionen kunde slutas på förmiddagen. Dylika möten voro vid denna tid, kort efter julirevolutionen 1830, föremål för »rapportörernas» särskilda uppmärksamhet, hvarför professor SAHLBERG åtminstone år 1831 ansett sig böra på förhand hos Universitetets Vicekansler anmäla om ändamålet med utfärden. Från år 1835 firades årsdagen i Botaniska trädgården, där något af rummen i växthusen för tillfället utrymts i och för sammanträdet och det därpå följande festliga samkvämet. Vi få en föreställning om huru det här tillgick då vi i den sista paragrafen af protokollet för årsmötet den 12 juni 1838 läsa följande:

»Sedan Sällskapets medlemmar till ett antal af öfver 70 personer häruppå rangerat sig vid en för tillfället ordnad diner, blefvo af Herr Ordföranden skålar föreslagna i underdånighet för H. K. M. NICOLAI I, H. K. M. ALEXANDRA, H. K. H. Storfursten Tronföljaren och hela det öfriga Höga Kejserliga huset, äfvensom för Kejserliga Senaten för Finland, Kejserl. Alexanders Universitetet, Sällskapets verksammaste ledamöter och dess framtida välgång och flor, hvarefter eftermiddagen tillbragtes i den gladaste sinnesstämning, gynnad af en klar himmel, ute i det fria, och Sällskapet åtskiljdes först sent på afto-

nen.» På samma sätt firades årsfesten 1839, och då höjdes stämningen ytterligare genom Finska Sjöekipagets Musikkorps.

Dessa glada middagar, där professor SAHLBERGS kvicka skämt flödade, förskaffade Sällskapet många vänner och medlemmar. Sällskapet blef en faktor i samhället, hvilken allmänheten egnade uppmärksamhet. Det syntes då konsul G. O. WASENIUS år 1838 erbjöd sig att kostnadsfritt i Helsingfors Tidningar införa »smärre bulletiner om till Sällskapet inkomna föräringar m. m.», i anledning hvaraf Sällskapet beslöt att vid slutet af hvarje termin eller oftare, om någon betydligare anledning därtill yppades, införa till Sällskapet gjorda föräringar och erhållna viktigare underrättelser. Början gjordes med en redogörelse för årsmötet 1839.

Redan tidigare hade Sällskapet tagit ett litet steg emot en större offentlighet. Stadgarna hade nämligen blifvit tryckta för att distribueras efter det att de underkastats en lindrig retouchering. Äfven denna tryckning hade konsul WASENIUS välvilligt bekostat.

Hade Sällskapet sålunda bland allmänheten gynnare och vänner, så var på en del håll föreställningen om dess syften rätt oklara i det man synbarligen endast visste att det var fråga om något slags museum. Åtskilliga märkvärdiga gåfvor fick Sällskapet därför af välvilliga personer emottaga. I protokollen nämnas en stridsyxa af sten, en mindre grafsten, tagen på kyrkogården i Algier, ett haj-ägg, taget i hamnen därstädes, en sten, af naturen formad till likhet med en limpa, en sköldpadda; alla dessa föremål öfverlämnades till Universitetets samlingar, det sistnämnda mot inlösen.

Att Sällskapets verksamhet ej ådrog sig någon uppmärksamhet utanför landets gränser låg i sakens natur. Så mycket mer smickrande kändes det då Sällskapet år 1839 af den kungliga franska nordpolsexpeditionen genom dess president GAIMARD fick emottaga ett exemplar af *Lemmus borealis* eller då Sällskapets utländske ledamot kommerserådet SCHÖNHERR i Stockholm anhöll att ur samlingarna få låna ett exemplar af en nybeskrifven insekt.

Sällskapets verksamhet sådan den här blifvit skildrad kan väsentligen återföras till den verksamhet dess nitiske tjänstemän och öfriga intresserade medlemmar själfmant utförde. Det var icke mycket Sällskapet såsom sådant till en början kunde åstadkomma, ty *nervus rerum* saknades. Man kan därför väl förstå den ifver med hvilken professor SAHLBERG arbetade för den stående fondens tillväxt och den glädje han i sina årsberättelser ger uttryck åt, då han redogör för den gynsamma utvecklingen. Han såg den tidpunkt närma sig då Sällskapet, såsom han i sin årsberättelse år 1834 sade, icke längre behöfde »uppskjuta sådana företag, hvarigenom det icke allenast kunde betydligen öka samlingarna, utan ock vinna en närmare kännedom af fosterlandets naturprodukter». Redan sistnämnda år såg han en möjlighet för Sällskapet öppna sig till aktiv verksamhet, då nämligen ränteafkastningen å den stående fonden stigit till omkring 180 rubel b. ass. Han hemställde därför att Sällskapet skulle använda en del af intressena till »två premier för dem som skulle inlämna så fullständiga förteckningar och beskrifningar som möjligt öfver naturalster som finnas i någon viss socken af fäderneslandet», emedan detta »vore af vikt ej blott i afseende å den nytta vetenskapen möjligen kunde tillskyndas, utan äfven i afseende därpå att några yngre naturalhistoriens idkare därigenom blefve uppmuntrade att ännu mer vinnlägga sig om den finska naturens studium och sålunda blifva skickliga att användas vid möjligen framdeles skeende resor för Sällskapets räkning». I anledning häraf beslöt Sällskapet på årsmötet samma år att utfästa följande premier:

1:o) 75 rbl b. a. för den fullständigaste förteckning öfver såväl djur som växter uti någon viss socken;

2:o) 50 rbl b. a. för den bästa inlämnade samling djur af de lägre klasserna;

3:o) 50 rbl b. a. för den talrikaste samling kryptogamer.

Skulle de två sistnämnda eller något af dem icke kunna bortgifvas, kunde de äfven gifvas för den mest fullständiga monografiska förteckning antingen öfver någon enskild klass eller större ordning inom djurriket eller ock öfver fanerogamer eller

kryptogamer i någon socken. Därjämte föreskrefs »att till uppgifterna öfver särskilda species locus habitationis, så i fysiskt som geografiskt afseende, så noga som möjligt ske kan, bifogas och att den ifrågavarande socknens arealvidd och öfriga beskaffenhet tillika anmärkes», men »att det inlämnade exemplaret af förteckningen inlämnas — anonymt och så inrättadt, att däraf ej kan slutas till den täflandes namn och hemort, samt att, först sedan uppgifterna blifvit af Sällskapet bedömda —, ett annat exemplar med fullständiga lokala uppgifter vid premiernas emottagande till Sällskapet öfverlämnas».

Inom den utsatta terminen afhördes emellertid ingen täflingsskrift, ej heller någon samling. Sällskapet beslöt därför år 1836 att höja premiernas belopp och antal: två stycken första premier af 150 rubel b. a. »för fullständiga zoologiska eller botaniska sockenbeskrifningar, åtföljda af färdigpreparerade exemplar och uppgift om locus habitationis m. m.» och två stycken andra premier à 100 rbl b. a. för samlingar enligt samma bestämning som förr, hvarjämte mindre fullständiga afhandlingar eller samlingar kunde belönas med ett accessit efter Sällskapets pröfning för tillfället. Härom skulle tillkännagifvande ingå i någon af landets tidningar.

Följande vår inlämnades en anonym sockenbeskrifning. Ett granskningsutskott tillsattes, bestående af ordföranden, viceordföranden, sekreteraren magister Tapenius, medicine licentiaten E. J. Bonsdorff, medicinekandidaten Wirzén, magistrarne R. F. Sahlberg och A. E. Granfelt samt studeranden J. F. Blank. Professor Sahlberg deltog icke i granskningen »på den grund att han vid Sällskapets blifvande deliberationer måtte kunna bibehålla ordförande-stolen». Utskottet förklarade enhälligt i sitt af viceordföranden undertecknade utlåtande att afhandlingen icke kunde belönas med Sällskapets högsta pris »dels i anseende till en det hela genomgående osäkerhet och ofullständighet, särdeles vid uppgiften af locus habitationis, dels och i synnerhet emedan uppenbara felaktigheter vid bestämmandet af en del däri uppräknade naturalier förekomma», men tillstyrkte att den skulle belönas med ett accessit, emedan den entomologiska delen däraf var

med öfvervägande omsorg bearbetad. Med detta utlåtande var professor SAHLBERG icke tillfreds. Han framhöll att det var affattadt i alldeles för allmänna ordalag. Ett sakligt ingående på oriktigheterna och bristfälligheterna hade varit nödvändigt, så att Sällskapet kunnat bilda sig en egen uppfattning om dem; detta hade också varit gagneligt för författaren i och för en omarbetning af manuskriptet. Han fruktade att man genom att på detta sätt behandla kanske mångåriga forskningar skulle afskräcka andra medlemmar från försök i samma riktning och föreslog att utskottet skulle anmodas inkomma med en mer detaljerad utredning. Detta blef Sällskapets beslut, men om denna prisfråga innehålla protokollen intet ord vidare. Hvem den anonyme författaren var, är obekant; sannolikt var det någon af professor SAHLBERGS entomologiska elever.

Några vidare prisskrifter afhördes icke. Då erfarenheten sålunda visat att utfästa premier hafva en ringa förmåga att sporra till vetenskapligt arbete — en erfarenhet som åter och åter göres, men som välvilliga donatorer så ofta tyckas vara okunniga om — då vidare Sällskapets tillgångar på ett glädjande sätt växte, medan däremot bidragen till samlingarne visade benägenhet att aftaga, så beslöt Sällskapet 1838 på förslag af ordföranden »att framdeles intresset af den stående fondens förräntade kapitaler borde användas, dels att befrämja resors anställande till någon viss trakt af landet, för att för Sällskapet insamla där befintliga djur och växter, samt sålunda tillika inhemta en närmare kännedom af landets olika produktionsförmåga på olika trakter, dels till inköp af inom Finland gjorda samlingar, större eller mindre, äfvensom till stipendiers eller premiers inrättande för dem som till Sällskapet inlämna de talrikaste samlingar». Genom Helsingfors Tidningar skulle detta bringas till de frånvarande medlemmarnes kännedom.

Man kan i detta uttalande redan ana ett vidare program för Sällskapet än det att blott åstadkomma en samling.

Redan några veckor förrän detta beslut fattades hade Sällskapet beviljat kandidaten J. F. BLANKS anhållan om ett understöd af 300 rubel b. a. för en färd till Lappmarken för att samla naturalster för Sällskapets räkning. Kandidaten BLANK hade

sedan 1834 varit intendent för insektsamlingen. Det var gifvetvis insekter han under färden komme att företrädesvis samla, och följande höst inlämnade han 1350 exemplar sådana från Lappmarken. — Detta var den första af Sällskapet understödda samlingsfärden.

Men det var ondt om arbetande krafter.

Följande år anmälde sig inga exkurrenter. Sällskapet misströstade dock icke utan beslöt våren 1840 att »å såväl Universitetets intimationstafla som i stadens tidningar kungöra, det böra de hvilka tilläfventyrs vore hugade att för Sällskapets räkning ifrån medlet af förstkommande maj till medlet af därpå följande september månad å anvisade orter och enligt meddelande instruktion insamla vissa slag af djur eller växter sådant oförtöfvadt hos Sällskapets Ordförande anmäla». Två anmälningar gjordes, nämligen af studerandene G. W. Kekoni och O. E. A. Hjelt. Det beslöts att de skulle insamla »såväl växter och insekter som hvad i öfrigt skulle kunna åstadkommas» i södra Tavastland, och anvisades för Kekoni Hattula och Vånå, för Hjelt Hollola och Padasjoki socknar. De utrustades med papper, insektnålar och lådor — nålarna anskaffades åter från Åbo — och fingo 100 rubel b. a. hvar i förskott med rätt att åtnjuta skjuts för en häst fram och tillbaks samt en rubel om dagen i dagtraktamente. Instruktionen uppgjordes af professor af Tengström och doktor Wirzén. Exkurrenterna afreste i maj och redan på årsmötet hade ordföranden fägnaden att för Sällskapet föredraga bref som han från dem erhållit där de på landsbygden voro i full verksamhet. Följande höst inlämnade de sina samlingar af örter och insekter samt några fiskar, inlagda i sprit, äfvensom skriftliga anteckningar. Allt detta hänskjöts till granskning af en kommitté bestående af ordföranden, viceordföranden och alla intendenterna. Granskningen utvisade att de gjorda samlingarna vittnade både om flit och intresse för Sällskapets bästa, och då äfven reseräkningarna godkänts utbetaldes deras belopp. De stego för Hjelt till 161 rub. 9 kop., för Kekoni till 175 rub. 30 kop. — Följande år utsändes tre exkurrenter nämligen magister J. W. Pipping och kandidaten J. G. Appelberg, som skulle göra insamlingar

närmare bestämdt i Kesälaks, Uguniemi, Ruskeala, Sordavala, Rautus, Mohla, Walkjärvi, Pyhäjärvi och Räisälä socknar i södra Karelen, samt studeranden J. M. J. af Tengström, som skulle »genomstryka hela Åland». Reseunderstödet bestämdes till fri skjuts fram och tillbaka samt 1 rubel 50 kop. i dagtraktamente, hvilka kostnader utgjorde för Pipping 72 rub. 2 kop., för Appelberg 74 rub. 10 kop. och för af Tengström 67 rub. 20 kop. allt silfver.

Det framstod tydligt att genom dylika exkursioner samlingarna kunde kraftigt ökas och kunskap vinnas om naturförhållandena i landet. Professor Sahlbergs omsorg om den stående fonden visade sig vara klok och framsynt.

Professor Sahlberg fyllde den 22 januari 1839 sextio år. Han följde emellertid icke tidens sed att genast därefter taga afsked som emeritus, utan kvarstod i sin befattning, allt under det man såg sig om efter någon annan efterträdare åt honom än hans närmaste man af Tengström, emot hvilken åtskilligt fanns att anmärka. Någon inhemsk lofvande förmåga fanns icke inom synhåll, underhandlingarna med utlandet strandade, och så inlämnade Sahlberg sin afskedsansökan; den beviljades den 24 mars 1841. I och med detsamma lämnade han ordförandestolen inom Sällskapet, hvilken inom kort intogs af hans efterträdare af Tengström, och därmed var också hans verksamhet inom Sällskapet, liksom hans vetenskapliga verksamhet öfver hufvud, fullkomligt slut. Han bosatte sig på sin egendom i Yläne samt egnade sig åt jordbruk, särskildt fruktodling. Han lefde och verkade därstädes ännu ett par decennier, han afled den 18 oktober 1860, men i Sällskapets annaler för denna tid har jag icke funnit hans namn nämndt mer än två gånger, den ena då han nämndes såsom närvarande vid ett sammanträde, den andra då en af honom förärad växt anmäldes.

III. Tid af afmattning och stridigheter 1842—1859.

En ny period i Sällskapets lif vidtog nu. Under det första decenniet i Helsingfors hade Sällskapet befunnit sig i en oaflåtlig och kraftig utveckling. Allt var att göra. Allt som samlades var nyttigt, ty allt var nytt. Men så kunde det icke i längden fortgå. De unga studenterna, som senare inträdde i Sällskapet kunde med allt sitt intresse icke mer göra nytta, ty det de kunde göra hade redan deras föregångare gjort. Dessa föregångare hade till stor del skingrats; intresset för Sällskapets sträfvanden hade blott varit en episod i deras lif. Och de som ännu kvarstodo hade äfven andra och snart öfverhandentagande intressen. Bonsdorff höll redan på att skapa sig ett namn som anatom, de nitiske intendenterna Blank, Lundahl och Pipping verkade ännu, men de hade alla valt den medicinska banan, och arbetet där lade mer och mer beslag på deras tid och förmåga. Ledningen af Sällskapets verksamhet ålåg nu främst af Tengström och botanices demonstratorn Wirzén, hvilken senare var t. f. viceordförande under den tid 1842—1845, då inspektorstjänsten vid Museum icke var ordinariter besatt. Begge voro humana och för Sällskapets väl intresserade män, men till ledare voro de icke födda. Den förra hade sedan han år 1817 disputerat för medicine doktorsgrad icke publicerat en enda rad af vetenskapligt innehåll intill dess han år 1841 utgaf sitt specimen för professuren. Han hade litterära intressen och var vältalare. Han hade 1826 å Universitetets vägnar hållit ett festtal i anledning af kejsar Nikolais kröning, för hvilket han belönades med professors titel. Han var mer en ordets än en handlingens man. Den senare, vid denna tid ungefär trettio år gammal, var läkare, men intresserad af botanik; dock låg hans begåfning påtagligen åt andra håll, såsom man kan se däraf att han slutade som präst. Det behöfdes inom Sällskapet nya krafter, entusiasm, sakkunskap och kritik. Det är säkert att icke heller professor Sahlberg, om han kvarstått, kunnat afvärja det förfall som nu inträdde.

Det var naturligtvis icke något skarpt afbrott i Sällskapets lif och verksamhet som vid denna tidpunkt inträffade, men

man märker dock en påtaglig nedgång i arbetsintensiteten. Arbetssammankomsterna upphörde antagligen småningom; några år hade det beslutits att de skulle »fortgå som förut», men för läseåret 1841—42 fastställdes de att äga rum söndagar kl. 9—1, utom på böndagar, men senare talas det icke mer om dem. De ordinarie mötena höllos icke så ofta som tidigare; under åren 1834—40 hade antalet varit 14—20 om året, från 1841 framåt blef det aldrig högre än 14, utan att en motsvarande ökning af ärendena kunde förmärkas. De voro icke heller så talrikt besökta som förr, icke ens årsmötena. År 1843 närvoro vid detsamma endast 10 medlemmar, och följande år hade, oaktadt en festmiddag i orangerierna var besluten, så få medlemmar infunnit sig att valen af tjänstemännen ej kunde förrättas ej heller några beslut fattas, och det samma var förhållandet på det första mötet den följande hösten. I anledning däraf bestämdes å det följande årsmötet att Sällskapet vore beslutfördt med endast sex, icke som förr åtta, närvarande medlemmar i frågor som icke voro af synnerlig vikt. Nya medlemmar inkallades icke heller i samma mängd som tidigare; under 1840-talet var deras antal för året i medeltal 25. Det förefaller som om en viss missräkning i afseende å Sällskapet hade å en del håll förefunnits. Så skrifver 1842 ombudsmannen i Borgå lektor D. Lindh (till assessor Rabbe?) om Sällskapet: »Hvarje medlem af detsamma borde väl på ett eller annat sätt få underrättelse om Sällskapets verksamhet, för att utom hedern att vara en medlem af detsamma, ha någon slags nytta. Ett och annat kunde jag till Sällskapet insända om jag bara visste hvad Sällskapet äger och hvad det saknar af Finlands naturalster; åtminstone kunde jag insända fleråriga anteckningar angående finska naturalster. Men hittills har man icke vetat af något annat än att Sällskapet årligen med glädje firat sin stiftelsefest.» Dock måste å andra sidan antecknas att Sällskapet äfven fick röna bevis på förtroende, såsom då detsamma år 1844 såsom skänk af brukspatron G. Nordensvan fick emottaga de fem ris »finare och bättre samt olimmadt» herbariepapper som beställts från Tervakoski bruk eller då bagaremästaren P. Udhelius till Sällskapet testamenterade sin rätt

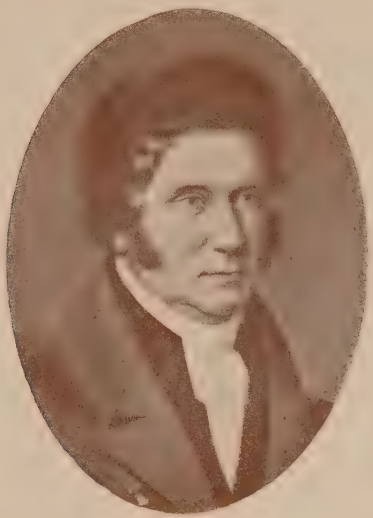

J. M. af Tengström

A. Nordmann.

Ad. Moberg

betydande fågelsamling. Den skänk af brasilianska fågelhudar som kommerserådet J. F. Hackman i Viborg öfverstyrde var ju också hedrande, om ock adressen till Sällskapet ej var korrekt.

De till Sällskapet inlämnade naturalierna voro äfven, efter det att exkurrenterna från sommaren 1841 inlämnat sina då gjorda skörder, färre än förr, hvilket ordföranden i sina årsberättelser med ledsnad framhåller, sökande en tröst i hoppet att samlingen skall blifva säkert och väl bestämd och att nya resor skola afkasta rika skördar och att, »då en ny varm anda af ett ungdomligt sträfvande för det finska fosterlandets andeliga lif vaknat och gör sig gällande för det närvarande, äfven den sköna oskuldsfulla finska naturen med hjärtats hela ungdomlighet och värme skall, i synnerhet af yngre kring bärg och sjöar spridda kamrater, hyllas och omfattas».

Detta citat ger en föreställning om professor af Tengströms stil. Ytterligare må här till hans karakteristik intagas hans årsberättelse år 1844:

»Icke utan skäl beslöt Sällskapet pro Fauna et Flora Fennica att i början af juni månad, hoppets och glädjens månad, enhälligt sammanträda att fira minnet af sin första stiftelse, glädjas vid den nyvaknade eller rättare mornade naturen, leende med rosenkinder och liksom fordom Pallas nickande sitt bifall skakade Olympen i sina grunder lifvande allas för det sköna och sanna stämda hjärtan. Att offra åt minnet, åt de flydda dagar, då ungdom och kärlek famnade hvarandra är för den silfverkrönte gubben ännu den sista njutning af det korta lifvet — huru mycket mera är det icke ljuft att minnas, då det förflutna och det närvarande liksom hjärta vid hjärta gå framtiden till mötes. Vi minnas alla här församlade huru den rena naturglädjen gladdes, då ett Naturförbund bildades inom vårt för alla finska hjärtan dyrbara fosterland, vi hoppades med majsolen, vi fröjdades med juni morgonrodnaden — och något uppstod därvid, som, om icke ännu något helt och fullkomnadt, likväl för de yngre fosterlandets söner kan, som jag hoppas och innerligen hjärtligen önskar måtte verkliggöras, mana på bragd och fullkomlighet. På denna dag — en ny återkommande högtidsdag inom vårt Naturförbund — är det en ljuf

plikt, som jag går att fullgöra, då jag för här församlade ledamöter i korthet redogör för Sällskapets verksamhet under det förflutna året.»

Härefter följde en icke fullt dubbelt så lång redogörelse för samlingarnas tillväxt, hvilken utgjordes af 3 däggdjur, 5 fåglar, en orm, 19 skalbaggar och 170 fanerogamer, de sista hemförda af Fr. Nylander från Ryska Lappland, hvarefter fortsättes:

»Ett dylikt härligt resultat borde uppmuntrat Sällskapet till påkostandet af nya resor i vårt vidsträckta, i afseende å naturen omväxlande land, men då så mycket samladt ännu ligger magasineradt, har en dylik plan lätteligen blifvit uppskjuten till framtiden. Denna framtid ler alltid så gladt emot det unga sinnet — måtte blott tjusningen af leendet blifva en verklighet och Sjöfruns omfamning och Skogsjungfruns kyss locka långt bort från Gramatica och Lexicon hvarje för Naturen klappande hjärta.»

En god sida i Sällskapets arbete var att exkursionsverksamheten, som lofvat så mycket godt, underhölls, om den också icke var liflig. Under åren 1842—48 utgåfvos reseunderstöd åt docenten Fr. Nylander (300 rbl. b. a. för en resa till Ryska Lappmarken), student F. Hellström (30 rbl för botaniska samlingar i norra Österbotten), magister W. Nylander och kirurg. kand. af Tengström (20 rbl hvarje) samt student N. Lund (30 rubel för botaniska insamlingar i Åbo skärgård).

Ett framsteg var det på sätt och vis, då Sällskapet på ordförandens förslag år 1843 beslöt att fördela den andra intendentens åligganden på flere personer, ity att insektsamlingarna voro så artrika att en enda oaflönad person omöjligen kunde sköta det hela; så fingo coleoptera, hymenoptera, diptera, lepidoptera hvar sin intendent, medan de små ordningarna orthoptera, neuroptera och hemiptera sköttes af en och samma person. Det förtroende som Sällskapet visat intendenterna, genom att utse dem, förpliktade naturligtvis och band ett större antal ungdomar fastare vid Sällskapet, men å andra sidan alstrades genom denna anordning en brist på kontinuitet som icke var helsosam.

En liknande uppdelning af den botaniska intendenturen i

en för fanerogamerna och en för kryptogamerna rekommenderades 1846 af ordföranden, men ledde icke till någon åtgärd.

En enda afdelning af Museum företedde en anmärkningsvärd tillväxt nämligen fåglarna, hvilken såsom i årsberättelsen år 1845 säges »på ett utomordentligt sätt blifvit icke allenast riktad, utan äfven förskönad, i det ingeniören MAGNUS VON WRIGHT inlämnat 50 sp. egna och 11 för Sällskapet uppstoppade arter, alla att förliknas vid lefvande exemplar». Detta var den sedermera i Finlands konsthistoria så berömda djurmålaren, hvilken nämnda år anställts som konservator vid Universitetets Zoologiska museum. En annan förstärkning emottog samlingen af bagaremästaren P. D. UDHELIUS i Helsingfors, hvilken genom testamente af den 26 augusti 1847 till Sällskapet donerade, såsom redan sades, sin samling af fåglar och andra djur. Då den i juni 1848 emottogs, innehöll den 115 arter fåglar i c. 180 exx. samt dessutom 6 däggdjur, en sköldpadda, snäckor och ägg.

Den gamla klagan att samlingarna icke voro behörigen förtecknade förnams åter igen. Ordföranden erinrade år 1846 om »att katalogen öfver Sällskapets samlingar sedan längre tid icke blifvit kompletterad och det nyare tillkomna däruti icke infördt, hvarföre till intendenternas efter hand skeende åtgärd hemställdes uppgörandet af en ny katalog öfver samlingarna och densammas ordnande efter senast approberade systemer.» »I följd hvaraf och sedan anmärkt blifvit att en del brancher, såsom Mammalia, allaredan äro systematiskt och i det närmaste komplett inregistrerade, intendenterna anmodades att efterhand — och om görligt innan årsdagen — inkomma med fullständiga förteckningar öfver hvad i samlingarna finnes uppställdt.»

Till någon åtgärd torde detta uttalande icke hafva ledt.

Lyckligtvis funnos inom Sällskapet, om också ännu fördolda, de krafter som skulle rycka upp detsamma ur den hotande dvalan.

Det tycktes en tid som om FREDRIK NYLANDER skulle komma att ingjuta nytt lif i Sällskapet. Född 1820, student 1836, medlem af Sällskapet 1837, aflade NYLANDER filosofie kandidatexa-

men 1840 och reste till Sverige, där han vistades inemot två år i Stockholm och Upsala, dels förberedande sig för den medicinska banan, dels studerande botanik för Elias Fries. Under dennes inverkan beslöt han egna sig åt botaniken, och utredningen af den finska floran torde då hafva föresväfvat honom såsom ett lefnadsmål. Sommaren 1842 undersökte han, resande på egen bekostnad, i botaniskt afseende vissa delar af Ryska Karelen och Ryska Lappmarken ända upp till Ishafvet. Iakttagelser under denna resa och under tidigare färder inom landet nedlade Nylander i sitt specimen för docentur *Spicilegium plantarum fennicarum* I (1843), där han för ett hundra mindre allmänna arter lämnar uppgifter angående deras utbredning i Finland. Sistnämnda år blef han docent i botanik, samt aflade medicine kandidatexamen. Det förefaller som om han icke skulle hafva tagit någon synnerligen verksam del i Sällskapets lif, åtminstone nämnes han sällan såsom vid mötena närvarande, men nämnda år utsågs han till intendent för de botaniska samlingarne, hvarjämte han, såsom redan sades, erhöll ett understöd af 300 rbl. b. a. för en botanisk resa till östra delarna af landet och ryska gränsen, hvarvid åt honom själf lämnades rätt att bestämma de orter han ville besöka. Under denna exkursion hade han sällskap af den svenska botanisten J. Ångström, senare känd som en framstående bryolog. Af Nylanders obestridliga förmåga hade Sällskapet emellertid föga gagn, ty han uppehöll sig mest på resor. För att följa Elias Fries råd att närma sig de ryska botanisterne ansökte han sistnämnda år ett af de understöd som gåfvos för studier vid de ryska universiteten, och året därpå fick han stipendiet förnyadt för ytterligare ett år. Han studerade nu i S:t Petersburg, där han äfven mars 1844—juni 1846 hade något slags anställning vid botaniska trädgården, åt hvars direktor statsrådet F. G. L. Fischer han tillägnat sitt ofvannämnda specimen. I Helsingfors uppehöll han sig blott under korta besök. Sommaren 1844 var han åter upprest till Ryska Lappmarken. Hans intendentbefattning inom Sällskapet sköttes under hans frånvaro af vikarier. Hösten 1846 återkom han. Han anmälde då som gåfva till Sällskapet en samling af alger från Ishafvet,

bestämda af akademikern RUPRECHT i S:t Petersburg, men först sju år senare öfverlämnades denna samling. Hela hans verksamhet präglades af oro, delad som den var mellan botaniska och medicinska intressen. Han ansökte såväl adjunkturen (1844) som professuren (1847) i zoologi och botanik, men ingendera gången fullföljde han sin ansökan. De medicinska intressena segrade slutligen, och efter 1847, då han afgick från sin intendentbefattning, deltog han icke vidare i Sällskapets arbeten.

FREDRIK NYLANDERS yngre broder WILLIAM kom däremot att spela en utomordentligt betydelsefull rol inom Sällskapet.

Student 1839, föreslogs WILLIAM NYLANDER till medlem af Sällskapet den 26 februari 1841 af sin vän student J. M. J. AF TENGSTRÖM. En månad senare inballoterades han på öfligt sätt, men det förefaller som om han till en början icke varit intresserad af det som inom Sällskapet förehades. Åtminstone nämnes han endast en gång såsom närvarande under sin studenttid. Han aflade filosofie kandidatexamen 1843 och inskrefs i Medicinska fakulteten. Ingenting hos honom lät då ännu ana den blifvande botanisten. Men af insekterna var han intresserad. Vid årsmötet den 12 juni 1843, då, såsom ofvan nämndes, andra intendentens åligganden fördelades på flere personer, fick han uppdraget att sköta orthoptera, neuroptera och hemiptera. Från och med följande höst saknades han nästan aldrig vid sammanträdena. Vid mötet den 1 mars 1844 hemställde han huruvida icke Sällskapet borde rekvirera någon periodisk skrift af naturalhistoriskt innehåll och erkändt värde samt föreslog i sådant afseende »Zeitschrift des entomologischen Verbundes in Stettin». Bokrekvisitioner hade ju också tidigare gjorts, men aldrig föreslagits af någon ungdom. Förslaget bifölls, och tillika beslöts rekvirera LINDBLOMS »Botaniska Notiser», som just begynnt utkomma i Lund, samt Zetterstedts *Insecta Lapponica*, och blef det NYLANDER, som ombesörjde rekvisitionen af dessa arbeten. Vid följande sammanträde beslöts på hans förslag att anskaffa »Histoire naturelle des Hyménoptères» af LE PELLETIER DE SAINT TARGEAU och »Adlerflügel Deutschlands» af HARTIG. Samtidigt beslöts att rekvirera ett antal svenska och

tyska mossor som af medicine kandidaten J. Ångström i Upsala utbjöds till salu. Då de en månad senare ankommit, var det Nylander som därom anmälde och som fick i uppdrag att förteckna dem. Den 29 november s. å. anmälde han att de under hans vård stående insektsamlingarna voro färdigt ordnade. Förvarade i otäta lådor hade de mycket lidit genom skadeinsekter, men han hade afskiljt de dugliga exemplaren och uppställt dem i godt förvar i Sällskapets skåp. Denna åtgärd hade han med intendenten kandidaten Appelbergs begifvande utsträckt till hymenoptera, för hvilka han hade en särskild förkärlek. Samlingen innehöll nu 13 arter orthoptera (25), 152 arter hemiptera (250), 50 arter neuroptera (200) och nära 500 arter hymenoptera (öfver 2000); inom parentes anges det antal arter Nylander uppgaf som förekommande i landet. Med växtsamlingen kom han att taga befattning då han för sin broder Fredrik var tjänstförrättande intendent. Senare lämnades detta uppdrag på hans förslag åt hans vän och nationskamrat F. Hellström. Vid ordnandet af herbariet befanns detta innehålla ett stort antal dupletter och på Nylanders förslag beslöt Sällskapet skänka en del af dessa till gymnasiernas i landet örtsamlingar. Efter att hafva bringat reda i dessa samlingar tog han itu med mossorna. Han demonstrerade på ett möte en metod att inlägga mossor i herbariet — sannolikt att lägga exemplaren lösa i kapslar i stället för att klistra upp dem på pappersblad — och föreslog att Sällskapets mossor skulle efter denna metod inläggas. Den Ångströmska samlingen hade tydligen varit till nytta såsom typsamling; på hans förslag köptes ytterligare en centurie däraf.

Genom denna sin verksamhet framstod Nylander såsom en både energisk och kunnig arbetande medlem af Sällskapet, och hans inflytande växte. En liten episod visar detta. Den 9 maj 1845 föreslog ordföranden att ett understöd skulle beviljas ingeniören von Wright för en resa till Sverige i syfte att inhemta speciellare kännedom af de nyaste och bästa metoder att uppstoppa och konservera däggdjur och fåglar, detta i betraktande af hans erkända skicklighet samt af de tjänster han vid flere tillfällen bevisat Sällskapet. Meningarna härom

voro delade, men majoriteten beslöt att ett understöd skulle beviljas honom, om blott pengar funnes att tillgå. Magister Nylander ansåg att naturalhistoriska resor inom landet bättre befrämjade Sällskapets syften och föreslog att ett understöd af 25 rub. silfver skulle för en naturalhistorisk resa i mellersta Österbotten ges åt studeranden Fr. Hellström, som på grund af sin kännedom af hvad som fanns och hvad som saknades i Sällskapets herbarium vore väl skickad härför. Då sedermera kassans ställning blifvit klar och protokollet justerades, befanns det att åtminstone hos ordföranden tvifvel uppstått huruvida Sällskapets statuter medgåfvo utgifvandet af det föreslagna understödet åt ingeniör v. Wright. Den ändring af beslutet gjordes, likvisst med reservation af ordföranden, att v. Wright skulle få 60 rubel mot förbindelse att till Sällskapet inlämna ett antal uppstoppade finska fåglar — hvilket han också sedermera gjorde. Student Hellström fick 30 rubel.

Nylanders intressen voro allt koncentrerade på insekterna; han hade under olika tider alla insektordningar under sin uppsikt, och öfverallt bragte han ordning. Särskildt studerade han myrorna; om dem sammanskref han sitt, af entomologerna såsom mycket förtjänstfullt betecknande arbete *Annotationes in Monographiam Formicarum Borealium Europæ*, hvilket jämte två *Additamenta* år 1846 trycktes i Finska Vetenskaps-Societetens Acta. Det som i detta arbete framlades måste ju på det högsta intressera Sällskapet. Det samma gällde den disputation *In distributionem vegetationis per Ostrobothniam collectanea* som Fr. Hellström samma år utgifvit, och det samma hade varit fallet med Fredrik Nylanders *Spicilegium*. Det tedde sig nu för Nylander som om Sällskapet borde taga hand om dylika publikationer. Dess egna tillgångar voro så små att det icke kunde tänka på att själf bekosta tryckningen af några skrifter, men den för icke länge sedan stiftade och jämförelsevis rikt doterade Finska Vetenskaps-Societeten kunde kanske räcka en hjälpsam hand. Härom finns antecknadt i protokollet af den 3 april 1846:

»På gjord framställning af Intendenterna och med erinran därom, att, ehuruväl Sällskapet alltifrån dess stiftande gjort

insamlandet af naturalster till sitt hufvudsyfte och dess tillgångar ej heller medgifva publicerandet af de naturalhistoriska iakttagelser dess medlemmar antecknat, Sällskapet dock kommit i erfarenhet utaf att sådana anteckningar af värde ofta förekomma, föreslår ordföranden, det Sällskapet må till Finska Vetenskaps-Societeten ingå med en anhållan att i dess utgifvande akter och under särskild rubrik få införa sådana af Sällskapets medlemmar gjorda iakttagelser, som befunnes vara för Finlands fauna och flora upplysande. Med öfvervägande af denna framställning, stadnade Sällskapet vid det beslut att till Finska Vetenskaps-Societeten ingå med en så beskaffad anhållan, som här föreslagits.»

Förslaget hade som synes väckts af ordföranden på framställning af intendenterna, men det kan icke vara något tvifvel om att det bland dessa var NYLANDER som, medveten om sin arbets- och skaparekraft var upphofsmannen till det hela. En reservation mot Sällskapets beslut gjordes af dess viceordförande, adjunkten SAHLBERG. Han ansåg att då Sällskapet möjligen framdeles komme att utgifva egna publikationer detsamma icke nu borde såsom sådant uppträda och binda sig vid Societeten. Några färdiga bidrag hade ju Sällskapet icke nu att anmäla, och då Societeten helt säkert framdeles liksom hittills gärna skulle trycka afhandlingar som af enskilda personer inlämnades, blott de voro förtjänstfulla, och detta lika gärna som om de gingo i Sällskapets namn, så syntes den föreslagna åtgärden rätt obehöflig. Det kunde också ifrågasättas huruvida den icke var af den utomordentliga vikt att därom endast på årsdagen kunde beslutas. Doktor SAHLBERG synes bland de nio medlemmarna hafva varit ensam om sin åsikt. För de öfriga låg det synbarligen vikt därpå att skrifterna icke blott trycktes, utan trycktes i ett sammanhang såsom utgångna från Sällskapet.

Det var onekligen en god varsel för framtiden att på detta samma möte NYLANDER till Sällskapet kunde förära ett exemplar af sin just färdigtryckta myr-monografi.

Finska Vetenskaps-Societeten emottog förslaget välvilligt och tillkännagaf sig med verkligt nöje skola villfara Sällskapets

begäran om rum i dess akter för Sällskapets gjorda anteckningar, »så mycket hellre, som ej allenast Sällskapets fosterländska och vetenskapliga syftemål är med Societetens eget nära förenadt, utan äfven den Societeten medgifna pröfningsrätt i afseende å offentliggörandet af Sällskapets inlämnade arbeten lämnade densamma tillräcklig säkerhet därpå att kostnaden icke komme att öfverstiga hennes tillgångar». Inom Sällskapet tillsattes nu en redaktionskommitté, bestående af intendenterne med ordföranden såsom praeses. Manuskript inflöto mer än man kunnat vänta, och redan 1848 utkom såsom ett bihang till Finska Vetenskaps-Societetens Acta men som en självständig volym med egen titel det första häftef af »Notiser ur Sällskapets pro Fauna et Flora Fennica förhandlingar» 306 sidor 4:o. Det innehöll: Anmärkningar om tvenne med Parus Sibiricus Gmel. förvexlade Mesarter af C. Lundahl, Mutillidae, Scoliidae et Sapygidae boreales af W. Nylander, Helsingforstraktens Fogel-Fauna af M. v. Wright, Bidrag till Finlands Fjäril-Fauna af J. M. J. af Tengström, Adnotationes in expositionem monographicam Apum borealium af W. Nylander, Helminthologische Beiträge af C. Lundahl och Strödda Anteckningar af W. Nylander och M. v. Wright. Med undantag för ett kort referat af Elias Fries' år 1845 utkomna *Summa vegetabilium Scandinaviæ* och en uppräkning af intressantare växtfynd i Österbotten, inalles $5\,^1/_2$ sidor, var innehållet af detta häfte helt zoologiskt, en efterverkan af professor Sahlbergs läraregärning. Lundahl och v. Wright hade personligen stått under hans inverkan. Det samma kan knappast sägas om Nylander och af Tengström, men den förres arbeten om hymenoptera, den senares om lepidoptera anslöto sig kompletterande till Sahlbergs coleopterskrifter.

Att en dylik publikation kunde åstadkommas måste naturligtvis i hög grad stärka Sällskapets förtroende till sig själf samt sammanföra och sporra de få arbetarna. Men viceordföranden doktor Sahlberg drog sig undan. Meningsolikheten mellan honom och Sällskapet i fråga om publikationssättet hade, så skulle man tycka, icke behöft framkalla någon schism, men viceordföranden deltog icke mer i Sällskapets sammanträden

och arbeten. Meningsolikheten var ett uttryck för den starka personliga spänning som rådde mellan NYLANDER och SAHLBERG. Den förres konstiga lynne, som lifvet igenom beredde honom liksom hans omgifning så många obehagligheter, begynte redan nu framträda. »Förmedelst sitt konsiderationslösa sätt och sina ringaktande omdömen om andras arbeten och verksamhet stötte han mången medarbetare icke blott ifrån sig utan äfven ifrån Sällskapet» säger professor MOBERG, som stod denna tid nära. NYLANDER hyste påtagligen en mycket stor ringaktning för SAHLBERG. Ett uttryck därför var att då det syntes troligt att denne skulle blifva AF TENGSTRÖMS efterträdare som professor i zoologi och botanik, NYLANDER på årsmötet 1848 genomdref upphäfvandet af den gamla bestämningen i statuterna att professorn i zoologi och botanik var Sällskapets själfskrifna ordförande. Konsekvensen skulle ju hafva fordrat att den motsvarande bestämningen rörande viceordföranden äfven skulle hafva upphäfts, men på denna post fick allt inspector musei såsom själfskrifven kvartså. Huruvida NYLANDER själf eftersträfvade ordförandeposten är omöjligt att säga. Den verkliga ledaren var han, den som hade omtanke och den som gjorde det som skulle göras. På ett rätt karakteristiskt sätt framstod detta då AF TENGSTRÖM den 27 oktober 1848, alltså några månader innan han lämnade ordförandestolen, föreslog att Sällskapet skulle hos Konsistoriet anhålla om en lämpligare lokal. Då uppläste genast NYLANDER en af honom i detta syfte uppsatt inlaga. Att NYLANDER bland de unga, äfven utom Sällskapet, åtnjöt anseende är säkert. Inom Österbottniska nationen kom han att under den upprörda vårterminen 1849 taga plats bland partiledarna.

Om NYLANDER för de yngre tedde sig som den hvilken kunde sammanhålla sällskapet och göra något af det, så framträdde, alldeles oberoende af viceordförandens stämning, å annat håll tendenser till ett särgående, tendenser, som helt visst skärptes genom NYLANDERS antydda egenart. Detta ledde därhän att vid sidan af Sällskapets fågelsamling uppstod en annan af samma slag.

Skaparen af denna, professor E. J. Bonsdorff, nämner i sina efterlämnade anteckningar att han på ett af Fauna-Sällskapets möten, där man öfverlade om sättet att uppställa fåglarna, föreslagit att man skulle frångå det gamla sättet att förvara dem i lådor med framväggen af glas, den ena lådan på den andra, de minsta öfverst, och uppställa dem på samma sätt som på Museum i Stockholm, nämligen i skåp med glasväggar, så de kunde ses från olika sidor. Detta förslag understöddes af M. von Wright, men motsades af Nylander. Vid voteringen fick det endast 4 eller 5 röster, medan de öfriga, omkring 50, förenade sig med Nylander, de voro nämligen »beställde till sammanträdet af W. Nylander, som var en besynnerlig man till sitt lynne». Då förklarade Bonsdorff att han skulle arrangera en samling finska fåglar efter sin metod och föreslog en täflan.

I Sällskapets protokoll finnes emellertid alls ingen antydan om en sådan öfverläggning och votering ej heller om ett möte som varit så talrikt besökt; det högsta antalet närvarande under åren 1846 och 1847 var 18. Detaljerna stodo väl ej mer fullt klara för professor Bonsdorff, då han på äldre dagar nedskref sina anteckningar. Ur de gamla pappren kan man emellertid med ganska stor säkerhet utläsa förloppet för tillkomsten af denna samling.

På Universitetets Zoologiska museum hade samlingen af uppstoppade däggdjur och fåglar under professor af Tengströms tid — kanske redan tidigare — uppenbarligen vanvårdats. Själf var prefekten mer en ordets än en handlingens man och inspector musei, doktor Sahlberg, en intresserad entomolog, hade icke heller betingelser att rätt sköta samlingar af högre djur. Det befanns i början af år 1847 att skadeinsekter anställt stora härjningar i dessa samlingar. Med energi tog sig professor E. J. Bonsdorff denna angelägenhet an. I sina yngre år hade han, som vi sett, varit en af den inhemska naturalhistoriens ifrigaste adepter; numera representerade han på ett framstående sätt anatomien och fysiologien; han hade just grundlagt Universitetets Osteologiska museum. Efter professor af Tengströms afgång i mars fick han af Konsistoriet i

uppdrag att i egenskap af prefekt medverka vid utgallringen på Museum. Historien om denna till sina detaljer och till sitt efterspel föga uppbyggliga episod i Zoologiska museets historia hör icke hit, men slutet blef att mer än en fjärdedel af de redan uppställda däggdjuren och fåglarna måste såsom skadade och för de andra farliga kasseras. Sin rapport afslutade Konsistoriets kommitterade, professorerna NERVANDER, ILMONI och BONSDORFF, med ett förslag att exemplaren af fjällräfven och flygande ekorren skulle såsom erkändt finska skänkas till Fauna-Sällskapets samlingar, men härtill ansåg sig Konsistoriet icke hafva skäl att samtycka. Häraf kan man se att man vid Universitetets Zoologiska museum dittills alls icke lagt an på att samla inhemska djurformer.

Den finländska fågelsamlingens förhistoria börjar på Sällskapets årsmöte 1846. Då erbjöd ingeniör VON WRIGHT Sällskapet såsom gåfva 30 arter fåglar i 42 exx. »med förbehåll att desamma må på Sällskapets bekostnad få af ingenieuren själf uppställas på det sätt han funne lämpligast». Under enahanda villkor förärades 17 arter fåglar i 21 exx. af amanuensen AF TENGSTRÖM, hvilken vid denna tid flitigt samarbetade med V. WRIGHT. Vi förstå förbehållet, då vi erinra oss att V. WRIGHT, såsom redan nämndes, föregående sommar varit rest till Stockholm, där han tilltalats af de museala anordningarna. »Och fann Sällskapet skäligt denna föräring mottaga, under förutsättning att samlingen härigenom komme att på ett ändamålsenligt sätt förkofras». De förärade fåglarna öfverfördes i augusti 1846 till Sällskapets museum, men därmed tyckes det hafva förblifvit.

Då nu professor BONSDORFF, som från unga år varit intresserad af naturalhistoriska samlingar och som uppskattade deras betydelse, under vårvintern 1847 såg den förstörelse som öfvergått samlingen af de icke-finländska djuren och betänkte att det icke fanns den ringaste garanti för att Fauna-Sällskapets samlingar skulle vårdas på ett bättre sätt — var det då underligt om han, handlingskraftig som han var, beslöt att själf skapa och vårda ett nytt inhemskt museum. En utmärkt lokal hade han härför att tillgå: det fysiologiska auditoriet, som var onödigt stort för den medicinska åhörarekretsen. En

skicklig medarbetare kunde han räkna på i VON WRIGHT, hvilken var intresserad af att fågelsamlingen uppställdes på ett annat sätt än hittills. Honom hade han under kasseringsarbetet på Zoologiska museum kommit i nära beröring med och lärt sig värdera. Hvad var då naturligare än att han skapade ett fågelmuseum. Det nära sammanhanget mellan storstädningen på Zoologiska museum och grundläggandet af den nya fågelsamlingen framstår tydligt i de dagboksanteckningar som MAGNUS V. WRIGHT gjort. För den 1 maj 1847 har han antecknat »utgallringskomitén justerade sitt protokoll» och den 7 maj: »vi (= Bonsdorff och jag) uppgjorde en plan om uppställandet af en inhemsk fågelsamling». Redan hösten samma år begynte uppställningen af finska fåglar i Anatomiska inrättningen. Med sin vanliga energi tog BONSDORFF itu med arbetet. Fåglar skötos eller köptes och preparerades, och han tog personligen del i allt. Arbetet bekostades af honom själf som härför iklädde sig betydande utgifter; också köpte han af v. Wright till samlingen uppstoppade fåglar. Den 7 oktober skrifver V. WRIGHT »transporterades 64 st. af mina fåglar upp på Anatomiska kabinettet». Det förefaller högst sannolikt att dessa fåglar voro de på årsmötet 1846 erbjudna (63 st.) hvilka, då det gjorda förbehållet icke uppfyllts, nu öfverflyttades och blefvo på tidsenligt sätt uppställda; sannolikt hade de af BONSDORFF köpts. Samlingen var till en början BONSDORFFS privategendom. Universitetets rektor, som i början af 1848 beledsagade Högskolans kort förut utnämnda Vicekansler general NORDENSTAM vid dennes rundtur i Universitetets inrättningar, hade efter hvad VON WRIGHT skrifver, icke haft någon aning om dessa fåglar. Vicekansler fann behag i samlingen, då den för honom demonstrerades af BONSDORFF, som framhöll det sakligt riktiga att en samling uppstoppade fåglar anslöt sig till skelettsamlingen å Anatomiska museum.

Samlingen tillväxte med fart. Under 1848 och under vårterminen 1849 uppstoppade von Wright 160 fåglar, och i maj sistnämnda år anmälde Bonsdorff formligen hos Konsistoriet om förefintligheten af denna samling. Härom innehåller Konsistoriets protokoll för den 30 maj 1849:

»Herr Rektor tillkännagaf att Professorn Bonsdorff till Amplissimum Consistorium öfverlemnat cataloger öfver trenne å Universitetets Anatomiska museum befintliga samlingar, nämligen öfver a) en skelettsamling, b) en pathologisk physiologisk samling af praeparater samt c) en inhemsk ornithologisk samling, hvilka kataloger äro i systematisk ordning inrättade, så att den årliga tillökningen af de särskilda samlingarna framdeles kan i katalogen observeras, anhållande Professorn att af ifrågavarande kataloger en afskrift för arkivets räkning måtte ombesörjas, för att de nu inlemnade kunde till anatomiska museum återlemnas. Därjämte hade Professoren anhållit att till Anatomiska fonden få öfverlemna 199 rubel s., utgörande, enligt upptagen verifikation, inkomsten för Professorns innevarande läsetermin hållna populära föreläsningar öfver Anatomie och Physiologie, med det vilkor och förbehåll, att sagde medel företrädesvis användas för den inhemska ornithologiska samlingen, hvilken, såsom varande ett utmärkt prof af ingenieuren von Wrights oförtrutna nit och ovanliga talent och i sin närvarande form af ett lika högt vetenskapligt som konstnärligt värde, Professorn utbett sig få öfverlemna till Universitetet, med förbehåll, att densamma icke framdeles under någon förevändning må från sin nuvarande local å Anatomiska museum flyttas till det Zoologiska, alldenstund det är af ett högt vetenskapligt intresse, att härigenom erbjudes tillfälle att å samma local studera så väl de yttre formerna som skelettets bildning hos olika species af vertebrerade djur; hvarhos Professoren i sammanhang härmed anhållit, att ej mindre beloppet af en utaf von Wright utfärdad och nu företedd räkning å 108 Rubel än 3 Rubel åt Vaktmästaren Silwan, Conservators biträdet Haklin och drängen Lundström, hvardera, för uppassningen vid ofvannämnda föreläsningar måtte från Anatomiska fonden utanordnas. — Vidare och med afseende därå, att de inhemska naturalstren äro af ett sannt fosterländskt vetenskapligt intresse och desamma sålunda å Anatomiska museum erhållit en värdig plats, hade Professoren Bonsdorff anhållit, att Amplissimum Consistorium måtte, å ort som vederbör, utverka inom Finland portofrihet för afsändande af Naturalier till Anatomiska Museum, och hade Professorn ansett sig böra såsom skäl till bifall å en slik ansökning endast anföra, att genom en sådan portofrihet, hvilken af en huld Regering redan blifvit beviljad »Sällskapet pro Fauna et Flora Fennica», en af de största svårigheter för den närmare utredningen af Fäderneslandets Fauna undanrödjes. — Slutligen hade Professoren Bonsdorff anmält, att å Anatomiska Museum grunden jämväl blifvit lagd till en inhemsk ichtyologisk och herpetologisk samling samt af icke vertebrala djur, ehuru å dessa såsom ännu mindre rika på skilda arter, ännu icke någon fullständig systematisk Catalog kunnat uppgöras eller är af behofvet påkallad.

Efter antecknandet häraf och sedan Consistorium beslutat, att under de af Professorn Bonsdorff bestämda vilkor, emottaga Professorens ofvannämnda föräringar, samt Herr Rector, efter det fråga blifvit väckt att därom hos Universitetets Höge Canceller och Vice Canceller anmäla, men Professoren sådant sig undanbedt med afseende däråt att ifrågavarande föräringar af Professoren icke ansågos förtjänta af sådan uppmärksamhet, å Consistorii vägnar betygat Professorn Universitetets erkänsla och tacksamhet för ännämnda gåfvor, beslöt Cons. därjämte att ofvan berörda Cataloger skulle på Expensefondens bekostnad för Archivets räkning afskrifvas; att ifrån Anatomiska Fonden borde utanordnas åt Ingeniören von Wright 108 Rubel och åt Vaktmästaren Silwan, Conservators Biträdet Haklin och drengen Lundström hvardera 3 Rubel silfver samt att hos H. K. Majestät i underdånighet hemställa om nådig tillåtelse för en hvar, att inom Finland portofritt få afsända vetenskapliga remisser till Universitetets samlingar.»

Denna rika och med verklig artistisk fulländning preparerade samling kom gifvetvis att såsom konkurrent ställa sig vid sidan af Sällskapets samling. Verkan var icke sporrande, utan, såsom professor Moberg säger, den att »den välvilja och bevågenhet, allmänheten förut hyste för Sällskapets samling och bevittnade genom dit insända bidrag, nästan fullkomligt undergräfdes, ja, snart sagdt tillintetgjordes».

Tillsvidare märktes detta dock icke, men på annat håll förefanns en hotande spänning.

Professor af Tengströms hälsotillstånd hade länge icke varit det bästa. Redan år 1846 hade han, biläggande ett läkareintyg, anhållit om ett års tjänstledighet, event. afsked med full pension oaktadt han ej fyllt 60 år. Tjänstledigheten beviljades och slutligen den 26 februari 1847 äfven det begärda afskedet; dock skulle han kvarstå som prefekt för Trädgården intill dess hans efterträdare blifvit utnämnd. Också såsom Sällskapets ordförande kvarstod han. Den lediga professuren söktes af alla lärarne i naturalhistoria vid Universitetet, Sahlberg, F. Nylander och Wirzén, men endast den förstnämnde blef inom utsatt tid färdig med sitt specimen. Detta underkändes emellertid på grund af det utlåtande som professor E. J. Bonsdorff däröfver afgaf. Efter diverse omgångar (se Elfving,

Botaniska Institutionens Historia s. 41) utnämndes den 12 maj 1849 statsrådet Alexander Nordmann eller von Nordmann, som han i motsats till sin fader och sina bröder skref sig, till professor i zoologi och botanik. Han hade sedan 1832 varit anställd som professor i zoologi och botanik vid Richelieuska lyceum i Odessa, där han ock var direktor för den botaniska trädgården. Under de sista tjugo åren hade han endast på korta besök uppehållit sig i hemlandet. Genom sina på 1830-talet gjorda utvecklingshistoriska undersökningar hade han vunnit en stor ryktbarhet; hans fästande vid Universitetet skänkte detsamma onekligen glans. Redan hösten 1848 hade han infunnit sig i Helsingfors och där i väntan på utnämningen öfvertagit förvaltningen af professuren, återknutit förbindelsen med sina gamla bekanta och inledt nya. Gifvetvis intresserade han sig för Fauna-Sällskapet, om hvars stiftande han såsom student varit med; af sina jämnåriga fann han ganska få vid mötena, knappt någon annan än professor af Tengström och assessor Rabbe; de öfriga voro för honom okända ungdomar, så han icke blef någon trägen mötesbesökare. Att blickarna riktades på honom såsom Sällskapets ledare var klart, och vid årsmötet 1849, då professor af Tengström nedlade sin befattning som ordförande, valdes Nordmann till hans efterträdare. Enhälligt var valet icke; majoriteten var mycket liten. Huru minoriteten röstade finnes icke antecknadt. Nylander blef viceordförande såsom ställföreträdare för den till denna post självskrifna adjunkten Sahlberg, hvilken kort förut fått tjänstledighet för att resa till Syd-Amerika.

Vid detta samma årsmöte utdelades icke mindre än fyra resestipendier för sommaren nämligen åt kandidaten F. W. Mäklin 35 rbl för insamlande af coleoptera och hemiptera i Karelen, åt doktor W. Nylander 30 rbl (växter i Karelen), student Regnell 20 rbl (fiskar i Tavastland; stipendiet kom dock icke till användning), och stud. A. Edv. Nylander 15 rbl (hymenoptera i Tavastland och Österbotten). Efter mötet hölls en festmiddag på Kaisaniemi för den afgående och den tillträdande ordföranden. Värdarna voro 17, och kostnaden steg till 1 rbl 40 kop. för person.

Man kan godt förstå att den nye ordföranden fann att ett och hvarje inom Sällskapet kräfde reformer; stadgarna motsvarade icke förhållandena sådana de utvecklat sig under de gångna tjugo åren; så hade till exempel amanuensbefattningarna visat sig onödiga: de hade ej på flera år haft någon innehafvare. Han föreslog därför på årsmötet 1848 att en kommitté af tre personer skulle nedsättas för att utarbeta förslag till nya tidsenligare stadgar. Förslaget antogs genast.

Kort därpå utfärdades en Kejserlig förordning, enligt hvilken alla i landet befintliga sällskap och föreningar borde inom årets utgång till högsta ort inlämna sina stadgar till granskning och stadfästelse. Hittills hade sällskapen efter behag uppgjort sina stadgar och förändrat dem, men nu, efter februarirevolutionen och dess oro, såg man sig nödsakad att hålla ett vaksamt öga på alla föreningar.

Då Sällskapet första gången på hösten sammanträdde, hemställde ordföranden huruvida icke stadgarna innan de inlämnades till stadfästelse borde hafva undergått den revision som var besluten. Situationen var onekligen konstig. Skulle Sällskapet nu till öfverhetlig stadfästelse insända sina gamla stadgar, om hvilka det nyss beslutit att de borde revideras, eller skulle Sällskapet helt enkelt, utan att hålla sig till den gällande bestämningen, genast genomföra revisionen? Ordföranden föreslog, såsom antyddes, det senare alternativet, men härvidlag »yttrade sig så stor skiljaktighet i åsikter att frågans definitiva afgörande lämnades att bero af ytterligare diskussion». Emellertid utsågos medlemmar i den föreslagna kommittén, och kom denna att bestå af ordföranden Nordmann, t. f. viceordföranden Nylander, professorerna Bonsdorff och Ilmoni samt öfverläkaren Sanmark.

Denna första dissonans inom Sällskapet varslade tydligt om en konflikt: det var kring ordföranden och kring viceordföranden som partierna samlade sig.

Det förslag till stadgar som kommittén uppgjorde finnes ej i behåll, men dess innehåll framgår tydligt af det som däremot yttrades. Det kan ej hafva uppburits af kommittén i dess helhet, men minoriteten, bestående af Nylander och sanno-

likt SANMARK, hade icke framlagt något motförslag, utan synbarligen beslutit inrikta sina sträfvanden på förslagets förkastande med bibehållandet af *status quo*.

Det var hufvudsakligen mot två punkter som oppositionen riktade sig. Den första var bestämningen i § 1 att Sällskapets syfte utöfver det gamla »att anlägga och bilda ett finskt Museum naturale och att sammanbringa nödiga naturalier till en i möjligaste måtto fullständig Fauna et Flora fennica» var att »befordra kännedomen om naturalhistorien i allmänhet». Den andra var att Sällskapet, om det gällde att understöda en större expedition för Finlands naturalhistoria, egde rätt att af sin stående fond såsom lån tillgripa ända till $^1/_4$, hvilket med ränta småningom skulle återbetalas.

Dessa punkter väckte som antydt opposition, men från NORDMANNS ståndpunkt voro de rätt förklarliga. Man kan godt förstå att han, hvars vetenskapliga forskning varit inriktad på frågor af allmän vetenskaplig art, ville gifva Sällskapet en större lyftning och ett vidare arbetsfält än det som sysslandet med den inhemska faunan och floran skänkte. Man kan också förstå att han, såsom den nye ledaren af Sällskapets öden, ville rycka upp detsamma ur dess små bestyr och, med det sinne för yttre glans som onekligen utmärkte honom, gifva det tillfälle att åstadkomma något storartadt och förstklassigt. En sådan, Sällskapet och honom själf värdig uppgift såg han i utforskandet af de så godt som alldeles okända naturförhållandena i trakterna öster om finska gränsen bort mot Hvita hafvet. En större expedition dit skulle vara en ärofull bragd. Han hade planen klar för sig. Expeditionen, hvilken han själf ville leda, skulle bestå af 8—10 naturforskare. De skulle, fördelade i två flockar, från Uleåborg och Sordavala framtränga mot öster till Hvita hafvet och Arkangelsk. Men då ett så stort företag kräfde större kostnader än Sällskapets kassa medgaf, och han icke såg möjlighet att från annat håll skaffa sig de nödiga medlen, såg han ingen annan utväg för dess realiserande än att i Sällskapets stadgar få inryckt den ofvan nämnda bestämningen att en del af stående fonden kunde för ett dylikt ändamål användas. Denna tanke att använda en

del af den stående fondens kapital till befrämjande af Sällskapets syften var icke ny; den hade två år tidigare framkastats af Fr. Nylander och diskuterats vid årsmötet utan att man dock kom till något beslut.

Vid sammanträdet den 6 december 1849 framlades förslaget till nya stadgar till granskning. Mötet var synnerligen talrikt besökt. Där syntes både äldre herrar och studenter som i regeln icke öfvervarade sammanträdena, men som nu infunnit sig i känslan af att en kraftmätning förestod. Ordföranden föreslog att stadgarna i deras nya form genast skulle antagas. Detta motsades ifrigt både på sakliga grunder och af det formella skäl att ändring af stadgarna endast kunde ske på ett årsmöte. Efter det man så en stund diskuterat § 1 och Sällskapets ändamål, utan att komma till något resultat, beslöts på förslag af assessor Rabbe att förslaget i dess helhet skulle bordläggas till första sammanträdet i mars 1850. Denna åtgärd var fullkomligt korrekt, och därmed var det också klart att de gamla stadgarna tillsvidare skulle gälla. Men då hemställde ordföranden, obegripligt nog, huruvida icke Sällskapet ville för den af honom föreslagna expeditionen till Hvita hafvet bevilja 2000 rbl b. a. ur sin stående fond och det genast, så den instundande sommar kunde företagas. Att Nordmann var intresserad af att planen kom till utförande och det så snart som möjligt, kan man godt förstå, men att han, efter Sällskapets just fattade beslut att bordlägga frågan om förändring af stadgarna, upptog frågan om den stora expeditionen, kan icke förklaras annorlunda än att han trott sig kunna räkna på ett så kraftigt understöd för densamma af de vid mötet närvarande, att han kunde trotsa oppositionen. »Det är högst sannolikt, skrifver härom professor Moberg, att ståtsrådet Nordmann, ovan att rätta sig efter stadgar och författningar samt okunnig om den verkliga ställningen inom Sällskapet, var till detta uppträdande intalad och eggad af några ibland de äldre, mot Nylander och följaktligen mot det yngre partiet fientligt stämda medlemmarne, hvilka trodde att den förres stora celebritet och vetenskapliga anseende skulle verka imponerande på pluraliteten af Sällskapet och sålunda tillintetgöra den senares hit-

tills öfvervägande inflytande, då i annat fall Sällskapets bestånd vore äfventyradt.»

Öfverläggningen härom blef högst stormig. Nylander själf torde mycket litet hafva uppträdt under diskussionen; han var ingen debattör. Oppositionens ledare var assessor Rabbe. Det utsades att inga skäl förebragts att just Sällskapet pro Fauna et Flora Fennica skulle understöda en dylik expedition till främmande land, att några garantier icke funnos att Sällskapets samlingar komme att draga nytta af densamma, att beslut i frågan endast kunde fattas på årsmötet, m. m. dylikt i sak. Men diskussionen öfvergick till personligheter. Nordmanns långvariga vistelse i Ryssland hade påtagligen gjort honom främmande för förhållandena och åskådningssättet i hemlandet. Då han ännu långt senare kunde säga att Universitetets insektsamling var en af de största i Ryssland, så kan man godt förstå att han, nyss hitkommen från kejsardömet, icke rätt förstod stämningen i sin omgifning. Hans uppfattning af lagbudens elasticitet var ju onekligen orientalisk, och man kan förstå att en uppagiterad student som hörde honom med sin tyska brytning — hans modersmål var tyska — utlägga om en expedition till Hvita hafvet, kanske kunnat tillropa honom »Statsrådet vill russificera Sällskapet», något som Nordmann helt säkert icke tänkte på att göra eller »förslaget är olagligt». Man kan också förstå att de unga, då de sågo honom, halt som han var, linka omkring med sin käpp, hade svårt att tänka sig honom såsom ledare för en expedition i ödemarkerna, fastän han visserligen med krycka exkurrerat, och det icke utan resultat, i de Kaukasiska bärgsländerna. Påståendet att expeditionen vore ofosterländsk tillbakavisades lätt genom hänvisning till runo-insamlingarna i Ryska Karelen, men att planen innebar ett lagbrott var uppenbart. Orden vägdes icke noga, och mötet antog karaktären af ett oordnadt studentmöte som ordföranden icke behärskade. Han fann sig därför föranlåten att uppstiga och aflägsna sig, hvarvid han följdes af de flesta af dem som stodo på hans sida. Det enda som för den gången stod att vidare göra var att under viceordförandens presidium besluta att ett nytt möte med det snaraste skulle

hållas i och för de gamla stadgarnes insändande till högsta ort till stadfästelse.

Den 12 december, sammankallades Sällskapet till ett extramöte, och upplästes därvid följande två afsägelseskrifter, den ena undertecknad af statsrådet NORDMANN, den andra af presidenten MANNERHEIM, ståtsrådet NORDENSKIÖLD, professorerna ILMONI och BONSDORFF, teckningsläraren v. WRIGHT och kandidaten MÄKLIN.

»Till Sällskapet pro Fauna & Flora Fennica.

Då jag, vald ehuru af en ytterst ringa majoritet, till Ordförande i Sällskapet, åtog mig detta värf, gjorde jag det i afsigt att söka ånyo lifva Sällskapet och efter förmåga gifva detsamma en mera vetenskaplig riktning än det hittills haft; — men jag har, oaktadt alla mina tydligt uttalade varma sträfvanden, rönt uti icke blott vigtigare, utan äfven obetydliga saker städse en så afgjord opposition, att jag icke kan gifva den någon annan tydning, än att den är ett uttryck af fullkomligen bristande förtroende från Sällskapets sida till min person. Af detta skäl och då jag under ett sådant förhållande icke ser mig kunna vara Sällskapet till något gagn, nödgas jag, ehuru med innerlig smärta, emedan jag dock är en af Sällskapets stiftare, härmedelst afsäga mig icke allenast Ordförandebefattningen utan äfven Ledamotskapet vid ifrågavarande Sällskap.

Alexander von Nordmann.

Helsingfors d. 10 December
1849.»

Till Sällskapet pro Fauna et Flora Fennica.

Undertecknade hafva flerfaldt erfarit, att den anda, som för närvarande herrskar i Sällskapet pro Fauna & Flora Fennica, är rakt motsatt de åsigter, vi hysa om det rättaste sättet att i Finland befordra Natural-historiens flor. Sådant röjde sig isynnerhet vid Sällskapets sista sammanträde, den 6 dennes, derigenom, att de nu i Sällskapet tongifvande icke allenast tillintetgjorde ett af Ordföranden framställdt förslag, som så storartadt syftar att verka för Sällskapets väsendtligaste ändamål, att hvarje grundlig sakkännare och verklig naturforskare, hvarhelst en sådan derom åtspordes, skulle med glädje gilla detsamma, — utan äfven på ett förnärmande sätt bemötte samme Ordförande, en man, som för sin stora celebritet, sina utmärkta vetenskapliga förtjenster och sitt varma oegennyttiga nit för fäderneslandets kultur i allmänhet och särskildt den natural-

historiska, gjort sig förtjent af någonting helt annat, helst han är en af Sällskapets stiftare och efter en lång frånvaro från fäderneslandet först nyligen inträdt i vår närmare gemenskap. Då det, till vår stora ledsnad, så förhåller sig, anse vi oss, såsom ledamöter i Sällskapet pro Fauna et Flora Fennica hädanefter kunna hvarken gagna Sällskapet, ej heller sjelfva ha någon tillfredsställelse af våra sträfvanden för Dess ändamål; hvarföre vi anse oss med denna dag vara ifrån allt ledamotskap i ofta nämnde Samfund skiljde. Helsingfors den 9 December 1849.

C. G. Mannerheim.
Nils Nordenskiöld. Imman. Ilmoni. E. J. Bonsdorff.
M. v. Wright. Fr. W. Mäklin.»

Skrifvelserna intogos i protokollet, men nedlade Sällskapet i detta äfven en allvarlig protest mot i desamma förekommande beskyllningar för »en i Sällskapet rådande falsk och ovetenskaplig anda samt någon emot dess ordförande yttrad obehörig opposition».

Emot denna protest protesterade å sin sida doktor Z. Topelius, yttrande »att han, som för öfrigt delar pluralitetens åsikt, att Sällskapets pekuniära tillgångar icke medgifva ett understöd till det belopp statsrådet Nordmann föreslagit för ifrågavarande expedition, likväl för sin del till fullo erkänner det storartade, för vetenskapen samt fosterlandets fauna och flora fruktbringande i samma företag, och således ingalunda kan dela den ringa tanke Sällskapets ledamöter syntes hysa om expeditionen och dess resultat, än mindre billiga det för ordförandens aktade personlighet sårande sätt, på hvilket åtskilliga Sällskapets ledamöter vid mötet den 6 december gåfvo sina åsigter tillkänna».

En annan vidlyftig protest inlämnades af studeranden B. O. Schauman, den sedermera som intendent för Konstföreningens samlingar i Helsingfors allmänt kände originella mannen. Han framhöll att flertalet af dem som till beslutet bidragit icke varit mer kompetenta än han själf i frågan och att äfven han därför tagit sig talan i saken. Hans slutord voro: »Sällskapets majoritet påstår *kanske* att saken för den gällt allt, att stadgarnes helgd och Sällskapets bästa utgjort rättesnöret för dess handlingssätt och beslut, jag vågar inför efter-

världen påstå att personen varit hufvudsak, stadgarnas efterlefnad en täckmantel och att majoritetens seger icke vunnits med tillhjälp af sanningen och vettet, hvilka dock inom den akademiska ungdomen borde räkna sina eldigaste stridsmän. Detta är ett skri ur mitt samvete.» Man förstår huru upprörd stämningen måtte hafva varit.

Med 8 hvita emot 7 svarta kulor beslöts att dessa reservationsskrifvelser skulle i protokollet intagas,» men ansåg Sällskapet det icke vara sig värdigt att i protokollen låta ingå något bemötande af de i sagde skrifter mot Sällskapet riktade falska och omotiverade beskyllningar». Nylander hade föreslagit att dessa skrifvelser endast skulle i korthet refereras och sedan deponeras i arkivet.

Sällskapets första åtgärd blef nu att utse en ny ordförande. Vid mötet den 15 januari 1850 skred man härtill, visserligen efter det doktor Topelius reserverat sig mot valets företagande på grund däraf att annonsen om valet varit dels ofullständig dels för sent införd. Det beslöts att absolut majoritet skulle erfordras. Vid första valomgången erhöll professor emeritus kollegierådet af Ursin 7, dr Nylander 6 samt professor Arppe och assessor Rabbe hvardera en röst. Vid den andra omgången erhöll af Ursin 11, arkiater Törnroth och assessor Rabbe hvardera 2, dr Nylander en röst. Kollegierådet af Ursin var alltså vald. Han hade aldrig varit en aktiv medlem af Sällskapet, men blickarna riktades på honom, emedan han, ehuru emeritus, var medlem af det akademiska konsistoriet och där kunde bevaka Sällskapets intressen, hvilket efter krisen ansågs absolut nödvändigt. Men han ville icke emottaga ordförandeskapet, emedan han »ej ansåg sig vara i stånd att under närvarande förhållanden upprätthålla Sällskapets anseende», ett ganska tydligt uttalande om huru man på en del håll såg på läget. Betecknande äro i detta afseende också de ord M. von Wright i sin dagbok nedskrifvit efter det stormiga mötet den 6 december: »hvarvid Sällskapet enligt all sannolikhet gaf sig dödsstöten högst egenhändigt. Mördarena voro hufvudsakligen: Rabbe, Elmgren, W. Nylander m. fl.». Förfrågningar på några andra håll gåfvo liknande resultat, men slutligen lyckades man i

Adolf Moberg, nyligen utnämnd professor i fysik, finna en man som åtog sig det föga lockande värfvet att vara Sällskapets ordförande. Själf skrifver han härom: »Att upprätthålla Sällskapets anseende var visserligen något som den nye ordföranden ej kunde åtaga sig, icke ens att omedelbart deltaga i Sällskapets arbeten, men att om möjligt bevara dess existens, att såsom stående utom de förra partierna söka på hvardera hållet lugna de uppretade sinnena och småningom bemedla försoning dem emellan, samt anyo ordna verksamheten, var den uppgift han företog sig att lösa». Den 15 mars 1850 valdes han, själf närvarande, till ordförande med alla andras röster.

Mänskligt att se hade Sällskapet icke kunnat göra ett bättre val. Professor Mobergs lugna, rättrådiga och fridsamma väsen gjorde honom särdeles lämplig för den delikata verksamhet han åtagit sig, och det måste räknas honom till stor förtjänst att han med tanke på det allmänna bästa här trädde i redet. Han hade under sina studieår icke varit särskildt intresserad af naturalhistorien. Till medlem af Sällskapet hade han föreslagits strax efter den stora konflikten. Men den nya verksamheten födde nya intressen. Det förefaller ganska troligt att det intresse för företeelserna i den organiska naturen, som tog sig uttryck i den omfattande verksamhet professor Moberg senare utöfvade vid sammanställandet af de fenologiska anteckningarna i landet, kan återföras till impulser inom Fauna-Sällskapet. Rent af rörande verkar det att i protokollen läsa att han till Sällskapets förfogande ställde samlingar af insekter, araknider, mollusker och växter som han somrarna 1851—53 gjort på Åland.

Då den nya ordföranden första gången presiderade den 15 mars 1850 återupptogs det bordlagda förslaget om nya stadgar. Därvid afgåfvo assessor Rabbe och Nylander skriftliga betänkanden däröfver, hvilka här in extenso meddelas såsom belysande för den dåtida uppfattningen.

Den förra hade sammanfattat sina anmärkningar på följande sätt:

»1:o Anledningen till de nya stadgarne uppgifves vara *förändrade tidsförhållanden* sedan den 2 Juni 1829 då de förra

stadgarne af Sällskapet antogos. Då dessa såkallade förändrade tidsförhållanden icke närmare angifvas, och desamma mig veterligen icke befinnas för Sällskapet bestå i något annat än en ny decennii nummer samt ombytt Ordförande, kan jag för min del icke härutinnan finna en fullgiltig anledning att förkasta de äldre nu först tjuguåriga stadgarne och att utbyta desamma mot de föreslagne såkallade *nya*.

2:o Den af de förändrade tidsförhållandena bestående *nyheten* i de *nya* stadgarne befinnes egentligen bestå endast i följande hufvudsakliga förändringar i de gällande stadgarne, nemligen:

a) Sällskapets *ändamål* är ifrån det äldre »att anlägga och bilda ett Finskt Museum Naturale och att sammanbringa nödiga naturalier till en i möjligaste måtto fullständig Fauna & Flora Fennica», utsträckt till att derutöfver »*befordra kännedomen om Naturalhistorien i allmänhet*».

b) Från Embetsmännens antal äro utlemnade Registratorn, Iconografen och Calligrafen, men deremot *en* Intendent tillagd.

c) Stående Fonden, hvilken det enligt § 87 ej var tillåtet att använda, utan hvilken alltid borde blifva ett Capital fruktsamt för Finlands Natural Historia, kan enligt de nya stadgarnes § 68 *tillgripas* (?) i det fall att Sällskapet önskade understödja en *större* (?) expedition för *Finlands* Natural Historia, med förbehåll dock att på en gång ej mer än högst $^1/_4$ af densamma anslås såsom ett lån till årscassan, af hvars inkomster de följande åren skulden så till Capital som *ränta* (?) måste betäckas.

De öfriga föreslagne förändringarne gälla endast sammanslagning af §§ och stylisation.

3:o Hvad nu beträffar Sällskapets utvidgade *ändamål*, så och då Sällskapet genom denna utvidgning skulle constituera sig till en Natural Historisk Vetenskaps Academie, och endast såsom underordnadt ändamål för sig vill afse den Finska Faunan och Floran, och dess National Museum, måste jag erinra att då Sällskapet sålunda uppstår och upplifvas såsom ett *nytt* Sällskap med annat ändamål än det ursprungliga Sällskapet pro Fauna & Flora Fennica med stadgar af den 2 Juni 1829, detta nya Sällskap ock, enligt ordalydelsen i § 87 såsom

med annat ändamål än det äldre, icke kan tillåtas öfvertaga dispositionen af det äldres Stående Fond och Cassa, utan måste söka att sammanbringa åt sig nya Fonder. Jag anser mig derföre icke kunna bifalla till denna omotiverade utvidgning af Sällskapets ändamål på annat vilkor än att det äldre Sällskapet upplöser sig och aflemnar sin Fond till Universitetet.

4:o Då för utlemnadet af 3:ne Embetsmän ur Sällskapet något motiv ej finnes anfördt, och enligt mitt förmenande ett giltigt sådant ej kan anföras, röstar jag emot denna förändring i stadgarne. Att platserne på någon tid ej varit besatte är icke något giltigt skäl för deras indragande, ty vore det detta borde på samma grund redan flere beställningar vid sjelfva Universitetet äfven annihileras.

5:o Angående Sällskapets föreslagna rätt att *tillgripa* (?) en del af årscassan såsom lån till en *större* (?) expedition för Finlands Natural Historia, kan jag ur gällande rättsgrunder icke godkänna detta förslag, emedan Sällskapet såsom låntagare icke kan tillerkännas rätt att pröfva sin egen säkerhet för lånets återgäldande. Att årscassan skulle återgälda den stående Fonden utom det låntagna capitalet äfven *Räntan*, strider dessutom emot ordalydelsen i den föreslagna följande § 69. Och då jag icke kan antaga att, ifall en afdelning af Sällskapet vore på alfvare hugade att inom Finlands landamären anställa en *större* excursion, vare sig till vatten eller lands, och härvid vore i behof af ett större understöd än årscassan medgåfve, desse patrioter vore så renonce på credit att desamme ur andra enskilta eller allmänna Fonder icke skulle kunna hopbringa såsom lån det erforderliga tillskottet af möjligen endast någon hundrade Rubel, anser jag den föreslagna emot Kameral och Rätt stridande låneoperationen ur stående Fonden för Sällskapets egen räkning alldeles onödig.

Med stöd af hvad jag här andragit blir mitt votum att det ingifne Förslaget till nya Stadgar för Sällskapet måtte förkastas och de äldre såsom ännu lämplige till väsendteligen icke förändrade tidsförhållanden till kraft och verkan än vidare bibehållas, med vilkor dock att de vinna stadfästelse å Högre ort.»

Nylander åter hade uppsatt följande betänkande:

»I. Den i § 1 föreslagna utvidgningen af Sällskapets ändamål till »att befordra kännedomen om Naturalhistorien i allmänhet» anser jag vara alldeles onödig, emedan det är klart, detta tillägg förutan, att så snart Sällskapet arbetar för dess ursprungliga ändamål, den Finska Faunan och Floran, det äfven befordrar det naturhistoriska vetandet öfverhufvud. En sådan utvidgning af Sällskapets ändamål som den föreslagna är så mycket mindre nödig eller tidsenlig, som Sällskapet har för sig ett outtömligt fält för dess verksamhet inom Finlands egna naturliga gränser och derföre mera behof är, att på detta område concentrera de få och ringa krafter, som stå till disposition, än att sprida dem ut i ett obestämdt universum. Ur vetenskaplig synpunkt är äfven den omfattande detaljkännedomen om vårt lands naturförhållanden af vida högre värde än fragmentariska notiser. från de mest aflägsna lokaler, om ock dessa notiser vore af den fullständigaste och tillförlitligaste beskaffenhet Sällskapet förmådde åvägabringa, ty de förbli dock alltid fragmenter till dess de sammanflutit med det förut kända d. ä. till dess alla mellanliggande punkter blifvit utredda. Det är Finlands läge bredvid Sverige, ett af de naturhistoriskt bäst kända land på jorden, hvarmed det i geologiskt och naturhistoriskt afseende i allmänhet står i omedelbart, oskiljaktigt sammanhang, som ger ökad vetenskaplig vigt och högre intresse åt Sällskapets verksamhet inom eget land samt dess naturliga område. Jag behöfver ej påpeka, att resultaterna deraf tillfalla den naturhistoriska Geografin, alltså Naturalhistorien i allmänhet.

Den föreslagna förändringen af Sällskapets ändamål till ett allmänt naturhistoriskt jemte det inhemska har likhet dermed om t. ex. äfven Finska Litteratursällskapet ville slå sig på stort och utsträckte sitt ändamål till att befordra litteraturen i allmänhet samt den Finska isynnerhet, hvilket exempel tillräckligen torde förtydliga ändamålslösheten i ett sådant allmänt, sväfvande ändamål, som det föreslagna.

Är åter meningen med orden »befordra kännedomen om Naturalhistorien i allmänhet» den, att popularisera denna ve-

tenskap i allmänhet, motsäges en sådan tydning genom de följande orden i §: »samt att i sådant ändamål anlägga och bilda ett Finskt Museum Naturale», enligt hvilka endast en inhemsk samling, ej en allmän, kommer i fråga.

II. Förslaget, att ur Sällskapets fonder få »tillgripa» en större summa än den enligt nuvarande stadgar disponibla årskassan synes hufvudsakligen stöda sig på den, utan allt tvifvel abstracte taget, riktiga åsigt, att »större expeditioner för Finlands Naturalhistorie» uträtta mera än mindre. Dervid måste likväl anmärkas, att Sällskapets ekonomiska ställning ej medgifver utskickande af många exkurrenter under samma sommar, om någonsin flere medlemmar på en gång vore hugade att gemensamt företaga sig en naturhistorisk resa, med mindre Sällskapet rubbar den ännu obetydliga stående fonden, den väsendtligaste säkerhet för dess fortfarande bestånd och möjlighet att verka, om än endast genom mindre »storartade» företag för dess föresatta ändamål. Det torde äfven på många skäl vara säkert, att några smärre expeditioner anställda under särskilda år uträtta långt mera än den mest storartade, som i vårt land möjligen kan åstadkommas. Antag, att Sällskapet ägde sex »verkeliga Naturforskare», utrustade med nog verkeligen vetenskaplig bildning och förmåga, att uppå en sommar inom hvar sin naturhistoriska branche inhemta en sammanhängande och allsidig kunskap om en landsdel; en af dem för Sällskapets räkning företagen expedition blefve otvifvelaktigt högst fruktbringande, om den vore möjlig eller om sex så qvalificerade män hos oss existerade. Tills vidare är det likväl ej fallet. Men möjligt är för Sällskapet med nuvarande resurser, att utskicka två dugliga exkurrenter till samma trakt under tre skilda somrar och det med mycket säkrare beräkning och visshet att samla en fullständigare insigt om denna trakts naturhistoriska förhållanden, redan på det skäl, att naturföreteelserna olika år i många afseenden visa sig olika, hvarföre en serie af iakttagelser i flera fall är af nöden för erhållande af bestämda notiser, förutom att de sednare utskickade hafva sig till godo den erfarenhet om orter och förhållanden de föregående resorna lemnat. Dessutom är risken för Sällskapet större i det

förra fallet, om företaget mer eller mindre misslyckas till följe af ogynnsam väderlek eller andra oförutsedda omständigheter. Theorin om stora och sällan anställda expeditioners företräde framför mindre, men årligen förnyade lämpar sig på dessa och andra skäl ej för Sällskapet.

En särdeles betänklig följd deraf om förslaget antoges är den, att Sällskapet efter en »större expeditions» utrustande för färre eller flere år vore utan disponibla penningetillgångar och således förlamadt i nästan all dess werksamhet, hvilket vid Naturalhistoriens rörlighet och med hvarje år skeende betydliga framåtskridande ovillkorligen är för en med sin tid följande forskning af största menlighet. Ty huru snart åsigterna t. ex. inom många delar af Botaniken förändras känner hvarochen som under några år sysselsatt sig med denna wetenskapsgren. Och ännu större är denna rörlighet i andra mindre väl kända brancher.

Man har sagt, att Sällskapet endast samlar pengar. Denna smädelse bevisar den fullkomligaste okunnighet om Sällskapets förhållanden och werksamhet. Ty att Sällskapet i många brancher sammanbragt en vacker Naturaliesamling, lemnande vigtiga bidrag för den inhemska Faunan och Floran, ses redan deraf, att nästan allt hvad de sednare åren skrifvits i dessa ämnen till stor del stöder sig på uppgifter hemtade ur Sällskapets samling. Det är väl sannt, att ej »större expeditioner» blifvit utsända; sådant har ej kunnat ske, ty endast ett par gånger hafva någorlunda competenta exkurrenter erbjudit sig och endast en gång två tillika (Appelberg och Pipping) för att under en hel sommar anställa samlingar för Sällskapets Museum. Under sådana omständigheter har Sällskapet mestendels varit inskränkt dertill, att understöda smärre och enskilda exkursioner, hvilket förhållande ej faller Sällskapet eller dess Stadgar till fel, men väl de naturhistoriska studierna härstädes, som knappt hos några få förmått väcka allvarligare håg för kunskapen' om eget lands natur, den närmaste tillämpningen af sådana studier. De flesta exkursioner Sällskapet bekostat hafva likväl lemnat godt resultat i förhållande till det gifna reseanslaget. Att Sällskapet med grundläggandet af en stående

fond från början endast sträfvat till en ställning, hvarigenom det sattes i tillfälle, att under en lång följd af år medelst den inflytande räntan tillagd till öfriga årsinkomster med all för detsamma möjlig energi verka för dess ändamål, synes t. ex. af Prof. Sahlbergs på Sällskapets högtidsdag upplästa årsberättelse för 1833, hvarest det heter: »Den årligen tilltagande styrkan i Sällskapets stående Fond måste så mycket mera glädja hvarje Ledamot, ju mera han med sannt intresse och med orolig väntan afbidar och emotser den tidpunkt, då Sällskapet kan komma i tillfälle att genom på dess bekostnad utskickade Naturforskare med mera verksamhet och nogare, än härtills kunnat ske, undersöka vår Finska Fosterjords Natur». Och så långt jag minnes tillbaka har Sällskapets ständiga princip varit, att använda alla disponibla tillgångar, då blott utsigt varit, att derigenom befordra samlingarnas tillväxt. — Med skäl kan deremot sägas, att genom den föreslagna paragrafens 68 antagande, hvarigenom Sällskapet lätteligen under åratal försattes i hjelplös overksamhet, det komme i ett tillstånd liknande ett sterilt penningeverk, med den hufvudsakliga, men föga intressanta sysselsättning att öfverföra inflytande medel till stående fonden och dymedelst söka amortera lånet ur densamma.

På anförda skäl, anser jag berörda förändringar, såsom saknande stöd både af erfarenhet och klokhet, icke vara antagliga.»

Stridslystnaden i det förra af dessa uttalanden vittnar icke godt om tonen under den tidigare debatten. Helt säkert hade den varit ohöfvisk och äfven för mindre känsliga naturer stötande.

Vid årsmötet den 5 juni lades förslaget definitivt ad acta. Hufvudmotivet var naturligtvis att Sällskapet omfattade de nyss gjorda invändningarne, men också ett formellt skäl hade man, nämligen att det icke vore lämpligt att begära förändring af stadgar, som alldeles nyss blifvit högvederbörligen stadfästa: de gamla stadgarna af år 1829 med några redaktionella ändringar hade nämligen någon månad tidigare vunnit sanktion.

Härigenom var en fara undanröjd som synts skrämmande, att nämligen Sällskapet alls icke efter det som passerat skulle tillåtas att existera.

Efter denna katastrof, som beröfvade Sällskapet flere af dess mest framstående och inflytelserika medlemmar och fjärmade detsamma från Universitetet, dess naturliga stöd, var Sällskapets läge onekligen kritiskt. Det gällde att visa att Sällskapet trots allt kunde uträtta något. Sammanträdena höllos som förr, och under vårterminen 1850 anmälde NYLANDER till publikation flere afhandlingar. Den uppgift som nu tedde sig som den mest viktiga för Sällskapet var att bringa ordning och reda i samlingarna, så att resultaten af dess verksamhet kunde öfverskådas. Men samlingarna voro så pass stora och den lokal där de voro uppställda så liten och så föga ändamålsenligt inredd att svårigheterna redan härigenom tedde sig ganska stora. Det hade varit önskligt att de gamla skåpen kunnat ersättas med nya och bättre, men Sällskapet kände på sig att det icke fanns någon utsikt för att Konsistoriet »under närvarande förhållanden» skulle bifalla en anhållan härom, hvarför man var benägen att nöja sig med några mindre skåp, särskildt för fåglarna; bland dessa hade åter skadedjur härjat, så att en utgallring måste ske. Men oberoende af dessa svårigheter ledo samlingarna af bristen på arbetskrafter; särskildt var en stor del af det under de senaste åren sammanbragta materialet icke ordnadt. Ansatser till ordnande och katalogisering hade många gånger gjorts. Några afdelningar befunno sig i rätt godt skick, men arbetet hade icke utförts efter någon enhetlig plan, såsom helt naturligt var i betraktande af att intendenterna voro amatörer som icke hade någon aflöning för sitt arbete och som ofta växlade. Redan 1847 hade FR. NYLANDER, inseende omöjligheten att med de frivilliga oaflönade arbetskrafterna uträtta något, föreslagit att Sällskapet skulle hos Konsistoriet förfråga sig huruvida icke af universitetsmedel någon summa kunde disponeras till aflöning af Sällskapets intendenter. Detta förslag tyckes hafva blifvit bortglömdt eller kanske hade man kommit underfund med att det icke

hade några utsikter att realiseras. Året därpå hade ordföranden föreslagit att för ordnandet af särskilda delar af samlingen anslag skulle ges åt intendenterna NYLANDER och v. WRIGHT. Den förra kunde icke förbinda sig att ordna någon del af insektsamlingen, emedan hans sommarplaner voro ovissa, men han lofvade göra hvad han möjligen kunde. VON WRIGHT var villig att åtaga sig arbetet och fick därför 50 rbl. Nu, på årsmötet 1850 hemställde professor MOBERG att intendenterna skulle få ett efter Sällskapets tillgångar afpassadt arvode. Detta förslag hade Sällskapet så gerna önskat bifalla, men då dess tillgångar icke medgåfvo detta nödgades det inskränka sig till att uttala att det hoppades allt af herrar intendenters värma och nit för fosterlandets fauna och flora. Dessa intendenter voro nu NYLANDER och AF TENGSTRÖM j:r med bröderna EDVIN och BRUNO NYLANDER samt magister A. H. CHYDENIUS som biträden, men NYLANDER reste redan hösten 1850 utomlands, där han så godt som oafbrutet dröjde till 1858. Sällskapets förhoppningar kommo icke heller på skam. Förteckningen öfver ryggradsdjuren var jämförelsevis lätt uppgjord, svårare var förteckningen öfver växterna. Men hösten 1851 var äfven den färdig, omfattande kärlväxterna, mossorna och lafvarna. Den var uppgjord af EDVIN NYLANDER och CHYDENIUS, men det vetenskapliga bestämningsarbetet som föregått katalogiseringen var till väsentliga delar utfördt af WILLIAM NYLANDER. Dessa förteckningar trycktes samma år. Upplagan var 600 exemplar, och hade Sällskapet förmånen att vid detta arbetes utgifvande understödas såväl af redaktören för Litteraturbladet magister S. G. ELMGREN, som bekostade tryckningen af halfva upplagan, hvilken han distribuerade jämte Litteraturbladet, som af tryckeridisponenten assessor A. J. CHYDENIUS hvilken gratis tryckte den andra hälften, så att Sällskapet endast behöfde betala häftningskostnaderna.

Denna lilla volym på 68 sidor in 12:o »Förteckning öfver Sällskapets pro Fauna et Flora Fennica samlingar I» betecknar ett väldigt steg framåt. Det var en sådan förteckning som Sällskapets ledamöter sedan årtionden tillbaka hade längtat efter. Här gafs besked om hvad Sällskapet i sina samlingar

egde, så att den som ville kunde komplettera dem. Där var också i en hel del fall utsatt från hvilket eller hvilka af de gamla historiska landskapen exemplaren i samlingarna härstammade, men det är märkvärdigt att se huru för ingen enda fågel eller amfibie eller fisk fyndorten var känd. Annat var förhållandet med däggdjuren och med växterna, i synnerhet de lägre under senaste tider beaktade; där förelågo lokaluppgifter för de allra flesta arter. Och i inledningen sades: »För kunskapen om djurs och växters geografiska utbredning och för samlingarnas större fullständighet vore af vigt att åtminstone från hvarje provins i landet erhålla exemplar af där förekommande naturalster». Det synes tydligt huru man vuxit från den gamla uppfattningen att det var nog att i samlingen hafva ett exemplar af hvarje art, medan de öfriga fördes till dupletterna. I och med det i inledningen uttalade önskningsmålet framträder den djur- och växtgeografiska kunskapen om Finland såsom ett medvetet mål för Sällskapets arbete. Detta mål var icke absolut nytt. Det hade hägrat för professor SAHLBERG då han såsom önskvärd framhöll en »närmare kännedom af landets olika produktionsförmåga på olika trakter». Det hade föresväfvat FR. NYLANDER under hans floristiska studier. Men det hade skarpt fixerats först af WILLIAM NYLANDER, då han vid denna tid skref sina kritiska *Animadversiones* om den finska fanerogamfloran.

Förteckningen upptog 27 arter däggdjur, 181 fåglar, 6 amfibier, 28 fiskar, 769 fröväxter, 28 ormbunkar, 111 mossor och 216 lafvar, djuren benämnda efter NILSSON, växter efter FRIES. Meningen var att den skulle följas af andra häften, upptagande den rika samlingen af insekter äfvensom andra afdelningar så snart de hunnit ordnas.

Följande år 1852 hade Sällskapet fägnaden se det andra häftet af Notiserna utkomma genom Finska Vetenskaps-Societetens försorg. Det innehöll: Djurvandringar i Lappmarken och norra delen af Finland åren 1839 och 1840 af C. R. EHRSTRÖM, Conspectus Florae Helsingforsiensis; Animadversiones circa distributionem plantarum in Fennia, particula I; Supplementum adnotationum in expositionem Apum borealium;

Collectanea in Floram Karelicam; Collectanea in Floram Karelicam Continuatio; Additamentum ad Conspectum Florae Helsingforsiensis; Revisio synoptica Apum borealium, comparatis speciebus Europae mediae, alla af W. Nylander, samt Bidrag till mellersta Finlands Micromammalogi af C. Lundahl.

Anmärkningsvärdt i jämförelse med det första häftet är här rikedomen på botaniska afhandlingar, alla af Nylanders hand. Att Nylanders tidigare entomologiska intressen fått vika för de botaniska stod sannolikt i sammanhang med en ungdomlig patriotisk läggning hos honom. Vid studiet af Elias Fries' *Summa vegetabilium Scandinaviæ* insåg han huru bristfällig kunskapen om den finländska naturen var, huru mycket som i detta afseende återstod att göra för att karakterisera fosterlandet, och då detta främst fått sin prägel af växtvärlden, riktades hans intresse på denna och speciellt på frågan om växternas utbredning inom landet. Däraf *Flora Helsingforsiensis* och *Flora Karelica*, de två första fullständiga lokalflororna i vårt land. Att det geografiska intresset hos Nylander vid denna tid var starkt framgår af syftet med den exkursion han sommaren 1850 med understöd af Sällskapet företog till Karelen, i förbigående sagdt den sista större exkursion han inom Finland gjorde; den afsåg hufvudsakligen att bestämma den naturliga gränsen för Finlands fauna och flora mot öster, en fråga som redan af Wirzén uppställts. Denna fråga blef, som han själf medgaf, obesvarad, men *Flora Karelica* och rika samlingar voro resultat af betydenhet. Vid denna tid hade han börjat intressera sig för lichenologien åt hvilken han senare helt gaf sig. Det framträder i hans arbeten från denna tid ännu icke på annat sätt än att han i de nyssnämnda lokalflororna förtecknar icke blott kärlväxterna och mossorna utan äfven lafvarne. Men det framträder i de impulser han gaf sina vänner. Hans bror Edvin och student A. H. Chydenius sändes på hans initiativ af Sällskapet med ett reseunderstöd af 15 rbl s. hvar för att samla lafvar i norra Österbotten resp. Sotkamo. Detta nyvaknade intresse innebar ju en alldeles naturlig utveckling. Efter att hafva gjort sig förtrogen med de högre växterna tog han itu med lafvarna, liksom han några år senare gjorde med

svamparna, af hvilka han i omnejden af Helsingfors insamlade en stor mängd. Att han senare blef lichenolog *ex professo* därtill bidrog utan tvifvel den omständigheten att på Botaniska museum i Helsingfors fanns den store svenska lichenologen Erik Acharius' lafsamling, som på professor Sahlberg föranstaltande år 1834 dit inköpts. Denna var för honom först en studiesamling utan like och blef sedan, då han trängde djupare in i lichenologien en verklig skattkammare.

Emellertid reste Nylander, såsom redan sades, hösten 1850 utomlands, där han, hufvudsakligen i Paris, uppehöll sig flere år, endast på korta ryck besökande hemlandet. Också den mest verksamma af de unge zoologerna af Tengström lämnade snart Helsingfors för att slå sig ned som läkare i Kexholm. Att under sådana förhållanden en ökad aktivitet inom Sällskapet skulle inträda var icke att förvänta. De äldre zoologerna vid Universitetet med Nordmann i spetsen höllo sig fjärran från Sällskapet. Från ett par yngre i landsorten inflöto bidrag till Notiserna. Bland de yngste rådde en stark omsättning; så egde i fråga om andra intendenturen (insekterna) ombyte af innehafvare rum sex gånger under åren 1851—59. Men gåfvor inflöto både af naturalier och af böcker. Nya medlemmar, både äldre och yngre, invaldes till rätt stort antal, nya kommissionärer i landsorten ställde sig till Sällskapets tjänst, och inga tecken tydde på att Sällskapet, såsom man på en del håll antagit, hade förlorat sina sympatier bland den stora allmänheten. Vid protokollet satt från hösten 1851 den gamle sekreteraren från 1830-talet assessor Rabbe, och af andra äldre medlemmar skänkte åtminstone professor Palmén och öfverläkaren Sanmark Sällskapet sin medverkan. Understöd för exkursioner utdelades; 1851 åt A. E. Nylander för botaniska exkursioner i Viborgstrakten, 1852 åt densamme samt magister A. H. Chydenius och student A. Krank för en naturhistorisk resa till Savolaks, hvarur förutom samlingar, framgick en afhandling om lafvegetationen i Savolaks af A. E. Nylander. Samma år anslogs ock ett reseunderstöd åt någon som kunde biträda svenska undersåten studeranden C. E. Bergstrand, — eller åt honom själf — vid hans insamlingar af växter och mollusker

på Åland; någon hugad exkurrent tyckes icke hafva stått till buds, så att BERGSTRAND själf använde medlen. Då han fann att Sällskapet redan egde en ganska fullständig samling åländska växter, insände han endast de af honom funna sällsyntare arterna samt några mollusker men därjämte ett manuskript »Utkast till en naturalhistorisk beskrifning öfver Åland» äfvensom en mängd växter från Öland, Gottland och Stockholms skärgård.

Det såg ett ögonblick ut som om konflikten mellan Sällskapet och dess fordne ordförande komme att biläggas. Från ingendera sidan gjordes närmanden, men från ett tredje håll togs ett initiativ till stärkandet af bandet mellan Sällskapet och Universitetet, nämligen af Universitetets Vicekansler, general NORDENSTAM. Vid Sällskapets sammanträde den 28 mars 1851 framställde ordföranden ett af denne höge funktionär uppkastadt förslag, »att nämligen förena Sällskapets museum med den af professor BONSDORFF bildade samlingen af fåglar till ett enda finskt Museum naturale, och skulle Universitetet i denna händelse åtaga sig vården om samlingen samt förbinda sig att anskaffa och aflöna en skild preparator för det finska museet.» Då förslaget vid årsmötet den 5 juni 1851 upptagits till behandling, anfördes dessutom att Universitetet vore i behof af den för Sällskapets samlingar upplåtna lokalen, så att det lätt kunde hända att den blefve Sällskapet fråntagen, i hvilket fall samlingarnas bestånd var i högsta grad äfventyrade, alldenstund Sällskapet icke hade råd att hyra en egen lokal.

Huruvida tanken på en dylik förening uppstått hos general NORDENSTAM själf eller blifvit honom af någon annan intalad kan icke afgöras. Inom Sällskapet förmodade man att planen utgått från de nyss ur Sällskapet afgångna medlemmarna, som genom att beröfva Sällskapet dess samlingar ville gifva detsamma dödsstöten, men efter hvad professor MOBERG tjugu år senare skrifver om denna episod hade han åtminstone ingenting sådant sig bekant. Inför hans antydningar frågar man sig om tanken möjligen utgått från honom själf. Säkert är att han

anslogs af den. Men det är lika sannolikt att planen varit general NORDENSTAMS egen. Ställningen var onekligen rätt egendomlig. Universitetet hade ett zoologiskt museum, med NORDMANN som prefekt. I samma byggnad fanns Sällskapets djursamling, som vårdades af dess egna intendenter; de voro 1851 AF TENGSTRÖM j:or, SAHLBERG, A. E. NYLANDER och A. H. CHYDENIUS. Och i anatomiska inrättningen fanns professor BONSDORFFS finländska fågelsamling. Man kan icke undra på om general NORDENSTAM, som var en ordningens man, fann denna anordning med tre af hvarandra oberoende zoologiska museer en smula besynnerlig och önskade en förenkling. Det låg ju för öppen dag att en sammanslutning af de i viss grad med hvarandra rivaliserande museerna vore fördelaktig.

Vid årsmötet 1851 understödde Sällskapets ordförande professor MOBERG ifrigt Vicekanslers förslag, hvilket, som han själf senare skrifver, i själfva verket utvisade det enda förnuftiga sättet att lösa den stora schismen och göra det möjligt för Sällskapet att få sina samlingar behörigen vårdade, emedan detta, såsom redan då nästan ögonskenligt var, icke kunde verkställas af Sällskapets ambulatoriska och ofta frånvarande intendenter; befriadt från omsorgen om samlingarnas bevarande kunde Sällskapet så mycket mer obehindradt använda sina tillgångar till samlandet af naturalier. Men som han själf efteråt säger, det hade felet att framkomma för tidigt innan såren ännu helnat och upphört att svida. Man vädrade fiendens intriger till åstadkommandet af en neslig kapitulation. Sällskapets ledamöter — så säges det i protokollet — »förblefvo vid den åsigt att Sällskapet utan totalt frångående af sin bestämmelse och dess nyligen Allernådigst stadfästade stadgar icke kunde öfverlemna den närmare vården af dess samlingar åt någon eller några utom Sällskapet stående och i dess sträfvanden icke deltagande personer, och därför icke under några villkor kunde antaga denna proposition». Icke ens lokalfrågan skrämde. Ordföranden anmodades att hos Konsistoriet hemställa det Sällskapet allt vidare måtte få åtnjuta Universitetets hägn, men om detta icke mer vore möjligt, blefve det nödvändigt att flytta samlingarna till en annan lokal. Förslaget förkastades

nästan enhälligt. Endast doktor Z. Topelius reserverade sig mot beslutet, förmenande att Sällskapet genast borde besluta att under vissa förbehåll öfverlämna sina samlingar till Universitetet.

Men general Nordenstam var icke nöjd härmed, utan vände sig till det akademiska konsistoriet. Redan den 30 juni 1851 riktade han till detta en skrifvelse hvari han anhöll om upplysning huru det egentligen förhöll sig med dessa i Universitetshuset uppställda samlingar, hvad Konsistoriet gjort för vården af dem, eller, om de icke voro Universitetets, med hvad rätt de blifvit där uppställda. Och åter framhöll han att det vore fördelaktigast om detta museum sammansloges med den samling af finska naturalster, som var uppställd i Universitetets anatomiska lokal, och vårdades jämte denna. Konsistoriet upplyste i sin svarsskrifvelse den 18 september att Sällskapet väl förbundit sig att till Universitetet öfverlämna sina samlingar i den händelse detsamma komme att upplösas, men att Universitetet nu icke hade någon rätt till dem. Att Konsistoriet lämnat Sällskapets samlingar skydd inom Universitetet hade så mycket hellre kunnat ske, som Sällskapets ordförande alltid varit en af Konsistoriets ledamöter, och dessa samlingar begagnats af en mängd studenter vid studiet af naturalhistorien och sålunda på detta utöfvat ett ganska nyttigt inflytande. En sammanslagning af de begge museerna kunde icke förordas, då den anatomiska lokalen var alltför trång och det dessutom vore fördelaktigt att den finska samlingen var uppställd i omedelbar närhet af Universitetets stora museum. Konsistoriet förordade därför bifall till Sällskapets anhållan att dess samlingar allt framgent skulle få förblifva inom Universitetets hägn.

Som synes hade Konsistoriet genom den stora schismen år 1849 icke bragts till en mot Sällskapet afvog stämning, ett förhållande som man vid denna tid ej hade blick för inom Sällskapet, där misstron till Nordmann och Bonsdorff utsträcktes till hela det kollegium de tillhörde.

I förbigående må här nämnas att Nordmann gärna sett det Bonsdorffska museet inkorporeradt med Universitetets stora zoologiska museum, men härtill var Bonsdorff å sin sida

alls icke villig; i öfverlåtelseurkunden hade han uttryckligen motsatt sig detta.

Vicekanslern var emellertid icke tillfreds med Konsistoriets svar. I en ganska skarp skrifvelse, som föredrogs den 25 februari 1852, begärde han upplysning om för hvilket ändamål den sal ursprungligen varit afsedd, där nu Sällskapets samlingar voro inrymda. Konsistoriets utläggningar måtte slutligen hafva bragt honom till insikt om att inga svårare oegentligheter förelågo och att ingen förändring i förhållandena stod att åstadkomma. Dock förefaller det som om mot Sällskapet ovänliga krafter allt vidare varit verksamma. Från Paris skref NYLANDER till sin vän AF TENGSTRÖM den 18 maj 1852, då han hört att man hotat med att Sällskapets samlingar skulle bort från lokalen i Universitetet:

Min mening är, att Sällskapet i sådant fall bör hyra för dem en egen lokal och förvara dem där till bättre tider, då Universitetet åter kommer till paternellare vätskor emot Sällskapet och återfinner nog plats för det Finska Museum i dess salar. Men låt det ej dö, ty död är att lemna det i intrigörernas händer. Sällskapet har råd till att underhålla samlingarna i ett privat logis och vi kunna nog på något sätt få ihop pengar nog ändå för exkursioner såsom förr. Jag är beredd för min del på att ge privata kollegier åt medicine studiosi och andra för sådant ändamål.

Bonsdorff vill reparera den anomali han begått genom anläggningen af sitt »Nya Finska Museum» genom en annan anomali, Sällskapets samlingars sammanslående med Universitetets, då han sluppe ur sin falska position, hvari han befinner sig med sina finska fåglar, som flugit så underligt midt i hans benverld, och kunde förena dem till ett helt under Nordmanns antifaunistiska spira. Till och med Homerus blundar någon gång emellan verserna, heter det. Måhända har Bror Evert kommit underfund med att foglarna ej äro hela verlden. Och du vet bättre än någon annan huru litet det är att tillgöra i denna branche i jämförelse med hvarje annan; med ett ord fåglarna äro det bäst kända, minst vigtiga *la chose la moins urgente.*

Idén att assimilera Sällskapets samlingar med Universitetets bör energiskt bekämpas, emedan de förra uppslukade i det »Stora Museum» förlorade all faunistisk och floristisk individualitet, all patriotisk betydelse. Dessutom kunna dessa samlingar omöjligen så väl vårdas af Universitetets amanuenser, legoknektar (*sit venia verbo*), hvilka redan förut ha ett Universum att vårda, som af fria volontärer. Huru afvundsvärdt väl skötes icke Universitetets sam-

ling! — Säkerhet för framtiden och litet sol är det enda som behöfves för att Sällskapet kommer i flor.

Samtidigt med detta bref aflät NYLANDER ett annat till grefve MANNERHEIM, då Kanslerssekreterare i S:t Petersburg, med anhållan att denne måtte använda sitt inflytande för att hindra Sällskapets förjagande från Universitetshuset. Han utlade hvilken betydelse den faunistiska och floristiska lokalforskningen har för vetenskapen i allmänhet, därvid åberopande som ett illustert exempel entomologen WESMAËL, hvilken vunnit sin stora ryktbarhet som systematiker förnämligast genom sina arbeten om sitt hemlands, Belgiens hymenoptera. Han framhåller huru mycket Sällskapet i själfva verket redan uträttat till kännedomen af den inhemska faunan och floran, och tillbakavisar beskyllningen att Sällskapet endast lägger an på att samla pengar — man kan förstå att Sällskapets vägran att understöda NORDMANNS expedition tolkats på detta sätt. — Hvad verkan denna skrifvelse hade är icke kändt. Sannolikt hade stormen då redan lugnat af, så ingenting behöfde tillgöras.

Den lysande framgång BONSDORFF i täflan med Sällskapet hade vunnit i och med skapandet af Universitetets finländska fågelsamling sporrade honom till vidare verksamhet. Att anlägga en samling af fågelägg vid sidan af de uppstoppade exemplaren tedde sig som en alldeles naturlig utveckling: en sådan samling kom till stånd. De entomologiska intressena från ungdomsåren gjorde sig åter gällande, och vid sidan af sin omfattande och betydelsefulla verksamhet som lärare och forskare inom Medicinska fakulteten fann BONSDORFF tid att samla och studera diptera, en insektordning som varit ganska försummad hos oss. I Anatomiska museum inhystes sålunda en Universitetets diptersamling. Men icke nog härmed. Lusten att i fri täflan skapa nya samlingar dref honom att, ehuru jämförelsevis främmande för botaniken, anlägga ett Universitetets finländska herbarium. Han fann en kunnig och intresserad medhjälpare i ERIK VIKTOR NIKLANDER. Denne, student 1850, medlem af Sällskapet 1851, fys.-matem. kandidat 1854, har af sina samtida skildrats såsom en synnerligen begåfvad person. Han

fungerade en tid som ett slags botanisk assistent åt Bonsdorff, och torde hafva haft stor förmåga att intressera sina studiekamrater. Äfven Edvard Hisinger stod denna samling nära. Utskrifven med Niklanders prydliga stil finnes från denna tid en i läderband bunden »Förteckning öfver Kejserliga Alexanders Universitetets samling af finska växter», uppgjord på blanketter af samma slag som de hvilka användts för förteckningen öfver finska fågelsamlingen. Den utvisar att denna samling, som omfattade 791 arter fanerogamer, 32 ormbunksväxter och 5 characeer i talrika exemplar, uppställdes under åren 1852—55. Mycket få voro de arter som professor Bonsdorff själf tagit. De flesta voro insamlade af Niklander (1852 och 1853 i Karelen, 1854 i Tavastland, 1855 i Uskela) och stud. K. E. v. Bonsdorff (Uskela), men rätt många andra yngre botanister, särskildt bland medicine studerande, hade lämnat bidrag; bland andra hade stud. Th. Sælan, som sedermera kom att spela en så betydande rol i Sällskapets historia, vid denna tid, då Sällskapets samlingar voro så godt som utan ledare, intresserats för detta herbarium och lämnat många bidrag till detsamma. Också från äldre samlingar hade exemplar öfverkommits.

Emellertid utbröt det orientaliska kriget. Det lamslog all verksamhet inom landet. Våren 1854 var det tal om att på något sätt säkerställa Sällskapets samlingar, men antog Sällskapet att de till stadens försvar vidtagna åtgärderna äfven härför vore tillräckliga, dock anmodades sekreteraren, skattmästaren och intendenterna att, så vidt sig göra lät, i brandfritt förvar insätta hvad af Sällskapets egendom kunde anses dyrbarast. Under hvartdera krigsåret sammanträdde Sällskapet endast tre gånger och förehade därvid nästan endast obetydliga ärenden. Ett manuskript *Flora Fagervikiensis* inlemnades af frih. Edv. Hisinger och en samling af Finlands alla kända mollusker af Edv. Nylander. År 1856 utgaf den sistnämnde jämte A. E. Nordenskiöld på basen af dessa samlingar arbetet »Finlands mollusker», där en tredje af Sällskapets medlemmar student Sev. Falkman hade tecknat bilderna.

Arbetet var ursprungligen afsedt för Sällskapets Notiser, men utgafs såsom en fristående publikation, beroende på att Notisernas format in 4:o ansågs olämpligt.

En betydande föräring fick Sällskapet emottaga i och med provincialläkaren i Tammerfors doktor Gustaf Asps herbarium, hvilket af hans arfvingar skänktes (1855); den aflidne hade på 1830-talet varit en verksam medlem af Sällskapet och en tid fungerat som intendent för växtsamlingen. Det innehöll 545 arter i vackra och väl konserverade exemplar, men lokaluppgifter saknades så godt som helt och hållet. Endast 28 arter införlifvades med Sällskapets samlingar, men senare fingo äfven de öfriga nyttig användning. De öfverlämnades nämligen på anhållan af den aflidnes frände doktor I. O. Rancken till det i Jakobstad förlagda gymnasiet, hvars alla samlingar gått förlorade vid Vasa stads brand.

Efter fredsslutet i mars 1856, då lifvet begynte återgå till gamla, normala förhållanden, förmärktes detta äfven med afseende å Sällskapet. Vid årsmötet i maj tillkännagafs att efter en mångårig paus hugade exkurrenter för sommaren anmält sig, och tilldelades kandidat J. J. Chydenius ett reseunderstöd af 50 och student J. E. Furuhjelm af 30 rub. s:r för gemensam insamling af mollusker, fiskar m. m. vid norra stranden af Ladoga, samt kandidat Th. Sælan och student J. E. Strömborg 50 rub. s:r hvardera för att i botaniskt afseende undersöka östra delen af Nyland och komplettera Sällskapets växtsamling, detta »så mycket hellre som Sällskapet dymedelst lämnas tillfälle att visa sig tacksamt för den uppoffring af tid och möda dessa herrar egnat åt vården af Sällskapets samlingar». På samma årsmöte förmärktes tydliga tecken till att misstron mot Universitetet höll på att lägga sig. Till ledamot invaldes Universitetets nye Vicekansler friherre J. R. Munck, och det omedelbart utan att det vanliga uppskofvet från förslaget till valet iakttogs. Vidare beslöts att hos Konsistoriet anhålla om nyinredning på Universitetets bekostnad af det till Sällskapets förfogande ställda rummet, ity att »det icke längre var möjligt att låta samlingarna förblifva i deras mindre tidsenligt ordnade och uppställda skick». Denna hemställan bifölls af Konsistoriet,

och redan i oktober kunde ordföranden anmäla att de första af de nya skåpen voro så godt som färdiga; senare tillkommo tre skåp för herbariet. Intendenterna förständigades förty att vara betänkta på att ordna samlingarne »efter en ny och tidsenlig befunnen metod». En ansats till närmande gjordes sedan i slutet af samma år från Sällskapets sida. Professor MOBERG, som allt hoppades på att få försoning till stånd, att göra ett slut på den rådande splittringen och samla krafterna till endräktigt arbete, hade med statsrådet NORDMANN, professor BONSDORFF, ingeniör v. WRIGHT och andra för saken intresserade personer öfverlagt om hvad göras kunde, och hade man ansett att någon annan utväg för förening ej fanns än att alla finska fåglar, Universitetets och Sällskapets, uppställdes tillsamman i Anatomiska museets lokal och alla öfriga samlingar i Sällskapets museisal — i hufvudsak det Nordenstamska förslaget af 1851. Inom Sällskapet såg man nu med blidare ögon på förslaget. Dels hade tiden minskat bitterheten i sinnena, dels såg man icke mer i Konsistoriet en enbart fientlig myndighet, enär det var att förutse att WILLIAM NYLANDER snart skulle taga säte där som professor i botanik. Man beslöt alltså att inleda underhandlingar med NORDMANN och hans meningsfränder. Att bedrifva dessa utsågos ordföranden och sekreteraren, hvilken då var EDVIN NYLANDER.

Underhandlingarna och öfverläggningarna resulterade i ett förslag som för Sällskapet föredrogs den 7 maj 1857 och då bordlades till det stundande årsmötet. Det var af följande lydelse:

I afsigt att göra ett slut på det för naturhistoriska forskningar i vårt land högst menliga splittrade tillstånd, i hvilket hithörande sträfvanden hos oss en längre tid befunnit sig, och för att möjliggöra Sällskapets pro Fauna et Flora Fennica hufvudsakligaste ändamål, anläggande och bildande af ett Finskt *Museum naturale* eller, så vidt ske kan, fullständig samling af Finlands organiska naturalster, föreslår nämnda Sällskap att dess djur- och vextsamling oskiljaktigt förenas med de finska naturalhistoriska föremål och samlingar Kejserliga Alexanders Universitetet för närvarande eger eller framdeles kan förvärfva, till en enda samling under namn af Universitetets Finska naturalhistoriska museum. På det att ofvananförda ändamål

med säkerhet må vinnas, önskar likväl Sällskapet göra denna öfverlåtelse med följande villkor och förbehåll:

1:o Universitetets Finska naturalhistoriska museum står under öfverinseende af Föreståndarene för de motsvarande allmänna naturalhistoriska samlingarne vid Universitetet med samma åligganden, som de i afseende å dessa äga.

2:o Ifrågavarande Museum uppställes i en enda af ett eller flere sammanhängande rum bestående lokal. Skulle likväl Universitetet icke för närvarande kunna upplåta en sådan, må den ornithologiska delen till dess förblifva uppställd å det Anatomiska auditorium under Professor E. J. Bonsdorffs öfverinseende.

3:o I den speciella vården deltaga ett obestämdt antal Intendenter, hvilka i mån af behofvet och tillgång af lämpliga personer ibland Sällskapets ledamöter af vederbörande Föreståndare föreslås och af Sällskapet därtill väljas.

4:o Hvad i samlingarne upptages skall bestämmas af Föreståndaren i samråd med Intendenterna, hvilka vid hvarje Sällskapets sammanträde böra inberätta om de erhållna tillväxterna för att dessa må kunna i protokollet antecknas.

På samma sätt förfares vid kassering af föremål, om hvilkas användning Sällskapet besluter, i händelse de af detsamma blifvit anskaffade eller bekostade.

5:o Samlingen skall under vederbörande Föreståndares eller Intendents öfvervaro vara tillgänglig för därtill sig anmälande studerande, på tider som Universitetets Consistorium för detta ändamål bestämmer. Allmänheten äger därtill tillträde på samma sätt som till Universitetets öfriga samlingar.

6:o Ehuru Sällskapets årskassa, hvilken förblifver under Sällskapets disposition, egentligen och företrädesvis bör användas till reseunderstöd för anställande af naturalhistoriska undersökningar och insamlingar inom den Finska Faunans och Florans område, kan likväl äfven på vederbörande Prefekts eller Intendents förslag någon större eller mindre del däraf användas till uppköp af naturalier äfvensom arvoden för vissa mera omfattande arbeten med samlingarnas ordnande eller honorarier åt författare i Finlands naturalhistoria af Sällskapet därifrån utbetalas. Men alla öfriga utgifter för samlingarnes preparering och konservering bestridas liksom för de utländska, efter vederbörande Föreståndares godkännande, af Universitetet.

7:o Öfver hela det Finska museum bör genast vid dess uppställande fullständig katalog upprättas och revision af detsamma årligen äfvensom vid hvarje ombyte af Intendent, beträffande hans del, ovilkorligen anställas. Om dessa revisioner skola de revisorer, hvilka af Sällskapet därtill utses, vid nästpåföljande sammanträde till Sällskapet inberätta.

8:o Skulle fråga om någon åtgärd i afseende å samlingarne uppstå hvari Föreståndarene och Intendenterne eller Sällskapet ej öfverensstämma, bör densamma till Consistorii pröfning och afgörande öfverlemnas; och är ingen Consistorii ledamot, hvarken för det att han tillika är ledamot i Sällskapet eller Föreståndare för någon del af samlingarne, jäfvig att i dylika mål deltaga, utom i de fall då saken rör någon hans personliga förmån eller ansvarsskyldighet.

9:o Om detta förslag antages och gillas, böra Sällskapets stadgar med det första underkastas en revision och så beskaffad förändring, att de blifva öfverenstämmande med här upptagne grunder och bestämningar för Sällskapets framtida verksamhet.

Detta förslag blef af Sällskapet på årsdagen den 31 maj 1857 enhälligt omfattadt. Då detsamma i Konsistoriet föredrogs, utsågos där tre ledamöter professorerna Nordmann, Bonsdorff och Arppe att däröfver afgifva utlåtande. Om detta utlåtande säger professor Moberg, att det, »sannolikt flutet ur en stridslysten penna, var tämligen hyperkritiskt». Det tillstyrkte i hufvudsak Sällskapets förslag, men under framhållande af »att minutiöst reglementerande utgör tecken till svaghet i handling och att invecklad yttre kontroll, hvilken utmärker brist på förtroende, aldrig förmår förekomma underslef vid förvaltningen af en naturalhistorisk samling, om den moraliska lyftningen hos föreståndaren saknas» gjordes åtskilliga oväsentliga detaljändringar. Sällskapet å sin sida fann, då det genomgått detta motförslag, »skäl icke förekomma att i det hufvudsakliga frångå det af Sällskapet en gång enhälligt antagna och till Consistorium afgifna förslaget om samlingarnas sammanslående till ett enda Finskt naturalhistoriskt museum», och afläts härom till Konsistoriet en vidlyftig skrifvelse, däri punkt för punkt förklaringar och medgifvanden gjordes. Ett närmare ingående i alla dessa om diplomaternas fredsunderhandlingar erinrande detaljer erbjuder intet af intresse.

Den 17 februari 1858 blef ändtligen föreningen af Universitetets Konsistorium antagen under följande villkor:

1:o De af Fauna- och Flora-sällskapet nu skänkta och af samma Sällskap framdeles till Universitetet öfverlämnade naturalier emottagas, jämte däröfver upprättade förteckningar,

af Universitetet och införlifvas, där de förut icke finnas, med dess öfriga finska samlingar, hvilka såvidt utrymmet detsamma framdeles medger, komma att uppställas i en afskild lokal under benämning af Universitetets Finska naturalhistoriska museum, men alla öfverflödiga dupletter, som därigenom komma Universitetet till handa, användas till att genom byte rikta med nya djur- och växtspecies Universitetets antingen inhemska eller utländska samlingar.

2:o Vården och inseendet öfver Finska museum tillkommer prefekterna öfver Universitetets öfriga naturalhistoriska samlingar, med biträde af ett efter behofvet afpassadt antal intendenter, som af prefekterna och Sällskapet gemensamt utses och af Consistorium tillförordnas; ägande dessa senare att, så ofta nödigt pröfvas, hos Sällskapet anmäla om de förändringar, samlingen tid efter annan kunnat undergå.

3:o Det finska naturalhistoriska museum är liksom öfriga samlingar vid Universitetet på vissa därtill bestämda tider tillgängligt för allmänheten och andra den finska Faunans och Florans vänner.

Den 11 maj 1858 antecknades detta Konsistoriets beslut i Sällskapets protokoll.

Nu skedde också försoning med de medlemmar som år 1849 utträdt ur Sällskapet. Redan på årsmötet 1857, då det ursprungliga föreningsförslaget omfattats af Sällskapet, hade i sammanhang därmed denna sak tagits till tal. Protokollet säger härom:

»Herr ordföranden hemställde huruvida icke numera, sedan Sällskapet ingått på den här ofvan omförmälda förening emellan Sällskapets och Universitetets samlingar, de af Sällskapets ledamöter, hvilka härförinnan på angifna grunder afsagt sig ledamotskapet i Sällskapet, kunde åter utan nytt förslag och val, i fall de så önskade, blifva räknade och ansedda såsom medlemmar af Sällskapet; och som Sällskapet fann godt härtill samtycka, blef till Herr ordföranden öfverlemnadt att vederbörande härom förständiga; som antecknades».

Vid mötet den 11 maj 1858 uppbröts en förseglad skrifvelse, utgörande svar härpå. Den var undertecknad af herrar Nordmann, Bonsdorff, v. Wright och Mäklin — Ilmoni och

och MANNERHEIM hade aflidit, NORDENSKIÖLD flyttat från Helsingfors. Att skrifvelsen var uppsatt af BONSDORFF är uppenbart. Den hade följande lydelse:

Till Sällskapet pro Fauna et Flora Fennica.

Då undertecknade, under de förhållanden som ägde rum inom Sällskapet pro Fauna et Flora Fennica år 1849, nogsamt funno, att vi icke kunde verksamt bidraga till vinnande af ändamålet med Sällskapets stiftelse, fattade vi efter mogen öfverläggning, det beslut att, genom en till Sällskapet ingifven skrift, anhålla om att afföras från antalet af Sällskapets ledamöter, skedde detta i det hopp att, under en mera anspråkslös verksamhet, kunna något bidraga till grundande af en samling af Finska naturalier för Universitetet. Resultatet af vår verksamhet i denna riktning tillhör icke oss att bedöma. Kärlek till själfva saken har städse utgjort det enda motivet till vår verksamhet, likasom vi till följe däraf, ehuru skiljde från Sällskapet pro Fauna et Flora Fennica, icke ett ögonblick upphört att med intresse betrakta Sällskapets verksamhet i enahanda riktning, emedan denna dubbla verksamhet för ett gemensamt ändamål, enligt vår åsikt, måste icke undergräfva, utan verksamt bidraga till ett snarare vinnande af närmare kännedom om Fädderneslandets Fauna och Flora. Sedan, på Sällskapets pro Fauna et Flora Fennica hos Consistorium Academicum gjorda framställning, numera Sällskapets samlingar af finske naturalier blifvit med Universitetets enahanda samlingar förenade, förklarade vi, på förfrågan af Sällskapets nuvarande Ordförande, om vi efter samlingarnes förening ville åter inträda såsom medlemmar af Sällskapet pro Fauna et Flora Fennica, att vi, lifvade af kärlek till föremålet för Sällskapets verksamhet, vore därtill benägne »om Sällskapet skulle yttra en sådan önskan». Den 20 mars innevarande år emottogo vi ett af Sällskapets nuvarande sekreterare undertecknadt protokollsutdrag af den 31 maj sistlidet år, som vi härjämte hafva äran bifoga.

Då vi likväl hysa förtroende till Sällskapets uppfattning af den delicata beskaffenheten af detta förhållande, och en besynnerlig ödets lek fogat, att samme man, hvars förhållande vid ett Sällskapets sammanträde vintern 1849, företrädesvis vållade vår afgång från Sällskapet, nu äfven, såsom Sällskapets sekreterare, genom protokollsutdrag »förständigat» oss därom, att Sällskapet funnit godt samtycka, att vi åter skulle erhålla rätt, att såsom ledamöter ingå i Sällskapet, har hos oss uppstått tvifvel därpå, huruvida detta blifvit i berörda protokollsutdrag, uttryckt på ett sätt som är öfverensstämmande med Sällskapets uppfattning af saken, eller på ett sätt som är ett uttryck af Sekreterarens ej mindre obekantskap med

den sanna naturforskningens mildrande inflytande på människosinnet, än bristande förmåga att uppfatta den delicata sidan af förberörda förhållande.

Af sådan anledning utbedja vi oss härmedelst, att få hos Sällskapet pro Fauna et Flora Fennica göra den förfrågan, huruvida Sällskapet godkänner den anda och det sätt i framställningen som genomgår ofvan åberopade protokollsutdrag, eller anser sig böra uttrycka den önskan eller det hopp att vi, som till följe af vår ställning vid Universitetet, deltaga i vården af dess naturaliesamlingar, sedan Sällskapets och Universitetets samlingar af finska naturalier, numera blifvit förenade, åter skulle såsom ledamöter ingå i Sällskapet. Vi finna nogsamt den brist på enhet som måste vara följden af en fortfarande söndring, hvarför vi för vår del, lifvade af kärlek till den finska naturforskningen, önska vinna tillfälle att åter ingå såsom ledamöter i ett Sällskap, hvars ändamål alltid utgjort föremål för vår kärlek. Delicatessens fordringar anse vi oss likväl icke kunna eller böra uppoffra, då, om sådant äfven skulle ske, ett obehagligt intryck af liden oförrätt kvarstår, som hindrar den lefvande kärleksfulla förening mellan Sällskapets närvarande och oss såsom dess f. d. ledamöter, hvilken, enligt vår uppfattning måste utgöra ett nödvändigt villkor för en lefvande och fruktbringande verksamhet för det ädla mål, som utgör det yttersta målet för all naturforskning och särskildt den finska.

Under afvaktan af Sällskapets pro Fauna et Flora Fennica svar på denna vår ödmjuka förfrågan, hafva vi äran teckna Sällskapets

f. d. ledamöter

Alex. v. Nordmann — E. J. Bonsdorff
M. von Wright — Fr. W. Mäklin

I anledning af denna skrifvelse »fann Sällskapet godt att i afgående bref till nämnde Herrar förklara både sin önskan och sitt hopp vara, såsom detsamma af Sällskapets ordförande äfven muntligen redan blifvit dem härförinnan tillkännagifvet, att de åter täcktes utan nytt förslag och val ingå såsom ledamöter i Sällskapet».

Så var då omsider denna långvariga schism bilagd.

Den i princip antagna förändringen i Sällskapets ställning kunde gifvetvis icke genomföras utan att en motsvarande förändring af stadgarna egt rum. Redan i mars 1858, då frågans utgång syntes gifven, tillsattes i sådant syfte en kommitté

bestående af professor Moberg, assessor Rabbe, medicinekandidaten A. E. Nylander samt magistrarna A. H. Chydenius och Th. Sælan. Det af denna uppgjorda förslaget till nya stadgar antogs enhälligt på årsmötet den 27 maj 1858, och den 2 november s. å. blefvo de nya stadgarna å högsta ort stadfästa.

Jämförda med de gamla stadgarna af år 1829 förete dessa nya stadgar inga genomgripande sakliga förändringar, om man frånser de af öfverenskommelsen med Universitetet betingade.

Sällskapets uppgift skulle som förr vara att samla materialier till en i möjligaste måtto fullständig Fauna och Flora Fennica, materialier bestående dels af naturalster, dels af uppgifter och underrättelser om dem, men nu utsades det att allt detta skulle bearbetas och resultaten offentliggöras.

I sina tio kapitel och 50 paragrafer förete de nya stadgarna en afgjord förenkling af Sällskapets organisation, en förenkling som under årens lopp *de facto* inträdt och som nu fastslogs. Af embetsmännen bibehöllos ordföranden, viceordföranden, sekreteraren, skattmästaren och intendenterne, dessa sistnämnda till ett antal, lämpadt efter behofvet, medan de öfriga försvunno: registratorn, ikonografen, kalligrafen och amanuenserna. Erfarenheten hade längesedan visat att de fordringar som ställdes på registratorn voro omöjliga att fylla och att de värf som ålagts de öfriga icke kräfde några bestämda personer. Helt säkert hade en liknande reform föresväfvat Nordmann, då han år 1849 talade om stadgarnas föråldrade bestämningar. Då hade tanken på en förändring tillbakavisats nästan med förtrytelse, nu var reformen alldeles självfallen, en tydlig illustration af den stora rol personligheten spelar vid de så kallade objektiva besluten.

All självskrifvenhet beträffande embetsmännen upphörde. Dessa skulle väljas å årsmötet, utom intendenterna. Rörande dessa stadgades: »Föreståndarne för de särskilde delarne af Universitetets Finska naturalhistoriska Museum äga att, hvar för sin afdelning, föreslå en eller flere intendenter. Antager Sällskapet förslaget, göres hos Universitetets Konsistorium anmälan om dessas tillförordnande». Intendenternas åliggande

var att tillhandagå vederbörande prefekter vid vården och ordnandet af den del af Museum där de voro anställda, att till Museum öfverlämna Sällskapets bidrag och hos Sällskapet anmäla om de förändringar, deras afdelning af Museum tid efter annan undergått.

Sammanträdena skulle som förr hållas endast under de akademiska läseterminerna, men tiden för dem bestämdes af ordföranden. Till viktiga besluts fattande fordrades närvaro af minst tio ledamöter, men för mindre viktiga fem, då de voro ense. En egenartad, om Konsistoriets sammanträden erinrande prägel hade mötena fått, om där yrkats på öppen omröstning: då skulle en sådan verkställas och medlemmarna rösta i tur efter ålder inom Sällskapet, de yngsta först, efter dem embetsmännen i sin bestämda ordning. Sannolikt hade denna bestämning införts, med tanken på schismen 1849, för att hindra en oansvarig majoritet af okänd struktur att genomdrifva sin vilja. — En sådan öppen votering torde aldrig hafva kommit till användning.

Årssammanträdet förlades till den 13 maj, Floras dag; den förra tidpunkten var icke mer lämplig, då terminen icke mer slutade den 15 juni utan den 31 maj. Endast på årsdagen kunde förändringar i stadgarna beslutas och det med enkel pluralitet; högvederbörlig stadfästelse var dock sedan nödvändig.

Af Sällskapets stående fond får ej annat än de influtna räntorna användas innan den uppgått till 3000 rubel silfver (= 12,000 mark), men hvad därutöfver finnes i densamma får Sällskapet vid förefallande behof på årsdagen disponera.

Till Universitetets Finska museum öfverlämnar Sällskapet alla de inhemska organiska naturalster det kunnat sammanbringa. Då inventering af detta museum anställes, böra tvenne af Sällskapet utsedda inventeringsmän närvara och om förloppet i Sällskapet anmäla.

De uppgifter om Finlands fauna och flora som Sällskapet genom utfästa honorarier eller på annat sätt kunnat förskaffa sig, meddelas åt Universitetet eller Finska Vetenskaps-Societeten, i fall Sällskapet ej ser sig i stånd att genom en egen tidskrift gifva dem offentlighet.

Kommer Sällskapet att upphöra, tillfaller all dess egendom Universitetet, som drager försorg därom att räntorna å penningemedlen användas till fördel för Finlands naturalhistoria i allmänhet samt särskildt för Universitetets Finska naturalhistoriska museum.

I det stora hela förete dessa stadgar, såsom redan antyddes, en afgjord förenkling i bredd med de äldre. Den välmenta föreskriften i § 30 för de i staden varande ledamöterna att flitigt bivista sammanträdena af nit för vinnande af Sällskapets ändamål, leder tanken osökt till § 279 i de några år tidigare utgifna universitetsstatuterna där det hette »studerande vinnlägge sig om Guds sanna kännedom och dyrkan samt biviste Gudstjänsten uppmärksamt, stilla och med andakt».

Öfverlåtelsen af samlingarna till Universitetets Museum skedde småningom, delvis hade den redan tidigare skett, men ett formellt öfverlämnande af dem egde rum i Konsistoriet den 11 maj 1859, genom de af Sällskapet härtill utsedda deputerade, ordföranden och de två intendenterna. Enligt förteckningarna innehöllo dessa samlingar:

Vertebrater:					
Däggdjur	25	arter o. varieteter	i	35	exemplar.
Fåglar	185	»	i	683	»
Amfibier	6	»	i	16	»
Fiskar	38	»	i	104	»
Mollusker	73	»	i	400	»
Insekter:					
Coleoptera	1836	»	i	4896	»
Hemiptera	194	»	i	615	»
Hymenoptera	167	»	i	579	»
Lepidoptera	553	»	i	1669	»
Diptera	302	»	i	637	»
Växter:					
Monokotyledoner	286	arter.			
Dikotyledoner	706	»			

Gymnospermer	4	arter.
Characeer, Eqvisetaceer, Ormbunkar	52	»
Mossor	329	»
Alger	69	»
Lafvar	315	»
Svampar	374	»

Vid meddelandet af dessa sifferuppgifter gör Moberg i sin historik öfver Sällskapet 1821—1871 den anmärkning, »att antingen dessa förteckningar varit mycket ofullständiga (man saknar t. ex. hela äggsamlingen, äfvensom insektordningarna orthoptera och neuroptera, entozoerna m. m.) eller ock en stor del af Sällskapets samlingar på ett och annat sätt gått förlorade», och han upplyser att af fågelsamlingen införlifvades blott en ringa del (45 exx.) med Universitetets finska museum, hvars fågelafdelning ju, såsom tidigare utlagts, var synnerligen rikhaltig och vacker, men att till gymnasierna i landet skänktes icke obetydliga partier, till gymnasium i Borgå 35 arter (jämte 3 däggdjur och 1 amfibie), till det i Tavastehus 70 arter i 85 exx., till Vasa gymnasium 88 arter i 89 exx., samt till det i Kuopio 107 arter i 116 exx.

Härmed hade alltså Sällskapets museum upphört att existera och en så att säga officiell grund blifvit lagd till Universitetets samling af inhemska naturalster. För den nu lefvande generationen förefaller det obegripligt att en som det tyckes så enkel och naturlig sak som den att Universitetet borde kunna uppvisa en samling af Finlands djur och växter icke tidigare klart framstått, men att en sådan verkligen icke varit påtänkt på 1830- och 1840-talet framgår oförtydbart af det som härom meddelats. Att ett finländskt museum borde skapas, stod klart för Sällskapets grundläggare, men att Universitetet hade några förpliktelser i detta afseende, det klarnade först under denna tid af splittring och förfall, då den finländska fågelsamlingen nära nog på trots skapades och det efterhand visade sig att

uppgiften att upprätta och underhålla ett museum var för omfattande och för svår för att af Fauna-Sällskapet med dess små resurser och vexlande personal kunna lösas.

Den nu skildrade perioden af Sällskapets tillvaro får sin naturliga afslutning med årsmötet 1859. Den återblick som vid detta tillfälle gjordes af ordföranden, och den betraktelse öfver framtiden han anställde är alltför upplysande för att icke här till afslutning meddelas. Professor MOBERG skrifver:

»Underkastar man Sällskapets trettioåriga verksamhet en opartisk granskning utan att låta förvilla sig hvarken af deras omdömen, som icke vårdat sig om att deltaga däruti eller begagna sig däraf och därföre därom ingenting veta, eller deras, som väl känna, men ej vilja erkänna hvad som blifvit gjordt, eller slutligen deras, som i någon betydligare mån arbetat för Sällskapets ändamål och därföre måhända för högt uppskatta dess prestationer, torde man finna att densamma visserligen icke öfverträffat någons förhoppningar, att den tidtals synts likasom afbruten och i allmänhet under skilda perioder haft olika, men mestadels något ensidiga riktningar, samt att den mera gått ut på att samla än att göra dessa samlingar användbara och nyttiga för andra än insamlarena själfva; men att den dock för kännedomen af vårt lands naturalhistoriska förhållanden varit ganska gagnande och förtjänstfull. Till bestyrkande af det sistnämnda vill jag — emedan detta kunde anses såsom en slags självberömmelse — endast fråga: har kunskapen i Finlands naturalhistorie gjort några framsteg under de senaste trettio åren? — och om detta är obestridligt, huru mycket af dessa står i omedelbart sammanhang med Sällskapets verksamhet och huru mycket i denna väg har skett oberoende deraf? Svaret härpå, om det vill göra anspråk på någon rättvisa, måste för Sällskapet blifva ganska fördelaktigt. Och den som helst till någon del kan uppfatta under hvilka ogynnsamma yttre och inre förhållanden detsamma stått i nära tjugo års tid, måste ovillkorligen medgifva att hvad Sällskapet åstadkommit har skett endast därföre att Sällskapet såsom sådant existerat, att det utgjort en sammanhållnings- och stödjepunkt för fleres gemensamma sträfvanden. Dock, huru mycket mera skulle

icke hafva kunnat uträttas, om alla som därtill ägt förmåga, bidragit till befrämjande af Sällskapets syftemål!

Vid Sällskapets inrättning afsågs insamling och förvaring af Finlands organiska naturalster eller anläggande af ett Finskt naturalhistoriskt museum såsom dess egentliga och nästan uteslutande ändamål. Detta var ock naturligtvis alldeles riktigt i början. Det förutsattes nämligen såsom en utan all fråga självfallen sak, att dessa samlingar skulle bestämmas, ordnas och vårdas af eller under ledning af lärarene i naturalhistorien och tjänstemännen vid Universitetets Museum, hvilka skulle utgöra kärnan och medelpunkten af Sällskapet. Det förutsattes att desse framför allt skulle egna sina insikter och sitt nit åt utredningen af den fosterländska naturen, att dessa samlingar, till hvilkas åstadkommande bidrag af naturalster och penningar samlats från alla trakter och bland alla bildade samhällsklasser inom landet, skulle anses såsom ett af hela nationen dem anförtrodt depositum, som till landets heder af dem borde på det bästa och samvetsgrannaste förvaltas. Sällskapet i dess helhet, som utgöres af mer och mindre eller måhända alldeles icke för saken intresserade personer, några få dilettanter och en ringa del af den studerande ungdomen, kan i bästa fall ej på annat sätt till ändamålets vinnande bidraga än genom fortfarande insamlingar och understödjande af insamlingsresor. Men hvad måste blifva följden härvid om det förutnämnda bestämmandet och ordnandet af en eller annan orsak uteblef? Hopandet af samlingar, hvilkas värde var okändt, som därföre lämnades oupptagna eller vräktes kaotiskt om hvarandra och förstördes för att åter med nya kostnader ånyo insamlas. Bristen på skickliga och erfarna preparatörer i början af samlingarnas anläggning gjorde ock största delen af uppställda däggdjur och fåglar föga presentabla, den helt och hållet förfelade första inredningen företedde nästan oöfvervinnerliga svårigheter för en systematisk anordning och erforderlig konservering. För att förbättra det misslyckade, afhjälpa de begångna felen samt under samlingarnas tilltagande mängd bibehålla ordning och prydlighet hos desamma, hade derföre behöfts ett tillräckligt antal ständige intendenter, som däråt mera uteslutande kunnat

egna sig. Väl måste medgifvas att dock mycket (i förhållande till de få arbetande ledamöterna) blifvit ordnadt och bevaradt, att vissa delar t. ex. den botaniska samlingen, några insektordningar samt den ännu ganska nya mollusksamlingen, i detta hänseende haft ett företrädesvis gynnsamt öde, men totalintrycket af det Finska musei tillstånd kunde dock ej blifva annat än högst otillfredsställande.

Då nu Sällskapet, som dock i det längsta ville hoppas att några ibland de för dess syften arbetande unge naturforskare skulle så länge kvarstadna vid Universitetet, att de kunde åtaga sig ordnandet af dess samlingar, oupphörligt besveks i denna förhoppning, då den ene efter den andre, just då de i detta hänseende kunde begynna att gagna, nödgades öfvergå till andra verksamhetsfält eller egna sig åt lärarekall i naturalhistorien på andra orter, insåg Sällskapet allt tydligare att uppställandet och vårdandet af ett Finskt naturalhistoriskt Museum ej af detsamma till båtnad för naturforskningen i Finland såsom ett hufvudändamål ytterligare kunde vidhållas. Det hade erfordrats vida större penningetillgångar än de, hvaröfver Sällskapet kan disponera, för att såsom intendenter vid sina samlingar kunna fästa därtill kvalificerade personer, sedan de, hvilkas ledande och ordnande verksamhet i främsta rummet hade påräknats, af i deras öfvertygelse giltiga skäl, dragit sig ifrån Sällskapet. Men under sådana förhållanden — och då härtill kommer att Universitetet själf hade begynnt och vidare fortfor att bilda Finska naturaliesamlingar på flere håll och på dessa speciella delar kunde depensera vida mer än Sällskapet egde att använda på det hela, då hvarjehanda hinder för förkofran af Sällskapets samlingar uppstodo just genom det skefva förhållandet till Universitetets, måste det slutligen äfven för dess mest tillgifna vänner blifva klart, att en så olika täflan ej kunde leda till något för Sällskapet förmånligt resultat, och att de ringa krafter som stodo detsamma till buds, i själfva verket hellre borde offras åt Universitetets samlingar, än åt äflandet med egna, som icke kunde erhålla ständiga och lämpliga ordnare och vårdare. Likväl har Sällskapet icke utan allvarsamt motstånd låtit denna för detsamma i alla fall förödmjukande

tanke hos sig vinna insteg; för åtta år sedan förkastade Sällskapet nästan enhälligt det då af mig därom väckta förslaget och först sex år sednare antogs detsamma. Och troligen skulle icke ens då ännu detta skett, om Sällskapet icke då i flere år varit i saknad af den vetenskapsmans verksamma biträde, vid hvilken dess framtidsförhoppningar länge varit och ännu äro företrädesvis fästade.

En annan, ehuru med den förra nära sammanhängande, orsak till detta steg var den hos Sällskapet allt mer rotfästade öfvertygelsen att förenämnda hufvudändamål för dess verksamhet — bildandet af ett fullständigt Finskt museum — alldeles icke stod att vinnas på annat sätt än genom dess samlingars öfverlåtande till Universitetet. Att underhålla (om ock blott partiellt) tvenne sådana måste för detta anses vara onödigt; dess bistånd var således i tidernas längd måhända ej att påräkna; utan detta var musei existens i någon större skala omöjlig; någon öfverflyttning af Universitetets samlingar på Sällskapet var absolut otänkbar, och de naturvetenskapliga kapaciteter, som här på orten för närvarande och för framtiden kunna påräknas, tagas allt för väl i anspråk för en enda samling, om denna skall blifva sådan att den hedrar sitt land. Sällskapet var ju inrättadt för att genom förening af all verksamhet åt detta håll möjliggöra ett fullständigt Finskt naturalhistoriskt museum; om detta var blott fästadt vid Universitetet eller verkligen tillhörde detsamma, borde för Sällskapet i det hela vara en likgiltig sak, då i alla hänseenden Universitetet och dess naturalhistorici måste utgöra den *cardo rerum*, hvarpå hela ideen rörde sig. Men genom denna förening ansåg Sällskapet dessutom äfven en annan fördel kunna uppnås, den att de vid Universitetet befintliga Finska naturalhistoriska samlingar, som nu äro spridda på flera håll, därigenom kunde närmare sammanföras. Därföre skedde öfverlåtelsen af Sällskapets samlingar till Universitetet med det uttryckliga förbehåll att af det senares samlingar i Finsk zoologi och botanik skulle jämte dessa bildas ett enda helt, ett verkligt Finskt naturalhistoriskt museum och Universitetets Konsistorium afgaf äfven därom sitt bestämda löfte. Vinnandet af Sällskapets afsikter

beror nästan helt och hållet af detta löftes realiserande. Meningarne därom kunna visserligen, med anledning af hvad i detta hänseende redan skett, vara delade, och farhågorna äro kanhända lika berättigade som förhoppningarne, — Sällskapet har likväl i saken gjort hvad det kunnat göra, och bör ej någonsin gifva sig tillfreds förr än detta löfte blifvit uppfylldt.

Sällskapets sträfvande bör således hädanefter blifva i främsta rummet att arbeta på verkställandet af nämnda förening af de Finska naturaliesamlingarne och åstadkommandet af ett konkret svar på frågan: hvar finnes det Finska naturalhistoriska museum, som i Konsistorii och Sällskapets protokoller samt i det sistnämndas nu gällande stadgar omtalas? vidare att befordra detta Musei tillväxt och förkofran, så att det med heder till alla delar kan ställas i bredd med andra dylika nationella samlingar; för det tredje att sprida kunskapen om dithörande föremål utom dess lådor och väggar till så väl landets för bildning tillgängliga allmänhet som den lärda verlden inom och utom fäderneslandets gränser. Sällskapet äger därföre ett ganska vidsträckt fält för sin verksamhet både såsom samlande och bearbetande, utan att behöfva eftersträfva något för detsamma omöjligt. Kan Sällskapet åter ej heller åt dessa håll något uträtta, så har det ovillkorligen spelat ut sin role och är ej annat än sin död värdt.»

Ett litet tillägg må här ännu finna plats rörande Sällskapets ekonomi. Denna hade som vi sett ursprungligen varit till väsentlig del baserad på medlemmarnes årsafgifter. Men dessa inflöto naturligtvis högst oregelbundet, i synnerhet från landsorten, hvaraf en mängd svårigheter härflöto. Därför beslöts år 1846 att de ledamöter som i tolf år betalt årsafgift, skulle sedan vara därifrån frikallade. Äfven denna uppbörd förorsakade emellertid stora svårigheter, hvarför stadgandet två år senare ändrades sålunda att endast en inskrifningsafgift, som för studerande bestämdes till 3 rub. (= 12 mark) och för de öfriga till 5 rubel silfver, af hvarje inländsk ledamot skulle erläggas. Sedan de resterande afgifterna, såvidt möjligt var, under år 1851 blifvit genom ombudsmännen indrifna, infördes större reda och ordning i Sällskapets penningeangelägenheter.

IV. Tiden 1859—1921.

Inom den akademiska världen hade genom de nya statuterna af 1852 betydande förändringar inträffat. Adjunkturerna, som icke motsvarat de förväntningar man ställt på dem, hade slopats och deras innehafvare kommit på indragningsstat, alltså också museumsinspektorn doktor Sahlberg. Naturalhistoriens intressen hade emellertid tillgodosetts genom att professuren uppdelats i två, en i zoologi och en i botanik. Nordmann hade opterat för den förra. Professuren i botanik hade anslagits ledig. Nylander, som sedan nyårstiden 1851 för naturvetenskapliga studier uppehöll sig i Paris, hade ansökt denna tjänst och fått speciminationstid utsatt till hösten 1854. Det mellankommande orientaliska kriget och senare andra omständigheter gjorde att han först våren 1857 specificerade för tjänsten med sin *Monographia Caliciorum*. I november samma år kom utnämningen, men han erhöll genast tjänstledighet för den återstående delen af läseåret. Han var nämligen då sysselsatt med sitt stora arbete *Synopsis Lichenum*, hvars första del utkom sommaren 1858. Inom Sällskapet riktades allas blickar nu på honom, och vid årsmötet 1858 valdes han frånvarande till vice-ordförande.

Under sin vistelse utomlands hade Nylander utvecklat sig till en forskare af erkänd rang. Då han 1850 reste ut, hade han planlagt såväl medicinska som naturalhistoriska studier. I Paris var han med om vissa medicinska och fysiologiska föreläsningar och kurser, men främst riktades hans studier på lafvarna. Museernas och enskilda forskares rika samlingar visste han tillgodogöra sig liksom bibliotekens skatter. Hastigt fördjupade han sig i dessa växters systematik; redan 1854 utgaf han *Essai d'une nouvelle classification des Lichens*, ett af hans hufvudarbeten, innehållande ett nytt system för dessa växter. Några år senare följde *Prodromus Lichenographiæ Galliæ*, och så tog han itu med *Synopsis Lichenum* som skulle behandla alla världens lafvar. Sina arbeten i Paris fick han nu lof att afbryta, och vid höstterminens början 1858 infann han sig på sin post. Af de

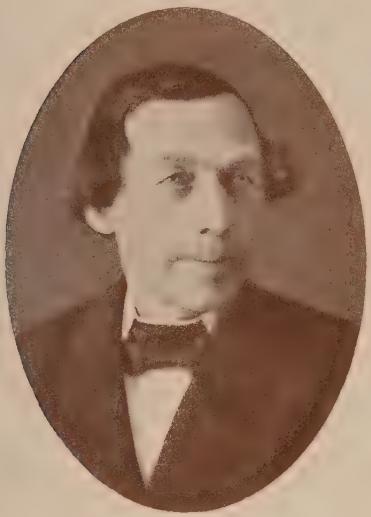

W. Nylander.

J. O. Lindberg.

T. R. Sahlan

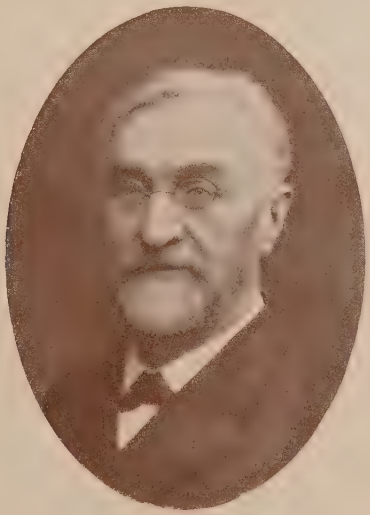

J. A. Palmén.

mångfaldiga göromål honom såsom professor ålåg var det egentligen endast det vetenskapliga samlare- och museiarbetet som intresserade honom. Åt detta hängaf han sig med den lidelsefulla energi som präglade hans väsen. De katedrala föreläsningarna knappade han in så mycket som möjligt, men förlade tyngdpunkten af sin undervisning till exkursionerna. Bland hans elever fanns icke mer än en tanke om hans förmåga att lifva och intressera och om hans vänliga hjälpsamhet. Sin hufvudsakliga verksamhet förlade han dock till Botaniska museum. Där arbetade han dagarna igenom; då och då torde han till och med hafva sofvit där. Till en början var han helt och hållet hänvisad till sig själf. Bland de unga medlemmarna af Sällskapet funnos visserligen flere som af intresse hjälpte till, men han var icke odeladt nöjd med dem. »De unga sakna ruff och äro gränslöst slarfviga» skref han; »orthographi och ordning är för dem bara pedantism, snygghet en onödig lyx. Sælan är den bäste botanist jag funnit här, och ganska omsorgsfull och kritisk i sina bestämningar.»

Denne unge medicinekandidat blef på hans förslag år 1859 anställd som amanuens vid Botaniska museum. Såsom tidigare omnämnts hade Sælan varit en intresserad medhjälpare vid förkofrandet af det inhemska herbarium som Bonsdorff med biträde af Erik Niklander skapat. Efter den sistnämndes död år 1856 — han sköt sig på grund af kärleksgriller — sysslade han fortfarande därmed. Sagda år utsågs han också till Sällskapets botaniska intendent och fick dessutom ett stipendium för exkursioner i östra Nyland. Han var nu den främste kännaren af de inhemska växtsamlingarna. I december 1858 anmäldes för Sällskapet att han uppgjort en förteckning öfver kärlväxterna och mossorna. I anslutning härtill anmodade Sällskapet Nylander att ombesörja bestämningen och kataloglseringen af de återstående kryptogamerna. Med detta arbete tog han genast itu. Det fortskred raskt. På marsmötet 1859 bestämdes att katalogens titel skulle bli »*Herbarium Musei Fennici*, Förteckning öfver Finska Musei Växtsamling, utgifven af Sällskapet pro Fauna et Flora Fennica och uppgjord af W. Nylander och Th. Sælan». Så skref Nylander företalet,

och på aprilmötet fattades definitivt beslut om tryckningen. I juni utkom arbetet; dess pris bestämdes till 50 kopek.

Den systematiska uppställningen af kärlväxterna anslöt sig till den i HARTMANS Skandinaviens Flora 7:e uppl., dock hade NYLANDER omgrupperat fröväxternas familjer i syfte att gifva de högst stående en hedersplats i midten. Början gjordes med monokotyledonerna som ordnades i en uppstigande serie från *Gramina* till *Orchidaceæ;* därefter följde dikotyledonerna från *Compositæ* nedåt. Lafvarna voro gifvetvis ordnade efter NYLANDERS eget system.

Jämförd med den tidigare förteckningen, utvisar detta arbete i hvilken hög grad herbariet och därmed äfven kännedomen om Finlands flora gått framåt under de förflutna sju åren. Art-antalet af kärlväxter hade stigit från 878 till 1025, mossorna från 111 till 333, lafvarna från 217 till 316, och äfven algerna och svamparna funnos nu förtecknade. Icke nog härmed. Medan tidigare arterna voro representerade af exemplar från rätt få håll, hade nu en mängd sådana tillkommit från olika delar af landet. Med berättigad självkänsla kunde därför i företalet sägas: »Finska museets herbarium är redan nog rikt och fullständigt för att kunna ställas i bredd med nationalherbarier i utlandet. Men — så lydde fortsättningen — Sällskapet anser sig ej hafva gjort nog då det i Finska museum förenat exemplar af i det närmaste alla växter som äro kända för Finland. De särskilda provinsernas flora bör fullständigt representeras i denna nationalsamling. En sådan fullständighet är ännu icke uppnådd. Många delar af landet äro försummade i botaniskt afseende och vissa brancher af kryptogamer såsom alger och svampar, bland hvilka arterna ofta svårligen kunna bestämmas på torkade exemplar äro föga undersökta. Ett vidt och vackert fält återstår således ännu för Sällskapets verksamhet äfven åt detta håll.»

Den gamla provinsindelningen hade utvecklats. Karelen, där NYLANDER och andra hade exkurrerat, uppdelades nu i södra, norra och Ladoga-Karelen, från Österbotten hade södra Österbotten afskiljts, och dessutom hade två alldeles nya provinser tillkommit, Ryska Karelen och Ryska Lappmarken.

Redan Wirzén hade 1837, då han skref om Finlands officinella växter, sökt bestämdt begränsa »Finland» och därvid kommit till en helt olika värdering af gränsen i väster och öster. Torne- och Muonioälfvar utmärkte den politiska gränsen. På andra sidan om dem låg Sverige med den svenska floran, som var känd och som var de svenska botanisterna förbehållen. Men på andra sidan om den östra gränsen låg ett område som var så godt som okändt och som ingen brydde sig om, men där naturen efter allt att döma var rätt lik den i Finland. Längre bort började det stora ryska slättlandet. Neva, Ladoga, Svir, Onega, Vig-sjön och -floden samt Hvita hafvet föreföll honom att vara en naturlig gräns. Nylander själf hade som vi sett varit intresserad af denna gränsfråga. Till en bestämd uppfattning af den hade han icke kommit, men utforskandet af Ryska Karelen och Ryska Lappmarken hade för honom tett sig som en uppgift, hvilken alldeles organiskt sammanhängde med undersökningen af det politiska Finland, och följaktligen upptog han växterna från dessa områden i katalogen öfver den inhemska samlingen. På den karta som åtföljde arbetet framstodo dessa delar af Ryssland såsom hörande till det finländska flora-området. Detta sträckte sig för resten ända upp till Ishafvet och Porsanger fjord i väster, omfattande äfven den norska kuststräckan. »Annekteringen» af Ryska Karelen och Ryska Lappmarken var härmed fastslagen.

Uti ett litet *Appendix* gaf Nylander latinska diagnoser för 8 lafvar och 6 svampar. På latin voro också de anmärkningar affattade som beträffande en eller annan art i form af noter voro katalogen bifogade. Företalet var skrifvet på svenska.

Vid utarbetandet af detta arbete hade tydligt framstått hvilka trakter af landet som framför andra voro i behof af undersökning. Ett sådant, lätt åtkomligt område var Satakunta jämte den angränsande delen af södra Österbotten, och föreslog Nylander, redan innan katalogen var färdig, att två unga naturforskare skulle sommaren 1859 sändas dit för att göra botaniska insamlingar. Då de två föregående åren några exkursioner icke anordnats, funnos pengar att tillgå, hvarför 150 rbl. s:r för ändamålet anslogs. Icke färre än fem sökande anmälde sig;

af dem ställdes studeranden Anders Johan Malmgren och Theodor Simming genast i första rummet, och då det befanns möjligt ökades beloppet med 75 rubl. för kandidaten Petter Adolf Karsten, som redan då gjort svamparna till sin specialitet.

Vid årsmötet 1859 valdes Nylander till ordförande. Moberg, som alltsen 1850 sammanhållit Sällskapet och bragt det till den tryggade ställning det nu innehade, drog sig tillbaka, men åtog sig dock att som viceordförande allt vidare stå Sällskapet till tjänst. Vid detta samma årsmöte, det första efter att det nya förhållandet emellan Universitetet och Sällskapet inträdt, infann sig också professor Nordmann och föreslog till intendent för de zoologiska samlingarna student A. J. Malmgren, hvilken därtill utsågs liksom Sælan till botanices intendent. Professor Bonsdorff önskade icke föreslå någon intendent för de under hans inseende stående fågel- och diptersamlingarna men inlämnade en förteckning öfver de tidigare i Sällskapets värjo befintliga diptera som insamlats af Pipping, Blank o. a. Allt lofvade sålunda harmoni och samarbete.

En särskild anledning till fägnad förelåg i det att en ny publikation närmade sig sin afslutning. Jämnsides med arbetet på *Herbarium Musei Fennici* hade nämligen Nylander ombesörjt utgifvandet af ett nytt häfte af Notiserna. Äfven detta bekostades af Finska Vetenskaps-Societeten, men det utgafs icke såsom de tre föregående häftena som bihang till Acta i dessas kvart-format, utan trycktes i vanlig oktav såsom tredje häftet af »Bidrag till Finlands naturkännedom, etnografi och statistik»; det betecknades tillika som det första häftet i en ny serie af Notiserna. Det innehöll: Notice sur quelques Cryptogames Scandinaves nouvelles par W. Nylander, Öfversigt af de i östra Nyland växande Kotyledoner och Ormbunkar af Th. Sælan, Berättelse öfver en naturhistorisk resa i Karelen af J. J. Chydenius och J. E. Furuhjelm, Analyses Mycologicæ af W. Nylander, Bidrag till Finlands Malakozoologi I af A. E. Nylander, Geometridæ, Crambidæ et Pyralidæ Faunæ Fennicæ af J. M. J. af Tengström, Anmärkningar och Tillägg till Finlands Småfjäril-Fauna af densamme, Ad vegetationem lichenosam Helsingforsiæ, Savolaxiæ et

Alandiæ addenda af W. Nylander, Strödda anteckningar af W. Nylander och Th. Sælan.

Så snart tryckningen var klar på försommaren 1859 reste Nylander för att fortsätta sin *Synopsis* tillbaka till Paris, där han dröjde öfver ett år ända till hösten 1860. Huru lifvet inom Sällskapet läseåret 1859—1860 under Nylanders frånvaro gestaltade sig kan icke mer utrönas. Endast två protokoll från denna tid föreligga och Mobergs årsberättelse saknas. Det kan man emellertid se att fråga väckts om att af Regeringen begära ett understöd för tryckningen af Sällskapets skrifter. Vid årsmötet, där frågan skulle behandlas, voro emellertid så få närvarande att något beslut ej kunde fattas.

Följande höst — Nylander skötte då åter sin professur — återupptogs denna fråga. Sällskapet anhöll nu hos Regeringen om ett årligt bidrag af 200 rbl s:r för att fortfarande kunna utgifva sina skrifter om Finlands fauna och flora. Ansökan var väl motiverad med att räntan å Sällskapets kapital 3000 rbl knappt var tillräcklig för bekostandet af insamlingar af naturalier, och att Finska Vetenskaps-Societeten, hvilken hittills bekostat utgifvandet af Sällskapets Notiser icke vidare såg sig i stånd att därmed fortfara och att icke heller från Universitetet någon tryckningshjälp var att förvänta. I april 1861 hade Nylander glädjen att för Sällskapet anmäla att den begärda summan beviljats för fem år; troligt är att hans personliga bemödanden bidragit till den lyckliga utgången; det bör ihågkommas att beviljandet af statsanslag för det ena eller andra kulturella sträfvandet icke var en lika alldaglig företeelse som i våra dagar.

Då denna penningefråga var löst, började ett intensivt tryckningsarbete. Nylander utarbetade och tryckte under detta läseår ett af sina hufvudarbeten *Lichenes Scandinaviæ*, hvilket utfyllde det femte häftet af Notiserna. Och han icke blott arbetade och skref själf, han fick också andra att arbeta och skrifva. Då man läser hans bref till ungdomsvännen af Tengström, provincialläkaren i Kexholm, med deras uppmaningar, råd och förfrågningar gående ut på att främja Sällskapets litterära verksamhet och samlingar, kan man förstå att

han satte fart i dem med hvilka han hade personlig beröring. Det hade sina svårigheter med de unga författarne — då liksom nu. »Jag har rysligt bråk att få något tryckbart af ungherrarnas opera» skref han till AF TENGSTRÖM, och ofta beklagar han sig öfver huru slarfviga de äro och huru föga sinne för formen de hafva, en egenskap som han själf hade och som under hans vistelse i Paris ytterligare utvecklats, och huru känsliga de äro för rättelser i manuskripten. Men han fick dem att skrifva. För att granska de uppsatser och afhandlingar som inlämnades till Notiserna tillsattes på årsmötet 1861 på ordförandens förslag ett utskott, och utsågos till medlemmar häraf ordföranden, sekreteraren och intendenterna. — Under samma år 1861 utkom det sjätte häftet af Notiserna med botaniska afhandlingar af SIMMING, KARSTEN, MALMGREN, SELIN och NYLANDER, zoologiska af MALMGREN och HISINGER, ett minnestal öfver C. R. SAHLBERG af SANMARK samt en mängd strödda anteckningar af C. R. EHRSTRÖM, AF TENGSTRÖM, KARSTEN, SIMMING, SÆLAN och NYLANDER. Den sistnämnde yttrade om denna tid »det arbete jag läseåret 1860—61 på Museum utfört är så betydligt, att något sådant föga erhållits genom två eller tre personer, begåfvade med det mått af verksamhet som här är vanligt; och jag talar endast om det manuella arbetet, ty mitt intellektuella museiarbete under året — — — — hade sannolikt öfverstigit hvarje annans förmåga» — och likvisst betraktade han sina arbetsprestationer som små i bredd med dem som de franska vetenskapsmännen presterade.

Äfven utom den närmaste kretsen af botanister sträckte sig hans omsorger. Så fann han tillfälle att till gymnasium i Åbo, där då en ovanligt kunnig och intresserande lärare i naturalhistoria, lektor C. J. ARRHENIUS, verkade, af Sällskapets lafdupletter sända en mindre samling, en åtgärd som författaren af denna historik med tacksamhet antecknar.

Jämnsides med musei verksamheten uppgjorde NYLANDER exkursionsplaner för den stundande sommaren. Två områden tedde sig nu såsom mer än andra värda att undersöka, norra Tavastland samt Ryska Karelen och Lappmarken. Den tjusning som det stora okända alltid utöfvar på vågsamma naturer

gjorde att NYLANDERS blickar dock riktades mot det senare hållet, särskildt på Ryska Lappmarken, detta vidsträckta område där efter JAKOB FELLMAN på 1830-talet och FREDRIK NYLANDER ett decennium senare ingen finländsk naturforskare rört sig. En undersökning af detta område skulle bringa ökad klarhet rörande den gamla frågan om Finlands naturalhistoriska gräns i öster. Detta område borde nu i ett slag undersökas af två samtidiga expeditioner. Den ena skulle öfver Uleåborg, Kuusamo, Kantalahti och Imandra fara till Kola och sedan exkurrera längs Ishafvets strand ända till norska gränsen, den andra skulle genom Petrosavodsk och Ryska Karelen färdas upp till Hvita hafvet, besöka Solovetskoi och sedan hufvudsakligen taga de östra delarna af Lappska halfön till fält för sina undersökningar samt slutligen hamna i Kola äfven den. Planen hade en omisskännelig likhet med den som NORDMANN 1849 föreslagit, men några betänkligheter uttalades icke nu, tvärtom. Sju hugade exkurrenter anmälde sig. Sällskapet kunde disponera öfver två års räntemedel; denna summa var dock ej tillräcklig för ett så stort företag, men Nylander utverkade i Konsistoriet ett tillskottsanslag af 300 rbl ur Henningska fonden. Till Kola skickades licentiat KARSTEN och student N. J. FELLMAN (begge botanister), till Hvita hafvet studenterne G. SELIN (botanist och zoolog) och K. E. INBERG (entomolog) med 275 resp. 300 rbl; en femte deltagare stud. ALFR. HEIKEL blef till NYLANDERS stora ledsnad förhindrad att följa med till Hvita hafvet.

Efter alla dessa arbeten och anordningar i hemlandet ansåg sig NYLANDER kunna återvända till sina forskningar i Paris. Han ansökte tjänstledighet för det stundande läseåret, tillika föreslående att docenten i Upsala J. E. ZETTERSTEDT skulle förordnas att sköta de botaniska föreläsningarna och det allmänna herbariet medan SÆLAN skulle taga hand om trädgården och finska museum. Helt säkert afsåg NYLANDER med detta förslag ett främjande af den botaniska undervisningen, enär den anordning som förut vidtagits, då han haft tjänstledighet, nämligen att NORDMANN skött professuren, endast varit en meningslös formalitet, och enär någon kompetent vikarie

inom landet icke fanns. En närmare inblick i denna fråga kan numera icke vinnas sedan NYLANDERS bref till ZETTERSTEDT efter dennes död förstörts; ur ZETTERSTEDTS i behåll varande svarsbref kunna inga upplysningar härom vinnas. Men sannolikt afsåg NYLANDER också att härmed skaffa en merit åt ZETTERSTEDT, icke så mycket för dennes egen skuld som därför att han ansökt adjunkturen i botanik i Upsala jämte den unge lichenologen THORE MAGNUS FRIES, med hvilken NYLANDER befann sig på krigsfot.

Konsistoriet förordade NYLANDERS förslag, i den formen att ZETTERSTEDT skulle sköta professuren i dess helhet, men på högsta ort ansågs det påtagligen icke lämpligt att för ett vikariat anlita ett främmande lands undersåte, hvarför NORDMANN liksom förut förordnades att sköta professuren. NYLANDER reste till Paris och Sällskapet fick reda sig så godt det kunde under hans frånvaro läseåret 1861—1862.

Anmärkningsvärdt och glädjande var att NORDMANN, hvilken aldrig lät höra af sig då NYLANDER presiderade, nu till publikation af Sällskapet inlämnade »en fullständig förteckning öfver Finlands spindlar, upptagande 136 arter». Dess tryckning kunde till följd af bristande tillgångar icke omedelbart vidtaga utan skulle uppskjutas till våren, då Sällskapet också hoppades erhålla andra uppsatser, hvilka kunde offentliggöras i samma häfte. Det drog emellertid ut ända till 1867 innan ett nytt häfte af Notiserna utkom, och NORDMANNS *Erstes Verzeichniss der in Finnland und Lappland bisher gefundenen Spinnen* hade då tryckts af Finska Vetenskaps-Societeten. Äfven några smärre ornitologiska meddelanden gjordes af NORDMANN, som ytterligare delgaf Sällskapet ett bref från sin son ARTUR, hvilken skildrade »huru vår i Finland förekommande björn vid Amur dyrkas och huru med densamma därstädes förfares».

De under expeditionerna till Karelen och Lappland gjorda samlingarna började nu inflyta; lafvarne och diatomacé-jordprofven sändes genast till NYLANDER i Paris. Men en hel del af skörden kom till Helsingfors först sommaren 1862 med ångbåt från Uleåborg dit de med vinterföre transporterats. Dessa expeditioner hade ej utfallit i allo lyckligt. FELLMAN och KARS-

TEN hade till följd af penningebrist nödgats anträda återresan från Kola redan den 30 juli. SELIN åter, på hvars lott ett alltför vidlyftigt program fallit, hade varit sjuk och icke hunnit längre än till floden Varsuga på halföns södra kust, därifrån han tvärs öfver landet sökt sig upp till Kola; hans ornitologiska skörd hade till följd af bristfällig konservering gått nästan helt och hållet förlorad. En viktig biprodukt af SELINS resa var hans bekantskap med apotekaren, sedermera statsrådet ALEXANDER GÜNTHER i Petrosavodsk. Denna mångsidigt intresserade samlare och naturvän, hvilken följande höst inkallades till medlem af Sällskapet, gjorde detsamma senare stora tjänster genom de mångfaldiga naturalier från Onegatrakterna han förärade och genom de vänliga tjänster han visade alla de finländska naturforskare som exkurrerade i dessa nejder. Han blef Sällskapets yttersta utpost mot öster.

För resten var verksamheten inom Sällskapet ringa. Mötena voro få, och endast tre nya medlemmar invaldes. I sin redogörelse för verksamheten under året beklagar professor MOBERG att denna »förnämligast genom saknaden af hans [NYLANDERS] ledande och ordnande hand samt det nära samband som under hans hemmavaro alltid ägt rum emellan hans och Sällskapets bemödanden, visat sig stå så långt efter den under det närstföregående året och hans omedelbara ledning ådagalagda» och han anmärker »att det som blifvit gjordt hufvudsakligen måste tillskrifvas de åtgärder, Sällskapet på Professor NYLANDERS föranstaltande före hans afresa vidtog».

Ett ovanligt och mindre behagligt ärende måste dock antecknas. Som ofvan sagts befann sig NYLANDER sedan någon tid tillbaka i polemik med THORE FRIES i Upsala, hvilken polemik från NYLANDERS sida fördes med ett öfvermod och en hätskhet, som lyckligtvis äro sällsynta i den vetenskapliga världen. År 1861 hade FRIES utgifvit *Genera Heterolichenum Europæa recognita* såsom specimen för den af honom ansökta adjunkturen i botanik i Upsala. Öfver detta arbete sammanskref NYLANDER nu på latin en hel del anmärkningar, hvilka, tillsamman upptagande sju sidor, han införde i Notisernas sjätte häfte bland Strödda meddelanden. I samma häfte in-

förde han dessutom under samma rubrik ett 20 sidor långt utdrag ur Filosofiska fakultetens i Upsala protokoll, motiverande detta med orden »då dess innehåll är botaniskt och det hufvudsakligen och på ett högst ovanligt sätt sysselsätter sig med professorn i botaniken vid Helsingfors Universitet». Protokollet gällde befordringsfrågan i Upsala och utfylldes till väsentlig del af det yttrande som professorn i geologi och mineralogi Edvard Walmstedt därvid afgaf. Efter att hafva gifvit ett vackert erkännande åt docenten Zetterstedts specimen *Revisio Grimmiearum Scandinaviæ* nagelfor han mycket strängt med Fries' ofvannämnda arbete, i hvilket Nylander enligt hans mening behandlades på ett opassande och orättvist sätt. »Allt visar, så sade han, att magister Fries, måhända med minne af en förutgången vetenskaplig strid, sökt sak med professor Nylander». Att Nylander själf icke stått främmande för detta utlåtande kan man se af Zetterstedts bref till honom, och offentliggörandet af detta aktstycke med dess förringande af Fries' förtjänst afsåg naturligtvis att i konkurrensen understödja Zetterstedt, hvilket Nylander äfven på annat sätt sökte göra, genom intyg från utländska bryologer och genom sin ofvan omtalade vikariatsplan. Verkan var dock rent motsatt den åsyftade. På första förslagsrummet till tjänsten uppförde Konsistoriet med alla röster, utom två, Fries som också utnämndes. Att Nylander kunde falla på den idén att i Sällskapets Notiser införa dylika polemiska uttalanden visar hans, i betraktande af hans stora begåfning högst märkvärdiga, brist på takt och förmåga att umgås med människor, en brist som gjorde allt samarbete med honom i längden omöjligt.

I anledning af dessa tvenne meddelanden äfvensom tidigare polemiska utfall i *Lichenes Scandinaviæ* sammanskref adjunkten Fries ett »Genmäle» som han lät trycka och hvilket han anhöll att genom Sällskapets försorg måtte utdelas till dem som erhållit de ifrågavarande häftena af Notiserna, alldenstund, som han sade desse kritiker, »om de vore sanna, utan tvifvel skulle komma mig att framstå inför nämnda tidskrifts läsare ej blott som en oduglig författare utan äfven rent af såsom en föraktlig och ohederlig människa». I sitt svar framhöll Säll-

skapet att detsamma i sin helhet icke kunde vidkännas någon ansvarighet för det som i dess Notiser skrifves, att det på det högsta beklagade det sätt hvarpå den långvariga litterära tvisten emellan adjunkten Fries och dess ordförande på bägge sidor blifvit förd, att Sällskapets ordförande haft en nästan oinskränkt rätt att afgöra hvad i de under hans speciella insyn utgifna två häftena af Notiserna skulle intagas, men att Sällskapet, då adjunkten Fries ansett det ifrågavarande protokollsutdraget vara för sig förnärmande, fann hans begäran billig att de som fått del af Notisernas sjätte häfte också skulle få del af hans Genmäle, hvarför detsamma samtyckte till att utdela exemplar af broschyren åt dem som genom dess försorg erhållit eller framdeles komme att erhålla häftet, och detta »ehuru det nogsamt förutser att af denna åtgärd intet gagn för den vetenskapliga forskningen, men däremot ett ganska stort obehag för Sällskapet kan uppstå». Skrifvelsen slutade med en tacksägelse för Fries' anbud af bidrag till Universitetets samlingar samt med uttalandet »att den obehagliga anledningen till denna skriftväxling icke måtte för framtiden störande inverka på det goda förhållande, hvaruti Sällskapet alltid önskat att stå till naturalhistoriens idkare i Sverige».

Då Nylander hösten 1862 åter infann sig för att sköta sin professur hade han knappt hunnit mer än sätta foten på finländsk jord innan han nåddes af budskapet att Selin skjutit sig. Kärleksgriller och hypokondriska betraktelser, också öfver den icke i allo lyckliga utgången af 1861 års expedition, nämndes såsom orsaker. För Sällskapet innebar detta dödsfall en mycket kännbar förlust. Nylander värderade den aflidne mycket. Han hade tidigare skrifvit om honom till af Tengström: »Selin är en mycket modest och föga synlig student, men utmärker sig fördelaktigt framför andra därigenom att allt hvad man ser taget af honom är snyggt och presentabelt, till och med kokett. Mannen behöfver uppmuntras, men han har emot sig att vara fennoman, såsom jag tyckt på laget; det är en annan moralisk kräfta som här grasserar och intagit den forna pietismens plats, båda äro lika goda.» I samma bref hade Nylander tidigare beklagat sig öfver det inhemska »slarfveriet

och fjäskandet». Och då på årsdagen yttrades några minnesord om den bortgångne kamraten, intygade han att denne ägde »jämte gedigna botaniska studier äfven förträffliga zoologiska kunskaper samt i ovanlig grad det ordningssinne och den händighet som då det gäller en naturhistorisk samlings uppställande utgöra de dyrbaraste och oundgängligaste egenskaper».

Bearbetningen af skördarna från 1861 fortskred emellertid, och de befunnos vara ganska rika. NYLANDER ansåg sig om dem kunna säga att de sammanlagda »tvifvelsutan äro de betydligaste som någonsin af någon botanist eller någon botanisk expedition blifvit från arktiska regioner hemförda». Att detta dock endast var början insåg han, och han planlade för sommaren 1863 nya exkursioner åt samma håll. De medel Sällskapet kunde disponera, 200 rbl, gåfvos åt student TH. SIMMING, hvilken gjort sig känd som en duglig samlare, för botaniska exkursioner i Onega-Karelen; det var Sällskapets mening att han skulle ansluta sig till en af Geologiska sällskapet i Petrosavodsk planlagd exkursion, hvarom apothekaren GÜNTHER rapporterat. Med honom följde student A. H. KULLHEM, botanist äfven han, på bekostnad af Universitetet, och detta anslog, likaledes på förslag af NYLANDER, en summa af 300 rbl åt student FELLMAN för fortsatta undersökningar af Ishafskusten och Kola halfön. Ett mindre understöd gaf Sällskapet på NYLANDERS förslag åt studenterne F. SILÉN och J. P. NORRLIN, 25 rbl åt hvarje, för exkursioner inom Asikkala socken, »detta så mycket hellre som de redan förut riktat Sällskapets samlingar med värdefulla bidrag från nämnda socken».

Några publikationer voro icke nu under pressen, men en liflig verksamhet rådde med samlingarnas ordnande och bestämmande. NYLANDER hoppades att en tillbyggnad till Universitetshuset snarligen skulle fås till stånd så att museerna finge bättre utrymme och att den på zoologiskt håll rådande splittringen skulle upphöra — man torde erinra sig att den inhemska fågelsamlingen var förlagd till Anatomiska inrättningen — och ett enhetligt Finskt museum komma till stånd, hvilket skulle verka mäktigt sporrande och attraherande.

Allt tycktes lofva det bästa för framtiden. Men vid oktober-

mötet 1863 meddelade viceordföranden professor MOBERG, hvad som för resten då redan var allmänt kändt, att NYLANDER, som under sommaren åter rest till Paris, torde komma att därstädes för alltid kvarstanna.

Han hade under sommaren ansökt om afsked från sin professur; några månader senare beviljades detta, och i Paris lefde och dog han. En analys af motiven till hans handlingssätt hör icke hit. Det må blott påpekas att det var efter stor tvekan han hade beslutit sig för att ansöka professuren i Helsingfors, att han från första början icke tyckte sig vara på sin rätta plats här, att han ständigt vantrifdes i Helsingfors och längtade härifrån, genom intensivt arbete sökande dämpa sin längtan. Trots att Konsistoriet gick alla hans önskningar om anslag för den botaniska institutionen till mötes kom han icke att stå på god fot med sina kolleger. NORDMANN kan man säga att han föraktade, med BONSDORFF kunde han snart icke hafva någon personlig beröring, med rektor ARPPE råkade han i delo. Han kunde icke umgås med människor här hemma; det kunde han icke heller i Paris. Men framför allt kände han på sig själf att han gick tillbaka i hemlandet och att han i Paris kunde i vetenskapligt afseende uträtta ofantligt mycket mer än hemma, där de vetenskapliga resurserna voro så snäfva. Redan hösten 1859 hade han från Paris skrifvit till ungdomsvännen »Mons» AF TENGSTRÖM: »Hvad som är en ovillkorlig sanning är att jag genom min vistelse här är vida nyttigare än om jag murknar i Helsingfors, men där borta är icke det rent vetenskapliga aktadt så högt som fennomani och dylika inskränktheter. Jag arbetar som en slaf för att reparera den tidsförlust som vistelsen i Helsingfors förorsakat hvarunder jag betydligt legat af mig.» — Så hade han nu tagit steget ut.

NYLANDERS verksamhet inom Sällskapet under denna period var icke lång, den sträckte sig från hösten 1858 till årsmötet 1863, alltså endast fem verksamhetsår. Af dessa år var han frånvarande två; ett år var han viceordförande, endast två år personligen närvarande ordförande. Men i Sällskapets historia var denna tid epokgörande, och detta just tack vare honom. I Finlands allmänna historia är denna tid ju utmärkt genom en

ökad lifaktighet på alla områden, man erinre sig Januariutskottet och förberedelserna till den första ståndslandtdagen, men inga betraktelser om tidsandan eller om utvecklingens allmänna gång kan förringa den betydelse NYLANDERS personlighet utöfvade i den krets där han verkade, låt vara att man betraktar honom som ett redskap i den allmänna utvecklingens tjänst. Genom sina mångsidiga insikter, förkofrade eller vunna i en af den vetenskapliga forskningens centralhärdar, genom sin målmedvetenhet, sin stora arbetsförmåga och sin järnhårda energi satte han lif i Sällskapet och fart i sina elever. De publikationer som utgåfvos, de exkursioner som han planlade och som blefvo utförda, det museiarbete som verkställdes öfverträffade vida allt det som tidigare presterats. Det var ju icke han ensam som gjorde allt. Arbetet med *Herbarium Musei Fennici* t. ex., hvilket verk i så hög grad verkade lifvande på den botaniska undersökningen af landet, var till betydlig del utfördt af hans medhjälpare SÆLAN, men att det blef afslutadt och genomarbetadt och att det kom ut var nog NYLANDERS förtjänst. Men det mesta af det som gjordes inom Sällskapet var dock hans värk. Han ägde denna icke allom gifna förmåga att föra ett arbete till slut utan att låta sig af andra uppgifter distraheras, — en förmåga som tyvärr icke räckte till för hans stora *Synopsis Lichenum*. Och hans föredöme sporrade eleverna till en verksamhet, hvari de ständigt kunde räkna på hans hjälp.

Sällskapets möten fingo ökadt intresse genom hans föredrag och meddelanden. Sådana hade förut, oaktadt alla uppmaningar därtill, endast undantagsvis förekommit och inskränkt sig till att de redogörelser, hvilka af utsända exkurrenter inlämnats, blifvit i utdrag eller till sina allmänna delar upplästa. Protokollen för 1862—63 nämna att NYLANDER höll föredrag om aleuronkornen och de nyaste undersökningarna rörande dem, om *Quercus*-arternas geografiska utbredning enligt DE CANDOLLE, om svamparnas betydelse såsom födoämne och om odlingen af champignoner i Frankrike, i anslutning hvartill han förordade dess införande äfven i Finland; han redogjorde för *Isoëtes*-arternas systematik, af hvilken han var mycket intres-

serad, om en ny varietet *medioxima* af granen; han förevisade en polyp *Tubulina ramosa*, han refererade en oologisk afhandling af NORDMANN. Däremot gjorde han inga meddelanden om sina laf-undersökningar; dessa syntes honom säkerligen vara af alltför speciell natur för att intressera publiken vid mötena. Hans elever vågade icke uppträda, men han redogjorde själf för deras arbeten, för de undersökningar ZETTERMAN och BRANDER gjort i Åbo-trakten, THURÉN och ASPELIN i omnejden af Tavastehus, BONSDORFF i Gustaf Adolfs socken.

En omständighet med afseende å Sällskapets verksamhet under denna tid som man icke kan undgå att fästa sig vid är dess öfvervägande botaniska prägel. I sin årsberättelse år 1863 sade också NYLANDER, att »Sällskapets sammankomster varit Flora-möten i stället för Fauna-möten, såsom de förr plägat kallas. Att så skett är beklagligt i så måtto, att högst önskligt varit om tillika zoologien blifvit bland oss vederbörligen representerad; men detta beror på förhållanden, hvilka vi hoppas skola ej mera komma att länge fortfara, och beror af brist på zoologer med lust och kraft och skicklighet bland våra yngre och verksammare ledamöter. Denna fattigdom är beklaglig, i synnerhet då man tänker tillbaka på den ganska luxurierande och hedrande ställning här varit rådande i zoologiskt afseende. Hvarföre skall det gå baklänges på det hållet? Nej, det är väl blott ett temporärt stillastående, som skall upphöra så snart orsaken därtill blifvit aflägsnad.»

Att »orsaken» enligt NYLANDERS mening var NORDMANN torde vara ganska säkert. Hufvudorsaken till att botaniken florerade var gifvetvis att den energiska ledaren var botanist. Detta hade dock icke uteslutit att äfven zoologer kunnat vara verksamma inom Sällskapet. Att så emellertid icke var fallet berodde på flere samverkande omständigheter af mer personlig än saklig art.

Emellan zoologiens främste representant NORDMANN och NYLANDER rådde ett mycket spändt förhållande. Det hade som vi sett tagit sin början redan vid NORDMANNS återkomst till hemlandet, men det hade ytterligare skärpts genom att NYLANDER icke blef i tillfälle att bebo professorsbostaden i

Botaniska trädgården. NORDMANN hade nämligen, då han opterade för professuren i zoologi, gjort det med det förbehåll att han allt vidare finge behålla embetsvåningen i Trädgården. Man kan godt förstå NORDMANNS obenägenhet att afstå från den obestridliga fördel, som denna embetsvåning erbjöd, en fördel som han lyckades förstora genom att utverka åt sig gratis ved, men man kan också förstå att det för NYLANDER var rätt obehagligt att på sätt och vis vara en främling i Botaniska trädgården, öfver hvilken han dock skulle hafva öfverinseendet, och att vara tvungen att vädja till Universitetets Rektor och Konsistorium för att få till sitt förfogande botaniska auditoriet och några därtill sig anslutande rum, hvilka NORDMANN, följande professor AF TENGSTRÖMS exempel annekterat, förmenande att de botaniska föreläsningarna hellre än i den aflägset liggande trädgården borde hållas i Universitetsbyggnaden, dit blommor från Trädgården lätt kunde föras, och erbjudande sig att, hellre än att afstå från dessa rum, själf hålla föreläsningar i botanik. Att NORDMANN icke kände sig skildt dragen till Fauna-Sällskapet, där NYLANDER presiderade, kan man godt förstå. Det bör visst erkännas att han, trots den obehagliga konflikten 1849, efter försoningen närmade sig Sällskapet och, såsom redan nämnts, gjorde meddelanden på mötena och inlämnade ett manuskript till tryckning, men det oaktadt kom han icke att utöfva det inflytande på Sällskapets verksamhet han *ex professo* kunnat. Han hade i tiden vunnit sin obestridliga berömmelse genom arbete på den allmänna zoologiens fält, men han hade längesedan slutat att arbeta på detta område. Han sysslade nu med de paleontologiska samlingar han från södra Ryssland hemfört och publicerade om dem ett större arbete (1858—1860), men härigenom kunde han icke hos sina elever utlösa någon personlig verksamhetslust. Ej heller gjorde han det genom sitt redan omnämnda arbete om Finlands spindlar, ej heller genom sina föreläsningar, hvilka studenterna mest uppskattade för de däri inströdda anekdoterna. Trots att han var ledamot af flere lärda sällskap och innehafvare af flere ordnar än någon finländsk vetenskapsman före eller efter honom lyckades han icke tillvinna sig något större förtroende. Faunist

hade han aldrig varit, och han hade alltför länge lefvat i andra förhållanden för att kunna rätt intressera sig för det patriotiska arbetet för den inhemska faunan och floran och det inhemska museet. Huru litet han förstod de patriotiska bevekelsegrunderna för Sällskapets verksamhet kan man utläsa ur hans uttalande i Konsistoriet den 17 februari 1858 vid öfverläggningen om föreningen af Sällskapets samlingar med Universitetets Museum. Han sade då att »det befunnits, att med undantag af 2 exemplar däggdjur, 6 st. fåglar och 32 st. örter samt ett obestämdt, likväl troligen obetydligt antal insekter, Universitetet redan förut ägde allt som ingår uti den af Sällskapet erbjudna samlingen, hvars hufvudsakliga användbarhet och nytta för Universitetet således komme att bestå uti de fördelar, som kunde vinnas genom de öfverflödiga exemplarens utbyte emot andra för Universitetet behöfliga naturalier».

På Zoologiska museum åtgjordes ingenting till skapandet af en egen finländsk afdelning. Fågel- och dipter-samlingen stodo allt på Anatomiska museum under professor Bonsdorffs prefektur, Sällskapets insekt- och mollusk-samling befunno sig på samma plats som förr å Botaniska museum. Den enda inhemska samling som Nordmann kunde förete var spindelsamlingen.

Hans närmaste man var entomologen Fredrik Wilhelm Mäklin som 1859 utnämnts till e. o. professor i zoologi och intendent för Universitetets entomologiska samlingar. Också han hade 1849 utträdt ur Sällskapet; äfven efter försoningen höll han sig på afstånd. Han hade icke sinne för Sällskapets sträfvanden. Han karrikerade senare försöket att få de enskilda trakterna så noggrannt som möjligt undersökta och representerade å Museum med uttrycket »huru skulle det gå på Zoologiska museum om vi ville hafva en björn från hvar socken».

Utom dessa två fanns det i landet endast en äldre zoolog doktor af Tengström i Kexholm. Han var allt verksam som lepidopterolog och åtnjöt ett icke ringa anseende bland fackmännen. Nylander hade satt mycket stort värde på honom och icke tröttnat att, ehuru förgäfves, söka förmå honom att göra sig kompetent till professuren i zoologi efter Nordmann.

Bosatt i landsorten utöfvade han själffallet intet direkt inflytande på Sällskapets verksamhet.

Bland de unga fanns endast en, Anders Johan Malmgren, som gjorde zoologien till sitt fackstudium. Intresserad botanist och zoolog — i 1859 års expedition till Satakunta var han som vi sett med såsom botanist — hade han 1860 blifvit antagen till amanuens vid Zoologiska museum, redan året förut till Sällskapets intendent. Framåtsträfvande och energisk, fick han tillfälle att deltaga i de svenska expeditionerna till Spetsbergen åren 1861, 1863 och 1865; äfven hans inlägg i Sällskapets verksamhet var därför icke stort. Att Sällskapet likvisst försökte främja äfven de faunistiska insamlingarna ser man däraf att i 1861 års, af Universitetet och Sällskapet gemensamt bekostade expedition till Hvita hafvet en entomolog, student Inberg, deltog och att äfven hans reskamrat kandidat Selin fick order att vara verksam som zoolog.

Genom förhållandenas makt blef Sällskapets verksamhet sålunda mer riktad åt floran än åt faunan, och en efterverkan häraf var länge skönjbar.

Det blef återigen professor Moberg i hans egenskap af viceordförande — senare valdes han till ordförande — som fick åtaga sig Sällskapets ledning. Han gjorde det med den anmärkning »att hans tid icke medgaf honom att ägna en större verksamhet till Sällskapets båtnad än den som de löpande ärendena nödvändigt kräfva». Också sammankallade han Sällskapet ganska sällan till möte.

Oregelbundenheten gjorde att sammanträdena ej voro så talrikt besökta som önskligt var, hvarför man beslöt att om dem annonsera i hufvudstadens samtliga dagliga tidningar, ej blott i Helsingfors Dagblad, hvarförutom för yttermera visso Sällskapets embetsmän skulle erhålla särskild kallelse genom vaktmästaren.

Verksamheten fortgick emellertid som förr, om också den gamle ledarens frånvaro var kännbar. Ett af dennes sista åtgöranden, affattandet i ny form af kallelsebrefven till Sällskapet, omsattes något senare (1867) till verklighet. Lydelsen blef följande:

Sällskapets *pro Fauna et Flora Fennica* ändamål är att samla uppgifter och material till en Finsk Fauna och Flora. Detta ändamål kan endast vinnas genom bidrag bestående dels i naturalster, dels därmed sammanhängande upplysningar och skrifter af naturvänner och vetenskapsmän, som intressera sig för detsamma äfvensom den skandinaviska naturen öfverhufvud.

Sällskapet anhåller härigenom att få äran räkna Er som Ledamot inom dess verkningskrets och hoppas att Ni benäget vill befrämja dess sträfvanden.

Man torde icke taga fel i påståendet att, om det också var professor MOBERG som formellt ledde Sällskapets angelägenheter, det dock var den förre ordförandens närmaste man, doktor SÆLAN, som angaf riktlinjerna för arbetet. Det var han som utpekade de områden dit exkurrenter borde sändas, det var han som i betraktande af den utmärkta verkan som *Herbarium Musei Fennici* haft på de floristiska insamlingarna förmådde Sällskapet att besluta att en ny upplaga häraf skulle utgifvas. Gåfvor, i synnerhet botaniska, inflöto rikligt; mossorna begynte mer och mer beaktas. Värre var det med de zoologiska; på årsmötet 1864 anmäldes inga sådana. FELLMAN redogjorde för sin resa till Ryska Lappmarken och demonstrerade sitt exsiccatverk *Plantæ arcticæ exsiccatæ*. Tryckningen af två häften Notiser påbörjades. Det ena som skulle bli det sjunde, men som blef det åttonde, var afsedt att innehålla allt hvad man visste om Kola halföns flora. Det andra, det sjunde, omfattade tre lokalfloror och en af SÆLAN uppgjord förteckning öfver Finlands botaniska litteratur. Det räckte år innan dessa häften blefvo färdiga, ty NYLANDERS pådrifvande kraft saknades, men det arbetades. Våren 1864 anmälde sig fyra botanister och en zoolog som hugade exkurrenter för sommaren, men Sällskapets tillgångar medgåfvo endast ett understöd af 200 rubel som gafs åt studeranderne M. BRENNER och B. A. NYBERG; de sändes till Norra Österbotten och Kuusamo. Den knappa penningetillgången gjorde ock att Sällskapet följande år icke såg sig i tillfälle att såsom NORDMANN föreslagit deltaga jämte Universitetet i bekostandet af en expedition till Höytiäinen, där till följd af sjöns nyligen försiggångna fällning en rik skörd af diptera emotsågs, utan besparade sina medel »så mycket

mer som dess uppmärksamhet för närvarande är riktad åt annat håll». Expeditionen, i hvilken deltogo studenterne J. A. Palmén, C. A. Lundström, F. W. Woldstedt och E. I. Grönvik kom emellertid till stånd och gjorde rika skördar.

Emellertid var läget för Sällskapet, liksom för naturalhistorien i landet öfver hufvud, efter Nylanders afresa allt annat än lugnt och hoppfullt. Från zoologiskt håll hade Sällskapet som vi sett ingenting att vänta. Hvem skulle blifva Nylanders efterträdare? Sælan, hvilken var den ende inom landet hvilken man kunde tänka sig som professor, hade redan definitivt beslutit sig för läkarebanan och tillbakavisade alla uppmaningar att söka den botaniska professuren, som hvars innehafvare han helt säkert blifvit Sällskapets ordförande. I hela landet fanns ingen som tycktes skickad för denna tjänst. Blickarna riktades mot Sverige.

Efter underhandlingar, hvilkas detaljer icke höra hit, ansöktes professuren af medicine licentiaten S. O. Lindberg, lärare i naturalhistoria och farmakologi vid Farmaceutiska institutet i Stockholm. Denne hade redan genom talrika resor i olika delar af Sverige och genom flere mindre afhandlingar dokumenterat sig som en framstående bryolog, skarpsynt och förtrogen med den nyaste forskningen. Han hade redan 1862 invalts till medlem af Sällskapet i anledning af det bistånd han lämnat vid bestämningen af finländska mossor. Hela hans håg var riktad på studiet af mossorna, men sitt lefvebröd ämnade han förskaffa sig som läkare. Med glädje omfattade han den möjlighet till en rent botanisk verksamhet som den lediga professuren i Helsingfors erbjöd. Han ansökte densamma och utgaf 1864 i Helsingfors sitt specimen för professur »Om de europeiska *Trichostomeæ*», en systematisk och synonymisk afhandling. Fakultetsopponenten statsrådet Nordmann tillerkände afhandlingen ett högt vetenskapligt värde, och 1865 utnämndes Lindberg till professor. Kort förut hade han bragt sina medicinska studier till afslutning genom att i Upsala disputera för medicine-doktors grad med en farmakognostisk afhandling »Om de officinella barkarna.» Samma år öfverflyttade

han till Helsingfors, och efter NORDMANNS afskedstagande tog han följande år i besittning prefektbostaden i Botaniska trädgården.

Hastigt lefde sig den nya professorn in i de främmande förhållandena, hvilka för en handelskraftig natur som hans erbjödo ett rikt arbetsfält. Inom Sällskapet där, som vi sett MOBERG var ordförande, förmedlade SÆLAN sammanhanget med det förflutna. Det var till fullföljandet af hans tidigare planer som våren 1866 ett zoologiskt och ett botaniskt resestipendium å 400 mark anslogos lediga för undersökning af Karelska näset, hvilket hörde till de minst kända delarna af landet; de gåfvos efter ansökan åt studerandene JOHN SAHLBERG och A. J. MALMBERG. Samtidigt erbjöds, på förslag af LINDBERG och SÆLAN åt landskanslisten J. O. BOMANSSON och forstmästareeleven J. P. NORRLIN ett understöd af 200 mark åt hvardera för botaniska undersökningar i deras hemort, Åland resp. Tavastland. I synnerhet den förra af dessa skulle särskildt rikta sin uppmärksamhet på mossorna. Af denna växtordning kunde professor LINDBERG nu anmäla den ena nykomlingen till landets flora efter den andra, uppdagade dels af honom själf, dels af andra som, då de fingo sina samlingar granskade af en kännare, sporrades till nya ansträngningar. Genom förevisningar af olika slag lifvade han dessutom sammankomsterna. Vid årsmötet 1866, då professor MOBERG anhållit att blifva från ordförandeskapet befriad, utsågs LINDBERG till Sällskapets ordförande, i hvilken egenskap han ända till sin död den 20 februari 1889 kvarstod. Den nye ordförandens första åtgärd, som blef af en mycket stor betydelse, var att genomdrifva att Sällskapet skulle regelbundet sammanträda den första lördagen i hvarje månad under universitetsterminerna »i syfte att sammankomsterna skulle blifva talrikare besökta äfvensom att dess medlemmar skulle blifva i tillfälle att någon tid förut bereda sig på föredrag». Själf föregick han med godt exempel och förmådde äfven andra att uppträda; det öfverenskoms till och med om föredrag som skulle hållas på det följande mötet. Härvid berördes icke alltid den inhemska faunan eller floran, utan äfven ämnen af allmänt in-

tresse Under året 1866—67 t. ex. hölls af ordföranden föredrag om *Welwitschia* och om *Rafflesia*, hvilka märkvärdiga växter då hade nyhetens hela behag, hvarjämte han demonstrerade särskilda tropiska kuriositeter äfvensom nykomlingar för den finska fanerogamfloran förutom att han redogjorde för en mängd nya mossarter; trädgårdsmästaren Fischer demonstrerade en *Dracæna* och talade några ord om hafsklimatets inflytande på kustfloran, trädgårdsmästaren Brunström föredrog om skadedjur för fruktträdgårdar, student J. Sahlberg om dimorfa insektarter och deras representanter inom den finska faunan, lektor J. E. Furuhjelm demonstrerade den i biologiskt afseende intressanta *Tortrix resinana*, hvarjämte på förslag af doktor Sanmark en diskussion fördes om laxsläktet. Det var tydligt att den nya ordföranden, utom att han själf var en liffull personlighet, lyckats mobilisera nya krafter inom Sällskapet och att det vid mötena nu bjöds på mer än förut.

I sin lärareverksamhet lade Lindberg liksom Nylander hufvudvikten på demonstrationerna i naturen, särskildt på exkursionerna dem han vår och höst anställde i omnejden af Helsingfors. Outtröttlig, vänligheten själf, var han i att hjälpa de intresserade eleverna med bestämningen af deras samlingar, och han hade också fägnaden att se kunskapen om Finlands mossflora snabbt ökas. Vid mötena tröttnade han icke att göra meddelanden om sina undersökningar, och om också de enskildheter han därvid framlade för de flesta af åhörarna förblefvo rätt främmande, så verkade han dock genom sitt intresse och sin arbetsifver lifvande. Hans originella och rättframma personlighet skaffade Sällskapet många vänner, och inom detta var han, tack vare sin vänlighet och sitt goda lynne mycket populär.

Det nämndes på tal om expeditionen till Höytiäinen 1865 att Sällskapets uppmärksamhet var riktad åt annat håll. Detta var västra Lappmarken, som var *terra incognita*. Våren 1867 upptogs af ordföranden tanken på en expedition dit äfvensom till Hogland. Då meningarna voro delade om antalet exkurrenter till Lappland och om undersökningsområdets begräns-

ning, tillsattes en kommitté bestående af doktor Sanmark, som i sin ungdom rest i Lappmarken, och de bägge nyligen utnämnda museiamanuenserna Palmén och Norrlin. Enligt dess förslag, hvilket gick ut på att expeditionen borde bestå af två zoologer och två botanister, vände sig Sällskapet till Universitetet med anhållan om understöd; själf kunde det icke disponera öfver mer än 1600 mark. Konsistoriet beviljade 2000 mark ur Henningska fonden, och såsom deltagare i resan antog Sällskapet de fyra som därtill anmält sig, studerandene A. J. Malmberg, J. P. Norrlin, J. A. Palmén och J. Sahlberg. Det är helt egendomligt att här på en gång samtidigt träffa på dessa fyra unga män, hvilka sedermera hvar på sitt håll gjorde så betydande inlägg i den naturalhistoriska forskningen i landet. För Hoglands undersökning hade Sällskapet anslagit 300 mark, men kom endast i tillfälle att understöda en botanist, student M. Brenner, men ingen zoolog, hvarför den zoologiska hälften af understödet gafs åt kandidat A. H. Cajander, hvilken ärnade insamla krustacéer på Åland.

Allt fortfarande hade mötena en öfvervägande botanisk prägel. E. o. professoren Mäklin höll sig allt på afstånd. Han skänkte visserligen Sällskapet sitt bistånd, när det gällde att revidera räkenskaperna eller att uppsätta vissa skrifvelser, liksom han äfven, därom anmodad, gaf utlåtande om en del afhandlingar som inlämnats till publikation, men öfver hufvud taget förhöll han sig mycket reserveradt. Hans intresse för Sällskapet ökades icke heller däraf att då han 1867 utnämnts till Nordmanns efterträdare efter en konkurrens, som på sin tid var mycket omdebatterad och som bragte sinnena ur jämnvikt, Sällskapet på årsmötet 1868 till sin viceordförande utsåg hans medtäflare doktor Malmgren efter professor Moberg som, återvald, afsagt sig befattningen.

En pinsam sammandrabbning mellan professor Mäklin och Sällskapet ägde rum åren 1869—70. Anledningen härtill var frågan om Finlands naturhistoriska gräns i öster. I *Herbarium Musei Fennici* af år 1859 hade, som vi sett, den finska florans område utsträckts att omfatta äfven dessa landsdelar,

hvilka där betecknades såsom naturhistoriska provinser likvärda med dem i hvilka det politiska Finland uppdelats. Samma uppfattning gjorde sig allt fortfarande gällande inom Sällskapet, då man år 1869 öfverlade om den tillärnade nya upplagan af *Herbarium Musei Fennici*.

Sommaren nämnda år hade magister JOHN SAHLBERG exkurrerat i Ryska Karelen med understöd ur Universitetets Henningska fond, hvilket förpliktade honom att inlämna exemplar af de insamlade arterna till Universitetets Zoologiska museum. I december föredrog han inför Sällskapet en berättelse öfver denna sin färd och uttalade tillika »den önskan att de af honom nu gjorda samlingarna skulle förenas med de inhemska och hemställde huruvida ej Sällskapet hos Consistorium academicum ville försöka utverka detta oberoende af vederbörande prefekters åsikter i denna sak». I anledning häraf förklarade professor LINDBERG att han i egenskap af botanices-prefekt aldrig skulle motsätta sig denna i högsta måtto naturliga anordning, hvarpå Sällskapet beslöt att till en början genom sin ordförande äfven hos zoologie-prefekten, professor MÄKLIN, försöka utverka medgifvande därtill.

Frågan gällde främst insekterna. Professor MÄKLIN hade helt koncentrerat sitt arbete på den allmänna insektsamlingen. Den inhemska, af Sällskapet sammanbragta samlingen hade fått stå som den stått under NYLANDERS tid på Botaniska museum. Först 1868 hade den genom åtgärd af amanuensen J. A. PALMÉN öfverflyttats till Zoologiska museum, där med dess ordnande vidtagits.

Skulle nu magister SAHLBERGS insekter från Ryska Karelen få uppställas i denna under inseende af Sällskapets intendent? Professor MÄKLINS svar blef vägrande. I ett längre skriftligt andragande utlade han på mars-mötet 1870 skälen härför. Han förmenade att faunan långt inne i Ryssland vore den samma som inom det nu omtvistade området. Hurudan denna fauna var visste man ej i detalj, och dess utforskande var för oss ingen lätt sak, redan med hänsyn till språkolikheten. Möjligt att en gräns i framtiden kunde fastställas. Nu borde Sällskapet nöja sig med det af de politiska gränserna utstakade området, till

hvars noggranna undersökning intresset för fäderneslandets kännedom borde vara den rätta driffjädern. För att i någon mån undvika att denna gränsfråga, hvarom redan förut inom Sällskapet blifvit tvistadt, allt fortfarande skulle förblifva ett stridsäpple, förklarade han sig villig att uppställa de ifrågavarande samlingarna så att de komme att utgöra ett slags bihang till den inhemska samlingen, hvarigenom det blefve lätt att framdeles ställa dem på deras rätta plats. Diskussionen härom blef liflig och räckte nästan hela kvällen. Professor LINDBERG och doktor SÆLAN framhöllo tillvaron i dessa trakter af en naturhistorisk gräns och dess företräden framför den politiska. Professor MÄKLIN bestred detta. Hade han nöjt sig härmed tycker man att Sällskapet eller åtminstone eftervärlden kunnat respektera hans åsikt och nöja sig med den anordning han föreslagit. Men under diskussionen yttrade han att för alla de tusental mark som Universitetet utbetalat ur Henningska fonden Universitetets systematiska samlingar ej erhållit mer än inemot 100 exemplar. Detta grundfalska påstående, som svårligen kan hafva blifvit gjordt emot bättre vetande, måtte hafva berott därpå att han, ehuru prefekt för alla zoologiska samlingarna, alldeles ingen aning hade om de mycket betydande inhemska insektkollektioner som under de föregående åren inlämnats särskildt af magistrarna LUNDSTRÖM, PALMÉN och SAHLBERG, att med ett ord den finska samlingen alls icke existerade för honom. Att han härvid tillät sig personliga utfall emot magister SAHLBERG förbättrade ej hans sak. Frågan drogs ut. Där uttalades beklaganden och där afgåfvos protester, och slutet blef att Sällskapet enhälligt antog ordförandens förslag »att låta saken hvila tills mera materialier hunnit samlas för att faktiskt afgöra den vetenskapliga sidan däraf» och att professor MÄKLIN, som lofvat delgifva Sällskapet sitt andragande, senare vägrade att göra detta. Då professorn i zoologi hade lämnat detta möte, hade han så godt som definitivt vändt Sällskapet ryggen. När han senare någon sällsynt gång visade sig på ett möte, därtill föranledd af någon särskild orsak, betraktades han af de yngre med en hemlig rysning såsom en den där icke hade godt i sinnet mot Sällskapet.

Nya häften af Notiserna hade emellertid i rask fart utkommit. Det sjunde (1867) innehöll de redan under Nylanders tid anmälda lokalflororna för Åbo-trakten af A. J. Zetterman och A. E. Brander, för Tavastehus-trakten af E. F. Aspelin och A. Thurén, för Gustaf Adolfs socken af Ernst Bonsdorff äfvensom en Öfversigt af Finlands botaniska litteratur af Th. Sælan.

Det åttonde häftet var afsedt att innehålla en sammanfattning af allt det som expeditionerna till Ryska Lappmarken uträttat. Den första afhandlingen var Fellmans redogörelse för de allmänna vegetationsförhållandena och för kärlväxtfloran. Manuskriptet var till största delen färdigt redan 1864, men till följd af författarens sjukdom blef dess afslutande fördröjdt med fem år. Det trycktes emellertid och spriddes i särtryck. Under tiden hade också Nylander fulländat sin redogörelse för laffloran, *Lichenes Lapponiæ orientalis*, som ådrog sig stor uppmärksamhet, och Karsten hade beträffande svamparna gjort hvad på honom ankom. Men rikliga skördar af mossor hade blifvit gjorda, och dessa hade ännu bort bearbetas. Men det drog ut, och ingenting blef färdigt. Nya häften af Notiserna utkommo, förfrågningar från utlandet om det åttonde häftet besvarades med ett stereotypt att »häftet inom kort torde utkomma», men däraf vardt intet. Där felades tid och krafter, och så blef Notisernas åttonde häfte nära nog en myt. Efter tretton års väntan beslöt Sällskapet att låta häfta ihop de tre afhandlingar, som funnos tryckta, lämna mossorna åt sitt öde och i ofulländadt skick gifva ut häftet. Detta var år 1882. Först åtta år senare utkom *Musci Lapponiæ Kolaënsis*. I V. F. Brotherus hade Sælan då funnit en medarbetare som kunde bringa arbetet till afslutning och det i en mer utvidgad form än man ursprungligen afsett.

Det nionde häftet (1869) fylldes af botaniska afhandlingar af Lindberg, Malmberg och Karsten, zoologiska af Sahlberg och Palmén. I det tionde (1869) hade Nylander och Karsten skrifvit de botaniska, af Tengström, Cajander och Malmgren de zoologiska afhandlingarna, hvarjämte där ingingo två historisk-botaniska arbeten af O. E. A. Hjelt. I

det elfte uppträdde botanisterna Brenner, Lindberg, Norrlin, Karsten och Kullhem, zoologerna Sahlberg och O. M. Reuter. Som man ser ökades de arbetande och producerande krafterna.

Med tillfredsställelse och med en lugn känsla af kraft och förtröstan kunde Sällskapet emotse sin femtioårs dag den 1 november 1871. Att denna bemärkelsedag skulle festligt begås var självklart. Professor Moberg åtog sig vänligen att i en historik skildra Sällskapets öden under det förflutna halfseklet, hvilka han bättre än någon annan kände. Också en fullständig medlemsförteckning skulle utgifvas.

Festen, i hvilken vidpass 80 personer deltogo, firades i studenthusets stora sal, hvars fond var förvandlad till ett nordiskt skogslandskap, befolkadt af en mängd vilda djur från Zoologiska museum. Högtidligheten öppnades af professor Moberg, som i ett föredrag belyste Sällskapets skiftande öden och utbragte en minnenas och de glada förhoppningarnas skål för Sällskapets sträfvanden. Därefter utdelades den af honom författade vidlyftigare historiken, hvilken var tryckt som ett supplement till Notisernas elfte häfte, äfvensom den under medverkan af honom och magister N. I. Fellman af doktor Rabbe redigerade förteckningen öfver Sällskapets medlemmar intill denna dag. Sedan »Vårt land» och några andra musikstycken utförts af Gardets musikkorps riktade sig ordföranden professor Lindberg till de tre ännu lefvande, vid festen närvarande stiftarene, doktorerne Sanmark och Rabbe samt kamrer Wegelius, kallande dem till Sällskapets hedersledamöter. Af dessa uttryckte den äldste, doktor Sanmark, med några ord sin och de öfriges tacksamhet för denna Sällskapets välvilja. Härefter uppläste ordföranden två skrifvelser från herrar Sanmark och Rabbe, hvilka hvardera i anledning af dagens betydelse till Sällskapet förärade 1000 mark. Ytterligare utbragtes af doktor Sælan en skål för professorerna Moberg och Nylander, såsom tidigare ordförande inom Sällskapet, och till den senare afsändes ett hälsningstelegram. Efter denna solenna afdelning intogs supéen, efter hvars slut senator J. W.

Snellman, å egna och andras vägnar, hvilka, såsom han sade, i likhet med honom till en början såsom medlemmar deltagit i de glada årsfesterna, men sedan endast genom att förtära animalisk och vegetabilisk föda sysslat med faunan och floran, betygade sin tacksamhet för Sällskapets arbetande medlemmar, därvid framhållande Sällskapets icke allenast fosterländska och vetenskapliga betydelse, utan äfven dess sedliga, såsom, genom att draga ungdomen till naturens studium, lockande densamma från sysselsättningar af mindre sedlig beskaffenhet. Härpå tackade ordföranden de närvarande bland ledamöterna af Senaten för det understöd Sällskapet af Regeringen fått emottaga jämte det han uttalade förhoppningen att å högsta ort allt framgent samma förståelse för Sällskapets syften måtte förefinnas som hittills. Senator Henr. Adolf Mechelin föreslog med tanken riktad på framtiden en skål för den studerande ungdomen inom Sällskapet. Amiral Nordmann, en bror till Alexander, gaf en på muntra sammanställningar rik framställning af huru han i tiden blifvit medlem af Sällskapet. Vidare föreslogos tacksamhetsskålar: för Sällskapets nuvarande, för dess bästa så verksamt sträfvande och dess medlemmar med råd och upplysningar städse bispringande ordförande, af magister J. Sahlberg; för doktor Sælan, hvilken förvärfvat sig så stora förtjänster om Sällskapet genom sin outtröttliga verksamhet inom detsamma, af doktor J. J. Chydenius; för Festbestyrelsen, magistrarna E. Öhman, K. Unonius och K. Collin af medicine kandidaten A. R. Spoof; för intendenterna, magistrarna Norrlin och Palmén, samt sekreteraren, magister Brenner, af ordföranden. Under dessa skålar hade de äldre medlemmarna småningom dragit sig undan, hvaremot de yngre med sin ordförande i spetsen ännu långt på morgonen fortsatte under skämt och sång.

»Sålunda afslöts», skref sekreteraren, hvars framställning här ofvan blifvit följd, »denna 50-åriga period af Sällskapets lif, så rik på sorger och fröjder, på motgångar och medgångar, och så otvetydigt vittnande om hvad man med små resurser, blott viljan är god, genom uppoffrande arbete kan uträtta».

Den i allo lyckade festen kvarlämnade hos alla deltagare

det angenämaste intryck. De dagliga tidningarna redogjorde aktningsfullt och erkännande för Sällskapet och dess verksamhet, och redan den omständigheten att Sällskapet befanns vara det äldsta vetenskapliga samfund i landet och att det bland fosterländska sammanslutningar i ålder öfverträffades endast af Finska Hushållnings-Sällskapet och af Finska Bibelsällskapet lät detsamma i allmänhetens ögon framstå som väl värdt att aktas och understödas.

Från denna tid löper Sällskapets lif lugnt och harmoniskt, likt floden, som efter att tidigare hafva ilat från afsats till afsats och brusande sökt sig en väg öfver hinder, stilla strömmar fram genom slättlandet, svällande af nya tillflöden. Regelbundenheten i arbetet gaf Sällskapet en stadga som det icke haft sedan sin första tid, och det ständigt ökade antalet arbetare gaf ett ökadt innehåll åt dess verksamhet.

Vid skildringen af den utveckling som Sällskapets första halfsekel företer har framställningen helt enkelt kunnat följa kronologien åt, men det senare halfseklet torde, åtminstone för oss, som stå det så nära, i sakligt afseende blifva mer öfverskådligt om vi, bortseende från händelsernas kronologiska förlopp, rikta uppmärksamheten på olika moment i Sällskapets lif och verksamhet.

Det var icke mer en enda kraftig man, en Sahlberg, en Nylander, som ledde Sällskapets öden, det var flere personer, som hvar för sig men i samdräkt arbetade och ryckte andra med sig. Utom professor Lindberg, som genom sin officiella ställning, sitt föredöme i arbetsamhet, sin godlynthet och sin hjälpsamhet verkade sammanhållande och lifvande, var det tre personer som under det sista halfseklet intogo centrala platser i Sällskapets lif: John Reinhold Sahlberg, Johan Peter Norrlin och Johan Axel Palmén. Dessa tre voro ungefär jämnårige, ungefär samtidigt blefvo de medlemmar af Sällskapet, sitt gesällprof gjorde de eget nog alla tre såsom medlemmar af den expedition, hvilken 1867 sändes till Enontekis-Lappmark; också deras färdkamrat A. J. Malmberg (Mela) gjorde senare betydande inlägg i den inhemska naturalhisto-

rien, såsom skolman, såsom författare af faunistiska och floristiska handböcker, men hans verksamhet var icke i samma grad som de andras förlagd till vårt Sällskap, inom hvilket de, såsom redan sades, blefvo verkliga förgrundsgestalter.

John Sahlberg, son till adjunkten och sonson till Sällskapets förste ordförande, hade från sin barndom sysslat med entomologiska samlingar och var, då han 1865 blef student, en duktig insektkännare. Föreslagen till medlem af farfaderns gamle vän doktor Sanmark, begagnade han genast tillfället att såsom Sällskapets stipendiat få exkurrera i nya landsdelar. Det blef som vi redan sett till Karelen han reste. Skörden var rik, och den bearbetades med fart. I april 1867 inlämnade han för Notiserna ett manuskript om de funna orthoptera och hemiptera. Det underställdes professor Mäklins bedömande, och denne utlät sig att det vore väl värdt att tryckas blott det i språkligt afseende omarbetats; det ingick sedan i Notisernas nionde häfte. Följande sommar inföll den stora expeditionen till Lappmarken, och alla följande somrar användes sedan till entomologiska exkursioner, till Ryska Karelen, till Ryska Lappmarken, till alla delar af Finland. Det torde icke finnas något härad i landet där icke John Sahlberg svängt sina insekthåfvar; en sommar utan exkursioner var för honom otänkbar. Af okänd anledning råkade han redan under sin studietid i delo med professorn i zoologi Mäklin — måhända berodde detta på att hans entomologiska specialisering syntes denne otillbörligt ensidig. Med denne hade han att kämpa mången hård dust, men en god bundsförvandt hade han i professor Lindberg. Han vann docentur i zoologi, och blef slutligen e. o. professor i entomologi och föreståndare för Universitetets Entomologiska museum. Han var outtröttlig i att hjälpa de yngre entomologerna vid bestämmandet af deras samlingar och i att anställa exkursioner med studenterna som tack vare hans erfarenhet alltid belönades med rika skördar. Ännu vid hög ålder drog han ut vår och höst med de unga samlarna, och hans glädje öfver hvarje godt fynd var icke mindre än deras. Coleoptera och hemiptera voro de insektordningar som han särskildt studerat och dem hans publikationer företrädesvis afse, men med sin rika kännedom af

öfriga ordningar kunde han beträffande dem alla vara eleverna en god lärare och rådgifvare, och det var han med lif och lust. Hans meddelanden vid Sällskapets möten om nya eller anmärkningsvärda insektfynd och hans förevisning af sådana intogo en framstående plats vid förhandlingarna. Förteckningen öfver Sällskapets stipendiater visar att bland zoologerna insektsamlarna afgjordt utgjort flertalet, och efter 1870 hade dessa alla utan undantag varit SAHLBERGS elever.

JOHAN PETER NORRLIN omtalas första gången såsom verksam i Sällskapets syften den 28 februari 1863, då han jämte studeranden F. SILÉN inlämnat åtskilliga växter från Tavastland, bland dem anmärkningsvärdt många mossor och lafvar. Antagligen — protokollet är ofullständigt — föreslogos dessa herrar på detta samma möte af NYLANDER till medlemmar. På det följande invaldes de, och Sällskapet beslöt tillika på NYLANDERS förslag att tilldela dem 25 rubel hvar för exkursioner inom Asikkala socken, »så mycket hellre som de redan tidigare riktat Sällskapets samlingar med värdefulla bidrag från nämnda socken». De sammanställde och inlämnade också en växtförteckning härifrån, hvilken ordföranden i sin årsberättelse med fägnad omnämnde. Dokumenterande sig som en skicklig och skarpsynt samlare, antogs NORRLIN till amanuens vid Botaniska museum i februari 1867 — hans like i skarpsynthet, flit och ihärdighet känner jag ännu icke, skref professor LINDBERG om honom i sitt utlåtande. Därförinnan hade han genomgått det då nyss grundlagda Forstinstitutet på Evois. Senare aflade han filosofie kandidatexamen. I Tavastlands vida och enformiga skogar hade hans ögon öppnats för de stora samhällen i hvilka växtarterna sluta sig tillsamman i naturen, han såg skogen, icke blott träden. Icke lång tid förut hade den svenske botanisten HAMPUS VON POST i ett af samtiden föga beaktadt, men numera som klassiskt betraktadt arbete, lagt grunden till hvad han kallade växttopografien, läran om de naturliga ståndorterna och växtligheten på dem. NORRLIN blef en värdig lärjunge och efterföljare af VON POST. De framställningar han gaf af växtvärlden i södra Tavastland och senare af Onega Karelens voro icke mer växtförteckningar med en liten inled-

ning om traktens allmänna naturförhållanden, han såg och skildrade huru de enskilda arterna som bildade floran i en trakt grupperade sig på ståndorterna, som hade sin bestämda vegetation. Dessa arbeten blefvo förebilder. NORRLIN gaf uppslaget till de växttopografiska studierna i Finland, som sedan allt vidare här fortsatts och som genom RAGNAR HULT, som gått i hans skola, och dennes elev SERNANDER öfverflyttades till Sverige.

Sökte man af förhandlingarne vid Sällskapets möten bilda sig en föreställning om NORRLINS inlägg i dess lif blefve bilden alldeles skef. Lätt räknade voro de gånger då han under decenniernas lopp höll föredrag eller gjorde meddelanden. Af naturen ytterligt blyg, nästan människoskygg, älskade han icke uppträda offentligt, men vid öfverläggningar i en mindre krets eller på tu man hand gjorde sig hans insikter och klara tankar gällande. Hvad han inom Tryckningskommittén och senare inom Bestyrelsen, där han var den centrala personen, verkat har Sällskapet allt skäl att med tacksamhet minnas, liksom ock hvad han som skarpsynt systematiker gjort för utredandet af Finlands egenartade *Hieracium*-former, för så vidt dessa kunna klargöras genom direkt jämförelse utan odlingsförsök, men den största betydelsen för Sällskapet har dock den läraregärning haft han som docent och e. o. professor utfört. Bättre kan detta icke tolkas än det gjordes i det tal Sällskapets sekreterare, magister I. O. BERGROTH, till honom höll på 75-års dagen, då han, utom annat, yttrade: »Det har utan tvifvel varit af utomordentlig betydelse för detta Sällskap, att professor NORRLIN genom sin ställning som akademisk lärare kommit i så att säga daglig beröring med den studerande ungdomen. Vi känna ju alla, hurusom han i sina föreläsningar med förkärlek behandlat Finlands flora och vegetation. Vid dessa föreläsningar har den unga studenten först börjat få begrepp om hvad formkritik vill säga; här har han också blifvit invigd i växtgeografiens elementer, belysta ur föredragarens egen rika erfarenhet. Med ett ord, här har den blifvande exkurrenten fått sina första impulser till ett självständigt arbete, hans intresse att kunna uträtta något på egen hand, att kunna draga ett om

än aldrig så litet strå till den gemensamma stacken har väckts. — — — Men först när vår unge student blifvit medlem af Societas pro Fauna et Flora Fennica och börjat fundera på att våga sig ut en sommar på egen hand, först då får han erfara hvad prof. NORRLINS vänskap och deltagande äro värda. Med aldrig tröttnande ifver gifver denne då goda råd och förmaningar med på resan och utarbetar plan för sommarens arbete, med lika stort tålamod som intresse lyssnar han till den återkomnes berättelse om sina erfarenheter och iakttagelser, med vänligt öfverseende rättar han det ofullkomliga och famlande arbetet och är sedan den ifrigaste att igen uppmana till nya resor för att göra nya landvinningar för kännedomen om den finska växtvärlden. Med ett ord — professor NORRLIN är den sannskyldiga uppfostraren för vårt Sällskaps unge botanister.»

Att detta uttalande icke var en festfanfar utan innebar den fulla sanningen intyga alla de som stått NORRLIN nära. I nästan alla de botaniska exkursioner som allt ifrån 1870-talet ända in till början af detta sekel här företagits, hade han sin hand med, ofta som initiativtagare, åtminstone som rådgifvare.

JOHAN AXEL PALMÉN hade i naturalhistoriens studium införts af sin morbror, professor EVERT JULIUS BONSDORFF, hvilken han redan under sin skoltid biträdt vid ordnandet af de zoologiska samlingarna å Anatomiska museum. Student 1865, var han en självskrifven medlem i den tidigare omtalade expeditionen till Höytiäinen samma år, under hvilken han dokumenterade sig såsom en dugande samlare både af djur och växter. Följande höst föreslogs han af professor MOBERG till medlem af Sällskapet. Under den närmaste tiden nämnes hans namn endast några gånger i protokollen i sammanhang med olika djur- och växtfynd, men att han genom sitt intresse och sina insikter länkat de äldre medlemmarnas uppmärksamhet på sig kan man se däraf att han, såsom redan ofvan nämndes, utsågs till medlem i den kommitté som skulle afgifva ett förberedande yttrande om den planlagda expeditionen till Västra Lappmarken. I denna blef han en af deltagarena, och på hösten samma år utnämndes han till amanuens vid Zoologiska museum. I egenskap af Sällskapets intendent kom han till följd af om-

ständigheter som tidigare berörts att blifva zoologiens främsta målsman inom Sällskapet. Dess vice-ordförande doktor MALMGREN var visserligen zoolog, men han togs i anspråk för administrativa värf i samhället, hvilka inom kort aflägsnade honom från Sällskapet och vetenskapen. Det var genom amanuensen PALMÉNS åtgöranden, som de å Zoologiska museum befintliga finländska samlingarna småningom sammanfördes. Enligt tidens sed hade han utvalt sig en specialgrupp till studium — det var bladsteklarna — men hans håg drogs snart till frågor af allmännare art. I hans berömda doktorsdisputation »Om fåglarnas flyttningsvägar» framträdde hans geografiska intressen; under en studieresa i Tyskland hängaf han sig åt morfologiska och utvecklingshistoriska undersökningar, och hemkommen reformerade han den akademiska undervisningen i zoologi, hvilken han såsom ordinarie professor skötte från 1884 till 1908. PALMÉNS produktion som zoologisk författare var icke betydande efter det han blifvit professor — i Sällskapets Acta finnes icke en rad af hans hand för hvilken han är utsatt som auktor — men han samlade omkring sig och hjälpte en talrik skara af arbetande lärjungar. Så godt som enhälligt valdes han till Sällskapets ordförande efter det att professor LINDBERG skattat åt förgängelsen (1889) och professor SÆLAN, som Sällskapet, i tacksam hågkomst af hans långvariga verksamhet, efter honom utsett till ordförande, önskat draga sig tillbaka (1892). Huru han af de yngre uppfattades ser man af det tal som vid Sällskapets 75-års fest till honom hölls af doktor A. O. KIHLMAN. Äfven af detta må här ett utdrag meddelas. Efter att hafva erinrat om professor PALMÉNS förtjänster som lärare och om det personliga förhållande, som uppkom mellan honom och eleven, yttrade talaren:

»Vi hafva vant oss att vid vården af Sällskapets angelägenheter hos vår ordförande finna samma lefvande intresse, samma oförtröttade åstundan att vägleda förtjänsten, uppmuntra medelmåttan, att visa äfven den ringare begåfningen en plats för nyttig verksamhet. Ingen ansats till positivt arbete har behöft sakna ordförandens välvilliga stöd och sakkunniga råd, ofta nog har äfven materiellt understöd frikostigt meddelats,

något hvarpå Sällskapet särskildt i dag fått erfara ett så kraftigt och minnesvärdt exempel.[1])

Det är detta som gjort att så många band af fast vänskap förena Sällskapets ordförande med dess öfriga medlemmar. Detta personliga förhållande har äfven tryckt sin vackra stämpel på många af de viktigaste företagen under de två senaste decennierna af Sällskapets verksamhet; exempelvis må erinras om utvecklingen af den ornitologiska fenologien, om Kola-resorna, om stationen på Löfö. Öfverallt spåras samma medvetna sträfvan att tillämpa den moderna vetenskapens mål och medel i hembygdsforskningens tjänst, att med andra ord utveckla en vetenskaplig forskning, som är inhemsk i ordets fulla bemärkelse och därigenom blir skicklig att fylla en ruta i det universella vetandets mosaikarbete.

Endast i ett afseende har vår ordförande städse och öfverallt trädt tillbaka äfven för de yngre och yngsta i vår krets. Vid förfoganden och beslut af hvad art de än må varit har ordföranden alltid varit blott en man i ledet utan all myndighet. Hvarje mening har, äfven om den ej alltid synts tillräckligt grundad, fritt fått bryta sig och göra sig hörd; äfven detta har väl ej varit utan betydelse för Sällskapets utveckling.»

Af stor och till en aflägsen framtid sig sträckande betydelse för de naturhistoriska, särskildt de zoologiska studierna och därigenom äfven för Sällskapet, var Zoologiska stationen på Tvärminne, den han med egna medel grundlade och där intresserade forskare, äldre och yngre, gladt möttes i likartade sträfvanden.

Ett mycket karakteristiskt drag hos Palmén vid sidan af hans frikostighet och hjälpsamhet var hans sträfvan att få till stånd samarbete. Inom Sällskapet för Finlands Geografi, hvars sekreterare och centrum han var, kom han härigenom underbara ting åstad. Den stora Kola-expeditionen 1887, i hvars utrustande också Fauna-Sällskapet deltog och af hvars skördar det fick sin del i samlingar och skrifter, var väsentligen hans verk. Men inom vårt Sällskap voro resultaten af hans bemö-

[1]) Syftar på en donation hvarom mera längre fram.

danden icke lika tillfredsställande. Bristen på kunniga arbetare gjorde sig här liksom på så många andra områden i vårt land kännbar, och sökandet *à tout prix* efter uppgifter som genom samarbete skulle lösas, uppmuntrade icke alltid den individuella arbetslusten. På ett område lyckades han dock samla de spridda krafterna, det ornitologiska. Sin ungdoms intresse för fåglarna, grundlagdt i morbroderns museum, bibehöll han ständigt. Öfver den finländska fågelsamlingen hade han 1871 uppgjort en förteckning i stil med *Herbarium Musei Fennici*, 1873 hade han utgifvit Wrights Finlands fåglar i en ny upplaga, och under de sista decennierna samlade han under medverkan af en mängd fågelkännare i sitt ornitologiska arkiv ett väldigt material af iakttagelser rörande den inhemska fågelvärlden, hvaraf den framtida forskningen säkert skall draga stor nytta.

Norrlin och Palmén stodo hvarandra mycket nära. Förenade sedan ungdomsåren genom en vänskap, som hos den senare öfvergick till beundran, formade de sig efter hvarandra. De kompletterade hvarandra, den ena försiktig och fåordig, på äldre dagar föga handlingskraftig, med ett skarpt sinne för stil och form, den andra ovanligt meddelsam, förlig, entusiastisk. I osjälfvisk, patriotisk hängifvenhet för Sällskapet räckte de hvarandra handen. De voro länge dess ledare. De nämndes någon gång, icke alldeles orätt, Sällskapets föräldrar. Begge kallade Sällskapet till sin hedersledamot.

Utom dessa tre inlade äfven andra vetenskapsmän stor förtjänst om Sällskapet. Nämnom den liffulle och produktive entomologen Odo Morannal Reuter, åt hvilken Sällskapet, då han fyllde sextio år tillägnade en tom af Acta; professor Kaarle Mainio Levander, som genom ihärdiga forskningar utredt den mikroskopiska djurvärlden i våra vatten och som Sällskapet utsåg till sin viceordförande, då professor Elfving 1911 dragit sig tillbaka för att bereda plats för en forskare af mer systematisk läggning; doktor Harald Lindberg, som med sällsynt skarpsynthet förbereder en ny upplaga af *Herbarium Musei Fennici*.

Den allmänna prägeln af Sällskapets sammanträden har under decenniernas lopp icke nämnvärdt förändrats. De höllos i samma oförändrade fakultetssal som på 1830-talet ända till 1899, då Sällskapet jämte öfriga vetenskapliga samfund i hufvudstaden fick förmånen att disponera öfver ett eget hus, Kaserngatan 24, med lämpliga lokaler för sammanträden af olika slag och för biblioteken. Antalet mötesdeltagare har oaflåtligt tillvuxit. På 1870-talet voro de i regeln 12—15, på 1890-talet 20—30, i skrifvande stund omkring 60. Denna tillväxt har stått i sammanhang med Universitetets under denna tid skeende utveckling — ty allt fortfarande har Sällskapet bibehållit sin öfvervägande akademiska struktur. Mest i ögonen fallande är tillväxten af de yngre åldersklasserna, begripligt nog, då man erinrar sig att antalet medlemmar i studentkåren från 650 på 1870-talet under halfseklet vuxit till 2500. Men äfven antalet äldre medlemmar har starkt tillvuxit. Den fasta stommen af vid Universitetet anställda lärare och tjänstemän för de naturalhistoriska disciplinerna har äfven den befunnit sig i en oaflåtlig tillväxt. Medan desse t. ex. år 1875 voro fem, äro de nu mellan tjugo och trettio, och om också långt ifrån alla taga någon del i Sällskapets verksamhet — det samma var förhållandet äfven på 1870-talet — så har härigenom dock ett afsevärdt tillskott af arbetskraft och erfarenhet tillförts Sällskapet. Lägg härtill några intresserade tjänstemän, äldre och yngre, mest pedagoger, och bilden af mötesdeltagarne är något så när fullständig. En och annan dam synes också bland de närvarande, sedan doktorinnan Mimmi Sahlberg född Werwing, såsom den första kvinnliga medlemmen, invalts år 1878.

Anmärkningsvärd, särskildt i jämförelse med Sverige, är att så ytterst få medborgare med intresse omfattat naturalhistoriens studium såsom en bisysselsättning eller ett nöje. Medan i Sverige hågen för naturalhistorien ligger i bloden, så att medborgare i de mest olika samhällsställningar snart sagdt öfverallt i landet äga och underhålla hithörande samlingar, ja uppträda som författare, ofta med betydande framgång, äro de fall ytterst sällsynta i vårt land då en sådan håg förefinnes vid sidan af facksysselsättningen. Därför upptager förteckningen öfver Säll-

skapets medlemmar under senare tid så ytterst få utöfver dem som vid sina universitetsstudier kommit i beröring med naturalhistorien. Bland studenterna inom Sällskapet utgjorde på 1870- och 1880-talet de blifvande läkarne majoriteten. Deras studier för filosofie kandidatexamen förde dem i beröring med naturalhistorien — man erinre sig att NYLANDER, AF TENGSTRÖM och LINDBERG studerat medicin — och denna ansågs, såsom upphöfvande iakttagelseförmågan, vara af stor betydelse för skolandet af den praktiska läkaren. Senare höll man på tongifvande håll på de matematiska studiernas stora betydelse för läkaren, medan för närvarande medicinen söker sin säkraste grund i kemien och fysiken. Illustrerande det aftagande intresset för naturalhistorien bland läkarne är det att af Medicinska fakultetens 21 professorer för närvarande endast tre äro medlemmar af Sällskapet. Det bör dock tilläggas att läkarens intressen mötas och sammangå med faunistens och floristens på andra områden af biologiens vidsträckta fält och att en åstundan att uppehålla sambandet mellan arbetarne på biologiens olika områden tagit sig uttryck i de på initiativ från läkare-håll anordnade gemensamma sammanträdena af Finska Läkaresällskapet och Societas pro Fauna et Flora Fennica, vid hvilka hållits föredrag af allmännare intresse. Dessa ägde rum åren 1916 och 1917. För deras fortsättande har den nödiga sinnesron saknats.

Intresset för Sällskapets sträfvanden står nu bland de unga främst att söka hos de blifvande lärarne i naturalhistoria vid elementarläroverken, vida talrikare nu än förr, och hos de blifvande forstmännen och jordbrukarne. Att söka inträde i Sällskapet blott för nöjet eller äran att tillhöra ett sällskap kommer sen länge alls icke mer i fråga, den glada sällskapliga samvaron mellan medlemmarna har icke sträckt sig utöfver smärre kotterier, och det finnes så många sällskap att man godt kan välja ett för hvilket man hyser ett visst intresse. Ej heller finnes numera i samma grad som förr motivet att man genom sin inskrifningsafgift gör Sällskapet en tjänst. Däremot har det under den senaste tiden upprepade gånger händt att personer, som af en eller annan anledning ihågkommit Sällskapet med

donationer, blifvit af Sällskapet till medlemmar invalda, det enda sättet för Sällskapet att visa sin erkänsla. Det kan som allmän regel fastslås att till medlemmar af Sällskapet endast valts personer som varit intresserade af dess syften. Hvad beträffar den formella kompetensen torde denna något så när kunna anges genom fordran på studentexamen. Endast Harald Lindberg invaldes som lyceist: det var en gärd af aktning och tacksamhet då Sällskapet efter sin ordförandes död till medlem kallade sonen, hans elev och trägna medhjälpare. Ett par gånger tidigare hade förtjänta ungdomar invalts, men den enda gång efter 1830-talet, då protokollet nämner att en votering ägt rum angående ett inval, var då fråga uppstått om att till medlem kalla en lyceist — hvilket afböjdes.

Med afseende å de utländska ledamöterna vidtogs på årsmötet 1890 den förändring att bland dem skulle skiljas emellan hedersledamöter och utländska ledamöter. Kallelsebrefven för dessa skulle enligt ett senare beslut (april 1891) för gången uppgöras af förslagsställaren i samråd med ordföranden och sekreteraren.

Samtidigt med att antalet medlemmar som öfvervarade sammanträdena tillväxte, ökades också antalet föredrag och meddelanden. Medan tidigare endast få fördristade sig att uppträda vid sidan af ordföranden och de äldsta medlemmarna, blef det genom dessas vänliga uppmuntran mer och mer brukligt att äfven yngre medlemmar redogjorde för sina fynd och iakttagelser. För sekreteraren var det icke alltid lätt eller ens möjligt att för protokollet affatta ett exakt referat af meddelandena, gjorda af ovana föredragare, och Sällskapet uppställde därför 1908 fordran att föredragarne själfva skulle till honom inlämna skriftligt referat af sina andraganden. En följd häraf har varit att protokollen för senare tid innehålla utförliga redogörelser för små meddelanden, medan tidigare äfven vidlyftiga frågor behandlats i stor knapphet. Då det samtidigt blef brukligt att redogörelsen för det som vid sammanträdena förehafts icke blott nedlades i de skrifna protokollen utan i något så när oförändradt skick trycktes i Sällskapets »Meddelanden», spor-

rades mången att till vinnande af en viss författareära öfvervinna sin blyghet och offentligen uppträda.

Åhörarekretsens större omfattning har gifvetvis ställt nya fordringar på föredragen. Medan tidigare en afbildning, en karta, en tabell, som skulle illustrera det sagda, utan större olägenhet kunde cirkulera bland åhörarne, blef det inför ett större auditorium nödvändigt att använda väggbilder i större format, och i den nya samlingslokalen hafva också stundom ljusbilder kommit till användning och verkat lockande på de åskådande åhörarne. Att jämte demonstrationer af detta slag och af större naturföremål, som kunnat framläggas till auditoriets betraktande, äfven sådana småkryp eller kryptogama växter förevisats, som ett obeväpnadt öga knappast kunnat urskilja, har icke skadat.

Medan tidigare, såsom vi hafva sett, botanisterna mer än zoologerna gåfvo prägel åt Sällskapets möten, hvilket berodde på tillfälliga personkonstellationer, har detta förändrats så att nu de zoologiska meddelandena äro afgjordt öfvervägande. Att så är förhållandet kan knappast förvåna, då man nämligen betänker mångfalden af former och rikedomen på arter bland djuren: redan Finlands skalbaggar räkna ett antal arter hvilket är af samma storleksordning som det sammanlagda antalet arter af kärlväxter, mossor och lafvar. Faunisten har ett större område än floristen, zoologien kräfver flere arbetare än botaniken, och har också bland Universitetets fast anställda lärare flere representanter. En medverkande orsak till det nämnda förhållandet är också att söka däri att på botaniskt håll en differentiering af arbetet och forskningen inträdt, som ledt till bildandet af egna sällskap eller föreningar, inom hvilka mycket sådant förhandlats, som kunnat vid Sällskapets möten och i dess skrifter framläggas. Inom Finska mosskulturföreningen har ett intensivt arbete bedrifvits till utredande af Finlands fytopaleontologi och af dess sumpmarker, men härom ha endast enstaka meddelanden funnit väg till Sällskapets möten. Och inom Finska forstsamfundet har under CAJANDERS energiska ledning en serie arbeten utförts, hvilka i mångt och mycket motsvarat det arbetsprogram som föresväfvat Sällskapet.

På zoologiskt håll äro ännu icke några på sätt och vis konkurrerande specialföreningar att anteckna, dock bör framhållas att Statens Fiskeristyrelse under doktor Järvis direktorat fått ett vetenskapligt grepp på sina uppgifter om hvilka Sällskapet med intresse tagit kännedom. Likaså att genom Finska Vetenskaps-Societetens försorg anslag utverkats för biologiska undersökningar i Östersjön, Bottniska viken och Ladoga i sammanhang med de rent hydrografiska, hvilka undersökningar, sedan de i två decennier fortgått, stabiliserats genom inrättandet af Hafsforskningsinstitutet. Vid den ursprungliga planläggningen af dessa arbeten hade Vetenskaps-Societeten önskat samarbeta med Sällskapet, men den kommitté som Sällskapet inom sig utsåg för att uppgöra programmet sammanträdde aldrig, så att Vetenskaps-Societeten ensam öfvertog ledningen. På verksamheten inom Sällskapet ha dessa hydrografisk-biologiska undersökningar icke inkräktat; tvärtom har Sällskapet haft förmånen att följa med deras fortgång.

Mötena med deras föredrag och meddelanden hafva varit det sammanhållande bandet mellan Sällskapets medlemmar i Helsingfors. Genom referaten i de dagliga tidningarna har kännedomen om lifvet inom Sällskapet omedelbart spridts till medlemmarna i landsorten och till den stora allmänheten. Ursprungligen hade meddelandena till pressen gifvits af ordföranden, senare af sekreteraren, och till slutet af 1870-talet torde Helsingfors Dagblad hafva kunnat anses som Sällskapets officiella organ, men sedermera ha tidningarna förskaffat sig referat genom olika medlemmar, hvilka i regeln härför godtgjorts af Sällskapet genom gratisexemplar af skrifterna. En åstundan att genom mer än blott tidningsreferaten närma den stora allmänheten till Sällskapet framträdde, då år 1906 i sammanhang med mötena anordnades några föredrag af allmänt intresse, till hvilka äfven den stora publiken hade tillträde. Ingenjör C. T. Eriksson redogjorde i ett af vackra ljusbilder illustreradt föredrag för sina upplefvelser i Afrika med dess högdjur och jaktvildt, medan lektor D. A. Wikström uttalade sig om naturalhistoriens ställning i den föreslagna nya läroplanen för våra läroverk. Från hösten 1920 har på ordförandens

initiativ den anordning vidtagits att, innan de egentliga mötesförhandlingarna begynna, ett föredrag af icke alltför speciell natur hålles, till hvilket allmänheten har fritt tillträde, och med glädje har man sett att dessa tillfällen tagits i akt.

Den arbetsfördelning inom Sällskapet, som stadgarna fastslog genom angifvandet af särskilda tjänstemän med olika åligganden hade tidigt visat sig vara otillräcklig. När »Notiserna» planlades, skapades, såsom vi hafva sett ett nytt organ, ett redaktionsutskott, bestående af ordföranden och intendenterna. Bestämningen härom återupplifvades 1861, hvarvid äfven sekreteraren blef medlem af Granskningsutskottet, som det nu kallades; benämningarna växlade: man talade äfven om TryckningS- eller Redaktionskommittén. Detta var början till en organisation som efter hand antog allt större fasthet. Utskottets befogenhet fastslogs år 1869 sålunda att det egde rätt att vidtaga nödiga redaktionsändringar af manuskripten utan att Sällskapets tillstånd därtill behöfdes, men att, så snart utskottet och författaren icke kunde enas eller fråga blef om ogillandet af en afhandling, det slutliga afgörandet skulle förbehållas Sällskapet. Vid årsmötet sagda år utvidgades Tryckningskommittén; det beslöts att den skulle bestå af tre zoologer och tre botanister, af dem ordföranden och intendenterna självskrifna. — Några år senare inträffade en liten konflikt. Sällskapets majoritet gaf först Redaktionsutskottet rätt gentemot magister John Sahlberg i fråga om vissa stilistiska och typografiska ändringar i hans af utskottet eljest godkända afhandling om Finlands *Coleoptera carnivora*, men medgaf sedan »af konsideration för författaren» arbetets tryckning utan att alla ändringar blefve gjorda. Efter alla missförstånd, reservationer och justeringar slutade det hela med seger för utskottet. Som en följd af denna erfarenhet beslöt Sällskapet på årsmötet 1873 omfatta ett af sekreteraren magister Brenner väckt förslag att öfverlåta sin beslutanderätt i dylika frågor åt ett förstärkt redaktionsutskott, hvartill på årsmötet tre ledamöter utom de ordinarie skulle väljas, och beslöts tillika att detta förstärkta utskott

vore beslutfördt med sju medlemmar och att de tre nytillkomne medlemmarna tillika skulle vara suppleanter i kommittén.

Inom Sällskapet liksom inom hvarje annat samfund, där medlemmarna tillhöra många olika åldersklasser, hade naturligtvis de äldre och mer sakkunniga medlemmarna varit de bestämmande. Då dessa, liksom mötesdeltagarena öfver hufvud, voro fåtaliga, gestaltade sig öfverläggningarna helt enkla, men med stigande antal och med större meningsskiftningar blef det icke alltid lätt att vid sammanträdena komma till en tillfredsställande lösning af en eller annan fråga. Icke sällan gjorde sig för Sällskapet ett behof kännbart af en förberedande utredning utöfver den som ordföranden vanligen presterade; och det blef i regeln Tryckningskommittén som fick sig dylika tillfälliga uppdrag anförtrodda vid sidan af sitt egentliga åliggande. Men år 1888 beslöts att Tryckningskommittén »nu och framdeles» egde afgifva förberedande utlåtande om ansökningarna om understöd för exkursioner. Det torde främst hafva varit erfarenheter af dessa slag som ledde till det föreslag om revision af Sällskapets stadgar som 1894 framställdes af doktor A. O. Kihlman. Uppdraget att verkställa denna revision lämnades åt en kommitté bestående af Sällskapets samtliga tjänstemän, herrar Palmén, Elfving, R. Boldt, v. Pfaler, Arrhenius, Levander och Kihlman, samt professor Sælan. Det förslag till nya stadgar som denna utarbetade antogs på årsmötet 1894 utan större meningsskiljaktighet. Professor J. Sahlberg önskade att till § 1 som fick lydelsen »Societas pro fauna et flora fennica har till ändamål att befordra kännedomen af Finlands djur- och växtvärld» skulle fogas »genom att insamla alla slags finska organiska naturalster och förskaffa sig uppgifter rörande dem samt dessa offentliggöra». Och doktor Rob. Boldt ville bibehålla den gamla men af kommittén strukna bestämningen »ej må ledamot flere än ett ämbete på en gång innehafva» hvarigenom tydligen afsågs att förhindra en otillbörlig maktkoncentration. De nya stadgarna, affattade både på svenska och finska, stadfästes den 10 oktober 1894. De än i dag begagnade tvåspråkiga kallelsebrefven uppsattes nu.

I sak hafva dessa stadgar med sina tjugotvå paragrafer

icke att uppvisa några öfverraskningar. Att Sällskapets namn fastslogs att vara Societas pro Fauna et Flora Fennica hade redan en nästan tjugoårig häfd till grund. En viktig förändring var skapandet af Bestyrelsen, hvilken öfvertog Tryckningskommitténs rol, närmare preciserad. Bestyrelsen tillkom det att granska inlämnade manuskript, att besluta om deras publikation och om utgifvandet af Sällskapets skrifter samt att förbereda alla viktigare ärenden, såsom bortgifvandet af stipendier, uppgörandet af program för vetenskapliga undersökningar, förslag till ändring af stadgarna m. m. Bestyrelsen utgjordes af ordföranden, vice-ordföranden och fem medlemmar, af hvilka senare årligen en i tur skulle afgå.

Ganska märkvärdigt var att i dess stadgar icke den minsta antydan gjordes om att Sällskapet enligt sin *Magna charta* af 1856 inga egna samlingar hade och att det Finska museum, som där omtalas och för hvars vård intendenterna skola afgifva redogörelse, var Universitetets. Ett afsiktligt förtigande af denna viktiga omständighet förelåg helt säkert icke. Snarare får man väl antaga att den uppfattningen att Sällskapet icke samlade för egen räkning under årens lopp så fullkomligt ingått i det allmänna medvetandet att man ansåg den icke behöfva utsägas. Å andra sidan infördes en bestämning som formellt stod i strid med *Magna charta*, nämligen den att intendenterna skulle väljas för tre år i gången. Studiet af de gamla protokollen låter oss förstå huru denna bestämning genom förhållandenas makt framkallats, utan att dock detta där uttryckligen säges.

Ännu år 1860 nämnes i sammanhang med valen af tjänstemän ingenting om intendenterna: tidigare valda af Sällskapet och i sina befattningar fastställda af Konsistoriet, kvarstodo de naturligtvis. För de följande åren heter det i växlande uttryck, att Sällskapets samtliga ämbetsmän kvarstodo i sina befattningar, men år 1866 »återvaldes» intendenterna på samma gång de öfriga tjänstemännen utsågos. Något senare under sistnämnda år afgick doktor Sælan från sin befattning som amanuens vid Botaniska museum, i hvilken egenskap han också varit Sällskapets intendent. Då det för Sällskapet gällde att välja hans efterträdare, beslöts på förslag af professor Lindberg

att uppskjuta valet tills amanuenstjänsten blifvit besatt; den hade ansökts af tre personer. Då detta skett, anmälde ordföranden att den nyutnämnde amanuensen Norrlin förklarat sig villig att åtaga sig vården af Sällskapets botaniska samlingar och hemställde om hans antagande till intendent; hvilket bifölls. Något senare samma år utsågs till intendent för de zoologiska samlingarna den nyss utnämnde amanuensen Palmén. Den ursprungliga anordningen att Sällskapet valde och Konsistoriet fastställde valet, hade härmed förändrats till att Sällskapet till sin intendent antog en af Konsistoriet förordnad tjänsteman. Något annat kunde egentligen icke komma i fråga, då ju samlingarna tillhörde Universitetet. En viss osäkerhet i uppfattningen gjorde sig dock allt fortfarande gällande. År 1867 »återvaldes» intendenterna, följande år förnyades deras mandat genom acklamation på förslag af föreståndarna för de respektiva afdelningarna af Museum, men sedan talas det icke om val eller återval förr än 1879 och 1880, sannolikt på grund af en *lapsus* af sekreteraren. Den frågan var emellertid icke klar huru förfaras skulle, då en museets tjänsteman, som varit Sällskapets intendent, lämnat sin befattning. En gång hade han själf anmält sin åstundan att icke längre kvarstå som intendent, en annan gång hade det betraktats som en klar sak att han i och med detsamma upphörde att vara intendent. Det var synbarligen med tanke på att gifva Sällskapet tillfälle att uttala sig som bestämningen att intendenterna skulle väljas infördes 1894, då man ju väl kunde tänka sig att någon annan å Museum anställd tjänsteman än amanuensen kunde fungera som Sällskapets intendent. Genom bestämningen att intendenterna skulle väljas upphäfdes naturligtvis icke Konsistoriets rätt att bestämma hvilka personer som egde taga befattning med Universitetets samlingar, — med andra ord Sällskapet hade icke rätt att välja hvem som hälst till intendent — men en viss frihet gafs åt Sällskapet att träffa sitt val af förtroendemän. Att valet skulle göras för en så pass lång tid som tre år afsåg visst att hindra tillfälliga opinioner att störa arbetet.

I sammanhang med frågan om Sällskapets organisation kan här nämnas att en grupp funktionärer redan tidigare upphört att existera, nämligen ombudsmännen i landsorten. Detta till följd däraf att den Sällskapet beviljade portofriheten för genom ombudsmännen inkommande postförsändelser på 1870-talet upphörde, så att dessa ombud icke vidare hade någon uppgift som ej hvilken medlem som helst kunde fylla.

Bestyrelsen blef nu Sällskapets centralorgan. Där förbereddes frågorna, där bröto sig olika meningar mot hvarandra. Afgörandet vid Sällskapets möten af de frågor som voro detsamma i dess helhet förbehållna var i regeln en enkel formalitet. En närmare inblick i Bestyrelsens verksamhet vore därför helt intressant, men de handlingar som finnas i behåll gifva endast en högst ofullständig sådan. Visserligen hade Bestyrelsen redan 1896 beslutat att vid dess möten skulle föras protokoll, — en annan from önskan var att Bestyrelsens sammanträden skulle hållas på bestämda dagar — och ofta sågos vid sammanträdena ordföranden eller någon annan sysselsatt med att göra anteckningar, men först efter år 1908 infördes en viss ordning härmed. En utanförstående kan om Bestyrelsens i viss mån alltför patriarkaliska inre lif bilda sig en föreställning endast af det som därom vid Sällskapets möten inberättats. Under flere år på 1890-talet sammanträdde Bestyrelsen i regeln vid ett glas te hemma hos professor Norrlin, hvilken ogärna rörde sig ute.

Det var inom Bestyrelsen ingen brist på idéer om hvad Sällskapet borde uträtta. Särskildt Norrlin framställde väl motiverade förslag, hvilka först af Bestyrelsen och sedan af Sällskapet godtogos.

Ett sådant var att exkursionshandböcker öfver cellväxterna skulle åstadkommas. Början gjordes med hattsvamparna, hvilka professor Karsten på Mustiala öfvertog. Då det icke syntes skäl att i en exkursionsflora upptaga alla arter, anmodades författaren att göra ett urval. Arbetets utgifvande ombesörjdes af professor Elfving. Det åtföljdes af nio taflor med afbildningar af representanter för alla släkten. Universitetet gaf ett tryckningsbidrag och boken utkom 1899. Den hade

tyvärr icke den åsyftade verkan att sporra till svamparnas studium. Svårigheten att utan färglagda afbildningar bestämma dessa växter samt omöjligheten att på ett tillfredsställande sätt konservera dem verkade afskräckande, och härtill kom den omständigheten att det till följd af uteslutningarna ofta visade sig omöjligt att till arten bestämma de gjorda fynden, hvilket icke verkade uppmuntrande. Några vidare exkursionshandböcker påtänktes icke. Först 1917 upptogs tanken i utvidgad form, då Sällskapet på docenten Palmgrens förslag anmodade doktor Brotherus att affatta en handbok öfver Fennoskandias bladmossor.

I sammanhang med planen på exkursionsfloror stod förslaget att anskaffa 10—12 smärre exsiccatsamlingar af cellväxter till ledning för exkurrenter, särskildt för nybegynnare. Det sades att utsikt fanns för realiserandet häraf, men till handling blef tanken icke omsatt. Detsamma gällde också beslutet att genom sekreterarens försorg en öfversiktlig journal skulle föras öfver de naturalhistoriska exkursionerna och det som med dem hade sammanhang, liksom äfven önskningsmålet att samlingar som inlämnas till Botaniska museum skulle vara fullständigt förtecknade.

Jämväl föreslog professor Norrlin att Sällskapet skulle söka från glömska bevara de i folkspråket använda benämningarna på växt- och djurarter och grupper, växtformationer, jordarter, ståndorter och terränger eller naturskiljaktigheter öfver hufvud, äfvensom det bruk allmogen gör af landets naturalster. Äfven detta förslag fann Bestyrelsen vara synnerligen beaktansvärdt, men någon vidare verksamhet af Sällskapets medlemmar mäktade denna vackra och verkligen nationella tanke icke utlösa, om man undantar att studeranden Luther i Keitele gjorde anteckningar om växt- och djurnamn, om folkseder, skrock o. d., hvilka af professor K. Krohn såsom synnerligen värdefulla vitsordade anteckningar till arkivet öfverlämnades, samt att studeranden Liro på Åland och i Ryska Karelen antecknade de folkliga växtnamnen, dem han senare i Acta offentliggjorde.

Äfven senare har vid olika tillfällen inom Bestyrelsen mycket diskuterats om hvad som borde göras, men har det tydligt

framstått huru svårt det är, med den brist på dugliga arbetare som i landet råder, att för en viss uppgift, den må vara aldrig så maktpåliggande, finna den lämpliga mannen, och att redan mycket är vunnet om arbetslusten och förmågan, där den finnes, sättes i tillfälle att verka i sin egen riktning.

Arbetet inom Sällskapet har öfver hufvud präglats af fridsamhet och harmoni. I årsberättelserna har ordföranden ofta framhållit den goda sämjan. Att detta blifvit sagdt vittnar om att det icke alltid kunnat sägas. Det hade ju varit mer än besynnerligt om den spänning inom de naturalhistoriskt intresserade kretsarna vid Universitetet, som ledde till bildandet af två geografiska sällskap i Finland, icke skulle hafva gjort sig kännbar inom Sällskapets lif, eller om det politiska särgåendet inom samhället icke skulle hafva här lämnat spår efter sig. Antipatier och sympatier, grupperingar kring principer, bakom hvilka personer skymtat fram, hafva tydligt förmärkts. Bestyrelsen, äfven om den varit enig, har vid bedömandet af till publikation anmälda afhandlingar icke alltid kunnat frigöra sig från mindre behagliga personliga intryck. Också polemiska sammandrabbningar, föga uppbyggliga såsom dylika oftast äro, hafva förekommit, men allt detta har icke, efter hvad man kan se, vållat olycksdigra klyftor. Endast ett fall från senaste tid måste med beklagande antecknas, hvarom mera nedan. Icke heller språk- och nationalitetsstriden i landet, som kommit så mycket särgående åstad, har inom Sällskapet alstrat några djupare gående divergenser. Några historiska data beträffande denna fråga förtjäna att här nämnas.

Första gången finska språket bringades på tal inom Sällskapet var 1829 vid den tidigare omnämnda öfverläggningen om affattningen af fågeletiketterna i Sällskapets museum. Därefter förflöto öfver fyratio år utan att någon veterligen tänkte på att tala eller skrifva finska inom Sällskapet. Endast ett enda litet finskt dokument från 1845 finnes bland Sällskapets handlingar, ett bref från den store finskhetsifraren doktor Wolmar Styrbjörn Schildt, hvari han samtycker till att blifva Sällskapets ombudsman i Jyväskylä. Det lyder:

Suomen Eläin- ja Kasvu-kunnan Seuralle!

Aivan mieleisesti suostun korkia ansiollisen Seuran anomukseen saada minua asianajajaksi näillä tienoilla; ja suostun sitä mieluisemmin, kun Seuran toimitusten esine (föremål) on sekä Tieteinen (vetenskaplig) että Isänmainen. Jyväskylä 3:tena Toukokuussa 1845.

Wolm. S. Schildt.

Vid sammanträdena gjordes inga meddelanden på finska. Det är möjligt att en eller annan medlem vid diskussionen någon gång begagnade detta språk, men ännu 1888 affattade MELA den sista berättelse han som intendent afgaf på svenska. Svenskan var för honom liksom för alla andra Sällskapets språk. För ordföranden, professor LINDBERG, var finskan ett fullkomlig främmande språk. Karakteristisk för tiden var en episod inom Tryckningskommittén år 1881, då Finska litteratursällskapet skulle fira sitt 50-års jubileum och doktor J. A. PALMÉN föreslagit aflåtandet af en lyckönskningsadress till jubilaren. Det föreslogs att denna skulle affattas på finska, men, då detta språk alldeles icke kommit till användning inom Sällskapet, menade man i denna den upprörda språkstridens tid att detta icke skulle tolkas som en artighet utan som ett tecken på inställsamhet, hvarför det bestämdt afböjdes. Och då en skrifvelse på svenska, efter hvad det sades, skulle betraktas som en oartighet, blef resultatet att adressen skrefs på latin, hvilket med hänsyn till Sällskapets officiella latinska benämning tedde sig fullt korrekt. Den första gången ett finskt föredrag omnämnes i protokollet var den 6 december 1890, då student AULIS WESTERLUND redogjorde för i Salmis funna biarter och deras bon. Därefter har finskan i allt större grad kommit till användning vid mötena, och med afseende å protokollsspråket bestämdes år 1902 genom ett beslut, som till sin innebörd var alldeles riktigt men som fattades på ett icke korrekt sätt, att ärendena skola i protokollet upptagas på det inhemska språk föredragaren begagnar och önskar. — Redan tidigare hade finskspråkiga manuskript inlämnats. Den första finska afhandlingen anmäldes till tryck i Sällskapets skrifter den 5 februari 1876: det var WAINIOS »Havannoita Itä-Hämeen kas-

vistosta». På zoologiskt håll var WESTERLUND den förste som i en uppsats använde finskan (1889).

Ofvan antyddes att en beklaglig, ja en verkligen smärtsam dissonans förekommit. Det var då professor JOHN SAHLBERG den 4 april 1914 utträdde ur Sällskapet. Den närmaste anledningen härtill var följande. Till publikation hade en af Sällskapets medlemmar inlämnat ett faunistiskt arbete om Finlands mikrolepidoptera. Bestyrelsen hänsköt manuskriptet till granskning af två medlemmar, hvilka hvardera studerat denna djurgrupp. Dessa framställde mot arbetet särskilda anmärkningar, både sakliga och formella. Det befanns emellertid omöjligt att få till stånd en omarbetning med beaktande af dessa anmärkningar, och då därtill kom att arbetet var synnerligen omfattande — det skulle hafva fyllt en vanlig volym af Acta — vägrade Bestyrelsen, trots att arbetet kunde vara nyttigt, att trycka detsamma, hellre än att vedervåga Sällskapets pengar och anseende. Professor SAHLBERG ansåg detta beslut vara högst beklagligt. Han hänvisade till sin farfars *Insecta fennica*, som utan att vara ett utmärkt eller originellt arbete — diagnoserna däri voro afskrifna från GYLLENHAALS *Insecta suecica* — dock varit af stor betydelse för den entomologiska forskningen i landet. Våra mikrolepidoptera hade ganska ingående studerats af AF TENGSTRÖM och E. REUTER, samlingen på museum var värdefull, men ett mer omfattande material kunde ej emotses förr än en lämplig handbok som behandlade dessa insekter fanns att tillgå. En sådan skulle det nu ifrågavarande arbetet blifva. Bestyrelsen kunde dock icke frångå sin uppfattning om hvad Sällskapets bästa kräfde, och resultatet blef att SAHLBERG afgick från Sällskapet, där han i mer än 48 år verkat. Påtagligen var denna episod dock endast droppen som kom kärlet att rinna öfver. Den gamle forskaren kände sig tydligen stå ensam och oförstådd och icke heller rätt förstående den nya tiden. För honom tedde sig samlandet af fäderneslandets djur och växter och de sig därtill anslutande publikationerna såsom Sällskapets hufvuduppgift, hvilket han, såsom vi hafva sett, önskade få inryckt i de nya stadgarna af

1894. Det rådde allt ifrån unga år mellan honom och Sällskapets ordförande en divergens i uppfattningen om den zoologiska vetenskapen och många andra frågor, som med åren påtagligen växte; morfologiska och utvecklingshistoriska undersökningar betraktade han med en viss misstro, och han såg icke med glädje huru de ibland Sällskapets medlemmar vunno terräng. Också i andra frågor kände han sig stå ensam. Kort förut hade Sällskapet på Bestyrelsens förslag beslutit hos Hans Kejserliga Majestät anhålla om att björnen, hvars existens i landet syntes hotad, måtte fridlysas i två eller flere kronoparksområden. Mot detta beslut hade han, ihågkommande björnens härjningar i de näjder där han tillbragt sin barndom, och framhållande dess egenskap af skadedjur, inlagt en reservation, som visade huru upprörd han kände sig. Så kom denna tryckningsfråga. Oförstådd och missnöjd lämnade han Sällskapet, där egendomligheterna i hans lynne kanske icke alltid blifvit tillbörligt beaktade. Då några år hade gått, gjordes enskildt på initiativ af medlemmar, som gärna hade helsat den förtjänte entomologen som Sällskapets hedersledamot, en förfrågan om ett eventuellt återinträde i Sällskapet, men svaret var icke uppmuntrande.

Då tiden för Sällskapets 75-års jubileum nalkades, föreslog doktor Rob. Boldt, det var redan i december 1892, att man skulle skrida till vissa åtgärder i anledning häraf. Främst affattandet af en ingående skildring af Sällskapets verksamhet och öden under det senaste kvartseklet, alltså en fortsättning på Mobergs till Sällskapets 50-års dag 1871 författade historik. Ytterligare utvecklande sitt förslag, framhöll doktor Boldt såsom önskvärda åstadkommandet af specialredogörelser för den utveckling enhvar hos oss odlad gren af zoologien och botaniken genomgått äfvensom af en fullständig förteckning öfver all finländsk eller Finland berörande naturalhistorisk litteratur äfvensom af ett fullständigt innehållsregister till Sällskapets protokoll. I anledning häraf uppdrog Sällskapet vid årsmötet 1893 i enlighet med Tryckningskommitténs förslag åt herrar Sahlberg och Reuter att utarbeta ett zoologiskt samt åt

herrar Elfving, Arrhenius och R. Boldt att utarbeta ett botaniskt register till Sällskapets såväl protokoll som publikationer. Herrar Palmén och Levander utsågos att uppgöra den zoologiska litteraturförteckningen, herrar Sælan och Kihlman den botaniska; den sistnämnde meddelade en tid efteråt att han åtog sig värfvet endast under förutsättning att katalogen komme att hänföra sig till seklets slut, ej till Sällskapets 75-års dag. Däremot tyckes Sällskapet hafva lämnat frågan öppen om specialredogörelserna, hvilka icke af Tryckningskommittén förordats, liksom äfven den om hufvudpunkten i förslaget, historiken. Tiden gick. I november 1895, alltså ett år före jubileet, togs frågan åter af förslagsställaren till tals. Det framgick då att meningarna inom Sällskapet och inom Bestyrelsen, som nu efterträdt Tryckningskommittén, voro delade såväl om hvad kommittén i saken tillgjort som om hvad Sällskapet härom beslutat, i anledning hvaraf Bestyrelsen anmodades att ånyo upptaga förslaget till pröfning i hela dess vidd. Så skedde, och uttalade Bestyrelsen följande:

»En historik öfver det senast förflutna kvartseklet skulle otvifvelaktigt erbjuda mycket af intresse, så mycket mer som densamma borde beröra en del också af den period som behandlats af statsrådet Moberg vid Sällskapets 50-års fest. Man kan emellertid ej neka att i vissa afseenden senaste tid dock ligger oss nog nära och att därför tidpunkten ej är fullt lämplig liksom ock att ett passeradt $^3/_4$ sekel icke innebär något synnerligen anmärkningsvärdt. Denna smakfråga uppväges dock af frågan huruvida lämplig person funnes hugad att åtaga sig värfvet. Bestyrelsen har i detta syfte vändt sig till professor Norrlin, men erhållit ett afböjande svar, liksom jämväl af herrar Sælan, Elfving och Palmén, och kan således icke för närvarande föreslå någon åtgärd i detta afseende.

2) En fullständig förteckning öfver finsk och Finland berörande naturalhistorisk litteratur har länge utgjort ett önskningsmål. Den botaniska delen kunde möjligen utan större svårighet redigeras till nästkommande höst, men i zoologiskt afseende är så föga uträttadt att något dugligt ej kan åstadkommas till nämnda tid. Bestyrelsen har därför aftalat med

de två botanister och zoologer, som inom Sällskapet åtagit sig arbetet, att dessa med benäget biträde af sakkunnige skulle afsluta arbetet med detta sekels slut och omedelbart därpå publicera förteckningen.

3) Nyttan af de föreslagna specialframställningarna af de olika naturalhistoriska branschernas utveckling i Finland vill Bestyrelsen ingalunda underkänna. Likvisst anser Bestyrelsen att för närvarande icke finnes utsikt att alla branscher kunde behandlas på ett fullt tillfredsställande sätt, åtminstone ej alla de zoologiska. Då härtill kommer att Bestyrelsen icke anser utgifvandet af ifrågavarande historik för närvarande vara synnerligen maktpåliggande utan fastmer håller för att partiella redogörelser böra afvaktas i den mån enskilda forskare kunna afgifva dem i fullkomligt skick, så anser sig Bestyrelsen böra afstyra denna del af förslaget.

4) Angående det föreslagna sakregistret till Sällskapets publikationer har delgifvits Bestyrelsen att detsamma är under arbete. Tillika har Bestyrelsen erfarit att doktor Boldt är sysselsatt med det register till protokollen som af honom föreslagits.

I sammanhang med behandlingen af förevarande fråga har Bestyrelsen enats om önskvärdheten af att till ifrågavarande tillfälle utgifves fortsättningen af den katalog öfver Sällskapets medlemmar som år 1871 offentliggjordes samt en förteckning öfver Sällskapets bibliotek, i hvilket afseende samfundets respektive tjänstemän utlofvat sin medverkan.»

Inför förhållandenas *non possumus* kunde Sällskapet gifvetvis icke göra någonting annat än tillstyrka utgifvandet af de tvänne sistnämnda katalogerna; beträffande de i fjärde momentet nämnda registren lämnades åt redaktörerna rätt att afgöra hvilken tidrymd de skulle omfatta. Helt visst voro de flesta inom Sällskapet af samma åsikt som rektor Brenner, hvilken till protokollet lät anteckna sitt beklagande af att frågan om historiken måste förfalla på grund af bristen på därför lämplig person, hvarjämte han uttalade att utarbetandet af en historik öfver Sällskapets verksamhet väl aldrig vore så maktpåliggande att den icke kunde allt vidare uppskjutas.

En historik, en fortsättning till Mobergs skildring, kom

likväl till stånd. Den utarbetades i elfte stunden af Norrlin och Palmén, upplästes vid 75-års dagen och trycktes i utvidgad form i Meddelanden h. 23. Medlemsförteckningen, redigerad af magister I. O. Bergroth, blef färdigtryckt i utsatt tid. Katalogen öfver Sällskapets bibliotek, hvilken rektor Arrhenius och doktor E. Reuter förklarat sig villiga att upprätta, hade fortskridit så långt att den senare kunde i manuskript framlägga den del som omfattade de periodiska publikationerna; afsikten var att denna skulle efterföljas af en förteckning öfver självständiga arbeten och separat. Mellankomna hinder hade omöjliggjort tryckningen. Något vidare gjordes icke och har icke heller sedan dess gjorts till saken. Af de planerade sakregistren förelades för Sällskapet vid jubileet det botaniska, uppgjordt af professor Elfving med biträde af studerandene Häyrén, Luther och Wahlberg; det deponerades liksom registret från 1871, i Sällskapets arkiv; det zoologiska afhördes däremot icke. Det sakregister till protokollen som doktor R. Boldt, initiativtagaren, åtagit sig blef också färdigt och öfverlämnadt till Sällskapet, men ett oblidt öde har låtit detsamma spårlöst försvinna. En bestående vinning af doktor Boldts förslag var däremot utgifvandet af de begge litteraturförteckningarna. De blefvo senare färdiga. Genom ett forceradt arbete, som leddes af O. M. Reuter och A. Luther, blef förra hälften af *Bibliotheca zoologica* färdig så den kunde framläggas vid Nordiska naturforskare- och läkaremötet i Helsingfors i juli 1902, men färdigt afslutadt blef arbetet först sju år senare. Den botaniska utkom 1916 med titel »Finlands botaniska litteratur till och med år 1900»; den var helt och hållet utarbetad af Sælan, som i denna digra volym vidare utbyggt sitt ungdomsarbete från 1867 »Finlands botaniska litteratur»; hans medarbetare Kihlman hade redan i början af seklet för politiska värf lämnat arbetet inom Sällskapet.

På sin 75-års dag sammanträdde Sällskapet på öfligt sätt. Till inhemska hedersledamöter valde Sällskapet nu statsrådet E. J. Bonsdorff och arkiatern O. E. A. Hjelt i tacksam hågkomst af hvad desse tidigare gjort för främjandet af Sällskapets syften. Till utländska hedersledamöter valdes åtta, till korres-

ponderande ledamöter tretton utländske forskare, hvilka finnas uppräknade i ledamotsförteckningen. Härefter framlades för Sällskapet de kataloger och register, som med tanke på denna dag utarbetats och här ofvan omnämnts. Vidare föredrog ordföranden, professor PALMÉN, en donationsskrifvelse, i hvilken han till hugfästandet af minnet af sin nyss aflidne fader, senator J. PH. PALMÉN, hvilken i sin ungdom varit en verksam medlem af Sällskapet och beklädt olika befattningar inom detsamma, till Sällskapet öfverlämnade 10 000 mark för befordrandet af dess vetenskapliga ändamål. Sedan sammanträdet slutat, samlade sig Sällskapets medlemmar, till ett antal af vidpass 45, i Societetshusets N:o 35, som för tillfället smakfullt dekorerats. Till festen hade inbjudits de bägge nyss utsedda hedersledamöterna, herrar BONSDORFF och HJELT, samt Universitetets tjänstförrättande rektor, professor J. FORSMAN, af hvilka den förstnämnda dock icke kunnat efterkomma inbjudningen. Efter det te intagits och Sällskapets samlade publikationer tagits i ögnasikte, vidtog kl. $^1/_2$ 9 det egentliga programmet för festen i det att ordföranden professor PALMÉN besteg talare-estraden och uppläste den historik öfver Sällskapets verksamhet under det förflutna kvartseklet, som han och professor NORRLIN till denna högtidlighet sammanskrifvit. Sedan bålar efter föredragets slut framställts, utbragte professor PALMÉN ytterligare en toast för Sällskapet och dess framtid, hvilken skål under lifliga hurrarop tömdes. Vidare höllos tal för Sällskapets hedersordförande professor W. NYLANDER (af professor SÆLAN) och för de nyss utsedda hedersledamöterna (af professor ELFVING), af hvilka arkiater HJELT tackade för skålen. Följde så ett tal, på finska, för fosterlandet af lektor A. J. MELA, hvari talaren tillika tackade Universitets-myndigheterna, ständerna och den inhemska styrelsen för hvad de gjort för Sällskapet. I anslutning härtill uppträdde professor FORSMAN, som, likaledes på finska, erinrade om den allmänt fosterländska betydelsen af Sällskapets sträfvan och i Universitetets namn tackade detsamma för den betydande insats det i och genom sina medlemmars arbete gjort för höjandet och befordrandet af naturvetenskapernas studium vid vår högskola.

Härmed var festens officiella program slut. Sedan upplästes lyckönskningstelegram från Entomologiska föreningen i Stockholm och från medlemmar i Åbo, Tammerfors, Vasa, Mariehamn, Borgå, Nykarleby och Köbenhavn äfvensom en hälsning från professor NYLANDER i Paris, till hvilken ett telegrafiskt svar omedelbart afsändes.

Härefter sattes deltagarena i festen i tillfälle ett betrakta en större samling fotografier af Sällskapets medlemmar, både döda och lefvande, äldre och yngre, hvilken samling, uppfäst på en större skärm, hittills varit dold af ett skynke. Tanken att åstadkomma ett bildgalleri af Sällskapet gick tillbaka till 50-års dagen, då en anonym medlem — det var hofrådet RABBE — förärade ett album för ändamålet jämte sin egen fotografi. Samlingen hade varit obetydlig och så godt som bortglömd, men år 1893 hade dåvarande sekreteraren, doktor R. BOLDT, erinrat härom och med Sällskapets bemyndigande skridit till dess förfullständigande. En af de första medlemmar, som hörsammade uppmaningen att insända sin bild, var Z. TOPELIUS, Sällskapets sekreterare för mer än 50 år sedan. Han hade skrifvit: »På uppmaning sänder härmed en desertör från Finlands fauna och flora sin helsning till den krets, där han för 40 år sedan var förtrogen och hvilken han, glad åt dess framsteg i nyare, rikare tider följer med sina bästa välönskningar. Björkudden 7 Febr. 1895.» Doktor BOLDT riktade nu i varma ordalag en uppmaning till alla att verka för fullständigandet af denna samling.[1])

Doktor KIHLMAN talade härpå till Sällskapets ordförande professor PALMÉN som med några ord tackade.

Sedan sexan under den angenämaste stämning intagits, höllos tal ännu till professor SÆLAN (af doktor BROTHERUS) och till professor NORRLIN (af kandidat I. O. BERGROTH). Sitt svarstal afslutade professor SÆLAN med ett lefve för minnet af Sällskapets stiftare.

---

[1]) Detta bildgalleri vårdades af doktor BOLDT ända till år 1905 då det öfverlämnades till arkivet. Sällskapets nämnda år fattade beslut att en förteckning däröfver skulle tryckas och till medlemmarna utdelas har stannat på papperet.

Efter midnatt skingrade sig småningom deltagarena i festen. Ett mindre antal, särskildt af de yngre, fortsatte ännu under skämt, sång och glam samkvämet till in på småtimmarna.

Inom Sällskapet har allt fortfarande samlareverksamheten spelat en stor rol, och de understöd för exkursioner som utgifvits hafva stigit till betydande belopp. En fullständig sammanställning af dem, upptagande äfven de under det första halfseklet gifna, här ofvan i texten redan omnämnda, meddelas å sid. 207—216 till hvilka här hänvisas. Enligt denna har Sällskapet i zoologiskt syfte utgifvit 36 435 mark, i botaniskt 57 183 mark.

Det är ett betydande arbete som här utförts i och med sammanbringandet af material till Finlands fauna och flora. Att i detalj följa denna verksamhet kan här icke komma i fråga. Må det vara nog att påpeka att undersökningen af de östra gränsmarkerna, Ryska Karelen och Ryska Lappmarken, hvilken de finländska naturforskarne känt såsom en dem åliggande hederssak, allt vidare fortskridit, och att kännedomen om fosterlandets djur- och växtvärld allt vidare utvidgats och fördjupats. I sin helhet betraktadt kan detta arbete sägas vara målmedvetet, men i sina enskildheter har det i hög grad varit beroende af tillfälligheter. Det har till följd af den ringa och växlande tillgången på arbetskraft i vårt karga land fortgått på ett föga planmässigt sätt. Att så varit fallet har alltsen 1860-talet stått klart för de äldre och ledande personligheterna inom Sällskapet, och det har icke felats uttalanden om hvad som borde göras, men det som felats har varit personer som tagit itu med uppgifterna och som kunnat stimulera andra. För de botaniska exkursionerna uppdrog Norrlin ren 1872 ett program som i sin allmänna affattning obetingadt kan underskrifvas. Det skulle gälla att sända erfarna exkurrenter till de delar af landet, som voro okända, att genom mindre understöd uppmuntra nybegynnare, att reservera medel för noggrann undersökning af särskilda utvalda och begränsade områden, att utdela understöd för studium af svårare växtgrupper och ståndorter. Att mycket blifvit gjordt är obestridligt, men massor af uppgifter vänta på arbetare.

Dock är det en lång rad af landsmän som i förteckningen öfver exkurrenterna drager förbi oss i växlande tåg, de flesta unga academici, som vetgiriga och undrande öfver naturens mångfaldiga former sökt, för att begagna Linnés uttryck, koxa in i Vår Herres rådskammare. Här hafva nästan alla våra zoologer och botanister begynt sina studier hvilka senare gifvit dem namn som självständiga forskare. Andra, flertalet, hafva hamnat på andra banor i fosterlandets tjänst, men de flesta hafva bibehållit sin ungdoms intresse för naturen, många hafva lämnat det i arf åt sina barn. Alla hafva de i känslan att göra något för vetenskapen och för fosterlandet hjälpt till vid det gemensamma bygget, som vuxit långt utöfver hvad de män kunde hoppas, som först begynte arbetet med att samla material till Finlands Fauna och Flora. Hvilka hafva gjort mest? Den frågan skall icke i denna historik söka besvaras. Här har tidigare nämnts namnen på dem som under Sällskapets första decennier verksammast bidragit till samlingarnas förökande. De hafva nämnts därför att deras bidrag till en stor del icke mer kan tala för sig själf. Men hvem kan frånkänna detta arbete, likt den underjordiska grunden i en byggnad, betydelse därför att det icke mer synes? Bidragen från senare tid, där de ligga i samlingarna, tala för sig själf, och alltid, när redogörelser för de olika djur- eller växtgrupperna komma att lämnas, skall detta senare tiders arbete värdesättas och karakteriseras. Här ägna vi dessa exkurrenter blott en tacksam tanke för hvad de gjort, och icke blott exkurrenterna i trängre mening utan alla dem som, ledamöter af Sällskapet eller icke, hjälpt till vid skapandet af Museum Fennicum.

Huru ter sig nu, då ett hundra år ha förgått, detta Museum, som hägrade för Sällskapets stiftare och som under långa tider just genom sin aflägsenhet i fjärran tjusade och eggade de tidigare generationerna inom Sällskapet. På 1850-talet tänkte man sig det som en stor sal eller några mindre, där exemplar af alla den lefvande naturens alster i Finland funnos uppställda. Men något sådant museum finnes icke. Det har tagit andra former som, låtom oss hoppas det, ännu icke äro definitiva. Då år 1890

på initiativ af professor J. A. Palmén och t. f. professor J. P. Norrlin, frågan återupptogs att för Universitetets naturalhistoriska samlingar förskaffa nya tidsenliga lokaler, i hvilka självfallet de inhemska samlingarna skulle hafva sin gifna plats, antog man som en självfallen sak att det zoologiska och botaniska museum allt vidare skulle placeras så att de tillsamman bildade ett helt. Men då den kommitté som Konsistoriet tillsatte för att förbereda detta ärende, begynt sitt arbete, visade det sig snart att svårigheterna att åstadkomma ett sådant voro alltför stora. För det botaniska museet erbjöd Botaniska trädgården en naturlig plats, och planen för en institutionsbyggnad tedde sig jämförelsevis enkel äfven med beaktande af de kraf på arbetsmöjligheter inom olika områden af botaniken som den nya tiden uppställde. Men programmet för den zoologiska institutionen var icke lika lätt att uppgöra. Botanikens nyutnämnde representant professor Elfving nödgade kommittén därför att hos Konsistoriet föreslå att till en början enbart en botanisk institution skulle uppföras. Detta blef också Konsistoriets beslut, och år 1903 blef den nya institutionsbyggnaden färdig. Där finnes väl icke en sal där alla inhemska växtarter ligga, men afdelningar af herbariet finnas där för de finländska fröväxterna och för de finländska sporväxternas olika grupper. Det zoologiska museet är allt ett önskningsmål. Den splittring af de zoologiska samlingarna på olika lokaler, som Nylander 1863 betecknade som en medverkande orsak till zoologiens då för tiden föga lysande ställning inom Sällskapet, fortbestår ännu och har tilltagit. Till trots för denna splittring ha de zoologiska studierna florerat. Men det kännes dock som en anomali att finna en del af den finska faunans representanter i Universitetets hufvudbyggnad, insekterna i Botaniska institutet och den inhemska fågelsamlingen, fordom Museets stolthet, i några mörka rum vid en bakgata, där knappast någon vet af den, i stället för att allt detta skulle vara sammanfördt på ett ställe och uppställdt så som ett zoologiskt nationalmuseum det borde vara. Kanske att, om ej världskriget kommit emellan, professor Palméns förhoppning, uttalad, nästan i testamentarisk form, vid Sällskapets årsmöte 1908, samma år han tog afsked

från sin professur, gått i fullbordan, att det nya museet skulle komma till stånd till hundraårsdagen 1921. Nu vågar väl ingen profetera, knappast hoppas.

Den föreställningen är ganska allmän att de samlingar af inhemska djur och växter som nu vid Universitetet finnas äro ett verk af Societas pro Fauna et Flora Fennica. Men detta är icke alldeles riktigt. Vi sågo tidigare att en del samlingar blifvit grundlagda på sidan om Sällskapet. Senare har Universitetet själf genom köp och genom understöd för exkursioner bidragit till museernas tillväxt, och för en mängd af de landsmän som med gåfvor af naturföremål ihågkommit samlingarna har det icke spelat någon rol att ett dylikt sällskap funnits: de hafva gifvit sina bidrag till Universitetet. Men det skall dock alltid erkännas att Sällskapet om dessa samlingar haft en stor och öfvervägande förtjänst. Sådana samlingarna nu föreligga, kan det utan förhäfvelse om dem sägas att de fullväl tåla jämförelse med dem som i andra länder finnas.

Men dessa samlingar kunna förstöras. Det mest bestående af det som genom Sällskapet uträttats finnes nedlagdt i dess skrifter. Det är en aktningsbjudande rad sådana som Sällskapet vid fyllda etthundra år kan uppvisa: 13 häften Notiser, 47 häften Meddelanden, 50 tomer Acta om sammanlagdt ungefär 37 000 sidor. De vittna om mycket arbete, och det mesta af detta arbete har utförts under de senaste femtio åren. Sällskapet såsom sådant kan icke tillskrifva sig mycken förtjänst af det goda och dugande som här finnes nedlagdt, därför ha vi att tacka de enskilda handlingskraftiga männen, men genom att sluta tillsamman dem som arbetat för Fauna och Flora Fennica har Sällskapet blifvit en makt, som främjat de enskildas arbeten och som gagnat både vetenskapen och fosterlandet.

Innehållet i dessa skrifter är i hög grad växlande, från sådant som har ett uteslutande lokalt intresse till sådant som af alla fackmän i den vetenskapliga världen är kändt och värderadt: Nylanders och Vainios lichenologiska arbeten, Hults växtgeografiska skrifter, Kihlmans arbete om den arktiska växtigheten, för att nämna några exempel.

Vid innehållet af dessa skrifter skall här icke dröjas, endast vid deras historia och utveckling.

Redan i det första häftet af Notiserna ingingo utom de större afhandlingarna några »Strödda anteckningar» och sådana publicerades också i flere af de följande häftena. År 1867 beslöts på förslag af doktor MALMGREN att i Notiserna skulle tryckas reseberättelserna öfver de af Sällskapet utrustade expeditionerna »såsom varande såväl af vetenskapligt intresse som ock af nytta vid uppgörande af reseplaner». Två år senare utsträcktes detta beslut till de årsberättelser som på Flora-dagen afgåfvos af ordföranden och intendenterna; ur dem kunde ju utläsas samlingarnas tillväxt och det viktigaste som under året skett. För många tedde sig detta såsom varande endast halfmesyrer. Ett faktum var ju att under årens lopp till Sällskapet inlämnats anteckningar af olika slag och att dessa, liggande i Sällskapets arkiv, voro så godt som begrafna, och det samma var fallet med de smärre vetenskapliga meddelanden som då och då gjorts vid mötena och som bevarades i protokollen; där fanns säkert mycket af intresse som var värdt att bringas till deras kännedom som icke åhört dem. Olika förslag gjordes för att råda bot på dessa missförhållanden. Från 1869 är att anteckna professor MALMGRENS förslag »att utan uppskof till tryck befordra alla i Sällskapets ägo nu befintliga manuskript»; det måste dock förfalla, emedan tillräckliga penningemedel icke funnos för att både understöda exkurrenter och bekosta tryckning, och denna senare ansågs vara mindre maktpåliggande.

Följande år hemställde medicine kandidaten A. R. SPOOF till Sällskapets beprövande huruvida icke de meddelanden som då och då vid Sällskapets sammanträden gjordes borde »ur protokollen afskrifvas och systematiskt ordnas i skilda häften för att sedan så ofta Sällskapet funne nödigt bekantgöras för faunans och florans vänner och därigenom lifva till ett större deltagande i Sällskapets verksamhet». Detta förslag ledde till att särskilda medlemmar förklarade sig villiga att till det stundande 50-års jubileet 1871 åstadkomma en dylik sammanställning af det som i protokollen fanns nedlagdt. Denna samman-

ställning, gjord af herrar K. Collin, F. Elfving, Hj. Hjelt, A. J. Malmberg, J. A. Palmén, J. Sahlberg, A. R. Spoof och K. J. W. Unonius, inlämnades i april 1872 i definitivt skick. Af dess bekantgörande blef dock intet. Den deponerades i arkivet, där den varit till gagn för dem som vetat af att ett sådant register funnits. I sammanhang med frågan om denna sammanställning beslöt Sällskapet att hädanefter de meddelanden i protokollen som rörde faunan och floran skulle från och med årsmötet 1869 tryckas i Notiserna. Afsåg man sålunda att låta medlemmarna och den vetenskapliga världen öfver hufvud få en inblick i Sällskapets verksamhet genom publikationerna, så kändes tillika ett behof att gifva dessa ökad fart. Under åren 1867—1871 hade visserligen fyra häften af Notiserna utkommit, men därförinnan hade en paus på sex år förflutit, och det åttonde häftet, hvars tryckning påbörjats 1864, hade ännu ej afslutats. Malmgren, hvilken mer uppträdde som pådrifvare än som egentlig arbetare, hade (1870) föreslagit att Notiserna skulle utges 2—4 gånger om året. Detta kunde Sällskapet icke gå in på, då tryckningsmedlen voro mycket begränsade och manuskript icke heller med säkerhet kunde påräknas, men emellertid skulle förslaget ihågkommas som ett önskningsmål för framtiden. Tryckningskommittén enades om att oftare utgifva mindre häften, innehållande turvis endast zoologiska eller endast botaniska uppsatser, i anledning hvaraf också en framställning 1871 gjordes hos Regeringen om ett tillskott af 700 mk i det årliga statsanslaget, hvilken anhållan beviljades.

Efter det att det 12 häftet af Notiserna utkommit föreslog redaktionsutskottet vid sammanträdet den 6 februari 1875 den förändring i publikationen af Sällskapets skrifter att större, mer rent vetenskapliga afhandlingar, hvilka för sin tryckning erfordrade längre tid, skulle utgifvas under titel *Acta Societatis pro Fauna et Flora Fennica* och de öfriga såsom Meddelanden af Sällskapet pro Fauna et Flora Fennica. Emot uppdelningen på två serier höjde sig röster, och en minoritet ansåg att för den senare nämnda serien den gamla benämningen »Notiser» borde bibehållas, men utskottets förslag bifölls med stor majoritet,

och sedan dess hafva Sällskapets publikationer varit fördelade på dessa två serier. Den formella förändringen vidtogs dock att den latinska benämningen *Societas pro Fauna et Flora Fennica* kom till användning i titeln för begge serierna, också den svenska; från hösten 1876 användes den också i protokollen och hade sålunda blifvit Sällskapets officiella namn, utan att något formligt beslut därom finnes antecknadt. Beträffande de principer som vid fördelningen skulle följas finnes i protokollen intet annat antecknadt än för den 6 mars 1875 att flertalet af utskottets medlemmar voro af den åsikt »att ej allenast afhandlingarnas innehåll och det ämne de behandla, utan äfven deras längd samt, enligt ordförandens åsikt, språk vore de faktorer, som härvid borde tagas i betraktande, sålunda att af för öfrigt likartade afhandlingar en längre komme att införas i Akterna, en kortare åter i Meddelandena, ja att till och med tillägg till en uti de förra publicerad afhandling kunde i de senare erhålla plats». Under tidernas lopp har uppfattningen mycket växlat af hvad som skulle föras till den ena, hvad till den andra serien. Att döma af namnen hade man väntat att Meddelandena skulle innehålla mindre afhandlingar och notiser af öfvervägande lokal art, medan de afhandlingar som kunde räkna på ett allmännare intresse äfven af utländska forskare skulle ingå i Acta. De första åtta tomerna af Acta motsvara fullkomligt denna distinktion, men någon tid efter professor Lindbergs död (1889) införas i Acta afhandlingar af alldeles lokalt intresse, såsom växtförteckningar öfver en socken, eller af obetydligt omfång, såsom beskrifningar af en ny art. En omständighet som i vissa fall torde varit utslaggifvande var den att i en afhandling skulle ingå en tafla; en sådan ansågs vara alltför dyrbar för att undangömmas i Meddelandena. På grund af denna uppfattning trycktes Hisingers *Remarquable variété du Nuphar luteum* (*L.*), som icke upptog mer än en tryckside, i Acta, medan t. ex. flere af Hults betydande, på svenska skrifna afhandlingar fingo plats i Meddelandena.

Utgifvandet af skrifterna ålåg som vi hafva sett Tryckningskommittén, senare Bestyrelsen. Den sakliga granskningen af manuskripten verkställdes af fackmännen inom densamma,

som väl också underhandlade med författarena om eventuella ändringar. Men ordföranden var den egentliga redaktören. Enligt traditionen från NYLANDERS tid ansågo sig både LINDBERG och PALMÉN böra svara för korrekturläsningen; med äldre författare var detta en formalitet, men med yngre och ovana blef arbetet stundom rätt betungande. Någon ersättning härför kom icke i fråga, och rätt ofta torde också en enkel tacksägelse ha uteblifvit af dem som blifvit hulpna; det betraktades en gång för alla som en naturlig och självfallen sak att detta ålåg ordföranden. En lättnad afsågs att bereda honom, då doktor KIHLMAN sammanskref några praktiska råd till vägledning vid affattandet af manuskript; dessa trycktes 1897 och tillhandahöllos vederbörande. Också på annat sätt hade en lättnad beredts honom, då utgifvandet af Sällskapets Meddelanden öfvertogs af vice-ordföranden professor ELFVING, som ombesörjde häftena 19—27 med biträde af doktor E. REUTER. Häftena 28—30 redigerades af Sällskapets sekreterare ARRHENIUS och NORDENSKIÖLD, biträdda af E. REUTER, det 31 af sekreteraren FEDERLEY, som därför erhöll ett arvode af 250 mark. Från och med häftet 32 har utgifvandet af denna skriftserie omhänderhafts af dr HÄYRÉN mot arvoden som, liksom andra aflöningar i samhället, småningom stigit.

Redogörelserna för förhandlingarna vid mötena infördes ganska oregelbundet i Sällskapets Meddelanden så att de ofta först efter flere år framträdde i tryck. Då professor ELFVING år 1892 öfvertog utgifvandet af Meddelandena, införde han den anordning som sedan blifvit bestående, att årligen ett häfte utgafs, upptagande förhandlingarna under det senaste verksamhetsåret jämte därtill sig slutande mindre afhandlingar. Hvarje häfte afslutades med »Übersicht der wichtigeren Mitteilungen». Till en början hade redogörelserna för förhandlingarna endast upptagit det som hade vetenskapligt intresse, men efter hand utvidgades de till att gifva en fullständig bild af förhandlingarna med deras löpande ärenden af olika slag. Dessa redogörelser visade en stark benägenhet att svälla ut, ity att den praxis utbildade sig att i stället för korta sakliga referat af de vetenskapliga meddelandena, hvilka icke alltid voro lätta att åstad-

komma, detta meddelande i dess helhet trycktes, så snart det var skriftligen uppsatt af föredragaren själf. Genom ett Sällskapets beslut af 1907 ålades formligen föredragarne att fordersammast till sekreteraren öfverlämna sitt meddelande i fullfärdigt skick, så att det omedelbart kunde till tryck befordras, hvarvid visserligen tillades en maning att manuskriptet borde vara omsorgsfullt affattadt, en maning som några år senare förnyades. Det kan icke nekas att dessa Meddelanden nu måste betraktas med andra ögon än tidigare. Sträfvandet att i tryck gifva en i alla detaljer fullständig framställning af det som vid mötena förehafts har icke blott alstrat en i högsta grad lofvärd sträfvan hos ledamöterna att hvar i sin stad lämna sitt bidrag till det vetenskapliga utbytet af sammanträdena, utan i många fall också ett begär att gifva andragandena en mångordig form, som rätt väl kan försvaras, när det gäller tal, och som ännu för några år sen kunde försvaras i fråga om tryck, men som, med de kostnader som åstadkommandet af det tryckta ordet numera kräfver, måste anses vara pretentiös.

Det språk, på hvilket afhandlingarna i Notiserna voro affattade, var svenska eller latin; endast en kort uppsats på franska af Nylander var ett undantag. I Acta begagnades till en början samma språk, men på 1890-talet började tyskan användas af många författare, och dess användning har år efter år tilltagit; mycket få författare hafva skrifvit på franska eller engelska. Efter 1891 ha åtskilliga yngre auktorer publicerat sina afhandlingar på finska. Icke ovanligt har varit att arbeten, som varit affattade på någotdera af landets språk, åtföljts af en resumé på tyska. Hvad beträffar språket i Meddelandena så kan ett undanträngande af latinet genom finskan och tyskan förmärkas.

I syfte att gifva den finskspråkiga publiken en tydligare bild af Sällskapets verksamhet i dess hufvuddrag än den Meddelandena i deras gamla språkdräkt kunde skänka, föreslog doktor Levander 1909 att ordförandens årsberättelse och intendenternas årsredogörelser skulle tryckas på de båda inhemska språken. Saken ordnades till en början så att de trycktes i den af föreningen Vanamo utgifna tidskriften Luonnon

Ystävä, hvarvid Sällskapet bekostade såväl öfversättningen till finskan som tryckningen. År 1916 beslöt Bestyrelsen, tagande ett steg framåt mot tvåspråkighet, att ordförandens årsberättelse skulle i Meddelandena tryckas på landets begge språk. En genomgripande förändring i sättet för deras redaktion och utgifvande föreslogs den 15 december 1917 af professor Levander, gående ut på att den upplaga af Meddelandena, hvilka vore bestämd till spridning i hemlandet, skulle utgifvas såsom en i postanstalterna prenumererbar periodisk skrift, utkommande med fyra häften om året — man torde erinra sig Malmgrens förslag på 1860-talet att Notiserna skulle utgifvas flere gånger om året — och att hvarje häfte skulle åtföljas af ett skildt bihang med karaktären af en zoologisk-botanisk tidskrift. Härigenom hoppades han vinna en allmännare spridning af Meddelandena såväl inom Sällskapet som bland utom detsamma stående naturvänner, en lifligare växelverkan mellan Sällskapet och allmänheten samt en ökad lifaktighet i anställandet af iakttagelser om landets djur- och växtvärld. Förslaget rönte understöd. Särskildt sekreteraren, doktor Palmgren, hälsade detsamma i vältaliga ord välkommet såsom ett uppslag till en naturvetenskaplig tidskrift, hvilken han hoppades blifva af stor betydelse. Innan Bestyrelsen hunnit härom öfverlägga utbröt det röda upproret, som följdes af befrielsekriget. Tankarna riktades åt annat håll, men helt säkert skall, då jämnvikt i sinnen och ekonomi inträdt, frågan upptagas till fortsatt behandling.

Det stora flertalet af dem som i Sällskapets skrifter uppträdt som författare äro gifvetvis inhemska vetenskapsidkare. Af utländske äro att anteckna zoologerna Hilzheimer, Hirschmann, Mac Lachlan, Morton, Schneider och Westerlund, botanisterna Cleve, Sanio och Witasek.

Genom det byte som Sällskapet underhöll med utländska samfund och genom de särtryck som de enskilda författarne kringsände af sina skrifter blefvo publikationerna kända i utlandet, men för att bringa kännedomen om det som vid mötena meddelades till den vetenskapliga världens kännedom snabbare än genom Notiserna, där referaten vid sitt framträdande

ofta voro flere år gamla, beslöts 1871 på förslag af magister Brenner att till tidskriften Botaniska Notiser, som utkom i Lund, sända referat af förhandlingarna. Detta fortgick under flere år, och torde sekreteraren hafva ombesörjt redogörelserna. Senare torde tidskriftens utgifvare af intresse för saken själf hafva tagit dem ur Helsingfors Dagblad. Senare beslöts (förslag af docenten Norrlin 1877) att till utgifvaren af Botanischer Jahresbericht professor Just i Karlsruhe, sända de botaniska publikationerna i deras helhet, och i samma syfte bestämdes 1886 att referenten i denna publikation för den skandinaviska Norden, doktor Dusén i Upsala, skulle få exemplar af dem (Hult). Följande år beslöts på förslag af magister A. Arrhenius att söka få den botaniska delen af mötenas förhandlingar refererad i Botanisches Centralblatt. Dessa referat gjordes af Arrhenius, och den 1 februari 1890 framlades i särtryck ur nämnda tidskrift den första årgången »Sitzungsberichte der Societas pro Fauna et Flora Fennica», hvaraf Sällskapet beslutat tillösa sig 250 exx. Denna serie fortsattes icke, men i stället infördes såsom redan ofvan sades i Meddelandena från och med 19 häftet (1893) en »Übersicht der wichtigeren Mitteilungen». För att träda utlandet närmare beslöts också (1890) på förslag af doktor E. Bergroth att till den stora bokhandelsfirman R. Friedländer i Berlin sända några exemplar af hvarje band af skrifterna.

Utom de tre skriftserierna är att anteckna en fristående publikation, nämligen den andra upplagan af *Herbarium Musei Fennici*. Dess historia hör icke till de kortaste.

Af alla Sällskapets publikationer hade ingen medfört en så ögonskenlig nytta som detta arbetes första upplaga af år 1859, efter hvars utgifvande de botaniska samlingarna på ett mycket glädjande sätt tillvuxit. Redan 1865 framhöll därför doktor Sælan nödvändigheten af en ny upplaga, och Sällskapet beslöt i anledning häraf att en sådan med det första skulle ombesörjas. I all stillhet fortgick arbetet; i all synnerhet moss-samlingen tillväxte starkt. År 1868 anhöll Sällskapet på ordförandens förslag att tryckningen af den andra, liksom tidigare af den

första upplagan, skulle bekostas af Universitetet, hvartill Konsistoriet biföll. I november 1869 gjorde professor MALMGREN en interpellation huruvida något blifvit tillgjordt till saken och om man kunde hoppas att arbetet skulle bli färdigt inom läseåret. Då ordföranden upplyste att till följd af det dryga arbetet vid granskningen, särskildt af de lägre växterna, det ej så snart torde blifva färdigt, föreslog MALMGREN tillsättandet af en kommitté som skulle vidtaga åtgärder för arbetets verkställande. I anledning häraf anförtrodde Sällskapet utarbetandet af den nya upplagan åt en kommitté bestående af professorerna LINDBERG och MALMGREN, doktorerna KARSTEN och SÆLAN, magistrarna NORRLIN och BRENNER, med rätt för dem att adjungera biträden, och emotsåg Sällskapet redan på nästa möte ett förslag i saken. Då detta framlades, beslöt Sällskapet, med frångående af det förra beslutet, att anförtro utgifvandet åt en enda person, doktor SÆLAN, med rätt för honom att anlita medhjälpare. Vidare beslöts, dock med reservation af magister BRENNER, att DE CANDOLLES system skulle användas, icke det modifierade Fries'ska, som i första upplagan. Gränsen för det finska floraområdet skulle dragas i hufvudsak på samma sätt som å kartan i den tidigare upplagan. I norr anslöt sig gränsen dock tämligen noga till den politiska så att af norskt område endast kuststräckan vid Waranger-fjord annekterades. I öster bibehölls Svir, Onega, Vigsjön och Vigfloden samt Hvita hafvet som gräns, Enontekis-trakten, hvilken sålunda komme att uteslutas från det finska flora-området, borde likväl, då dess flora var ganska väl representerad i samlingen, — man torde erinra sig 1867 års expedition till denna nejd — upptagas under namn af Muonio Lappmark. Hela det finska floraområdet skulle uppdelas i 19 provinser mot 14 tidigare; de fem nya hade tillkommit genom att Tavastland och Savolaks uppdelats i en nordlig och en sydlig provins samt att Kemi Lappmark, Kajana Österbotten och Onega Karelen utbrutits. Gränserna mellan provinserna voro ännu icke fullt preciserade.

SÆLAN, hvilken 1868 utnämnts till öfverläkare vid Lappvikens anstalt för sinnessjuka, kunde icke skänka detta botaniska värf en odelad omtanke, men arbetet var icke skjutet åt sidan.

I årsberättelsen år 1871 förmäles att ingeniör M. Wijkberg fulländat kartan som komme att åtfölja arbetet i fråga, men att den ännu måste underkastas en förnyad noggrann granskning särskildt med afseende å de botaniska landskapens begränsning. I årsberättelsen följande år heter det att den nya upplagan icke skall låta alltför länge vänta på sig, men sedan säges det på flere år i Sällskapets handlingar ingenting om arbetet härmed förrän på decembermötet 1876, då det i protokollet står: »Med anledning af den långa tid och stora möda magister Hjalmar Hjelt nedlagt på utarbetandet af den nya upplagan af *Herbarium Musei Fennici*, beslöt Sällskapet på förslag af amanuensen för de botaniska samlingarna docenten Norrlin att tilldela magister Hjelt en gratifikation af trehundra mark», i förbigående sagdt den första gång Sällskapet direkt understödde ett vetenskapligt arbete af annat slag än exkursionsverksamhet. Att arbetet bedrifvits med allvar och eftertryck finner man af magister Hjelts meddelande i mars 1877 att förteckningen af fröväxterna fortskridit så långt att, utom åtskilliga kritiska former, endast en del af gräsen återstod; han föreslog att en desideratkatalog skulle utgifvas för att sätta hugade personer i stånd att komplettera samlingen. En sådan »Desideratkatalog till universitetets finska samling af fanerogamer och ormbunkar uppgjord af Hjalmar Hjelt», hvars tryckning på Sällskapets begäran bekostades af Universitetet, blef samma vår färdig; dess pris bestämdes till 25 penni, och dess distribution åtog sig författaren. Åtgärden hade god verkan. Nya bidrag inflöto, och i februari 1878 uppmanade Hjelt till skyndsamt inlämnande af bidrag till herbariet, alldenstund den nya förteckningen snart skulle läggas under pressen. Arbetet med densamma fortgick med flit. Härom sade Norrlin i sin botaniska årsberättelse vid årsmötet 1879: »Likasom tillförene har herr lektor Hj. Hjelt med outtröttligt nit och stor omsorg deltagit vid dess förtecknande och bestämmande, och hrr Kihlman (sedermera Kairamo), A. Arrhenius och H. Hollmén med sällspord beredvillighet uppoffrat lång tid och möda vid herbariets ordnande; Prof. Th. Sælan har fortsatt med sin sedan åratal fortgående granskning och bestäm-

ning af kritiska grupper». Arbetet med katalogen tog dock längre tid än beräknadt, så att botanisterna vid maj-mötet 1879 uppmanades att i och för komplettering af samlingen under den instundande sommaren beakta den nya, men icke tryckta desideratförteckning som uppgjorts enligt herbariets dåvarande tillstånd. Trots uppskofvet »kan — så menade NORRLIN — utgifvandet af den nya upplagan af *Herbarium Musei Fennici* med säkerhet emotses instundande år». Det är icke otänkbart att arbetet utkommit, om HJELT hade stannat i Helsingfors, men våren 1879 lämnade han hufvudstaden för att på hösten tillträda sin tjänst som lektor i matematik vid lyceum i Vasa, och så blef arbetet med *Herbarium Musei Fennici* inskränkt till de stunder som professor SÆLAN kunde skänka det, då han efter slutadt förmiddagsarbete på sjukhuset infann sig på Botaniska museum. NORRLIN stod detta arbete fjärran — han sysslade nästan uteslutande med *Hieracia* — och ELFVING, som 1880 blef botanisk intendent, ägnade tid mest åt kryptogamsamlingarnas bringande i presentabelt skick. Att någonting borde göras för att bringa arbetet till slut, den tanken uppstod oberoende af någon åtgärd från Sällskapets sida hos två unga botanister A. O. KIHLMAN och AXEL ARRHENIUS. Intresserade och kunniga, voro de vid denna tid flitigt sysselsatta å Botaniska museum, där deras kritiska arbete kom väl till pass. Vid öfverläggning med SÆLAN öfverenskoms att de skulle taga itu därmed. Särskilda omständigheter fjärmade emellertid ARRHENIUS från redaktionsarbetet, så att KIHLMAN blef den som förde det till slut och icke blott det, utan äfven den som gaf det dess prägel.

År 1889 utkom *Herbarium Musei Fennici, Enumeratio plantarum Musei Fennici qvam edidit Societas pro Fauna et Flora Fennica, Editio secunda, I, Plantæ vasculares*, ett fullkomligt nytt arbete, upptagande XIX + 156 sidor i liten 4:o med två kartor; som utgifvare nämndes SÆLAN, KIHLMAN och HJELT. Systemet som följdes här var EICHLERS. Också uppställningen skiljde sig väsentligen från den i den tidigare upplagan. Medan där uppgifterna för hvarje art voro uppställda på en enda rad, där provinsernas bokstafsbeteckningar i bestämd

ordning trycktes, så att af deras förekomst eller felande genast kunde ses om arten var representerad i herbariet eller icke, så voro dessa tecken här anordnade inom en ram som återgaf konturen af det finländska flora-området, hvarje provinstecken placeradt på sin geografiskt gifna plats, det hela sålunda företeende en stiliserad Finlands karta i smått, å hvilken artens utbredning inom landet omedelbart framstod sådan den ur herbariet framgick. Och icke nog härmed. Med särskild stil voro äfven de provinser utsatta där arten i fråga enligt tillförlitlig uppgift blifvit anträffad utan att något exemplar därifrån blifvit till Museum inlämnadt. De uppgifter som hörde till denna sistnämnda kategori hade sammanställts af lektor HJELT, som var en grundlig kännare af den botaniska litteraturen och af de botaniska anteckningar som inom landet gjorts. Största delen af det egentliga katalog-arbetet var utfördt af KIHLMAN. Särskilda specialister inom och utom landet hade granskat vissa grupper. I noter på latin — företalet var affattadt på svenska med fransk parallelltext — meddelades korta detaljuppgifter rörande arternas utbredning, hvarjämte för ett femtiotal *Hieracia* diagnoser eller upplysande anmärkningar af NORRLIN meddelades. Till följd af ökad kunskap, särskildt om Lappmarken och de östra gränsmarkerna hade indelningen i provinser ytterligare fortskridit, så att deras antal från 14 år 1870 stigit till 29. En del af Enontekis Lappmark betecknades allt vidare uttryckligen såsom icke hörande till det finländska flora-området, fastän liggande inom Finlands politiska gränser, och om Åland, hvars flora och vegetation mer öfverensstämde med Upplands än med Åbo-traktens, utsades att samma förfarande hade bort följas, men att den politiska gränsen fått tjäna som gräns för floran, enär ingen tydlig gräns för Åland mot öster kunde uppdragas.

Denna publikation är helt säkert den mest betydelsefulla af de hittills utkomna arbeten rörande hvilkas åstadkommande Sällskapet såsom sådant kan tillskrifva sig förtjänsten som initiativtagare. Den provinsindelning som här gjorts har omfattats af alla senare botanister och zoologer och följes än i dag. Endast vid östra gränsen har genom CAJANDERS undersökningar

år 1899 en justering gjorts: å ena sidan har det förefallit riktigt att gränsen från Svir flyttas mot norr till de trakter där moränlandskapet begynner; å andra sidan ansluta sig till de Karelska provinserna trakterna närmast öster om Onega sjön och Vig-floden, medan först längre bort den ryska naturen begynner.

Denna första del af *Herbarium Musei Fennici*, hvilken som sagdt endast behandlade kärlväxterna, efterföljdes år 1895 af en andra del, innehållande mossorna. Den var väsentligen byggd på det bestämningsarbete professor Lindberg utfört. Bladmossorna voro så godt som helt och hållet redigerade af doktor V. F. Brotherus, återstoden af dem, lefvermossorna och *Sphagna* af kamrer J. O. Bomansson. Den utvisade att antalet kända mossarter sedan 1859 fördubblats. — En katalogisering af lafsamlingen påbörjades på 1890-talet, hvarvid Kihlman och Elfving ställde sig till Norrlins förfogande, men arbetet afstannade, innan de högre lafvarne blifvit genomgångna, inför de svårigheter som de kritiska formerna erbjödo. Många år senare gjordes en hänvändning till doktor Vainio i syfte att förmå honom utföra detta arbete, men han förklarade sig icke hafva tid att på ett sätt, som tillfredsställde honom själf, göra det. — Hvad svamparna beträffar hade man 1867 beslutit anmoda landets enda svampsamlare och -kännare, doktor Karsten, att utföra katalogiseringen; den inhemska svampsamlingen skickades långt senare till Mustiala, där den af honom år 1883 granskades, men något vidare åtgjordes icke. Den bild af Finlands svampflora som katalogen hade skänkt skulle icke heller mycket hafva skiljt sig från den som Karstens mykologiska arbeten gifva. — Algerna hafva fortfarande försummats. Den ansats till ett studium af sötvattensformerna som Elfving på 1870-talet tog fullföljdes icke. Först mot slutet af seklet yppade sig en ny forskare K. E. Hirn, som återupptog deras studium, men en förtidig död afbröt hans lofvande forskarebana.

Understödandet af samlareverksamheten tedde sig från första begynnelsen som en af Sällskapets förnämsta uppgifter,

och härtill anslöt sig alldeles naturligt offentliggörandet af de resultat som vunnits vid den vetenskapliga bearbetningen af de gjorda samlingarna, men äfven andra möjligheter erbjödo sig att omedelbart främja Sällskapets syften. Man torde erinra sig de premier som utlystes på 1830-talet, dock utan åsyftad verkan. På ett bättre resultat hoppades påtagligen medicine kandidaten A. R. Spoof då han 1870 föreslog att Sällskapet skulle utgifva pris för deskriptiva afhandlingar t. ex. lokalfloror, åtföljda af exemplar. Sällskapet ställde sig sympatiskt till denna tanke, men då pengar icke funnos att tillgå, ledde förslaget icke till någon åtgärd. Den gratifikation Sällskapet år 1876 gaf magister Hj. Hjelt för hans arbete med det inhemska herbariet omtalades tidigare.

I anslutning till denna, som det vid utgifvandet tycktes alldeles tillfälliga, gratifikation kom Sällskapet att skänka sitt understöd åt ett under många år fortgående och ännu icke afslutadt litterärt arbete, *Conspectus Floræ Fennicæ*, hvilket arbete härförutan svårligen kunnat utföras. Härmed förhöll sig på följande sätt.

Då magister Hj. Hjelt på 1870-talet var sysselsatt med att uppgöra förteckningen öfver herbariet, uppstod hos honom tanken att utom denna åstadkomma en fullständig sammanställning af alla tryckta och otryckta uppgifter om växternas utbredning i Finland. I den äldre litteraturen och i Sällskapets skrifter lågo spridda en mängd notiser härom; andra funnos antecknade i manuskript som blifvit till Sällskapet öfverlämnade eller som ännu befunno sig i enskildas ägo. En sammanfattning af alla dylika data skulle gifva en ännu fullständigare bild af den finska floran än den som Herbarie-katalogen kunde skänka. Att arbetet komme att taga lång tid i anspråk stod klart för enhvar, men med ungdomligt mod tog magister Hjelt itu därmed. Vid mötet den 2 februari 1878 anhöll han af Sällskapets medlemmar om så många meddelanden som möjligt om växternas utbredning inom olika delar af landet, och han upprepade i oktober denna anhållan, nämnande november månad såsom den termin inom hvilken uppgifterna borde inlämnas. Den 1 mars 1879 anmälde han till tryckning *Distributio plantarum*

vascularium in Fennia. Vid denna tid befann sig Sällskapet i ett svårt ekonomiskt trångmål, så att någon utsikt knappast fanns att börja tryckningen af det vidlyftiga arbetet så snart det blefve fullt tryckfärdigt. Detta i förening med författarens bortavaro från Helsingfors vållade ett längre afbrott i arbetet härmed, liksom med katalogen. Det gick dock icke därmed som med så många andra manuskript, hvilka vid Sällskapets möten anmälts för att publiceras, men som aldrig vidare afhörts. Det var gömdt, men icke glömdt. Den 3 mars 1888 kunde lektor HJELT anmäla att tryckningen af hans afhandling kunde vidtaga. Dess titel komme att blifva *Conspectus Floræ Fennicæ;* den skulle börja med ormbunkarna och afslutas med dikotyledonerna; och ytterligare bidrag emottogos med tacksamhet.

Följande år utkom det första häftet af *Conspectus* första del; i den behandlades ormbunkarna och gymnospermerna. Till denna anslöto sig senare fasciklar med monokotyledonerna äfvensom en historik öfver den inhemska floristiken. Efter det att den färdiga första delen, utgörande femte tomen af Acta, den 7 november 1881 för Sällskapet framlagts, beslöt Sällskapet följande år i mars på förslag af professor SÆLAN att som honorar härför utbetala 500 mark äfvensom att för fortsättningen reservera 5000 mark, af hvilken summa en femtedel genast skulle åt författaren utbetalas.

Allmänt känd är den ihärdighet och hängifvenhet med hvilken författaren, Sällskapets hedersledamot sedan 1919, biträdd af sin maka HEDVIG, född FORSBLOM, fortsatt detta nyttiga arbete, för hvars fulländning Sällskapet anslagit ytterligare medel. Långa hafva tidsintervallerna mellan tomerna varit, beroende dels på att författarens program åsyftat en fullständighet i detaljer, som knappast kan tänkas vara större, dels på andra värf, på ohelsa och på vistelsen i landsorten, men fem tomer hafva utkommit, den sjätte blir i dagarna färdig och endast den sista, behandlande familjen *Compositæ* återstår. Med verklig tillfredställelse kan Sällskapet annotera att detta verk, som utan dess bistånd ej kunnat komma till stånd, blifvit utfördt. Det resumerar generationers arbete och skall

i alla tider förblifva en uppslagsbok för den finländska floristen.

Hurusom Sällskapet äfven i annan form än genom understöd för utfördt arbete begynte främja forskningen skall senare meddelas.

Sin uppgift att arbeta för sammanbringandet af naturaliesamlingar och för dessas vetenskapliga bearbetning har Sällskapet gifvetvis icke inskränkt inom de råmärken som ursprungligen tycktes gifna.

Det var knappast alls någon utvidgning af programmet, då Sällskapet understödde de växtpaleontologiska forskningar, hvilka efter Gunnar Anderssons undersökningar här fortsatts af flere inhemska forskare, ity att till studiet af faunan och floran i våra dagar helt naturligt ansluter sig studiet af dem i gångna tider.

Icke heller var det annat än sakenligt att Sällskapet tagit befattning med de fenologiska iakttagelserna, hvilka i ett land som vårt med de skarpa kontrasterna mellan årstiderna i så hög grad bidraga till en karakteristik af faunan och floran. Redan i tredje häftet af Notiserna hade Moberg gjort en sammanställning af det omfattande observationsmaterialet ända till år 1845. Omsorgen om dessa iakttagelser hade emellertid Finska Vetenskaps-Societeten så godt som från sin stiftelse öfvertagit. Sällskapet gaf sin medverkan genom sitt beslut af 1854 att de af dess ombudsmän, som icke af Vetenskaps-Societeten begärt och erhållit formulär till dylika anteckningar, skulle få sådana genom Sällskapets försorg. I de tidigare lokalflororna som i Sällskapets Notiser publicerats liksom i en del senare skrifter hafva äfven fenologiska iakttagelser ingått, men Sällskapet såsom sådant har icke tagit befattning med dessa frågor utom vid ett par tillfällen. Inom Vetenskaps-Societeten hade professor Moberg i november 1877 fäst uppmärksamheten vid att intresset för dessa iakttagelser starkt aftagit, så att för det föregående året endast åtta anteckningshäften från landsorten insändts. Han ställde detta i sammanhang med att formulären för iakttagelserna voro alltför vidlyftiga

samt föreslog en förenkling i ungefärlig öfverenstämmelse med de i Sverige använda formulären. Societeten uppdrog åt en kommitté att taga saken under ompröfning. Inom Sällskapet gjordes samtidigt ett liknande förslag af professor Sælan, i anledning hvaraf också Sällskapet tillsatte en kommitté, bestående af herrar Sælan, Lindberg, Hjelt, Palmén, Reuter och Sahlberg. Sannolikt var det denna kommittés förslag till observationsblanketter som Vetenskaps-Societeten sedan lät trycka och utdela.

På ett mer aktivt sätt uppträdde Sällskapet några år senare. Det var då för studiet af de meteorologiska och jordmagnetiska förhållandena i polartrakterna ett internationellt samarbete under åren 1882—1883 hade planlagts, uti hvilket arbete, tack vare professor S. Lemströms initiativ och Regeringens understöd, också Finland kom att deltaga genom en station i Sodankylä. Det föreföll då synnerligen önskligt om vid stationen jämnsides med de programenligt verkställda meteorologiska observationerna äfven fenologiska iakttagelser skulle utföras. Professor Palmén hade lyckats intressera några vetenskapens gynnare för saken. De sammansköto 1000 mark, Universitetet anslog 300 mark, och student E. W. Blom anställdes som observator i Sodankylä. Försedd med en instruktion af professor Norrlin, vidtog denne i juli 1882 med sina iakttagelser. De disponibla medlen voro emellertid icke tillräckliga för att garantera arbetets fortgång under hela observationstiden, hvarför Palmén hösten 1882, jämte det han uppmanade till fortsatta insamlingar, hemställde om att Sällskapet skulle understöda företaget. Afgörandet häraf uppsköts. Programmet för de meteorologiska observationerna utvidgades emellertid i så måtto att sådana skulle anställas icke blott i Sodankylä, utan äfven på tre andra punkter i landet, Helsingfors, Vasa och Värtsilä. Då det gifvetvis vore af stort intresse att äfven från dessa orter erhålla ett fenologiskt material, hvilket sammanlagdt skulle gifva en ganska fullständig bild af växtlighetens utveckling i landet under året, men då Sällskapets egna tillgångar icke medgåfve anställandet af observatörer på alla tre orterna, tillsatte Sällskapet en kommitté med fullmakt att vidtaga åtgär-

der för planens realiserande. Medlemmar däri voro direktorn för Meteorologiska centralanstalten K. Nordenskiöld, professorerna Sælan och Palmén. Kommittén utlade frågan för Regeringen i en skrifvelse som jämväl undertecknades af Sällskapets ordförande, af professor Moberg, den förfarne bearbetaren af det tidigare fenologiska materialet, samt af professor Norrlin, som var synnerligen intresserad af att fenologiska iakttagelser gjordes och som uppgjort arbetsplanen för observatörerna. Regeringen ställde välvilligt den begärda summan 3000 mark till Sällskapets förfogande och därmed samt med de medel som på enskild väg insamlats — inalles 1500 mark, gifna af friherre E. Hisinger, öfverinspektor A. F. Laurell, professor E. Neovius och professor Palmén — samt med Universitetets tidigare omnämnda bidrag äfvensom 600 mark som Sällskapet själf anslog, var företaget säkerställdt. Till observatörer antogos magister A. O. Kihlman i Helsingfors, student K. V. Hällberg i Vasa och kandidat A. H. Petander i Värtsilä. Sammanställningen och bearbetningen af dessa iakttagelser och dem i Sodankylä, hvartill ytterligare kommo sådana af lektor Hj. Hjelt i Karkku och lyceisten W. Laurén i Vasa, hvilken senare af Sällskapet härför erhöll en gratifikation af 150 mark, öfvertogs af doktor Kihlman. Hans arbete »Beobachtungen über die periodischen Erscheinungen des Pflanzenlebens in Finnland 1883», i kvartformat i öfverenstämmelse med polarstationens publikationer, trycktes år 1886 af Sällskapet såsom ett bihang till dess öfriga skrifter.

Något mer på sidan om programmet låg frågan om de odlade växterna i landet. Under de första decennierna af Sällskapets tillvaro hade, efter hvad det tyckes, ingen fallit på den tanken att Sällskapet skulle taga någon befattning med andra naturföremål än de i landet inhemska. Det verkade därför tvifvelsutan som en öfverraskning då 1851 provisor Becker inlämnade en samling odlade växter. Någon efterföljd kunde häraf icke förmärkas förrän 1869 då doktor Sælan den 4 november föreslog att Sällskapets medlemmar skulle börja arbeta på åstadkommandet af en samling kulturväxter »hvaruti de öfriga närvarande instämde». Vid olika tillfällen inläm-

nade han sedermera till samlingarna exemplar af sådana, men något målmedvetet samarbete kom icke till stånd. Indirekt kom Sällskapet dock redan följande år att taga befattning med kulturväxterna. Doktor K. E. F. Ignatius, som då var direktor för Statistiska byrån, hade vidtagit med förarbetena för sitt verk »Finlands geografi» och för framställningen beträffande kulturväxterna i landet vändt sig till lektor J. E. Furuhjelm vid Evois Forstinstitut. Denna uppgjorde, för att kringsändas och besvaras, en promemoria rörande dessa växters utbredning och förekomst, hvilken promemoria han genom Sällskapets försorg fick distribuerad bland Sällskapets ombudsmän. En viss förtjänst har Sällskapet sålunda om det hithörande kapitlet i »Finlands geografi». Ett liknande tillvägagående kom till användning år 1893, då professor Elfving föreslog att en fullständigare utredning af kulturväxterna på kall jord skulle genom Sällskapets försorg åstadkommas. Resultaten af den omfattande, genom frågeformulär värkställda undersökningen publicerades 1897 i Acta. Vidare arbete har icke nedlagts på detta område, endast enstaka meddelanden om odlade växter, särskildt om trädslag, hafva vid sammanträdena gjorts.

I nära sammanhang med de intressen som besjälade Sällskapets medlemmar stå också några allmänna frågor hvilka här upptagits till behandling.

En sådan är naturskyddet. Denna fråga har under de senaste decennierna med ökad kraft gjort sig påmindt öfverallt i världen, och vid olika tillfällen har inom Sällskapet diskuterats om hvad som borde och kunde göras för att åt eftervärlden bevara prof af fosterlandets ursprungliga, af kulturen starkt hotade natur. En närmare framställning af denna frågas öden i vårt land är med det snaraste att emotse af intendenten Rolf Palmgrens hand, hvarför Sällskapets åtgöranden i detta syfte här endast antydas.

En annan fråga af allmänt intresse som inom Sällskapet tagits till tal är den om naturalhistoriens ställning i landets läroverk. Man torde erinra sig att naturalhistorien, hvilken tidigare i de lärda skolorna hade sig timmar anvisade på alla klasser, mot slutet af förra seklet råkat i ett mycket ofördel-

aktigt läge till följd af förändringar i läroplanerna, hvarvid särskildt språkundervisningen tillgodosågs. Zoologien och botaniken hade icke mer några timmar å de högsta klasserna, å de lägre lästes något slags naturlära, och undervisningen i de naturalhistoriska ämnena kombinerades på mer eller mindre besynnerliga sätt med den i andra ämnen, hvarför lärarenas kompetens var mycket tvifvelaktig och resultatet af undervisningen likaså. För de äldre intresserade lärarena i naturalhistoria, som sågo sitt ämne fuskas bort utan att kunna förhindra detta, var läget synnerligt pinsamt. Det var ett uttryck härför då lektor Mela på årsmötet 1898 föreslog att Sällskapet skulle hos vederbörande myndigheter försöka utverka en förbättring af de naturvetenskapliga disciplinernas plats i statsskolornas läroplan. Förslaget hänsköts till Bestyrelsens ompröfning, och följande år, då ingenting blifvit åtgjordt, fick denna i uppdrag att med full beslutanderätt behandla frågan i hela dess vidd äfvensom att, om så ansågs nödigt, med sig adjungera intresserade sakkunniga. Den tid som nu följde, den Bobrikoffska, var icke ägnad för reformer af detta slag. Sannolikt öfverlades om saken inom Bestyrelsen, ty omedelbart efter oktober-manifestet 1905, hvilket tycktes bebåda en bättre tid, framlades för Sällskapet af professor Palmén ett betänkande, hvilket påtagligen afsåg att utlägga Bestyrelsens mening. Där framhölls den betydelse, som den inom naturalhistorien födda utvecklingstanken fått på de mest olika områden af den vetenskapliga forskningen och den betydelse den har för den moderna allmänbildningen, där framhölls huru den naturalhistoriska skolundervisningen var viktig för en mängd arbetsbanor, icke minst för jordbruket och skogsskötseln i vårt land. Där framställdes till slut såsom önskningsmål 1) att undervisningen i naturalhistoria och geografi vid läroverken må utsträckas till dessas högsta klass; 2) att självständiga lektorat däri inrättas uti alla landets högre läroverk, liksom 3) öfverläraretjänster i ämnet vid våra båda normallyceer äfvensom att 4) en öfverinspektor tillsättes i Öfverstyrelsen för skolväsendet för att öfvervaka och befordra denna del af undervisningen. Och föreslog professor Palmén, att Sällskapet skulle till Senaten

ingå med en anhållan om vidtagande af åtgärder till förverkligande af dessa önskningsmål. Detta blef också Sällskapets beslut, och ombetroddes Bestyrelsen med affattandet af skrifvelsen till Senaten, hvilken skulle af samtliga dess ledamöter undertecknas. — Vi veta alla att förhållandena utvecklat sig så att de ofvan angifna önskningsmålen realiserats, och vi kunna icke annat tro än att också Sällskapets uttalande härtill bidragit.

Men äfven verkliga afvikelser från programmet eller utvidgningar af detsamma hafva förekommit.

Det var från första början icke blott ett vetenskapligt utan äfven, och kanske i ännu högre grad, ett patriotiskt intresse som besjälade Sällskapet, men ett studium enbart af fosterlandets natur var ju ur vetenskaplig synpunkt otänkbart. Redan Nylanders första afhandlingar i Notiserna syftade vidare än till utredning af den inhemska faunan; de behandlade nordiska, icke finländska insekter. Närmast erbjöd sig ju till jämförelse naturen i det västra grannlandet. Icke blott af det praktiska skäl att de finländska naturforskarne till följd af tradition och språk slöto sig närmast till de svenska, hvilkas handböcker de begagnade, utan äfven därför att den inhemska naturen så nära öfverensstämde med den i Sverige. Så bristfällig kunskapen än var om naturen i Finland och i norra Ryssland, jämförd med den man hade om Sverige, som var ett af de bäst undersökta länder, så stod det fullt klart för de svenska naturforskarne, åtminstone för botanisterna, att Finland i naturalhistoriskt afseende alldeles nära anslöt sig till Skandinavien och att Ryssland var något annat. Det syntes tydligt af Elias Fries' *Summa vegetabilium Scandinaviæ*, där Finland upptogs vid sidan af Sverige, Norge och Danmark. Begreppet »Fennoskandia» som långt senare fått namn och bestämda gränser fanns här redan tydligt. På samma sätt såg Nylander på saken. Han nöjde sig icke med att skrifva om Finlands lafvar, han skref om *Lichenes Scandinaviæ*. Professor Moberg inlade blygsamt en gensaga emot att Sällskapet sålunda utvidgade sitt arbetsfält. »Att döma — så sade han — efter några af Sällskapets utgifna skrifter t. ex. *Lichenes Scandinaviæ*, *Musci novi scandinavici*

och den snart utkommande »Öfversikt af Finlands och den Skandinaviska halföns Cicadarier» tyckes gränsen utgöras af Nordsjön, ja, för några synes till och med denna begränsning vara för trång. Detta allt kan otvifvelaktigt vara mycket godt, mycket förtjänstfullt — men månne det verkligen tillhör *Fauna et Flora Fennica?*» Denna gensaga framkallade några år senare ett uttalande af professor Lindberg, som kraftigt häfdade den allmänt vetenskapliga synpunkten gentemot den nationella. »Den innersta och ursprungliga kärnan för alla våra sträfvanden måste nödvändigt allt framgent förblifva utredandet af de naturalhistoriska data vi påträffa i eget land. Oss tillkommer det att i första hand bearbeta den finska faunan och floran, men kunna och böra vi under detta arbete ej af ensidighet, vare sig i vetenskapligt eller så kalladt nationellt hänseende, tillsluta våra ögon för analoga och upplysande företeelser, blott emedan de ej äro rent inhemska.» Samma uppfattningssätt har allt vidare blifvit rådande inom Sällskapet. Af afhandlingarna i dess skrifter behandla de flesta den inhemska faunan och floran, men där ingå äfven omfattande monografier som hänföra sig till hela vårt jordklot, där finnas arbeten i hvilka finländska och skandinaviska förhållanden i ett sammanhang behandlas, och där finnas arbeten om Blekinge, om Estland, om Kaninhalfön, om södra Sibirien. Fastän det icke blifvit tydligt utsagdt, torde Fennoskandia och de sig därtill närmast slutande trakterna hafva betraktats såsom ett rättmätigt arbetsfält. Att plats i Acta en gång beredts en afhandling om floran i ett så fjärran liggande land som Brasilien berodde uteslutande på omöjligheten att på något annat håll få det ifrågavarande arbetet, mot hvars författare Sällskapet kände sig förbundet, tryckt inom en viss bestämd tid; något prejudikat har detta icke varit. Tvärtom afböjdes något senare tryckningen af en af samma författare skrifven afhandling om afrikanska lafvar.

Om sålunda Sällskapets arbetsfält icke blifvit inskränkt till den areal af vår jords yta som vid dess stiftande afsågs, så har icke heller själfva arbetet helt bibehållit sin ursprungliga syftning, utredandet af faunan och floran.

Det är ju märkeligt att Sällskapet först kallade sig Sällskapet för finsk zoologi och botanik. Att uppgiften sedan preciserades på sätt som skedde var högst sakenligt, ty i hela Norden var vid denna tid begreppen zoologi och botanik så godt som identiska med hvad vi kalla faunistik och floristik. Men tiderna förändrades. Nya strömningar inom vetenskapen gjorde sig kännbara äfven inom vårt land. De akademiska lärarenas verksamhet var icke mer med nödvändighet främst inriktad på museerna och det som med dem hade att göra. Som tjänstemän vid dessa anställdes särskilda forskare, kustoderna: det var den gamla Museumsinspektortjänsten som åter uppstod, delad i flere. Och arbetet med den inhemska faunan och floran kom att närmast åligga dessa, medan morfologiska, utvecklingshistoriska och fysiologiska frågor studerades af andra, äldre och yngre. Genom att Sällskapet var en sammanslutning af dem som intresserade sig för naturens studium, kunde vid dess möten en föredragare räkna på intresse äfven för hithörande problem. Man finner också att vid Sällskapets möten rätt ofta, i synnerhet under senare tid, meddelanden gjorts som afgjordt fallit utanför den gamla ramen, men som dock varit ägnade att väcka intresse och att samla de få arbetarne. I de större afhandlingar som af Sällskapet publicerats framträder detta mycket litet: de behandla för det mesta faunan och floran i egentlig mening, ity att arbeten af annan syftning sökt sig till offentligheten på annat håll.

Detta sakförhållande har icke kunnat undgå att röna beaktande, och redan år 1909 fattade Sällskapet ett märkligt beslut, som åtminstone på papperet väsentligen utvidgade Sällskapets verksamhetsfält. Vid denna tid var penningetillgången inom Sällskapet synnerligen god. Året förut hade Sällskapet med inemot sjutusen mark bidragit till bekostandet af den festskrift, hvilken professor Palméns elever, utan att rätt kalkylera kostnaden, utgifvit då han tog afsked. Att denna penningeplacering lände den inhemska forskningen till heder, därom fanns det icke mer än en mening, och helt visst väcktes härigenom tanken på att kraftigt understöda forskningen. Förtjänsten att saken togs till tal tillkom professor John Sahlberg, som

härom inlämnade en längre skrifvelse den 4 maj 1909. Han framhöll hurusom det under årens lopp på Zoologiska museum samlade materialet icke blifvit i tillbörlig grad bearbetadt. Man kunde icke begära att museets ordinarie tjänstemän skulle hinna med allt, men man kunde hoppas att unga forskare, t. ex. efter aflagd kandidatexamen, gärna skulle offra tid åt bearbetningen af någon viss djurgrupp, ett på en gång vetenskapligt och patriotiskt arbete, därest de kunde påräkna någon ersättning för sin möda. Lämnande åt botanisterna att sörja för sin vetenskap, föreslog han att Sällskapet skulle anslå två pris å 1000 mark och två pris å 500 mark för att, tidigast på årsmötet 1910, utdelas åt författare af de bästa arbeten, behandlande någon del af Finlands fauna; utom faunistiska arbeten kunde äfven sådana som berörde finska djurs biologi eller utvecklingshistoria prisbelönas. Ytterligare formulerade han sin uppfattning om de olika kategorier af afhandlingar som kunde belönas och om de författare som kunde komma i fråga. Bestyrelsen, som det tillkom att yttra sig om förslaget, uppskattade i allo grundtanken i detsamma, men kunde icke helt förena sig om dess affattning, hvilken föreföll alltför trång, men beslöt att för Sällskapet föreslå:

»Att Sällskapet framdeles skulle utgifva understöd för bearbetning af i Universitetets samlingar befintligt material af den finska faunan och floran, samt utdela honorar för på zoologiens och botanikens område utgifna afhandlingar, omfattande icke endast faunistik och floristik, utan äfven morfologi, utvecklingshistoria och öfver hufvud taget allmänt biologiska spörsmål, för så vidt de falla inom Sällskapets verksamhetsområde, eller ock vidtala personer att mot utfästa arvoden utföra önskvärda undersökningar på de nämnda områdena.

Dessa understöd eller arvoden kunna på förslag af Bestyrelsen eller någon af Sällskapets medlemmar utdelas eller hos Sällskapet ansökas.

De af Sällskapet beviljade beloppen kunna såväl utbetalas för fullbordade arbeten, som ock utgifvas före eller i rater under arbetets utförande.

Ansökningar om dylika understöd emottagas af Sällskapet under hela verksamhetsåret.

Tvång att publicera en af Sällskapet understödd afhandling i dess skrifter föreligger icke, dock uttalas såsom ett önskningsmål, att publikationen om möjligt sker i Sällskapets skriftserier.»

Sällskapet beslöt på årsmötet 1909 omfatta detta af Bestyrelsen formulerade förslag samt anslog i så godt som omedelbar anslutning härtill 600 mark för anskaffandet af diatomacélitteratur, som magister Carl Wilh. Fontell fick begagna vid sina studier, äfvensom samma summa åt lektor W. M. Linnaniemi för slutförandet af hans arbete öfver Finlands *Collembola*. Två år senare beviljade Sällskapet 420 mark som ersättning för det bestämningsarbete den svenska diatomacé-kännaren doktor Astrid Cleve-Euler utfört å material som hopbragts under Finska Mosskulturföreningens arbeten, äfven 200 mark åt magister T. J. Hintikka för utgifvandet af *Cecidotheca fennica*. Till samma kategori hörde också det understöd af 650 mark som 1916 gafs docenten Palmgren för det biträde han lämnat professor Norrlin vid dennes arbeten med *Hieracia*.

I sammanhang med professor Sahlbergs förslag och med samma syftning som detta hade professor O. M. Reuter framkastat tanken att Sällskapet skulle till Universitetet ingå med en anhållan om att vid Zoologiska och Botaniska museum skulle anställas personer i och för bearbetning af det där befintliga materialet af finska djur- och växtformer, men han frångick senare denna tanke, hvilken icke heller Sällskapet ansåg sig hafva skäl att upptaga, åtminstone icke tills vidare. Kort förut hade nämligen vid Museerna inrättats kustos-befattningar, af hvilkas innehafvare just en dylik verksamhet var att emotse.

Detta beslut af år 1909 innehöll ju icke något egentligen nytt eller oväntadt, ty som vi sett hade Sällskapet utgifvit honorar för litterärt arbete och äfven för zoologiska arbeten af icke-faunistisk art — i Festskriften — men det innebar ett klart uttalande af att Sällskapet fattade sin uppgift vidare än dess namn gaf skäl att antaga. Klart är att beslutet öppnade de mest vidsträckta utsikter för vetenskapsidkare att komma i åtnjutande af understöd — om blott nödiga medel finnas att tillgå.

Ytterligare fastslogs detta den 13 maj 1921, då Sällskapet enhälligt beslöt att till protokollet göra följande uttalande som dikterats af ordföranden docenten PALMGREN å egna och å sekreteraren docenten LINKOLAS vägnar:

»Församladt till sitt sista årsmöte före sekeldagen, i aktningsfullt erkännande af hundraårigt arbete och gången tids vetenskapliga sträfvan och vinning, orubbligt häfdande dess hittills gällande mål, men af häfd förpliktadt att hålla blicken riktad framåt i sträfvan att följa utvecklingens lopp, besluter Societas pro Fauna et Flora Fennica att för framtiden sträfva att vara ett sällskap för fäderneslandets zoologiska och botaniska forskning i hela dess vidd.»

Vid affattandet af de nya stadgarna 1856 hade Sällskapets stående fond fixerats till 3 000 rbl (=12 000 fmk). Räntan å denna summa samt det årsanslag af 800 mk som af statsmedel för tryckning beviljats 1861 och som 1868 förnyades för ytterligare fem år — i förbigående må här antecknas att Sällskapet efter utgången af den första femårsperioden icke ansåg sig kunna begära anslagets förnyande emedan alla pengarna ännu icke åtgått till tryckning — utgjorde Sällskapets *nervus rerum*. Den ökade produktiviteten i slutet af 1860-talet ställde emellertid större fordringar än förr på medel, så att Sällskapet 1871 icke allenast icke såg sig i stånd att anslå understöd för exkursioner utan nödsakadt att hos Regeringen anhålla om ett tillskott af 700 mk till tryckningsanslaget, hvilket också beviljades. I Sällskapets historia återkommer ständigt och åter frågan hvarifrån pengar skola tagas att betala tryckeriräkningarna och att möjliggöra exkursioner, men på olika sätt ha svårigheterna öfvervunnits.

Vid 50-årsfesten hade två af de kvarlefvande stiftarne, RABBE och SANMARK, donerat hvardera ett tusen mark. Fråga väcktes att hela denna gåfva såsom ett minne af gifvarene skulle kapitaliseras för att framdeles bilda en resefond, men det upplystes att Sällskapets tillgångar icke medgåfve detta och att doktor RABBE just afsett ett förhjälpande ur den nuvarande förlägenheten, hvarför hälften af gåfvan användes

för att betala en tryckeriräkning, medan den andra hälften, med doktor SANMARKS samtycke, fördes till stående fonden. Dock finner man att det till tryckeriet utbetaldta beloppet senare betraktats som ett förskott och öfverförts till stående fonden. Denna tillväxte äfven genom andra gåfvor. De bägge redan nämnda jämte den tredje ännu kvarlefvande stiftaren kamreraren WEGELIUS förbundo sig nämligen i en den 1 maj 1872 daterad skrifvelse att årligen erlägga till Sällskapets kassa enhvar tjugu mark, och, tillade de, »våga vi därjämte härhos uttala den önskan att, för befrämjande af Sällskapets för vetenskapen, fosterlandet och bildningen så nyttiga verksamhet, äfven öfrige af Sällskapets medlemmar, hvilkas tillgångar det medgifva, ville benäget, utöfver den en gång för alla erlagda inskrifnings- eller ledamotsafgiften, årligen den 1 maj ihågkomma Sällskapet med någon frivillig gåfva egentligen för att härmedelst förhöja Sällskapets ännu nog knappa stående fond». En insamling i detta syfte sattes genast i gång af ordföranden, som föregick med godt exempel. Vid årsmötet 1873 anmäldes att fmk 793: 86 influtit genom gåfvor af 52 personer. Bland dessa fanns äfven en utländsk ledamot, doktor O. NORDSTEDT i Lund; för resten funnos där alla stånd och förmögenhetsvillkor representerade; bidragen växlade mellan 2 och 100 mk. Äfven de följande åren fortsattes härmed, och några äldre herrar höllo troget i ända in på 1880-talet, så att ett par hundra mark årligen inflöt. Ordföranden var liksom professor C. R. SAHLBERG i tiden mycket intresserad för den stående fondens tillväxt. Man finner icke af handlingarna att den skulle hafva vuxit på det sätt stadgarna föreskrefvo genom beslut af Sällskapet på årsdagen. Det förefaller som om ordföranden eller Tryckningskommittén i dess helhet med skattmästaren helt familjärt skulle öfverenskommit att till densamma öfverföra en del af årsinkomsterna. På detta sätt hade den 1886 kommit upp till omkring 27 600 mk. Vid stipendie utdelningen nämnda år gjordes en anmärkning om detta tillvägagående, och därefter förmärktes icke någon vidare tillväxt af fonden. I stadgarna af 1894 fastslogs dess belopp till 28 000 mk och därvid förblef det ända till 1916, då Sällskapet, åter glömskt

af Stadgarne, beslöt att inskrifningsafgifterna skulle föras till densamma, ett förfarande som senare (1921) inryckts i Stadgarne.

På ett glädjande och rörande sätt ihågkoms Sällskapet af sin hedersledamot, öfverläkaren doktor F. G. Sanmark. I det inbördes testamente han jämte sin maka Sofie, född Roschier, uppgjort testamenterades till Sällskapet 4 000 mk »att användas för Sällskapets ändamål». Denna donation afsattes 1887 till en särskild fond, Sanmarkska fonden, hvilken förvaltades såsom Stående fonden.

En annan donation erhöll Sällskapet vid sitt 75-års jubileum. Ordföranden öfverlämnade då, till minne af sin kort förut aflidne fader, hvilken i sin ungdom varit en intresserad och verksam medlem af Sällskapet, tiotusen mark. Af dessa medel bildades en särskild fond, Senator J. Ph. Palméns fond, och beslöt Sällskapet senare att dess räntor skulle anslås »för sådana planmässiga undersökningar, zoologiska eller botaniska, hvilkas utförande tager en längre tid i anspråk, exempelvis för metodiskt utforskande af djur- och växtlifvet i våra vattendrag eller vid våra hafskuster samt villkoren därför», en bestämning som med donators goda minne dock icke blifvit följd, utan har fondens afkastning användts där sådant för gången behöfts.

Äfven andra donationer hafva gjorts till hugfästandet af minnet af verksamma medlemmar. Vänner till docenten A. J. Siltala († 1910) och kustos R. B. Poppius († 1916) sammansköto efter deras död belopp hvilka öfverlämnades till Sällskapet för att såsom särskilda fonder förräntas.

Till minne af sin son Carl, ett af det röda upprorets offer, donerade direktor Carl Johan Finnilä och hans maka Elisabeth, född Häggblom, en summa af 12 000 mark till en fond »E. o. amanuensen Carl Finnilä s fond» hvaraf årsräntan skall användas för främjandet af Sällskapets verksamhet, främst i ornitologiskt syfte, och till denna fond har fru Finnilä innevarande år donerat ytterligare 8 000 mark. — Till minnet af de för landets frihet fallne medlemmarne, doktor H. F. Rancken, amanuensen K. E. Ehrström, e. o. amanuensen C. Finnilä och jägarkaptenen K. K. Kari sammansköts inom Säll-

skapet en fond, hvilken senare af Herr GUNNAR VON FRENCKELL fick emottaga 6 000 mark.

Intimt förknippade med minnet af JOHAN PETER NORRLIN äro två testamentariska dispositioner. Den ena gjordes af professorskan HILMA EVELINA NORRLIN född LANG och fröken AINO SIVEÄ NORRLIN, då de den 3 februari 1917 förordnade att efter bägges död deras kvarlåtenskap skall tillfalla Sällskapet och utom annat bestämde att Ainola parcellägenhet i Asikkala socken skall användas till en vetenskaplig station i botaniskt och öfver hufvud taget biologiskt syfte. — Den andra gjordes af fröken HANNA LANG, en syster till fru NORRLIN, och tillförsäkrar Sällskapet 25 000 mark.

Utom dessa donationer har Sällskapet haft glädjen emottaga penningebidrag, afsedda att genast användas, oftast för något bestämdt ändamål. Under betryckets tid på 1870-talet anslog friherre EDVARD HISINGER 400 mk för exkursioner, förbehållande sig den slutliga pröfningen. Dessa medel jämte dem Sällskapet själf kunde bevilja kommo till användning sommaren 1878 i öfverenstämmelse med Sällskapets förslag som godkändes af donatorn. År 1880 anslog friherre HISINGER ytterligare 200 mk för en botanisk undersökning af Kimito och Korpo skärgård. Stipendiet anslogs ledigt genom Sällskapets försorg, men någon hugad exkurrent anmälde sig icke. Donatorn tillade 200 mk för att få till stånd en zoologisk och botanisk undersökning af nämnda skärgård, särskildt med afseende å hafsalger och lägre djur, men hvarken 1881 eller 1882 anmälde sig någon sökande. I anledning däraf förfrågade sig friherre HISINGER hos professor THORE FRIES i Upsala om lämpliga exkurrenter från Sverige och fick också anvisning på sådana, hvarefter han tillade 100 mk, så att zoologen och botanisten skulle hvardera få 300 mk. I brist på inhemska sökande ville han understödja dessa, hvaremot Sällskapet gifvetvis icke kunde invända något. Slutet blef att den unge algologen grefve HARALD STRÖMFELT sommaren 1882 exkurrerade i Hangö skärgård och i en afhandling redogjorde härför; då Sällskapet icke

hade råd att bekosta planscherna däri tryckte den af Finska Vetenskaps-Societeten

För bestämdt syfte hafva äfven senare donationer gjorts. Sällskapets f. d. sekreterare, presidenten N. I. Fellman anslog 1903 400 mk, med ett tillskott af 150 mk följande år, att användas för en undersökning af floran i hans hemtrakt kring Lappajärvi sjö. — En annan f. d. sekreterare, rektor Axel Arrhenius, skänkte innevarande år 700 mk att ges åt någon ung botanist för undersökning af Korpo socken, gränsande till de trakter där han själf såsom ung exkurrerat. — År 1910 åter fick Sällskapet af borgmästaren W:m Wallenius i Joensuu, en varm vän af fiskerinäringens förbättring, emottaga 400 mk att ges som stipendium för studium af växt- och djurvärlden i Höytiäinen och Puntarinkoski, särskildt med hänsyn till fiskarnas lefnadsvillkor. — År 1911 skänkte Herr Karl Fazer 400 mark som bidrag för inköp af aflidne professor K. E. Hougbergs äggsamling, för hvilket ändamål såväl Sällskapet som Universitetet anslagit medel. — Efter frihetskriget skänkte general L. Munck och hans son, häradshöfding H. Munck 500 mark till åstadkommande af en naturalhistorisk utredning af Sveaborgs fästningsområde. — Magister E. E. Lindqvist har nyss donerat 300 mark till understöd närmast af bladsteklernas studium.

Genom insamling inom Sällskapet under medverkan af personer utom detsamma sammanbragtes den summa 7 000 mk som erfordrades för att åt fröken Aino Norrlin garantera den lifränta, mot hvilken professor Norrlins efterlämnade familj önskade till Sällskapet afstå den aflidnes botaniska samlingar. Också dessa pengar hafva kapitaliserats för att framdeles stå till Sällskapets disposition att användas för botaniska ändamål.

Förbigås må icke den gåfva af 200 mark som Sällskapet af magister Otto Alcenius år 1896 anonymt emottog; ej heller den summa af 2 500 mark som en annan anonym gifvare år 1919 förärade. Det sistnämnda beloppet öfverlämnade Sällskapet som pris åt professor Th. Sælan för dennes omfattande arbete om Finlands botaniska litteratur. Förglömmas må icke heller ett ovisst antal småsummor, troligen stigande

till ett rätt ansenligt slutbelopp, som professor PALMÉN förskotterat utan att därför kräfva betalning.

Men hvarken gåfvorna eller det säkra tillskott i sin årsinkomst som Sällskapet erhöll genom den ökade ränteafkastningen från sina fonder hade kunnat säkerställa Sällskapets verksamhet. Det var till Statsverket Sällskapet måste lita, och det skall med stor tacksamhet erkännas att Sällskapets framställningar om ökadt understöd ständigt vunnit Regeringens bifall. Efter att från och med 1871 hafva varit 1 500 mk, steg det år 1880 till 2 500, år 1885 till 3 000, år 1902 till 6 000 mk, år 1907 till 8 000 mk. Äfven af folkrepresentationen har Sällskapet haft glädjen att röna uppmuntran i och genom de »Längmanska medel» som till växlande belopp alltsedan 1882 ofta tillerkännts detsamma.

I färskt minne äro ännu krigstidens och den efterföljande krisens svårigheter liksom den offervillighet, med hvilken medlemmar af Sällskapet och utanför detsamma stående personer och slutligen Regeringen och Riksdagen skänkt sin hjälp, hvilken hjälp nått sin höjdpunkt i de betydande donationer som i anledning af 100-års jubileet kommit Sällskapet till godo.

I detta sammanhang omnämnes här lämpligen ännu en fråga af ekonomisk art, den om tjänstemännens aflöning.

Sällskapets samtliga tjänstemän hade ursprungligen varit oaflönade. Att intendenterna, för att kunna ordentligt sköta sina befattningar, skulle aflönas hade länge varit ett önskningsmål, men först 1856 hade det realiserats: de fingo då lön, väl icke af Sällskapet, men af Universitetet. Då bibliotekarietjänsten 1878 inrättats, var också den oaflönad, men i betraktande af det myckna arbete som därmed var förenadt beslöts 1884 att med tjänsten skulle följa en årslön af 200 mk. Vid årsmötet 1889 afslutade ordföranden, professor SÆLAN sin årsberättelse med att på Sällskapets vägnar frambära »våra varmaste tacksägelser åt vår skattmästare, sekreterare, bibliotekarie och intendenter för det lifliga intresse och den osparda möda de lagt i dagen vid fullgörandet af sina maktpåliggande befattningar, och får jag härjämte uttala den förhoppningen, att Säll-

skapets tillgångar snart måtte så tillväxa, att vi bli iståndsatta att på ett mera materiellt sätt visa vår erkänsla för den tid och det arbete, som af dem offras för vårt samfund». Ett år senare, under rådande godtid, föreslog professor J. Sahlberg, hvilken tidigare flere år själf varit sekreterare, att denna tjänst skulle aflönas med 200 mark och att bibliotekariens arvode skulle höjas till 400 mark. Härom voro meningarna högst delade, hvarför en särskild kommitté af tre personer tillsattes för att begrunda frågan, men också inom denna gingo meningarna alldeles i sär. Slutet blef att bibliotekariens aflöning höjdes till 300 mark och att åt sekreteraren beviljades ett arvode af 200 mark, inberäknadt renskrifningsmedel. Mot beslutet i dess senare del inlades reservation af doktor Kihlman, som — medgifvande att arvodet åt bibliotekarien var motiveradt — häri såg en betänklig och principiell afvikelse från tidigare förhållanden. Sällskapet hade hittills för vården af sina inre angelägenheter kunnat räkna på en oegennyttig verksamhet af sina medlemmar, och detta hade utgjort ett det fastaste stöd för dess patriotiska sträfvanden och en af de kraftigaste häfstängerna för höjandet af Sällskapets anseende utåt. Då någon svårighet nu lika litet som förut väl funnits att erhålla en lämplig sekreterare utan aflöning, så hade redan omtanken för Sällskapets ekonomi, som sannolikt komme att snarligen hårdt pröfvas, bort afhålla Sällskapet från denna utgift. Sekreteraren, doktor Hult förklarade att han ej ville lyfta det anslagna honoraret, då beslutet därom fattats med svag pluralitet men »förbehöll framtida sekreterare rätt att i enlighet med Sällskapets beslut erhålla denna modesta ersättning för en i själfva verket icke så alldeles obetydlig uppoffring af tid och möda». Mot reservationen nedlades sedermera till protokollet en protest af doktor Rob. Boldt, hvilken uttalade sin öfvertygelse att idealiteten i Sällskapets sträfvanden ej skulle förminskas om sekreteraren eller till och med samtliga funktionärer erhölle ett måttligt arvode. — Dessa arvoden utgå allt fortfarande; de hafva delvis blifvit höjda. Den nuvarande skattmästaren har för sin personliga del afböjt den aflöning som äfven för hans befattning varit påtänkt.

Antalet af de vetenskapliga institutioner, med hvilka Sällskapet stod i utbyte steg i början af 1870-talet till några tiotal. Biblioteket tillväxte långsamt men säkert. Då den skyhöga bokhyllan på Botaniska museum, där böckerna jämte Museets egna uppställdes, var full och någon fri väggyta å Museum icke vidare fanns, måste de placeras i skåp, hvilka det ena efter det andra uppställdes i den mörka korridoren utanför Museum, hvilken tillika tjänade som tambur för de zoologiska föreläsningarna, hvilka professor MÄKLIN höll i den stora museisalen åt väster, där liksom allt ännu däggdjuren voro inrymda. Vården af biblioteket, hvilket ursprungligen betraktades som en del af arkivet, tillhörde sen gammalt sekreteraren, och öfver detsamma fanns en katalog in folio, som hade 1867 uppgjorts af magister BRENNER och i hvilken allt nytt inskrefs. Den 3 mars 1877 föredrog doktor SÆLAN ett till honom ställdt bref af en onämnd ledamot, som påpekade det ringa antal utländska samfund med hvilka Sällskapet stod i litterärt byte. Hvem denne ledamot var, är okändt. Man gissade på professor JAKOB ESTLANDER, som nyss hemkommit från en utrikesresa; professor SÆLAN kunde på gamla dagar icke mer erinra sig förhållandet. I anledning af brefvet fick Redaktionskommittén i uppdrag att uppgöra förslag till vidsträcktare skriftväxling. På grund af detta, som hufvudsakligen uppgjorts af sekreteraren kandidat ELFVING, vände sig Sällskapet samma vår medels ett franskt cirkulärbref till något öfver ett hundra samfund i Europa och Nord-Amerika. Från en stor del af dem kommo gynnsamma svar, och skrifter begynte strömma rikligt in. Till en början anmäldes de månatligen till protokollet, men senare, då Sällskapet beslutit (1879) att redogörelsen för bibliotekets tillväxt skulle tryckas i sammanhang med intendenternas årsberättelser, bortföllo dessa månadsrapporter.

Bibliotekets snabba tillväxt föranledde sekreteraren att den 2 mars 1878 framhålla svårigheten för honom att jämte sina egentliga åligganden och den icke obetydliga utländska korrespondensen omhänderhafva biblioteket, hvarför han föreslog att en bibliotekarie skulle tillsättas som ägde att emottaga, månatligen anmäla, katalogisera och i biblioteket uppställa

alla till Sällskapet inkomna böcker och vid årsmötet redogöra för bibliotekets tillväxt under året, medan sekreteraren skulle ombesörja den utgående korrespondensen. Sällskapet ansåg sig icke berättigadt att härom besluta förr än på årsmötet, men utsåg emellertid magister R. Sievers att intill dess vara sekreteraren behjälplig. Vid årsmötet 1878 antogs sedan förslaget, och till förste bibliotekarie utsågs magister E. E. Bergroth. Två år därefter väcktes förslag om att en katalog öfver biblioteket skulle tryckas, men antagligen blef det kostnadsförslag som härför uppgjordes så högt att frågan fick förfalla, åtminstone trycktes ingen katalog. I protokollen talas också om att ett reglemente för bokutlåningen skulle uppgöras, men ovisst är numera hurudant detta blef. Så hastigt som biblioteket tillväxte och så primitiva som anordningarna voro, hade bibliotekarien ett svårt och arbetsdrygt göra, och det så mycket mer som genom omständigheternas makt han icke blott fick emottaga de inkommande boksändningarna utan äfven ombesörja de utgående, ett förhållande som först senare (1888) fastslogs. I detta sammanhang kan lämpligen nämnas att Sällskapets lager af egna publikationer förvarades å Universitetshusets vind. Där hade de till följd af täta omflyttningar, förorsakade af reparationer, råkat i största oordning, hvarför Sällskapet 1884 såg sig tvunget att anslå en summa af 20 mk såsom extra arvode åt någon person som skulle ordna och förteckna lagret.

En genomgripande förändring föreslogs 1883 af doktor Elfving nämligen »att Sällskapet för att göra sin boksamling lättare tillgänglig och därigenom gagneligare samt tillika blifva fri från besväret med dess vård, skulle öfverlämna densamma helt och hållet såsom gåfva till Universitetets allmänna bibliotek med villkor att böckerna skulle inbindas och i likhet med öfriga böcker utlånas» — en åtgärd analog med den som Sällskapet tidigare sett sig tvungen göra med samlingarna. Förslaget motiverades ytterligare med att utrymmet var alltför otillräckligt för att tillåta en ändamålsenlig uppställning och att, då en oaflönad bibliotekarie icke kunde skyldigkännas att på bestämda tider tillhandagå Sällskapets medlemmar, utlåningen af böcker sedan länge varit förenad med stora svårig-

heter. På årsmötet 1884 möttes förslaget af en stark opposition, som framhöll »att för de naturhistoriska samlingarna med all sannolikhet inom kort vore att påräkna ett betydligt ökadt utrymme, hvarvid äfven för Sällskapets bibliotek lämplig lokal borde kunna beredas. Herr LINDBERG upplyste, att han redan för åratal tillbaka i Universitetets Konsistorium väckt förslag om byggandet af ett eget hus för de botaniska samlingarnas behof och tillade, att han för sin del hyste de bästa förhoppningar om att kunna genomdrifva realiseringen af denna plan. Komme åter detta byggnadsföretag till utförande så vore en boksamling sådan som Sällskapets för den blifvande inrättningen af oskattbart värde. Då dessutom, efter det naturaliesamlingarna införlifvats med Universitetets museer, biblioteket utgjorde en stor del af Sällskapets redbara egendom, ansågo flere talare, att man ej utan tvingande nödvändighet borde öfverlåta detsamma till annan person.» Förslaget afböjdes med alla röster emot två, men alla voro ense om att en omorganisation af biblioteket i syfte att underlätta utlåningen var önskvärd, hvarför Redaktionskommittén fick i uppdrag att framlägga ett förslag i saken. I december samma år ordnades frågan sålunda att ett årligt arvode af 200 mk anslogs åt bibliotekarien, och då magister BERGROTH af brist på tid icke vidare var i tillfälle att handhafva befattningen utsågs till hans efterträdare doktor A. O. KIHLMAN. Den afgående bibliotekarien aftackades högtidligt för den omsorg och nit han visat med stor tidsuppoffring och utan någon ersättning. Biblioteket hölls därefter öppet för utlåning två bestämda veckotimmar, hvilket icke uteslöt dess användning äfven andra tider, emedan bibliotekarien arbetade på Botaniska museum. En anordning som hälsades med stor tillfredsställelse var den som Sällskapets medlemmar funno vidtagen vid februari mötet 1888, då den nyaste bytes-litteraturen låg utbredd på bordet vid hvilket de togo plats. Ännu mer tillgängliga blefvo dessa nya skrifter 1894, då, tack vare tillmötesgående af professor BOLIN, en hylla i universitetsbibliotekets läsrum ställdes till Sällskapets förfogande för dessa noviteter, hvilka där lågo framme från ett möte till det följande.

År 1892 beslöt Sällskapet på förslag af bibliotekarien, magister Enzio Reuter att åter söka utvidga sitt litterära byte. Åtgärden kröntes med god framgång, och allt vidare hafva Sällskapets relationer med utlandet befunnit sig i tillväxt, hvarvid initiativet tagits dels af Sällskapet dels af de utländska samfunden. Äfven enskilda personer hafva allt fortfarande ihågkommit biblioteket med gåfvor; bland dessa förtjänar nämnas den samling böcker arkiater O. Hjelt skänkte, hvilken för honom utgjorde kära minnen från hans tidigare ungdoms studier. En högst betydelsefull förbättring var det då biblioteket år 1899 flyttades till det nya huset för de vetenskapliga samfunden. Biblioteksförhållandena hade då blifvit nästan olidliga inom Universitetshuset trots den liberalitet, med hvilken Rektorn medgifvit Sällskapet rätt att uppställa sina böcker på alla möjliga, härför alls icke afsedda ställen. Det fick nu ökadt utrymme, blef oftare tillgängligt; de nyaste skrifterna lågo där framme till läsning, och bibliotekarien befriades från en mängd rent mekaniskt arbete som öfvertogs af personalen i det nya huset.

Många af de sällskap med hvilka skriftbyte inledts hafva upphört att existera. Med andra har bytet upphört. För närvarande är antalet vetenskapliga sällskap eller institutioner i utlandet med hvilka Sällskapet står i byte 303, hvilken siffra dock meddelas med reservation i betraktande af de rubbningar som världskriget vållat.

V. Sällskapets tjänstemän.[1])

Hedersordförande:

W. Nylander 1891—1899.

Ordförande:

C. R. Sahlberg 1821—1841.
J. M. af Tengström 1842—1849.
A. Nordmann 4 Juni—10 Dec. 1849.
A. Moberg 1850—1859.
W. Nylander 1859—1863.
A. Moberg 1864—1866.
S. O. Lindberg 1866—1889.
A. Th. Sælan 1889—1892.
J. A. Palmén 1892—1919.
K. M. Levander 1919—1920.
A. Palmgren 1920—1921.

Vice-ordförande:

J. M. af Tengström 1829—1842.
J. E. A. Wirzén (1842—1845).
R. F. Sahlberg 1845—1849.
W. Nylander (1849—1851).
R. F. Sahlberg 1851—1855.
W. Nylander 1858—1859.
A. Moberg 1859—1864.
F. J. Rabbe 1864—1866.
A. Moberg 1866—1868.
A. J. Malmgren 1868—1872.
A. Th. Sælan 1872—1889.
J. A. Palmén 1889—1892.
F. E. W. Elfving 1892—1911.
K. M. Levander 1911—1919.
A. F. Luther 1919—1920.
K. M. Levander 1920—1921.

Sekreterare:

M. Kalm 1821—1824.
A. W. Dammert 1826—1829.
F. J. Rabbe 1829—1831.
J. J. Nordström 1831—Febr. 1832.
Fr. Ludv. Schauman Febr. 1832—Febr. 1834.
Uno Cygnæus Febr.—Juni 1834.
J. Ph. Palmén 1834—1836.
C. N. A. Tapenius 1836—1838.
F. J. Rabbe 1838—1842.
Z. Topelius 1842—1847.
E. G. Wasastjerna 1847—1849.
W. Myrberg 1849—1851.
F. J. Rabbe 1851—1859.
A. H. Chydenius 1859—1860.

[1]) Årtal inom parentes angifva vikariat eller suppleantskap.

H. Backman 1860—1864.
N. I. Fellman 1864—1866.
M. M. W. Brenner 1866—1877.
F. E. W. Elfving (1876)—1878.
J. R. Sahlberg 1878—1887.
R. Hult 1887—1892.
J. Lindén 1892—1893.
R. Boldt (1892)—1894.
I. O. Bergroth 1894—December 1896.
J. I. A. Arrhenius 1897—1903.
N. E. Nordenskiöld 1903—1905.
H. Federley (1904)—1917.
E. F. Häyrén (1910—1911).
A. Palmgren (1916)—1920.
K. Linkola 1920—1921.

Skattmästare:

J. F. Elfving 1829—1830.
C. H. Ståhlberg 1830—1831.
Joh. Fr. Ticklén 1831—1832.
Axel Federley 1832—1834.
Gust. Ad. Åkerberg 1834—1860.
F. G. Sanmark 1860—1866.
F. J. Rabbe 1866—1871.
S. G. Elmgren 1871—1887.
N. I. Fellman 1887—1890.
K. E. L. v. Pfaler 1890—1904.
V. F. Brotherus 1904—1921.

Bibliotekarie:

E. E. Bergroth 1878—1884.
A. O. Kihlman 1885—1889.
J. I. A. Arrhenius 1889—1896.
W. E. C. Laurén (1890—1891).
E. R. Reuter (1895)—1921.

Intendenter:

A. W. Dammert 1822—1827.
A. Nordmann (1824—1825.)

Zoologiska intendenter:[1])

Förste Intendent: Abr. Montin 1829—Mars 1830.
Evert Jul. Bonsdorff Apr. 1830—1832.
Magn. v. Wright 1832—1833.
R. F. Sahlberg 1833—1838.

[1]) Sällskapets protokoll gifva icke en säker utredning beträffande dessa intendenter och deras tjänstgöringstid under 1840- och 1850-talet. De upptagas här i hufvudsaklig öfverensstämmelse med professor Mobergs förteckningar. Sannolikt stodo honom till buds upplysningar som kompletterade de bristfälliga handlingarna.

Förste Intendent:	C. Lundahl 1838—1847.
	M. v. Wright (för fåglarna) 1845—1849.
	J. M. J. af Tengström 1850—1851.
	B. F. Nylander 1853—1854.
	J. M. Gadd 1856—1857.
	J. E. Furuhjelm 1857—1858.
	J. J. Chydenius 1858—1859.
Andre Intendent:	R. F. Sahlberg 1829—Mars 1830.
	Ach. Pippingsköld Mars—Juni 1830.
	R. F. Sahlberg 1830—1832.
	A. Pippingsköld 1832—1834.
	J. Fr. Blank 1834—1843.
för Coleoptera	J. F. Blank 1843—1845.
	F. W. Mäklin 1845—1849.
	A. Pippingsköld (1846).
	W. Nylander 1850.
	R. F. Sahlberg (1851—1853).
för Orthoptera, Hemiptera, Neuroptera	W. Nylander 1843—1850.
	R. F. Sahlberg (1851—1853).
för Hymenoptera	J. G. Appelberg 1843—1846.
	W. Nylander 1846—1850.
för Lepidoptera	J. M. J. af Tengström 1843—1848.
	W. Nylander 1848—1850.
	J. M. J. af Tengström 1850—1851.
för Diptera och Aptera	J. W. Pipping 1843—1846.
	W. Nylander 1846—1850.
2:dre Intendent:	A. E. Nylander 1851—1853.
	E. Hisinger 1853—1855.
	J. M. Gadd (1856).
	J. E. Furuhjelm 1856—1857.
	J. M. Gadd 1857—58.
	A. E. Nylander 1858.
	A. J. Malmgren 1859.

A. J. Malmgren 1859—1862.
K. E. Inberg 1864—1867.
J. A. Palmén 1867—1884.
K. R. Sievers (1875—1876).
A. J. Mela 1884—1889.
K. M. Levander 1889—1903.
A. F. Luther 1903—1912.
T. H. Järvi (1905—1906).
Å. Nordström (1906—1907).
R. B. Poppius 1912—1917.
K. E. Ehrström (1914—1917).
A. F. Luther 1917—1918.
T. H. Järvi (1918).
I. Välikangas (1919)—1921.
R. Frey 1919—1921.

Botanisk intendent:

A. G. Lindforss 1829—1832.
E. J. Bonsdorff 1832—1834.
Gust. Asp 1834—1837.
Joh. E. Adh. Wirzén 1837—1842.
J. W. Pipping 1842—1843.
F. Nylander 1843—1847.
(Under hans frånvaro 1843—1846 bestreds tjänsten af Wirzén, W. Nylander och F. Hellström.)
F. Hellström 1847—1849.
W. Nylander 1849—1850.
A. E. Nylander, A. H. Chydenius 1850—1853.
A. E. Nylander 1853—1855.
J. J. Chydenius 1856—1857.
A. Th. Sælan 1856—1866.
J. P. Norrlin 1867—1880.
A. Hj. Hjelt (1877—1878).
F. E. W. Elfving 1880—1892.
J. I. A. Arrhenius (1881—1882).
A. O. Kihlman (1886—1887), 1892—1903.
H. Lindberg 1903—1921.

Registrator:

J. Ph. Palmén 1829—1830.
Er. Nap. Bonsdorff 1830—1831.
J. Ph. Palmén 1831—1834.
U. Cygnaeus 1834—1837.
Aug. Edv. Granfelt 1837—1842.
J. G. Appelberg 1842—1843.
Ad. Nylander 1843—1844.
F. Hellström 1844—1847.

Ikonograf:

F. J. Ekman 1829—1830.
Fr. Nap. Melartin 1830–1833.
M. v. Wright 1833—1849.

Kalligraf:

C. G. Möller 1829—1848. F. Flodin 1848—1856.

Amanuenser:

1 Amanuens:

C. R. Ehrström 1829—1830.
C. Backman 1830—1832.
G. Lundahl 1832—1836.
J. F. Cajan 1836—1839.
C. B. Sjöberg 1839—1841.

2 Amanuens:

H. Heikel 1829—1830.
F. Cygnæus 1830—1832.
J. F. Blank 1832—1833.
N. J. W. Idman 1833—1834.
G. A. Mellin 1834—1835.
G. Nordensvan 1835—1836.
C. Lundahl 1836—1838.
C. B. Sjöberg 1838—39.
J. F. Lundahl 1839—1842.

Tryckningskommitténs medlemmar:

S. O. Lindberg 1869—1889.
A. Th. Sælan 1869—1882; (1888—1889); 1889—1894.
J. P. Norrlin 1869—1880; (1881—1882); 1882—1892; 1893—1894.
J. A. Palmén 1869—1894.
A. J. Malmgren 1869—1872.
J. R. Sahlberg 1869—1882; (1882—1884); 1884—1894.
F. W. Woldstedt 1872—1873.
O. M. Reuter 1873—1880; (1881—1882); 1882—1884; (1891—1894).
A. J. Mela (1873—1875; 1881—1884); 1884—1889.
M. M. W. Brenner (1873—1878; 1884—1888; 1890—1894).
K. J. W. Unonius (1873—1875; 1877—79).
K. R. Sievers (1875—1876; 1877—1881).
F. E. W. Elfving (1875—1878); 1880—1892; (1892—1894).
N. K. Nordenskiöld (1875—1878).
A. Hj. Hjelt (1877—1878).
E. E. Bergroth 1880—1884; (1884—1887).
V. F. Brotherus (1880—1881).
J. I. A. Arrhenius (1881—1882); 1892—1893.
E. A. Wainio (1882—1884).
A. O. Kihlman (1884—1890); 1892—1894.
R. Enwald (1887—1888).

O. Nordqvist (1888—1891).
K. M. Levander 1889—1894.
R. Hult (1889—1890).
R. Boldt (1890—1892).

Bestyrelsens medlemmar:

J. A. Palmén 1894—1919.
F. E. W. Elfving 1894—1921.
A. Th. Sælan 1894—1904.
J. P. Norrlin 1894—1908.
J. R. Sahlberg 1894—1914.
A. O. Kihlman 1894—1904.
O. M. Reuter 1894—1910.
V. F. Brotherus (1896—1904); 1904—1921.
K. M. Levander (1896—1904); 1904—1921.
H. Lindberg (1904—1908); 1908—1921.
E. R. Reuter (1904—1910); 1910—1921.
A. J. Siltala (1908—1909).
A. Luther (1910—1912; 1920—1921).
A. K. Cajander (1911—1917); 1917—1921.
H. Federley (1912—1913); 1914—1917.
V. M. Linnaniemi (1914—1921).
A. Palmgren (1917—1920); 1920—1921.

VI. Sällskapets exkurrenter.

I denna förteckning äro upptagna de summor som Sällskapet utgifvit af sina egna medel eller som af donatorer ställts till Sällskapets förfogande för bestämda ändamål, men icke de anslag som på Sällskapets anhållan beviljats af Universitetet eller Regeringen, ej heller sådana tillskottsanslag som af enskilda personer lämnats för företag som af Sällskapet understödts.

Beloppen angifva för åren 1838—1843 rubel banko assignationer, 1845—1864 rubel silfver, därefter finska mark.

De för zoologiska och botaniska ändamål beviljade summorna äro upptagna i skilda kolumner. De zoologiska anslagen stå i den första, de botaniska i den andra kolumnen. För de exkursioner som haft både zoologiskt och botaniskt syfte har beloppet uppdelats på de tvänne kolumnerna. Om efter namnet på stipendiaten och exkursionsområdet ingenting vidare säges, har resans ändamål betecknats i allmänna ordalag som zoologiskt eller botaniskt, hvilket för olika exkurrenter har haft en olika betydelse. Nämnes en skild djur- eller växtgrupp eller dylikt, så har sådant i ansökan särskildt framhållits.

1838	Kand. J. F. Blank, Lappland, insekter Rubel b. ass.	300	
1840	Stud. O. E. A. Hjelt, Hollola och Padasjoki, växter och insekter	80:54	80:54
	Stud. G. W. Kekoni, Hattula och Vånå, växter och insekter	87:65	87:65
1841	Mag. J. W. Pipping, Södra Karelen, insekter	72:02	
	Kand. J. G. Appelberg, Södra Karelen, insekter och växter	37:05	37:05
1843	Doc. F. Nylander, Ryska Karelen och Lappmarken	300	
1845	Stud. Fr. Hellström, Mellersta Österbotten, växter och insekter Rubel silfver	15	15
1847	Dr. W. Nylander, Norra Österbotten, insekter och växter	10	10
	Kirurg. kand. J. M. J. af Tengström, Södra Finland, insekter	20	
1848	Stud. N. Lund, Åbo skärgård och Åland, insekter och växter	15	15
1849	Kand. F. W. Mäklin, Karelen, insekter	35	
	Dr. W. Nylander, Karelen	30	
	Stud. A. E. Nylander, Norra Tavastl. och Österbotten, hymenoptera	15	
1850	Dr. W. Nylander, Karelska gränsen		100
	Stud. A. E. Nylander, Norra Österbotten, lafvar		15
	Stud. A. H. Chydenius, Sotkamo, lafvar		15
1851	Stud. A. E. Nylander, Viborg	25	25
1852	Studd. Nylander, Chydenius och A. Krank, Savolaks och Södra Österbotten	33	67
	Stud. C. E. Bergstrand, Åland		30
1856	Kand. J. J. Chydenius } Norra Ladoga, mollusker,	50	
	Stud. J. E. Furuhjelm } fiskar	30	
	Kand. Th. Sælan } Östra Nyland		50
	Stud. J. E. Strömborg }		50
1859	Studd. A. J. Malmgren & Th. Simming och kand. P. A. Karsten, Satakunta o. Södra Österbotten		225
1861	Lic. Karsten, Studd. N. I. Fellman, G. Selin och K. E. Inberg, Ryska Karelen och Lappland	75	200
1863	Stud. Th. Simming, Onega Karelen		200
	Stud. H. Kullhem, d:o		100
	Stud. J. P. Norrlin, Asikkala		25
	Stud. Fr. Silen, d:o		25
1864	Mag. B. A. Nyberg } Norra Österbotten		100
	Stud. M. W. Brenner }		100

1866	Stud. A. J. Malmberg, Karelska näset. ....Fmk		400
	Stud. J. Sahlberg » »	400	
	Stud. J. P. Norrlin, Tavastland		200
	Landskanslisten J. O. Bomansson, Åland		200
1867	Aman. J. P. Norrlin och stud. A. J. Malmberg, Enontekis, Muonioniska		800
	Stud. J. A. Palmén och J. Sahlberg, Enontekis, Muonioniska	800	
	Stud. M. Brenner, Hogland		150
	Stud. Th. Simming, Valamo		100
	Forstkond. Fr. Silén, Kuusamo, mossor.....		100
	Kand. A. H. Cajander, Åland, krustacéer	150	
1869	Stud. A. J. Malmberg, Kuopio		100
	Stud. V. F. Brotherus, Norra Tavastland.....		200
	Mag. M. Brenner, Österbotten		300
1870	Mag. J. Sahlberg, Ryska Lappmarken	800	
	Kand. V. F. Brotherus, Norra Tavastland		150
	Konrektor K. A. Aschan, Kuopio, fåglar	50	
1872	Mag. V. F. Brotherus, Ryska Lappmarken		150
	Stud. M. A. Europæus och K. A. Hällström, Libelits.....		100
	Stud. F. Elfving, sydvästra skärgården, alger ...		50
	Mag. E. F. Lackström, Kajana, mossor		100
	Stud. H. Ingelius, Åbo	40	
	Stud. R. Sievers, Åland	50	
1873	Mag. E. F. Lackström, Kajana.....		150
	Stud. A. J. Malmberg, Norra Savolaks		100
	Stud. E. Lang, Luhanka		120
	Stud. W. Snellman, Lojo, hymenoptera	50	
	Herr R. Alcenius, Wasa, fåglar	80	
	Stud. R. Sievers, Hogland, insekter	50	
1874	Mag. E. F. Lackström, Södra Savolaks		200
	Kand. E. Juslin, Kronoborg, mossor.....		150
	Stud. A. H. Brotherus, Saima-skärgård.....		50
1875	Mag. V. F. Brotherus, Karelen, mossor		100
	Kand. E. Lang, Nurmes		250
	Stud. E. J. Warén, Viitasaari, fåglar	100	
1876	Stud. E. E. Bergroth, Kyrösjärvi, insekter.....	100	
	Stud. A. G. Helenius och R. Hult, Ruokolaks	100	100
	Stud. C. Leopold, Södra Tavastland		100
1877	Stud. R. Hult, Kemi Lappmark		400
1878	Stud. W. Blom, Södra Karelen		200
	Studd. A. Arrhenius & A. O. Kihlman, Åland..		170
	Stud. H. Hollmén, Nystad.....		50

1878	Stud. A. H. PETANDER, Norra Savolaks, mollusker		80
1880	Stud. R. HULT, A. O. KIHLMAN, A. ARRHENIUS, Inari		400
	Stud. H. HOLLMÉN, Brändö skärgård		100
	Stud. R. ENWALD, Ryska Lappmarken, insekter	400	
	Stud. HJ. SCHULMAN, Östra Karelen, fåglar	300	
	Stud. F. E. HELLSTRÖM, Norra Österbotten, fjärilar	200	
1881	Stud. R. ENWALD, Höytiäinen, insekter	300	
	Stud. A. v. BONSDORFF, Ladoga Karelen, fåglar, insekter	250	
	Stud. BJ. WASASTJERNA, Hausjärvi, insekter	150	
	Stud. F. E. HELLSTRÖM, Södra Österbotten, insekter	150	
1882	Kand. REINH. ENWALD, Kuolajärvi, Sodankylä, insekter	800	
	Stud. K. EHNBERG, Päijänne, insekter	250	
	Kand. HARALD STRÖMFELT, Kimito skärgård, alger		300
1883	Doktor V. F. BROTHERUS, Kuusamo, mossor		500
	Kand. R. ENWALD & Stud. H. HOLLMÉN, Nuortjärvi, insekter, växter	600	600
	Stud. E. ERIKSSON, Åland		100
	Kapt. O. NORDQVIST, Kallavesi, krustacéer	200	
1884	Stud. D. A. WIKSTRÖM, Björneborg—Kumlinge, insekter	200	
	Stud. R. HAMMARSTRÖM, LadogaKarelen, insekter	300	
	Stud. K. J. EHNBERG, Ladogas östra strand, fjärilar	200	
1885	Licent. V. F. BROTHERUS, Ryska Lappmarken, mossor		1200
	Stud. W. LAURÉN, Mellersta Österbotten		300
	Kand. R. HAMMARSTRÖM, Storkyrö, insekter	100	
	Stud. KLAS EDGREN, Ryska Lappmarken, insekter	400	
1886	Kapten O. NORDQVIST, Kuusamo, krustacéer	1000	
	Frih. M. WALLEEN, Karelska näset, fåglar	300	
	Stud. E. REUTER, Åland, fjärilar	125	
	Stud. A. BOMAN, Karelska näset, insekter	150	
	Stud. W. LAURÉN, Åland		200
1887	Kola expeditionen	1500	1500
	Mag. K. EDGREN och stud. K. M. LEVANDER, Hvita hafvet, insekter	1200	
1888	Kand. E. W. BLOM, Brahestad		350
	Stud. J. LINDÉN, Vuoksen		400
	Stud. J. A. SANDMAN, Kittilä, fåglar	400	
1889	Forstm. K. J. EHNBERG, Karelska näset, fjärilar	200	
	Stud. T. HANNIKAINEN, Parikkala		150
	Stud. J. LINDÉN, Enontekis		550

1889	Stud. Evert Blomroos, Åland, alger, svampar..		100
1890	Stud. A. Westerlund, Ladogas östra strand, hymenoptera	250	
	Doktor R. Hult, Suolaselkä		1000
1891	Kand. J. Lindén, Nuortjärvi		1200
	Stud. O. Bergroth, Brändö skärgård		300
1892	Kand. J. Lindén, Sydligaste Österbotten		250
	Stud. H. Lindberg, Eckerö		225
	Stud. J. Montell, Åland, fjärilar, växttopografi	50	50
	Stud. A. Thesleff, Viborg		100
	Stud. Ch. E. Keckman, Simo		200
	Stud. L. Ringbom, Korpo, fjärilar, krustacéer	100	
	Fröken Helmi Tennander, Mellersta Österbotten mossor		100
1893	Stud. P. Hj. Olsson, Kimito		175
	Stud. J. Montell, Ladoga Karelen, fjärilar	200	
	Dr. A. O. Kihlman, kand. Ch. E. Boldt och stud. H. Lindberg, Karelska näset, mossor, lafvar		128
1894	Stud. H. Lindberg, Karelska näset		350
	Stud. V. Borg, Kalvola		100
	Stud. P. Hj. Olsson, Nagu		100
	Forstmästaren R. Herlin, Pyhäjärvi, torflager		100
1895	Magister H. Lindberg, Karelska näset		300
	Kand. K. E. Hirn, Åland, alger		100
	Stud. V. Borg, Längelmäki		150
	Mag. A. Boman, Kivinebb, insekter	150	
1896	Stud. B. Poppius, Onega Karelen, insekter	400	
	Herr E. Nordling, Inari, fåglar	125	
	Stud. A. Rantaniemi, Kemi		100
1897	Stud. B. Poppius, Inari Lappmark, insekter	500	
	Stud. A. Luther, Keitele trakten, malakologi och hydrofaunistik	200	
	Kand. H. Kranck, Mellersta Österbotten, häckfåglar	200	
	Stud. J. E. Aro, Norra Savolaks, fjärilar	150	
	Kand. I. O. Bergroth, Karelia pomorica		600
	Mag. H. Lindberg, Karelska näset		300
	Stud. J. I. Lindroth, Åland, svampar		120
	Stud. A. K. Cajander, Virmo		100
	Stud. A. Wahlberg, Pielavesi		200
	Stud. E. Häyrén, Ekenäs, Snappertuna, Ingå, växttopografi		120
1898	Stud. A. K. Cajander och J. I. Lindroth, Olonets Karelen		850
	Stud. A. Rantaniemi, Kemi Lappmark		400

1898	tud. W. M. Axelson, Norra Savolaks		100
	Stud. T. H. Järvi och A. J. Silfvenius, Karelska näset	350	
	Stud. J. E. Aro, Uleåträsk, insekter	250	
	Kand. E. Odenvall, spindlar, Lappajärvi, Lempälä, event. Åland	100	
1899	Stud. J. Montell, Lapp. ponoj., fåglar, insekter	300	
	Stud. J. E. Aro, Kuusamo, insekter	350	
	Kand. E. Odenvall, Ladoga-Karelen, spindlar	100	
	Stud. H. Kranck, Åland, fåglar	200	
	Stud. C. W. Fontell och B. Poppius, Lapp. inar. och tulom., växter, insekter	700	700
	Stud. J. Leiviskä, Uleåborg		125
	Stud. K. Enwald, Nyslott		125
	Stud. A. Palmgren, Åland		100
1900	Stud. R. Palmgren, Salmis, fåglar	100	
	Stud. K. H. Enwald, Nyslott		100
	Stud. K. W. Natunen, Åland, kärlväxter		100
1901	Mag. A. Luther, Lojo, plankton	300	
	Mag. V. Borg och stud. W. M. Axelson, Kuolajärvi		500
	Stud. J. A. Wecksell, Pyhäjärvi och Pusula		125
	E. Häyrén, Björneborgstrakten		350
1902	Mag. A. Luther, Lojo, hydrofauna	400	
	Kand. W. M. Axelson, Collembola	500	
	Kand. A. J. Silfvenius, Sordavala, trichoptera	250	
	Kontorsskrifvaren E. Nordling, Hogland etc. fåglar	100	
	Stud. R. Palmgren, Kumo älfdal, fåglar	100	
	Stud. A. Palmgren och Fr. Klingstedt, Åland		300
1903	Mag. I. Leiviskä, Norra Österbottens kust		350
	Stud. A. Backman, Lappajärvi		400
1904	Kand. J. E. Aro, Västra Satakunta	200	
	Stud. M. Weurlander, Åland, neuroptera	150	
	Stud. A. Backman, Lappajärvi		150
	Stud. A. Palmgren, Åland		300
	Stud. I. M. Wartiainen, Sordavala		200
1905	Kandd. Å. Nordström och R. Krogerus samt studd. A. B. Nyman och U. Sahlberg, Ounasjoki och Tana, insekter	1000	
	Kand. J. A. Wecksell, Ladoga, vattenvegetationen		300
	Fröken Laura Högman, Åland och Åbo, Hieracia		100
	Stud. A. A. Sola, Hämeenkyrö, Hieracia, ädlare träd		100

1906	Preparator O. Lindblad, Karel. pomor., mollusker, vertebrater	200	
	Stud. R. Forsius, Åland, insekter	150	
	Stud. R. Frey, Åland, diptera (lafvar)	150	
	Stud. K. Sitoin, Ladoga- och Ryska Karelen, mikrofauna	200	
	Stud. I. Buddén, Norra Savolaks, plankton	100	
	Amanuens H. Lindberg, Åland, fytopaleont., kritiska fanerogamer		250
	Stud. H. Rancken, Tana älfdal		450
	Stud. H. Buch, Södra Savolaks, mossor		150
	Stud. I. M. Wartiainen, Sordavala, kärlväxter		150
1907	Stud. F. W. Klingstedt, Porkala skärgård		200
	Kand. E. Häyrén, Ekenäs yttersta skärgård		250
	Kand. A. Palmgren, Åland		400
	Aman. H. Lindberg, Karelska näset, fytopaleontologi		100
	Doktor H. Dahlstedt, Helsingfors, Taraxaca		100
1908	Stud. R. Frey, Södra Finland, diptera	100	
	Stud. W. Pekkala, Söderskär och Porkala, fågelparasiter	150	
	Kand. K. Sitoin, Karelen, plankton	200	
	Stud. Y. Wuorentaus, Karlö	150	
	Studd. A. A. Sola och Th. Grönblom, Tammerfors	150	150
	Stud. A. L. Backman, Kuusamo		400
	Stud. W. Brenner, Kuusamo		150
	Kand. H. Buch, Södra Karelen		150
	Läraren Br. Florström, Åland, Rosa		200
	Amanuens H. Lindberg, Södra Finland, fytopaleontologi		400
1909	Stud. R. Forsius, Ladoga Karelen, Karislojo, insekter	250	
	Stud. R. Frey, Sydvästra Finland, diptera	150	
	Folkskoleläraren K. Hänninen, Kuusamo, fiskar	200	
	Student V. Jääskeläinen, Ladoga, fiskbiologi	200	
	Student E. W. Suomalainen, Enontekis, fågeltopografi	1250	
	Stud. Y. Wuorentaus, Norra Österbotten, insekter	250	
	Kand. H. Buch, Saima-trakten		250
	Herr R. Cederhvarf, Karelska näset, Taraxaca, Hieracia		100
	Stud. K. Linkola, Kuopio		200
	Kand. A. Palmgren, Åland		400

1909	Stud. A. Wegelius, Hattula		150
1910	Stud. C. L. von Essen, Ladoga Karelen, hymenoptera	150	
	Med. kand. R. Forsius, bladsteklarnas biologi	200	
	Stud. V. A. Korvenkontio, Åland, vattenfaunan	200	
	Stud. K. J. Valle, Kuhmoniemi, fjärilar	150	
	Stud. A. Wegelius, Hattula, fjärilar	150	
	Stud. V. Wuorentaus, Nordbottnicum, insekter	200	
	Forstm. L. Björkman, Kittilä, Sodankylä, fåglar	100	
	Stud. M. E. Huumonen, Uleåborg		100
	Stud. N. Johansson, Åland		250
1911	Stud. R. Frey, Lappland, diptera	300	
	Stud. T. J. Hintikka, Jorois, zoocecidier aphider (parasitsvampar)	150	
	Stud. E. Merikallio, Norra Österbotten, fåglar	150	
	Stud. Y. Wuorentaus, Norra Österbotten, insektbiologi	200	
	Stud. V. Jääskeläinen, Höytiäinen, fiskbiologi	400	
	Stud. W. Brenner, Ingå skärgård		100
	Amanuens H. Buch, Savolaks och Karelen		250
	Gymn.lärare Br. Florström, Satakunta		250
	Stud. V. Heikinheimo, Tyrvis		100
	Stud. V. Hornborg, Sydöstra Savolaks		100
	Stud. M. E. Huumonen, Uleåborg		300
	Kand. E. Häyrén, Mellersta Tavastland, strandvegetationen		400
	Stud. G. Marklund, Mellersta Österb. och Norra Tavastland		300
	Kand. A. Palmgren, Åland		400
	Stud. I. Välikangas, Nystad—Uleåborg, hafsalger		400
	Herr L. Munsterhjelm, Lappmarken, dalripans dräktbyte	300	
	Prepar. O. Sorsakoski, Uleåborgs län, däggdjur	200	
1912	Herr L. Munsterhjelm, Lappland, mikromammalier	200	
	Stud. W. Hellén, Päijänne, insekter	150	
	Stud. M. R. Koskimies, Södra Tavastland, Kerimäki, mikromammalier	100	
	Stud. E. Merikallio, Norra Österbotten, fåglar	150	
	Stud. V. Räsänen, Norra Österbotten, insekter	100	
	Kand. U. Saalas, Norra Tavastland, skalbaggarnas metamorfos	200	
	Forstm. J. Montell, Enontekis, Hieracia		300
	Kand. W. Brenner, Ingå skärgård		200

1912	Gymnastiklär. Br. Florström, Satakunta, Taraxaca		150
	Stud. V. Heikinheimo, Sydvästra Finland		100
	Stud. M. E. Huumonen, Österbotten		150
	Kand. J. S. V. Koponen, Onega- och Olonets-Karelen		250
1913	Mag. R. Frey } Kola, insekter	450	
	Stud. W. Hellén }	450	
	Mag. E. Merikallio, Norra Österbotten, fåglar	200	
	Herr J. Snellman, Åland, fåglar	150	
	Mag. E. V. Suomalainen, Björneborg, fåglar	250	
	Mag. A. L. Backman, Satakunta, torfmarksstudier		250
	Doktor H. Lindberg, Kuolajärvi—Hvita hafvet, fytopaleontologi		800
	Magister A. Palmgren, Åland, löfängar, Hieracia		700
1914	Stud. C. Finnilä, Kuolajärvi, fåglar	200	
	Stud. Th. Grönblom, Karelska näset, insektbiologi	300	
	Mag. R. Palmgren, Öarna i Finska vikens östra del	150	150
	Mag. A. L. Backman, Mellersta Österbotten, torfmossar		300
	Mag. M. E. Huumonen, Södra Tavastland, lundvegetationen		400
	Stud. V. A. Pesola, Ladoga Karelen, kalkens betydelse		300
1915	Mag. R. Palmgren, Östra delen af Finska viken	200	
	Stud. E. E. Lindqvist, tenthredinidernas metamorfos	100	
	Mag. M. E. Huumonen, Södra Tavastland, lundvegetationen		250
	Folkskolelär. O. Kyyhkynen, Maaninka		200
1916	Mag. E. Merikallio, Norra Österbotten, fåglar	200	
	Folkskolelär. O. Kyyhkynen, Norra Savolaks		200
	Docent A. Palmgren, Mellersta och norra Finland, Hieracia		600
1917	Mag. R. Palmgren Skärgården Lovisa—Viborg, fåglar	400	
	Doktor I. Hortling, Sjundeå, fåglar	200	
	Stud. E. E. Lindqvist, växtstekel-larver	200	
	Stud. H. Lindberg, Lojo, insekter	100	
	Folkskoleläraren O. Kyyhkynen, Kajana Österbotten		500
	Stud. Å. Laurin, Österbotten		300
	Stud. M. Kotilainen, Norra Savolaks		200
	Stud. Br. Pettersson, Mellersta Österbotten		100

1918	Stud. Y. Wuorentaus, Norra Österbotten, mikrofaunan	600	
	Kand. V. A. Pesola, Ladoga Karelen		600
	Folkskoleläraren O. Kyyhkynen		500
	Mag. A. L. Backman, Mellersta Österbottens växtpaleontologi		500
1919	Folkskoleläraren O. Kyyhkynen, Norra Savolaks och Kajana Österbotten		1000
	Mag. Å. Laurin, Mellersta Österbotten		600
	Forstm. A. L. Backman, Mellersta Österbotten, växtgeogr.		300
	Stud. M. Kotilainen, Norra Savolaks, mossornas ekologi		800
	Stud. O. Eklund, Korpo		400
	Stud. I. Hidén, Sveaborg		200
	Doktor I. Hortling, Nyland, fåglar	400	
	Stud. H. Lindberg, Åland, insekter	500	
1920	Folkskoleläraren O. Kyyhkynen, Kajana Österbotten		1000
	Stud. M. Kotilainen, Enontekis, mossornas ekologi		3000
	Stud. O. Eklund, Korpo och Houtskär		500
	Stud. B. Olsoni, Kimito		300
	Stud. A. Ulvinen, Sveaborg		200
	Mag. E. Merikallio, Norra Finland, fåglar	600	
	Doktor I. Hortling, Yttre sydvästra skärgården, Sjundeå, fåglar	300	
	Stud. I. Hildén, Jaakkima, fåglar	300	
1921	Stud. K. E. Sundström, Ekenäs-trakten, fåglar	600	
	Stud. M. Kotilainen, Norra Savolaks och Norra Karelen, mossor		600
	Stud. B. Olsoni, Kimito		600
	Stud. O. Eklund, Korpo		600
	Stud. I. Hidén, Sveaborg		200

VII. Biografiska uppgifter.

ALCENIUS, DANIEL ROBERT. Född i Kronoby 36, fadern prost. Stud. 56. Bosatt i Vasa. Dog i Mustasaari 96.

ALCENIUS, OTTO ALFRED. Född i Kronoby 38, fadern prost. Stud. 56. Skollärare i Åbo och Vasa. Sekreterare vid Landtbrukssällskapet i Österbotten. Kamrerare vid Lifränteanstalten i Vasa. Bosatte sig i Helsingfors 97 och hade anställning vid Historiska museum. Dog i Helsingfors 13. — Medd. 39, 187. L. Y. 1913.

APPELBERG, JAKOB GUSTAF. Född i Vasa 11, fadern adjunkt. Stud. 29, filos. kand. 38, med. kand. 45. Läkare i Björneborg. Raumo och Gamlakarleby. Död i Jakobstad 66.

ASCHAN, CARL ACHATES. Född i Jokkas 27, fadern kapellan. Stud. 45, mag. 50. Kollega i H:fors högre elementarskola 53, konrektor 56, slutligen kollega vid Kuopio fruntimmerskola ända till 90, därjämte gymnastiklärare. Dog i Kuopio 12. — Medd. 39, 186.

ASP, GUSTAF. Född i Karkku 08, fadern kyrkoherde. Stud. 23, filos. mag. 32, med. doktor 40. Provincialläkare, slutligen i Tammerfors. Dog därstädes 55.

ASPELIN, EMIL FERDINAND. Född i Tavastehus 36, fadern länebokhållare. Stud. 57, filos. kand 64, med. kand. 66, med. lic. 69. Stadsläkare i Gamla Karleby 70. Provincialläkare i Brahestad 81. Dog därstädes 88.

BACKMAN, CARL. Född i Lovisa 05, fadern handlande. Student 23. Filos. kand. 32. Grundläggare af och föreståndare för Helsingfors lyceum 1845—56. Lektor i tyska språket vid Universitetet 46. Dog i Karlsbad 56.

BACKMAN, HERMAN. Född i Joensuu 37, fadern handlande. Stud. 56, fys.mat. kand. 60, med. kand. 62, med. lic. 65. Provincialläkare i Salmis 66. Dog i Viborg 99.

BERGROTH, IVAR OSSIAN. Född i Helsingfors 68, fadern skolrektor. Stud. 86, filos. kand. 91. Rektor för privata svenska lyceet i Fredrikshamn 97. Folkskoleinspektor i Vasa 03. Dog i Filppula 04. — Medd. 30, 161.

BERGSTRAND, CARL ERIK. Född i Kila socken af Vesterås län (Sverige) 30. Stud. i Upsala 49, filos. doktor 57. Lärare vid Ultuna landtbruksinstitut och första föreståndare för dess agrikulturkemiska försöksanstalt 69—82. Landtbruksakademiens agrikulturkemist. Dog i Filipstad 14.

BLANK, JAKOB FREDRIK. Född 08, stud. 26, filos. mag. 40, med. doktor 47. Stadsläkare i Nykarleby 49. Dog därstädes 60.

Blom, Erik William. Född i Heinävesi 57, fadern kapellan. Stud. 76, filos. kand. 85, lärare vid särskilda skolor, slutligen vid Verho lägre jordbruksskola i Padasjoki. Dog därstädes 07.

Blomqvist, Anton Gabriel. Född i Helsingfors 36. Fadern professor. Stud. 52. Landtmäteriauskultant 57. Studerade forstväsendet i Tyskland och blef efter grundläggandet af Evois forstinstitut dess förste lektor i forstvetenskap 61, sedermera dess direktor ända till 03. Honorär filos. doktor 97. Dog 04. — Medd. 30, 156.

Blomroos, Evert Emanuel. Född i Åbo 62, fadern skomakaremästare. Stud. 85. Reste till Amerika 93. Dog i Chicago 13.

Boman, Arthur. Född i Klemis 62, fadern kapellan. Stud. 84, filos. kand. 88. Yngre lektor i naturalhistoria vid svenska klassiska lyceum i Viborg 01. Dog 14.

Bomansson, Johan Oskar. Född i Saltvik 38, fadern fältkamrerare. Extra landskanslist; sedan jordbrukare å fädernegården Qvarnbo i Saltvik. Sparbankskamrerare. Dog å Qvarnbo 06.

Bonsdorff, Evert Julius. Född i Åbo 10, fadern professor. Stud. 26, filos. kand. 32, med. kand. 34, med. lic. 36. Adjunkt i anatomi och fysiologi samt anatomie prosektor 37. Professors värdighet 41. Professor i anatomi och fysiologi 46—71. Arkiater 59, statsråd 71. Dog i Uskela 98. — L. Y. 1899. F. V. S. Acta 26.

Bonsdorff, Erik Napoleon. Född i Åbo 05, fadern professor. Stud. 24. Slutligen kapellan i Jokkis 37. Dog 70.

Brander, Casimir Ewald Wilhelm. Född i Kristina 35, fadern lagman. Stud. 55, studerade juridik, genomgick Skogsinstitutet i Nora (Sverige). Forstkonduktör 59, slutligen öfverforstmästare i Åbo-Tavastehus läns inspektionsdistrikt 92. Dog i Parkano 98.

Brotherus, Arvid Hjalmar Född i Helsingfors 55. Fadern kollegieråd. Stud. 73, filos. kand 80. Botaniska exkursioner i Kaukasien 77. Studerade 78—79 vid Upsala universitet. Dog i Pawlowsk 88.

Cajan, Johan Fredrik. Född i Sotkamo 15, fadern länsman. Stud. 32.

Cajander, Alfred Henrik. Född i Åbo 43, fadern provinciallläkare. Stud. 62, fys.mat. kand. 67. Dog i Stockholm 68.

Cajander, Karl Alexander. Född i Lemo 48, fadern klockare. Stud. 66, filos. kand. 73. Kollega i naturkunnighet, senare rektor vid lägre elementarskolan i Nystad 75, ombildad till lyceum Dog i Virmo 1911.

Chydenius, Anders Herman. Född i Helsingfors 33, fadern öfverkommissarie i revisionsrätten. Student 48. Hist. fil. kand. 57. Tidningsman. Redaktör i Helsingfors Dagblad 62, dess hufvudredaktör 83—87. Landtdagsman. Dog i Helsingfors 96.

Chydenius, Johan Jakob. Född i Helsingfors 36, broder till föregående. Student 51, Fys.-matem. kand. 56, filos. lic. 61, doktor 64. Docent i kemi 61, professor 71; afsked för sjuklighet 80. Dog i Helsingfors 90. — Medd. 18, 257.

Cygnæus, Fredrik. Född i Tavastehus 07, fadern kyrkoherde. Stud. 23, filos. kand. 32. Docent i historia 39. Professor i estetik och modern litteratur 54. Afsked som statsråd 67. Dog i Helsingfors 88.

Cygnæus, Uno. Född i Tavastehus 10, fadern landträntmästare. Stud. 27, filos. kand. 36, prästvigd 37. Pastor vid Rysk-ameri-

kanska kompaniets koloni i Sitka 39; vistades där fem år. Olika anställningar i S:t Petersburg 46—58. Efter en studieresa 58 grundläggare af det finska folkskoleväsendet. Förste direktor för seminariet i Jyväskylä 63. Ledamot i Skolöfverstyrelsen 70. Honorär filosofie doktor i Upsala 77. Dog i Helsingfors 88.

Dammert, Adolf Wilhelm. Född i Åbo 00, fadern sjökapten. Stud. 18, filos, mag. 23, med. lic. 30, med. doktor 32. Provincial- och spinnhusläkare i Villmanstrand 31, där han dog 58.

Edgren, Klas Kristian. Född i Ekenäs 64, fadern läkare. Stud. 84, filos. kand. 86, med. kand. 88, med. lic. 93. Efter olika förordnanden öfverläkare vid allmänna sjukhuset i Vasa 02. Dog i Helsingfors 04.

Ehnberg, Karl Johan. Född i S:t Michel 61, fadern landträntmästare. Stud. 81, filos. kand. 84. Forstkonduktör 88, gjorde forstentomologiska undersökningar i särskilda af skadeinsekter angripna skogstrakter i Viborgs och Vasa län 88—94. Entomologiska forskningsresor i Sibirien 85 och 00. Forstmästare, slutligen i Pällilä revier 04. Dog 20.

Ehrström, Carl Robert. Född i Pedersöre 03, fadern pastorsadjunkt. Stud. 22. Provinciallläkare i Torneå 39, slutligen i Brahestad. Dog 81.

Ehrström, Karl Erik. Född i Viborg 87, fadern ingenjör. Stud. 05, filos. kand. 12. Amanuens vid zoologiska museum 12. T. f. kustos 14—16. Mördad 18 i Vihti. — Medd. 44, 179.

Ekman, Fredrik Joakim. Född i Nystad 98, fadern borgmästare. Stud. 18, filos. mag. 23. Studerade vid konstakademien i Stockholm 24. Konsistoriiamanuens vid Universitetet 29. Språklärare vid Viborgs gymnasium. Prestvigd 38. Slutligen kapellan i Åbo. Dog därstädes 72.

Elfving, Johan Fredrik. Född i Lovisa 01, fadern klensmed. Student 21, filos. mag. 27, med. kand. 30, med. lic. 33. Läkare i Björneborg, Ekenäs, Åbo. Professor. Afsked 80. Dog i Pargas 91.

Elmgren, Sven Gabriel. Född i Pargas 17, fadern kapellan. Stud. 36, filos. kand. 40, teol. kand. 44. E. o. amanuens vid Univ. bibl. 44, vice bibliotekarie 62. Redaktör i Morgonbladet 45—47. Sekreterare i Finska litteratursällskapet 46—61. Utgifvare af Litteraturbladet 50—54. Historisk och teologisk författare. Professor 73. Dog i Helsingfors 97.

Enwald, Reinhold Bernhard. Född i Leppävirta 60, fadern häradshöfding. Stud. 78, filos. kand. 82, med. kand. 84, med. lic. 90. Kommunalläkare i Leppävirta. Dog 92. — Medd. 19, 35.

von Essen, Carl Lennart. Född i Hattula 88, fadern godsegare. Stud. 07. Dog 12. — Medd. 39, 192.

Federley, Axel. Född i Åbo 98, fadern akademiekamrerare. Student 16. Auskultant i Åbo Hofrätt 18. Faderns efterträdare 20. Direktör i Finlands bank 40. Dog i Helsingfors 54.

Fellman, Nils Isak. Född i Lappajärvi 41, fadern prost. Stud. 59, fys.-matem. kand. 62, juriskand. 71. Tjänstgjorde i Vasa hofrätt, sekreterare i Statskontoret 80, dess direktör 83. Senator 87. President i Vasa hofrätt 00—02. Adlad 02. Dog i Helsingfors 19. — Medd. 46, 176.

Finnilä, Carl Johan. Född i Vasa 92, fadern affärsman. Stud. 12. E. o. amanuens vid zoologiska museum 17. Mördad i Vihti 18. — Medd. 44, 179.

Flinck, Johan August. Född i Helsingfors 58, fadern trafikinspektor vid statsjärnvägarna. Stud. 77, filos. kand. 83. Studerade för Warming i Stockholm 85 och i Köbenhavn vårterm. 86. Disputerade för fil. lic. grad 91. Förordnad att sköta läraretjänster vid realskolan i Heinola vårterm. 84, reallyceum i Nyslott 87—89, Tavastehus lyceum vårterm. 90 samt Helsingfors svenska reallyceum, en månad 92. Dog 97.

Florström, Bruno Leonard. Född i Helsingfors 79, fadern handlande. Stud. 98. Gymnastiklärare. Dog i Tammerfors 14. — Medd. 41, 108.

Forssell, Gustaf Wilhelm. Född i Esbo 39. Vaktmästare vid Poststyrelsen. Vaktmästare vid Zoologiska museum 75. Preparator 85. Dog i Helsingfors 17. — Medd. 44, 181.

Furuhjelm, Johan Emil. Född i Hauho 34, fadern hofrättsauskultant. Stud. 53, fys.mat. kand. 57. Lektor vid Evois forstinstitut 61. Dog 01.

Gadd, Johan Magnus. Född i Helsingfors 34, fadern kommerseråd. Stud. 53, fys.-mat. kand. 57. Lektor i naturvetenskaperna vid gymnasium i Vasa 57, i Tavastehus 61. Indragningsstat. Bosatt i Helsingfors 81. Dog invid Helsingfors 91.

Granfelt, August Edvard. Född i Hausjärvi 12, fadern öfverjägmästare. Stud. 28, filos. mag. 36, teol. lic. 43. Kyrkoherde i Tammela 55. Dog därstädes 99.

Grönvik, Emil Ivar. Född i Åbo 44, fadern hofrättsråd. Stud. 63, filos. kand. 69, filos. lic. 76. Befattningar i Finlands banks tjänst i Köpenhamn, Helsingfors, Kotka och Tammerfors. Dog i Helsingfors 18.

Heikel, Henrik. Född i Uleåborg, fadern häradshöfding. Stud. 23, filos. mag. 32. Lektor i filosofi och naturvetenskaper vid Åbo gymnasium 35. Kyrkoherde, slutligen i Pedersöre. Dog 67.

Helenius, Axel Gabriel. Född i Helsingfors 57, fadern ekonomiedirektör. Student 75, filos. kand. 78, med. kand. 80, med. lic. 86. Slutligen provincialläkare i Haapavesi 1893. Dog 1907. — Medd. 33, 127.

Hellström, Fredrik. Född i Nedervetil 24. fadern kapellan. Stud. 42, filos. kand. 47, med. kand. 51, med. lic. 53, med. doktor 60. Läkare i Gamla Karleby, 66 provincialläkare därstädes. Dog 89. — Medd. 18, 166.

Hellström, Fredrik Elifas j:r. Född i Gamla Karleby 59, son till föregående. Stud. 79, filos. kand. 81, med. kand. 82, med. lic. 86, med. doktor 95. Stadsläkare i Gamla Karleby 92—97. Dog 01.

Hirn, Karl Engelbrecht. Född i Jyväskylä 72, fadern skollärare. Stud. 91, filos. kand. 95, filos. lic. 01. Studier i Lund och Stockholm samt i Basel. Kollega i naturalhistoria, geografi och historia vid Jyväskylä lyceum 99. Erhöll 02 Prix Desmazières af Académie des sciences i Paris. Dog 07 i Jyväskylä. — Medd. 33, 124.

Hisinger, Edvard Viktor Eugen. Född i Ingå 32, fadern godsegare. Stud. 50, fys.matem. kand. 55. Studerade botanik i Berlin o. a. men öfvertog 58 skötseln af Brödtorp i Pojo; senare bosatt å Fagervik i Ingå. Honorär filosofie doktor 82. Donationer för olika naturvetenskapliga syften. Dog 04. — Medd. 31, 163.

Hjelt, Otto Edvard August. Född i Åbo 23, fadern boktryckare och bokhandlare. Stud. 39, filos. kand. 44. E. o. amanuens vid Univ. bibl. 45. Med. kand. 52, med. lic. 55. Docent i anatomi

52. Professor i patologisk anatomi och statsmedicin 59. Afsked som arkiater 85. Dog i Thusby 13.

Hollmén, Hans Brynolf. Född i Nystad, fadern bonde. Stud. 77. Folkskolelärare i Helsingfors. Notarie vid Skolöfverstyrelsen. Dog i Helsingfors 91. — Medd. 19, 34.

Hollmerus, August Leonard. Född i Borgå landsförsamling 34, fadern possessionat. Stud. 54. Studerade vid Skogsinstitutet i Stockholm. Forstmästare i Sotkamo 65—93.

Hult, Ragnar. Född å Fiskars 57, fadern ingenjör. Stud. 75. Studerade i Upsala 79. E. o. amanuens vid botaniska museum 80. Filos. lic. 81. Docent i växtgeografi 86, i geografi 90. Talrika resor i in- och utlandet. Dog i Helsingfors 99. — Medd. 26, 149. Geogr. Fören. Tidskrift. 1899.

Hynén, Karl Harald Oskar. Född i Trångsund 65, fadern tulluppsyningsman. Stud. 88, lärare vid folkskolor i landsorten, filos. kand. 98, lärare i naturalhistoria vid Lahtis finska samskola. Dog i Haapavesi 06. — Medd. 33, 127.

Hällström, Karl Adolf. Född i Libelits 54, fadern kommunalråd. Stud. 71, filos. kand. 76, med. kand. 79, med. lic. 84. Slutligen provincialläkare i Villmanstrand 93. Dog därstädes 19.

Idman, Nic. Johan Wilhelm. Född i Tammerfors 14, fadern lagman. Stud. 28, filos. mag. 36, med. kand. 40, med. lic. 43, med. doktor 47. Läkare i Kexholm, Uleåborg, Tammerfors. Afsked 74. Dog i Tammerfors 74.

Inberg, Karl Emil. Född i Storkyrö 38, fadern präst. Stud. 57, fys.-mat. kand. 62, med. kand. 64, med. lic. 67. Slutligen provincialläkare i Kuopio, där han afled 95.

Ingelius, Ernst Hugo Johannes. Född i Reso 53, fadern musiker. Stud. 70, filos. kand. 74. Studerade musik i Leipzig. Verkade som lärare och tidningsman i Åbo. Dog därstädes 99.

Juslin, Johan Edvard. Född i Helsingfors 52, fadern gårdsegare. Student 71, filos. kand. 74, med. kand. 78, med. lic. 84. Badläkare, assistentläkare, slutligen andra stadsläkare i Helsingfors 95. Dog i Nauheim 05.

Kalm, Matthias. Född i Jomala 1793, fadern bonde. Student 10. filos. dr. 15, med. kand. 16, med. lic. och dr. 17. Docent i kirurgi 18. Medicineadjunkt och botanices demonstrator 22. Adjunkt i kirurgi och barnförlossningskonst 28. Professor i teoretisk och praktisk medicin 31. Dog i Helsingfors 33.

Karsten, Petter Adolf. Född i Merimasku 34, fadern arrendator. Stud. 56, fys.mat. kand. 57, filos. lic. 60. Lektor i naturvetenskaperna vid Vasa gymnasium 62. Reste i Sverige, Danmark och Tyskland 64, 65 för studium af de högre landtbruksläroverkens organisation. Lektor i zoologi och botanik vid Mustiala nyinrättade landtbruksinstitut 64. Afsked 08. Död å Forssa 17. — F. V. S. Öfversigt 61 C.

Kesäniemi, Ludvig Gabriel. Född (Kiljander) i Kuopio 51, fafadern prost. Stud. 72, filos. kand. 76. Lektor i naturalhistoria vid Jyväskylä seminarium 82. Dog i Ruovesi 11. — L. Y. 1911.

Krank, Andreas August. Född i Kuortane 29, fadern pastorsadjunkt. Stud. 50. Prästvigd 57. Slutligen kyrkoherde i Valkeasaari. Dog 76.

Kullhem, Henrik August. Född i Vasa 39, fadern präst och skollärare. Stud. 57. Utdimitterad från Junkarskolan i Helsingfors

som port d'epée fänrik. Fys.mat. kand. 64, filos. lic. 74. Lektor vid Mustiala 65 till sin död 77.

Lackström, Emil Frithiof. Född i Pyhäjoki, fadern länsman. Student 65, filos. kand. 68. Pedagogiexamen 74. Rektor vid Lägre elementarskolan i Kajana 71. Kollega vid Realskolan i Nyslott 74. Dog i Nyslott 83.

Leinberg, Arthur Daniel. Född i Jyväskylä 74, fadern seminariedirektor. Stud. 94, filos. kand. 99, t. f. kollega i matematik och naturkunnighet i Jyväskylä 00—02, i Joensuu 04, 05, teol. kand. 08, pastorsadjunkt i Helsingfors. Dog därstädes 11.

Leopold, Constantin. Född i Lampis 56, fadern lagman. Stud. 73, filos. kand. 76, med. kand. 79, med. lic. 83. Läkare i Tammerfors. Dog 92.

Lindberg, Sextus Otto. Född i Stockholm 35, fadern tolagskamrerare. Stud. i Upsala 55. Lärare i naturalhistoria och farmakognosi vid Farmaceutiska institutet i Stockholm 62—65. Med. dr. i Upsala 65. Professor i botanik i Helsingfors 65. Erhöll Prix Desmazières af Académie des sciences i Paris 85. Dog i Helsingfors 89. — Medd. 18, 1. F. V. S. Acta 17.

Lindén, Frans Johan Herman. Född i Lundo 67, fadern kronolänsman. Stud. 86, filos. kand. 90. Kollega, senare rektor vid lyceum i Sordavala 93, lektor vid Seminarium i Raumo 97, lektor vid Seminarium i Heinola 00, senare direktor. Dog 14. — Medd. 40, 215.

Lindforss, Arndt Gerhard. Född i Kides 04, fadern kyrkoherde. Stud. 22, filos. mag. 27. Kollega i Helsingfors 27. Konrektor 30. Kyrkoherde i Impilaks 40. Dog 50.

Lindforss, Carl Philip. Född i Nyslott 46, fadern läkare. Öfvertog 69 fädernegodset Tiittala i Sulkava. Dog därstädes 03. — Medd. 30, 163, L. Y. 1904.

Lindforss, Peter Philip. Född i Borgå 02, fadern kyrkoherde. Stud. 20, fil. mag. 27, med. doktor 32. Bataljonsläkare 29, prov.-läkare i Nyslott 32. Kollegiiassessor 43. Dog 68.

Lojander, Hugo. Född i Viborg 60, fadern postexpeditör. Farmaceut 81, provisor 85, farmaceutiska studier i Heidelberg och Strassburg 85—87, filos. doktor i Strassburg 87, apotekare i Helsingfors 89. Dog i Helsingfors 98.

Lund, Nils. Född i Åbo 25, fadern garfvare. Stud. 46.

Lundahl, Carl. Född i Tammerfors 18, fadern kommerseråd. Stud. 34, filos. kand. 40, med. kand. 44, med. lic. 47. Dog i Tammerfors 55.

Lundahl, Gustaf. Född i Tammerfors 14, fadern kommerseråd. Stud. 28. Filos. mag. 36. Fil. lic. 40. Professor i Astronomi 42. Dog 44.

Lundahl, Julius Ferdinand. Född i Tammerfors 18, fadern handlande. Stud. 36. Kopist vid generalguvernörkansliet 39. Dog 54.

Lundström, Carl August. Född i Gamlakarleby 44, fadern kronofogde. Stud. 69, filos. kand. 70, med. kand. 73, med. lic. 78. Docent i oftalmologi, senare i syfilidologi 85. Afsked med professors värdighet 04. Dog i Helsingfors 14. — L. Y. 1915. Medd. 41, 106.

Lång, Karl Gustaf Wilhelm. Född i Vihti 75, fadern kommunalråd. Stud. 93, studerade i Kiel 95, speciellt kemi, filos. kand. 97, forstkonduktör 00. Efter särskilda anställningar disponent för

Woikka pappersbruk 04. Lärare vid Universitetet i skogsteknologi. Sekreterare i svensk-norska renbeteskommissionen 1909. Död vid en järnvägsolycka vid Malmslätt i Sverige 1912. — Medd. 39, 190.

Malmgren, Anders Johan. Född i Kajana 34, fadern apotekare. Stud. 54, fys.-mat. kand. 60, filos. lic. 63. Amanuens vid zoologiska museum 60. Deltog i de svenska expeditionerna till Spetsbergen 61, 64, 68, erhöll Svenska Vetenskaps Akademiens minnespenning i guld 67. E. o. professor i zoologi 69. Inspektör för fiskerierna 74. Guvernör i Uleåborgs län 89. Dog i Uleåborg 97. — M. 23. 60.

Mela, August Johan. Född (Malmberg) i Kuopio 46. Fadern häradsskrifvare. Stud. 65, filos. kand. 73. Olika lärarebefattningar, slutligen lektor i naturalhistoria i Finska normallyceum 88. Dog i Helsingfors 04. —L. Y. 1904. Medd. 30, 158.

Melartin, Fredrik Napoleon. Född i Viborg 11, fadern gymnasiedirektor. Stud. 27, filos. mag. 36. Tjänstgjorde i Åbo hofrätt, Senaten, Statssekretariatet. Slutligen förste expeditionssekreterare därstädes, statsråd. Dog 61 i S:t Petersburg.

Mellin, Gustaf Adolf. Född i Akkas 15, fadern senator. Stud. 31, kopist, senare registrator i Senaten. Dog 53 i Borgå landsförsamling.

Meriläinen, Petter Richard. Född i Kajana 52. Fadern gårdsägare. Preparatorsbiträde vid Zoologiska museum. Preparator 78. Tillsyningsman vid helsovårdsnämnden i Helsingfors 83. Dog i Kyrkslätt 07.

Moberg, Adolf. Född i Kimito 13, fadern torpare. Stud. 29, filos. kand. 36, filos. lic. 39. Docent i kemi 38, adjunkt 43. Professor i fysik 49. Afsked med statsrådstitel 75. Dog i Helsingfors 95. — F. V. S. Acta 22.

Montin, Abraham. Född 05. Stud. 26. Öfverliggare, sportsman. Öfvervapenmästare vid Finska gardet 43.

Myrberg, Wilhelm. Född i Sjundeå 24, fadern rusthållare. Stud. 45, promoverad filos. magister 53. Afled i Sjundeå 54.

Mäklin, Fredrik Wilhelm. Född i Joutseno 21, fadern kyrkoherde. Student 39, fil. kand. 49, filos. lic. 54, filos. doktor 57. E. o. amanuens vid zoologiska museum 49. Docent i zoologi 55. E. o. professor 59, professor 67. Dog i Helsingfors 83.

Möller, Carl Gustaf. Född i Helsingfors 07, fadern bagare. Student 24. Tjänsteman i Postdirektionen 32, slutligen sekreterare. Dog 86.

Natunen, Karl William. Född i Helsingfors 80, fadern gårdsegare. Stud. 00.

Niklander, Erik Viktor. Född i Mäntsälä 35, fadern kapellan. Stud. 50, filos. kand. 54, studerade medicin. Dog i Helsingfors 56.

Nordenskiöld, Nils Adolf Erik. Född i Helsingfors 32, fadern öfverintendent. Stud. 49, fys.-matem. kand. 53, filos. lic. 55. Professor vid Svenska vetenskapsakademien och Intendent för Riksmuseets mineralogiska afdelning 58. Världsberömd forskningsresande. Dog i Stockholm 01.

Nordenskiöld, Nils Karl. Född i Helsingfors 37, bror till föregående. Stud. 54, filos. kand. 59, forstkonduktör 62, lektor vid Evois forstinstitut 64, föreståndare för Meteorologiska centralanstalten 82. Död i Helsingfors 89. — Medd. 18, 215.

Nordensvan, Georg. Född 13. Stud. 30. Fadern kronofogde. Possessionat och egare af Tervakoski pappersbruk. Kronofogde i Nedre Sääksmäki, senare i Tammela härad. Dog 74.

Nordling, Elis Xenofon. Född 71, fadern kronolänsman. Anställd vid Poststyrelsen såsom kammarskrifvare 99, bokhållare 04. Dog 07.

Nordmann, Alexander von. Född 03 i Rantasalmi, fadern öfverste. Stud. 21, filos. doktor 27. Studerade flere år i Berlin under ledning af Rudolphi, Ehrenberg o. a. Professor i zoologi och botanik vid Richelieuska lyceum i Odessa 32 och följande år direktor vid Botaniska trädgården därstädes. Talrika exkursioner i länderna vid Svarta hafvet. Professor i zoologi och botanik i Helsingfors 49. Verkligt statsråd 61. Afsked 66. Dog i Helsingfors 66. — F. V. S. Acta 9.

Nordström, Johan Jakob. Född i Åbo 01, fadern svarfvare. Stud. 18, filos. kand. 22, juriskand. 25. Adjunkt i ekonomisk och handelslagfarenhet 27. Professor i folk- och statsrätt samt nationalekonomi 34. Afsked 46. Kongl. svensk riksarkivarie 46. Dog i Stockholm 74.

Norrlin, Johan Peter. Född i Hollola 42, fadern kronolänsman. Stud. 62, filos. kand. 69, filos. lic. 79. Forstkonduktör 66. Amanuens vid botaniska trädgården 67, docent i botanik 71, e. o. professor i botanik 79. Afsked 02. Dog i Helsingfors 17. — Medd. 43, 199. F. V. S. Öfversikt 62 C.

Nylander, Abraham Adolf. Född i Uleåborg 23, fadern handlande. Stud. 40, filos. kand. 44, prästvigd 45. Efter att hafva skött några prästtjänster tvungen att taga afsked för sjuklighet 51. Dog 56.

Nylander, Anders Edvin. Född i Uleåborg 31, fadern handlande. Stud. 48, filos. kand. 53, med. kand. 57, med. lic. 59, med. doktor 60. Läkare i Kuopio till sin död 90. — Medd. 18, 254.

Nylander, Bruno Fabian. Född i Uleåborg 29, fadern handlande. Stud. 48. Lärare vid lägre elementarskolan i Ekenäs 64 och kollega 73 efter dess ombildning till realskola. Afsked 05. Dog i Ekenäs 19. — Medd. 46, 175.

Nylander, Fredrik. Född i Uleåborg 20, fadern handlande. Stud. 36, filos. kand. 40, med. kand. 43, docent i botanik s. å., filos. lic. 44, med. lic. 53. Många resor in- och utrikes i botaniskt eller medicinskt syfte. Stadsläkare i Uleåborg 53. Professors titel 73. Dog i Contrexeville (Frankrike) 80.

Nylander, William. Född i Uleåborg 22, fadern handlande. Stud. 39, filos. kand. 43, med. kand. 45, med. lic. 47. Professor i botanik 57—63. Därefter bosatt i Paris där han afled 99. — Finsk tidskrift 1899, L. Y. 1899, F. V. S. Acta 44.

Olsson, Per Hjalmar. Född i Ekenäs 73, fadern possessionat. Stud. 92. Affärsman, tidningsman. Reste till Amerika, där han kallade sig Olsson-Seffer. En tid anställd vid Leland Stanford j:or University, California. Besökte Japan, Java och Ceylon i botaniskt-ekonomiskt syfte. Direktor för La Zatualpa Botanical Station and Rubber Laboratory i Chiapas (Mexico) 07. Utgifvare af The American Review of tropical Agriculture 09. Omkom vid en järnvägsolycka. — Medd. 38, 115.

Palmén, Johan Axel. Född i Helsingfors 45, fadern professor. Stud. 64, filos. kand. 69, filos. lic. 74. E. o. amanuens vid zoolo-

giska museum 64, ordinarie 67. Docent i zoologi 75, i jämförande anatomi 77. E. o. professor i zoologi och jämförande anatomi 82. Professor i zoologi 84. Afsked 08. Dog i Forssa 19. — F. V. S. Öfversigt 62 C. Medd. 45, 227.

Palmén, Johan Philip. Född i Björneborg 11, fadern kronofogde. Stud. 27, filos. kand. 31, juris kand. 63, juris lic. 39. Adjunkt 40, Jurisprofessor 44—67 i olika branscher. Prokurator 71. Universitetets vicekansler 73. Adlad 75. Viceordförande i Senatens justitiedepartement 77. Friherre 83. Dog i Esbo 96.

Pipping, Joakim Wilhelm. Född i Åbo 18, fadern professor. Student 35, fil. kand. och magister 40, med. kand. 43, med. lic. 46, med. doktor 47. Läkare i Helsingfors. Docent i kirurgi och barnförlossningskonst 53. Professorsvärdighet 56. Dog i Helsingfors 58.

Pippingsköld, Achilles. Född i Åbo 09, fadern professor. Student 27. »Incertum stud. et vit. genus.» Kirurgie magister 46. Läkare på Sitka 46, i Salo 49, i Kajana 59. Dog 66.

Poppius, Karl Alfred. Född i Jaakkima 46, fadern häradsskrifvare. Stud. 68, filos. kand. 86, filos. lic. 87. Slutligen lektor i naturalhistoria vid Åbo svenska reallyceum 88 och läroverkets rektor 95—04. Afled i Helsingfors 20. — Medd. 46, 177.

Poppius, Robert Bertil. Född i Kyrkslätt 76, fadern hofråd. Stud. 94, filos. kand. 00, filos. lic. 12. E. o. amanuens vid Zoologiska museum 00, ordinarie amanuens 04, kustos 12. Assistent vid Ånäs försöksstation. Expert i den svensk-norska renbeteskommissionen 09, 13. Dog i Köbenhavn 16. — Medd. 43, 195. L. Y. 1916.

Rabbe, Frans Johan. Född i Eura 01, fadern regementsskrifvare. Stud. 20, filos. kand. 25, med. kand. 29, med. lic. 31. Kamrer vid Medicinalstyrelsen 34, i hvilket verk han, senare som sekreterare, kvarstod ända till 78. Assessor, hofråd, kammarråd. Dog i Helsingfors 79.

Rancken, Holger Freyvid. Född i Brahestad 86, fadern lektor. Stud. 04, filos. kand. 09, filos. lic. 16. E. o. amanuens vid Botaniska museum 11. E. o. assistent vid Finska mosskulturföreningens torfmarksundersökning 09; Föreningens botanist 10. — Mördad i Vihti 18. — Finska Mosskulturf. Årsbok 1918. Medd. 44, 178.

Reuter, Odo Morannal. Född i Åbo 50, fadern lektor. Stud. 67. Filos. kand. 73, filos. lic. 76. Docent i zoologi 77. E. o. professor i zoologi 82. Dog i Helsingfors 13. — L. Y. 1913. Medd. 40, 212.

Sadelin, Petrus Ulricus. Född 1788, fadern hofrättsnotarie. Stud. 05, filos. magister 10. Kollega i Vasa skola 11. Prästvigd 19. Kyrkoherde i Hammarland 28. Kontraktsprost. Teol. d:r 57. Dog 58.

Sælan, Anders Thiodolf. Född i Villmanstrand 34, fadern präst. Stud. 51, fys.-mat. kand. 56, med. kand. 59, med. lic. och doktor 65. Amanuens vid Botaniska museum 59—66. Efter särskilda förordnanden öfverläkare vid Lappvikens sjukhus 68—04. Professors värdighet 77. Dog i Helsingfors 21.

Sahlberg, Carl Reinhold. Född i Eura 1779, fadern fänrik. Stud. 95, filos. kand. 01, medic. kand. 06, med. lic. 10. T. f. amanuens vid Botaniska trädgården 99. Docent i naturalhistoria 04. Me-

dicineadjunkt och Botanices demonstrator 10. Adjunkt i naturalhistoria och Musei-inspektor 13. Professor i naturalhistoria och ekonomi 18. Afsked 41. Dog i Yläne 60. — F. V. S. Acta 6.

Sahlberg, Johan Reinhold. Född i Helsingfors 45. Stud. 65, filos. kand. 69, filos. lic. 80. Docent i zoologi 71. E. o. professor i entomologi 83. Dog i Helsingfors 20. — Medd. 46, 179.

Sahlberg, Reinhold Ferdinand. Född i Åbo 11, fadern medicineadjunkt. Stud. 27, filos. kand. 35, med. kand. 38, med. lic. 39. Amanuens vid Univ. museum 33. Adjunkt i zoologi och botanik samt museiinspektor 45; förestod professuren i zoologi och botanik 47—49. Efter adjunkturens indragning 52 bosatt i Yläne. Dog därstädes 74.

Sanmark, Fredrik Gabriel. Född i Tyrvis 1798, fadern kronofogde. Filos. mag. 19. Med. doktor 32. Läkare i Vasa och i Åbo, slutligen öfverläkare vid allmänna hospitalet i Helsingfors 49—60. Dog i Helsingfors 86.

Schauman, Frans Ludvig. Född i S:t Marie 10, fadern regementssekreterare. Stud. 27, filos. kand. 31, anställd vid Univ. biblioteket, teol. kand. 34, teol. lic. 36. Teologie adjunkt 38. Professor i praktisk teologi 47. Biskop i Borgå stift 65. Dog i Borgå 77.

Selin, Gustaf. Född i Uleåborg 36, fadern kofferdikapten. Stud. 55, fys.-matem. kand. 61. Dog i Helsingfors 62.

Siitoin, Konstantin. Född i Sordavala 01, fadern handlande. Stud. 01, fil. kand. 07. Dog i Säkkijärvi 13.

Silén, Frans Johan Frithiof. Född i Asikkala 39, fadern kronolänsman. Stud. 58. Forstmästare i Lappland (Enare, Kittilä) 69—01. Sedermera bosatt i södra Finland. Dog i Ekenäs 12. Medd. 39, 188.

Siltala, Antti Johannes. Född (Silfvenius) i Haapajärvi 78, fadern kyrkoherde. Stud. 96, filos. kand. 01, filos. lic. 06. Docent i zoologi 06. Dog i Helsingfors 10. — L. Y. 1910.

Simming, Theodor. Född i Uukuniemi 34, fadern pastorsadjunkt. Stud. 55. Lärare vid Lägre elementarskolan i Sordavala, där han dog 70.

Sjöberg, Carl Bernhard. Född i Kristinestad 16, fadern handlande. Stud. 33.

Sola, Alpo Aatto. Född (Pass) i Helsingfors 81, fadern järnvägskonduktör. Stud. 01. Dog i Helsingfors 09. — L. Y. 09.

Strömborg, Johan Elias. Född i Petäjävesi 33, fadern kapellan. Stud. 52, filos. kand. 57. Lektor i naturvetenskaperna vid Borgå gymnasium 57 och lyceum 72. Rektor. Runeberg-biograf. Professorstitel. Dog i Borgå 00.

Strömfelt, Harald Georg Fredrik. Född i Västra Husby (Östergötland) 61. Fil. doktor i Upsala 86, docent i botanik därstädes 87, amanuens vid Riksmuseum och Berg. Trädgården 87—89. Dog i Stockholm 90.

Ståhlberg, Carl Henrik. Född i Hyrynsalmi 99, fadern länsman. Stud. 19, filos. mag. 32. Amanuens vid Universitetsbiblioteket 29. Teologie lektor vid Viborgs gymnasium 41. Kyrkoherde i Pielavesi 55. Dog 78.

Sundvik, Karl Ernst Odo. Född 80 i Helsingfors, fadern professor. Stud. 97, filos. kand. 01, med. kand. 03, med. lic. 08. Dog i La Panne (Belgien) 13.

Sundvik, Ernst Edvard. Född i Vasa 49, fadern målaremästare.

Stud. 69, filos. kand. 72, med. kand. 74, med. lic. 78, med. doktor 82. Professor i fysiologisk kemi och farmakologi 86. Afsked 15. Dog i Helsingfors 18. — F. V. S. Öfversigt 61 C.

TAMS, CARL SIGFRID MATTHIAS. Född 1803. Stud. 20. Sjukhusläkare i S:t Petersburg. Dog i Villmanstrand 38.

TAPENIUS, CAR. NICOL. ANDR. Född 09, fadern kapellan i Rautjärvi. Stud. 28, filos. mag. 36, med. kand. 37, med. lic. 39. Bataljonsläkare vid finska gardet. Prov. läkare på Åland 43, i Sordavala 52. Dog därstädes 64.

TENGSTRÖM, JOHAN MAGNUS AF. Född i Åbo 1793, fadern professor. Student 10. Fil. kand. och doktor 15. Docent i naturalhistoria 16. Med. kand. 16, lic. 17, doktor 17. Musei inspektor 18, hvilken befattning 28 förändrades till en adjunktur i zoologi och botanik. Professor i zoologi och botanik 42. Avsked 47. Dog i Helsingfors 56.

TENGSTRÖM, JOHAN MARTIN JAKOB AF. Född i Åbo 21, son till föregående. Student 39. Amanuens vid Naturhistoriska museum 45. Kirurgie kandidat 47, magister 51. Reste sjöledes till Ostindien 48—49. Läkare i Kexholm 51—79. Provincialläkare i Lojo 79. Död i Lojo 90. — Medd. 18, 255.

THESLEFF, ARTUR. Född i Viborg 71, fadern öfverste. Stud. 90. E. o. amanuens vid universitetsbiblioteket. Studerade zigenarnes lif och språk i Finland och under vidsträckta resor i Mellan-Europa och Ryssland. Ledare af en finländsk emigrantkoloni i Missiones i Argentina. Slutligen bosatt i Stockholm. Dog 20. — Finsk tidskrift 1921.

THURÉN, ALFRED FREDRIK ABRAHAM. Född i Esbo 40, fadern kapellan. Stud. 61.

TICKLÉN, JOHAN FREDRIK. Född i Pyhäjoki 02, fadern kapellan. Stud. 19, filos. mag. 27. Biblioteksamanuens 30. Med. kand. 31, med. lic. 32. Stadsläkare i Kristinestad 32, prov. läkare i Brahestad 34. Dog 44.

TOPELIUS, ZACHRIS. Född å Kuddnäs invid Nykarleby 18, fadern provincialläkare. Stud. 33, filos. kand. 40, fil. lic. 44. E. o. professor i Finlands historia 54. Professor i finsk, rysk och nordisk historia 63. Afsked 78. Död i Östersundom 98.

WAHLBERG, ARTHUR. Född i Helsingfors 76, fadern snörmakaremästare. Stud. 95. Lärare i naturalhistoria vid läroverk i Åbo. Dog i Åbo 14.

WASASTJERNA, EDVIN GIDEON. Född i Malaks 24, fadern godsegare. Stud. 41, filos. kand. 46, juriskand. 51. Sekreterare och ombudsman vid Finska brandstodsbolaget för landet 58. Dog i Helsingfors 77.

WEGELIUS, ADOLF WILHELM. Född i Åbo 1799, fadern kofferdikapten. Stud. 15, fil. mag. 23. Konsistorieamanuens 28. Universitetssekreterare 29. Univ. kamrerare 40. Afsked 40. Dog i Pojo 88.

WESTERLUND, AULIS. Född i Rantasalmi 70, fadern kyrkoherde. Stud. 88, filos. kand. 92. Skollärare i Tammerfors och Kuopio. Studerade som stipendiat 98 organisationen af landtbruksförsöksstationerna i Tyskland, Österrike-Ungern och Danmark. Dog i Kuopio 98. — Medd. 25, 89. L. Y. 1898.

WESTERLUND, CARL AGARDH. Född i Kalmar landsförsamling (Sverige) 31. Stud. i Upsala 53, filos. kand. i Lund 55, filos. doktor 62. Kollega vid Ronneby reallärоverk 62. Afled 08.

Wirzén, Johan Ernst Adhemar. Född i Björneborg 12, fadern apotekare. Student 26, fil. kand. 31, med. kand. 36, med. lic. 37. Exkurrerade i olika delar af Finland och norra Ryssland. Medicineadjunkt och botanices demonstrator 39. Prestvigd 54. Dog i H:fors 57.

Woldstedt, Fredrik Wilhelm. Född i Helsingfors 47, fadern professor. Stud. 63, filos. kand. 68. E. o. amanuens vid zoologiska museum 71—73. Anställd vid Kejs. Vetenskaps Akademiens i S:t Petersburg entomologiska museum, ordinarie lärd assistent vid detsamma 81. Dog i Petersburg 84.

von Wright, Magnus. Född på Haminanlaks nära Kuopio 05, fadern kapten. Efter skolgång begaf han sig 26 till Stockholm för att idka konststudier. Där uppehöll han sig med teckning och litografering för naturvetenskapliga arbeten. Återkom 29 till hemlandet, bosatte sig i Helsingfors och fick anställning som kartaritare vid generallandtmäterikontoret. Preparator vid Zoologiska museum 45, ritlärare vid Universitetet 49. Dog i Helsingfors 68.

Zetterman, Arthur Johan. Född i Helsingfors 40, fadern öfverstelöjtnant. Stud. 58, filos. kand. 63, med. kand. 65, med. lic. 69. Slutligen provincialläkare i Salo 73. Professor. Dog i Salo 09.

Åkerberg, Gustaf Adolf. Född i Åbo 1803, fadern provincialläkare. Stud. 24. Kammarskrifvare i Senaten 34. Landträntmästare i Nylands län 40. Dog i Helsingfors 61.

Åström, Henrik Bernhard. Född i Thusby 53, fadern kofferdikapten. Stud. 74. Jordbrukare, boställsinspektör, slutligen bosatt vid Kajana. Dog i Helsingfors 20.

VIII. Sällskapets medlemmar.

1821.

Sahlberg, Karl Reinhold, Professor.
af Tengström, Johan Magnus, Inspector musei.
Kalm, Matthias, Botanices Demonstrator.
Sanmark, Fredrik Gabriel, Filosofie doktor. — Öfverläkare.
Rabbe, Frans Johan, Studerande. — Medicine doktor. Sekreterare i Medicinalstyrelsen.
v. Nordmann, Alexander, Studerande. — Professor i zoologi.
Brummer, Fredrik Wilhelm, Studerande. — Godsegare.
Wegelius, Adolf Wilhelm, Studerande. — Universitetskamrerare.
Dammert, Adolf Wilhelm, Studerande. — Läkare.
Tams, Karl Sigfrid Matthias, Studerande. — Läkare.

Mannerheim, Carl Gustaf, Grefve. — President.
Wasastjerna, Frans, Brukspatron.
Savenius, Salomon, Magister. — Translator.
Sadelin, Pehr Ulrik, Skollärare. — Kyrkoherde.
Fellman, Jakob, Kyrkoherde.
Grönqvist, Karl Anders, Studerande.
Lindqvist, Karl Henrik, Studerande. — Läkare.
Pippingsköld, Johan Josef, Magister. — Hofrättsaktuarie.
Forssman, Wilhelm, Studerande. — Kyrkoherde.
Nervander, Johan Jakob, Studerande. — Professor i fysik.
Prytz, Lars Johan, Provincialläkare.
Homén, Lars, Studerande. — E. o. kammarskrifvare.
Rosenback, Evald Erland, Studerande. — Läkare.
Rosell, Gustaf, Studerande. — Läkare.
Homén, Johan Fredrik, Studerande. — Kyrkoherde.
Falck, Viktor Napoleon, Studerande. — Protokollssekreterare.
Falck, Paul Emil, Studerande. — Lagman.
Nordström, Johan Jakob, Studerande. — Riksarkivarie.

1822.

Ascholin, Johan, Studerande. — Läkare.
Sjöstedt, Karl Gustaf, Studerande. — Teologie professor.
Deutsch, Henrik, Provincialläkare.
Castrén, Matthias, Prost.
Rönnbäck, Wilhelm, Skollärare.

Molin, Gustaf Niklas, Gymnasielektor.
Jung, Johan Abraham, Studerande. — Kollega.
Holm, Johan Anders, Studerande. — Läkare.
Widenius, Karl Fredrik, Studerande. — Gymnasielektor.
Nyman, Johan, Studerande. — Kyrkoherde.
Böcker, Karl Kristian, Sekreterare i Hushållnings-Sällskapet.
Ilmoni, Immanuel, Magister. — Medicine professor.
Ollberg, Ulrik, Gymnasielektor.
Törnroth, Lars Henrik, Magister. — Generaldirektör för medicinalverket.
Backman, Sven Johan, Studerande. — Vicebibliotekarie.
Florin, Johan Isak, Studerande. — Skolrektor.
Uhlenius, Gustaf Adolf, Studerande. — Studentinspektor.
Schjerfbeck, Sven Magnus, Provincialläkare.
Lucander, Johan Wilhelm, Apotekare.
Lindebäck, Fredrik Wilhelm, Studerande. — Filosofie magister.
Eneberg, Isak Reinhold, Studerande. — Kyrkoherde.
Ahlstedt, Johan Efraim, Studerande. — Lektor i matematik.
Roos, Samuel, Provincialläkare.
Lund, Nils Arvid, Studerande. — Landskamrerare.
Tennberg, Anders Wilhelm, Apotekare.
Ursin, Nils Abraham, Anatomie prosektor.
Snellman, Johan Niklas, Prost.
Edgren, Johan, Provincialläkare.
Idman, Nils, Lagman.
Borg, Gabriel, Studerande. — Kyrkoherde.
Kohlström, Matthias, Kyrkoherde.
Polviander, Johan Jakob, Häradshöfding.
Lundenius, Karl Gustaf, Kyrkoherde.
Aejmelé, Kristian, Medicine doktor.
Hjertman, Anders Johan, Provincialläkare.
Bergenheim, Edvard, Studerande. — Ärkebiskop.
Homén, Gustaf Wilhelm, Studerande. — Kyrkoherde.
Lille, Bengt Olof, Studerande. — Teologie professor.
Rönnbäck, Anders Johan, Prost.
Tennberg, Johan, Studerande. — Medicine kandidat.
Grönlund, Karl, Studerande. — Läkare.
Forssman, Karl Henrik, Prost.
Longström, Henrik, Skolrektor.
Reinius, Johan Fredrik, Studerande. — Prest.
Ahlqvist, Karl Henrik, Studerande. — Filosofie magister.
Streng, Johan Kristian, Apotekare.
Fahlander, Adolf, Vice häradshöfding.
Sten, Adolf, Provisor.
Boucht, Adolf Reinhold, Hufvudstadsläkare.
Rabbe, Fabian Fredrik, Studerande. — Kammarförvandt.
Forsman, Georg Jakob, Studerande. — Kyrkoherde.

1823.

Lindh, Daniel, Studerande. — Domprost.
Lindforss, Peter Philip, Studerande. — Läkare.
Lindforss, Arndt Gerhard, Studerande. — Kyrkoherde.
Ingman, Berndt Wilhelm, Studerande. — Läkare i Örebro.

1824.

Björksten, Jakob Johan, Prost.
Borgström, Johan, Gymnasielektor.
Walle, Daniel Fredrik, Studerande. — Kyrkoherde.
Fridén, Adolf Samuel, Kyrkoherde.
Bonsdorff, Erik Napoleon, Studerande. — Kapellan.
Heikel, Henrik, Studerande. — Lektor i naturvetenskaperna, kyrkoherde.
Gestrin, Johan Henrik, Studerande. — Prest.
Mether, Anders Johan, Professor.
Wrede, Rabbe Fabian, Studerande, Friherre. — Löjtnant i svensk tjänst.
Mechelin, Gustaf Johan, Studerande. — Lärare vid Kadettkåren.
Lundell, Adam, Kapellan.
Leopold, Johan, Studerande. — Adjoint vid Generalguvernörskansliet.
von Wright, Magnus, Artist.

1825.

Kohlström, Emanuel, Pastorsadjunkt.
Kohlström, Matthias Anders, Pastorsadjunkt.
Ahlstedt, August Leonard, Studerande. — Hofrättsassessor.
Elfving, Johan Fredrik, Studerande. — Läkare.
Alcenius, Josef Joachim, Magister. — Läkare.

1826.

Geitlin, Gabriel, Studerande. — Teologie professor.
Aminoff, Gustaf, Studerande, Grefve. — Expeditionssekreterare.
von Troil, Uno, Studerande, Friherre. — Diplomat i svensk tjänst.
Hipping, Anders Johan, Kyrkoherde.
Bonsdorff, Evert Julius, Studerande. — Medicine professor.
Ståhlberg, Karl Henrik, Studerande. — Kyrkoherde.
Ehrström, Karl Robert, Studerande. — Läkare.
Borg, Fredrik Adolf, Studerande. — Läkare.
Granholm, Johan, Studerande. — Kyrkoherde.
Sahlberg, Ferdinand Reinhold, Studerande. — Adjunkt i naturalhistoria, godsegare.

1827.

Hirn, Gabriel, Prost.
Frosterus, Abraham, Studerande. — Läkare.
Nycopp, Karl Gustaf, Prost.
Frosterus, Benjamin, Teologie adjunkt.
Höglund, Anders Magnus, Studerande. — Läkare.
Törngren, Johan, Studerande. — Filosofie magister.
Tavaststjerna, Karl Viktor, Studerande. — Präst.
Grahn, Otto Fredrik, Studerande. — Skollärare.

1829.

Borgenström, Karl Adolf, Studerande.
Idman, Nils Johan Wilhelm, Studerande. — Läkare.

Palmén, Johan Philip, Studerande. — Juris professor, senator.
Florin, Pehr Ulrik, Studerande. — Läkare.
Lagus, Fredrik Wilhelm, Studerande. — Bankkommissarie.
Gadolin, Nils Anders, Studerande. — Marinofficer.
Synnerberg, Johan Fredrik, Studerande. — Tullförvaltare.
Sundman, Karl Wilhelm Ignatius, Handelskontorist. — Kommerseråd.
Möller, Karl Gustaf, Studerande. — Sekreterare vid Postdirektionen.
Rindell, Gustaf Ulrik, Studerande.
Witting, Bror Karl Julius, Skollärare.
Pippingsköld, Achilles, Studerande. — Läkare.
Nyberg, Johan Jakob, Studerande. — Senatsarkivarie.
Cygnaeus, Fredrik, Studerande. — Professor i estetik.
Blank, Jakob Fredrik, Studerande. — Läkare.
von Schildt, Wolmar Styrbjörn, Studerande. — Läkare.
Asp, Karl Henrik, Hofrättsassessor.
Fock, Reinhold Gabriel, Studerande. — Realskoledirektor.
Montin, Abraham, Studerande. — Vapenmästare.
Julin, John, Apotekare.
Nervander, Bror Frans Wilhelm, Studerande. — Kaptenlöjtnant.
Carger, Anders Herman Georg, Studerande. — Filosofie kandidat.
Wichmann, Karl, Apotekare.
Asp, Gustaf, Studerande. — Läkare.
Wirzén, Johan Ernst Adhemar, Studerande. — Medicine adjunkt, prästvigd.
Ekman, Fredrik Joachim, Magister. — Präst.
Ignell, Nils Konstantin, Studerande.
Sundius, Jakob, Medicine adjunkt.
Sundvall, Johan Matthias, Gymnasielektor.
Christierson, Fredrik, Kofferdikapten.
Melartin, Erik Gabriel, Teologie professor.
Crusell, Gustaf Samuel, Studerande. — Medicine docent.
Melartin, Fredrik Napoleon, Studerande. — Expeditionssekreterare.
Johnsson, Johan, Studerande.
von Hellens, Karl Niklas, Revisor.
Hvasser, Israel, Medicine professor.
Aschan, Karl Henrik, Apotekare.
Julin, Erik, Apotekare.
Savenius, Henrik Samuel, Studerande. — Kollega.
von Bonsdorff, Pehr Adolf, Kemie professor.
Lilius, Karl Efraim, Studerande. — Skollärare, prost.
Lönnroth, Nils Anders, Provinciallläkare.

1830.

Thesleff, Alexander Amatus, Generallöjtnant.
Nordenskiöld, Nils, Öfverintendent.
Lundahl, Gustaf, Studerande. — Astronomie professor.
Langenskiöld, Karl Fabian Theodor, Studerande. — Senator, Geheimeråd.
Cygnaeus, Uno, Studerande. — Folkskoleöfverinspektor.

af Schultén, Natanaël Gerhard, Math. Professor.
Liljedal, August, Apotekare.
Öhman, Johan Edvard, Studerande. — Gymnasierektor.
Wirzén, Johan Jakob, Apotekare.
Wegelius, Berndt Wilhelm, Studerande. — Prost.
Svinhufvud, Johan Fredrik, Studerande. — Stadspredikant.
Wegelius, Henrik, Studerande. — Kollega.
Jungberg, Alexander Magnus, Studerande. — Präst.
Laurell, Alexander Fredrik, Studerande. — Medicine adjunkt.
Telén, Uno Wilhelm, Studerande. — Prost.
Mélart, Fredrik, Studerande. — Präst.
Backman, Karl, Studerande. — Universitetslektor.
Borg, Aron Gustaf, Studerande. — Domprost.
Hedberg, Fredrik Gabriel, Studerande. — Prost.
Caloander, Adolf, Hofrättsauskultant.
Mellin, Karl Reinhold, Häradshöfding, Friherre.
Hällström, Gustaf Gabriel, Phys. Professor.
Ahrenberg, Karl Wilhelm, Studerande. — Gymnasierektor.
Schauman, Frans Ludvig, Studerande. — Biskop.
Boxström, Wilhelm, Studerande. — Skollärare, präst.
Arnell, Henrik Edvard, Studerande. — Läkare.
Stjernschantz, Johan Abraham, Landshöfding.
Idestam, Gustaf, Bärgmästare.
Tapenius, Karl Niklas Anders, Studerande. — Läkare.
Pesonius, Alexander Adam, Studerande.
Aejmeleus, Nils, Studerande. — Präst.
Planman, Erik Otto, Studerande.
Castrén, Erik, Komminister.
Wallin, Georg August, Studerande. — Professor.
Linder, Karl, Major.
Snellman, Johan Wilhelm, Studerande. — Professor, Senator.
Schauman, Karl, Kammarråd.
Lundahl, Gustaf, Kommerseråd.
Hartvall, Viktor, Kemie adjunkt.
Zitting, Joachim, Studerande. — Gymnasielektor.

1831.

Dahl, Samuel Fredrik, Studerande. — Skollärare.
Dahl, Anton Gabriel, Studerande. — Prost.
Appelgren, Konrad, Apotekare.
Calonius, Johan Henrik, Arkivarie.
Avellan, Karl Alexander, Studerande.
Freudenthal, Gabriel Wilhelm, Studerande.
Stenberg, Otto Emanuel, Studerande. — Präst.
Bonsdorff, Karl Reinhold, Studerande. — Präst.
Ticklén, Karl, Studerande. — Landtmätare.
Avellan, Frans Wilhelm, Studerande. — Läkare.
Ticklén, Johan Fredrik, Magister. — Läkare.
Segercrantz, Kristoffer Viktor Leonard, Studerande. — Skollärare.
Hongelin, Johan Erik, Studerande. — Skollärare.
Helenius, Karl, Prost.
Ahlstedt, Nils Kristian, Vicepastor.

von Bonsdorff, Gabriel, Arkiater.
Lindemark, Johan Magnus, Universitetsadjunkt.
Rostedt, Johan August, Studerande.
Hartman, Gabriel Reinhold, Studerande. — Prost.
Kruskopf, Pehr Adolf, Ritmästare.
De Besche, Georg, Medicine kandidat.
Ringbom, Robert Reinhold, Medicine kandidat.
Montin, Robert Wilhelm, Studerande. — Prost.
Salingre, Gustaf Wilhelm, Apotekare.
Heinricius, Johan Julius, Studerande.
Laurell, Axel Adolf, Teologie docent.

1832.

Nordman, Otto Albert, Sekreterare.
Ahlqvist, Johan Gustaf, Studerande. — Läkare.
Jung, Karl Johan, Tullförvaltare.
Dreilick, Johan Adolf, Kammarskrifvare.
Agricola, Karl Robert, Kammarskrifvare.
Lindforss, Mårten Johan, Medicine licentiat..
Nybergh, Johan, Musikdirektör.
Bremer, Josef, Kapten.
Limon, Karl Magnus, Kapellan.
Uschakoff, Gregori, Kommerseråd.
Etholén, Justus, Handlande.
Linsén, Johan Gabriel, Eloqventie professor.
von Born, Viktor Magnus, Studerande. — Fänrik.
af Enehjelm, Anders Gustaf, Studerande.
Granfelt, August Edvard, Studerande. — Kyrkoherde.
Sourander, Ernst Gustaf, Studerande. — Läkare.
Ahllöf, Karl Johan, Studerande. — Skollärare.
Kepplerus, Adolf Fredrik, Studerande. — Läkare.
Federley, Axel, Universitetskamrerare.
Rosenbom, Fredrik, Stadsläkare.
Cederwaller, Karl Reinhold, Studerande. — Präst.
Wallenius, August Wilhelm, Lasarettsläkare.
Crusell, Karl Mauritz, Studerande. — Konsistorieamanuens.
Lönnrot, Elias, Medicine licentiat. — Professor.
Alopaeus, Magnus Erik, Filos. kandidat. — Prost.
Holmberg, Henrik Johan, Kyrkoherde.
Hummel, Arvid David, Kollegieassessor.
Mechelin, Henrik Adolf, Studerande. — Senator.
Sjöman, Sten Edvard, Medicine licentiat.
von Böningh, Gustaf Fredrik, Handlande.
von Knorring, Frans Peter, Lektor.
Ingelius, oskar Ferdinand, Studerande. — Prost.
Soldan, Karl Erik, Studerande. — Läkare.
Ingelius, Karl Johan, Studerande.
Argelander, Fredrik Wilhelm August, Astronomie professor.

1833.

Nordensvan, Georg Gustaf, Kammarråd.
Nordensvan, Georg, Studerande. — Bruksegare, kronofogde.

Palander, Gustaf Fredrik, Pastorsadjunkt.
Bloum, Daniel Kristian, Apotekare.
Törnegren, Karl Wilhelm, Studerande. — Universitetsbibliotekarie.
Tolpo, Nils Magnus, Prost.
Ahlstedt, Carl Gustaf, Prost.
von Willebrand, Knut Felix, Studerande. — Generaldirektör för medicinalverket.
Dahl, Oskar Emil, Studerande. — Läkare.
Forsman, Oskar Wilhelm, Studerande. — Prost.
Haartman, Karl Fredrik, Studerande. — Läkare.
Holmström, Berndt Gustaf, Studerande. — Läkare.
Alcenius, Fredrik Wilhelm, Studerande. — Medicine kandidat, publicist.
Lindfors, August, Studerande. — Prost.
Appelberg, Jakob Gustaf, Studerande. — Läkare.
Hummelin, Johan Viktor, Studerande. — Skollärare, präst.
Cajander, Israël, Studerande. — Lagman.
von Haartman, Karl Daniel, Kirurgie professor.
Granfelt, Axel Fredrik, Studerande. — Teologie professor.
Tengström, Johan Jakob, Filos. Professor.
Ahlberg, Magnus Abraham, Studerande. — Filosofie magister.
Collan, Claës, Studerande. — Kyrkoherde.
Svinhufvud, Gustaf, Studerande. — Häradshöfding.
Stichaeus, Johan Fredrik, Landshöfding.
Åkeson, Gustaf, Kamrerare.
Helenius, Karl, Studerande. — Präst.

1834.

Jägerhorn, Lars Rutger, Statsråd.
Crohns, Erik Anders, Prost.
Orrström, Anders Johan, Medicine doktor.
Tudéer, Oskar Viktor, Studerande. — Hofrättsassessor.
Thuring, Lars Oskar, Studerande. — Läkare.
Ervast, Peter, Studerande. — Läkare.
Mellin, Gustaf Adolf, Studerande, Friherre. — Protokollssekreterare.
af Enehjelm, Georg Edvard, Studerande. — Kyrkoherde.
Snellman, Johan, Studerande. — President.
Idman, Karl Gustaf, Studerande. — Godsegare.
Spåre, Karl Wilhelm, Studerande. — Häradshöfding.
Lilius, August Magnus, Studerande. — Läkare.
Blåfield, Gustaf Adolf, Häradshöfding.
Sundvall, Karl Gustaf, Hofrättsnotarie.
Akiander, Matthias, Språklärare. — Professor i ryska.
Lundahl, Karl, Studerande. — Läkare.
Rein, Gabriel, Lektor. — Professor i historia.
Gripenberg, Kasimir, Fänrik.
Kusmin, Nikolai, Löjtnant.
Granfelt, Karl Gustaf Adolf, Hofrättsauskultant. — Godsegare.
Cygnaeus, Johan, Studerande. — Revisor.
Furuhjelm, Sten Knut Johan, Fänrik.
Gyldén, Nils Abraham, Universitetsadjunkt. — Professor i grekiska litteraturen.

Rotkirch, Gustaf, Studerande. — President.
Klinkowström, Otto Wilhelm, Landshöfding, Friherre.
Sacklén, Lars, Landshöfding.
Klick, Karl, Landshöfding.
von Nordmann, Boris, Midshipman. — Amiral.
Åkerberg, Gustaf Adolf, Kammarskrifvare.
Spåre, Nils Johan, Studerande. — Godsegare.
af Enehjelm, Karl Emil, Studerande. — Landtmätare.
Boije, Gustaf Reinhold, Kapten, Friherre.
Gadd, Fredrik Adrian, Kommerseråd.
Kingelin, Abraham, Handlande.
Langenskiöld, Anders Gustaf, Landshöfding.
Cygnaeus, Anders Reinhold, Studerande. — Öfverkommissarie i Allmänna revisionsrätten.
Rosenkampff, Karl, Öfverste, Friherre.
Topelius, Zacharias, Studerande. — Professor, skald.
Lindeqvist, Gabriel, Studerande. — Präst.
Wallenius, Peter Karsten, Studerande. — Underlöjtnant.
af Ursin, Julius, Studerande. — Teologie kandidat.
Walheim, Johan, Statsråd.
Törnqvist, Pehr Jonas, Referendariesekreterare.
Laurell, Gustaf, Öfvermasmästare.
Keckman, Karl Niklas, Lektor.
Otta, Joachim, Lektor.
Grönberg, Josef, Studerande. — Prost.
Blåfield, Knut Gustaf Reinhold, Studerande. — Kyrkoherde.
Blåfield, Berndt Gustaf Emil, Studerande. — Lagman.
Snellman, Henrik, Studerande. — Kapten.
Taxell, Berndt, Pastorsadjunkt.
Strömsten, Otto Kristian, Studerande. — Skollärare.
Pipping, Fredrik Wilhelm, Professor.
von Cederwald, Arvid, Major.
Trapp, Ernst Otto, Studerande. — Häradshöfding.
Granfelt, Karl Gustaf, Kapten.
Finér, Erik, Pastor.
Riddelin, Karl Johan, Studerande. — Auditör.
Bohm, Fredrik Samuel, Studerande. — Kronofogde.
Frenckell, Johan Christopher, Bokhandlande.

1835.

Cajan, Johan Fredrik, Studerande. — Präst.
De Besche, Gustaf, Löjtnant.
von Kothen, Mauritz Ferdinand, Löjtnant, Friherre. — Generalmajor.
Idman, Fredrik Ferdinand, Studerande. — Bärgskonduktör.
Spåre, Gustaf Adolf, Studerande. — Kronofogde.
Mellin, Axel Gustaf, Geheimeråd, Friherre.
Schauman, Hugo, Kammarskrifvare.
Lindstedt, Gustaf Adolf, Ekonomiedirektör.
Sohlberg, Johan Henrik, Studerande. — Possessionat.
Schwartz, Wilhelm Kristian, Kammarskrifvare.
Rotkirch, Berndt Adolf, Studerande, Friherre. — Godsegare.
Gadd, Kristian Fredrik, Kammarskrifvare.

Engel, Karl Ludvig, Öfverintendent.
Jägerhorn, Johan Reinhold, Kapten.
Ahlmark, Matthias, Kapellan.
Grönlund, Erik Johan, Vice landskamrerare.
Runeberg, Johan Ludvig, Magister Docens. — Lektor, Skald.
Ahlstubbe, Lars Isak, Magister. — Läkare.
Ehrström, Gustaf Erik, Prost.
Ehrström, Otto Wilhelm, Pastorsadjunkt.
Carger, Henrik, Studerande. — Medicine kandidat.
Hertzberg, Fredrik, Filosofie kandidat. — Teologie doktor.
Forsten, Karl Fredrik Wilhelm, Studerande. — Skollärare, präst.
Forsten, Johan August, Studerande. — Assessor i Centraltulldirektionen.
Ervast, Henrik, Studerande. — Hofrättsnotarie.
Elgh, Wilhelm, Kofferdikapten.
Helsingius, Gustaf Fredrik, Studerande. — Kyrkoherde.
Favorin, Axel Viktor, Studerande.
Ervast, Henrik, Vicepresident.
Ramsay, Karl August, Landshöfding.
Wasenius, Georg Otto, Vicekonsul.
Kellgren, Abraham, Apotekare.
Jägerhorn, Blechard Gustaf, Vice häradshöfding.
Ekelund, Karl Evert, Juris professor.
Boringh, Jakob Leonard, Öfverinspektor,
Granbom, Fredrik, Assessor.
Björkman, Karl Isak, Kammarskrifvare.
Tengström, Fredrik, Geschworner. — Bärgmästare.
Heurlin, Nils, Vice häradshöfding.
Winter, Johan Peter, Hofrättsråd.
Holmberg, Johan Gustaf, Hofrättsråd.
Wik, Johan Erik, Arkitekt.
von Bonsdorff, Johan Gabriel, Kammarråd.
Hornborg, Alexander Mauritz Karl, Studerande. — Konrektor.
Indrenius, Emanuel, Studerande. — Läkare.
Steven, Konstantin, Studerande. — Läkare.
Stenberg, Kristian, Studerande. — Landtmätare.
af Brunér, Edvard Jonas Wilhelm, Studerande. — Professor i romersk litteratur.
Franzén, Johan, Kommerseråd.
Walleen, Karl Johan, Geheimeråd.
Bremer, Walfrid Leopold, Studerande. — Bärgsintendent.
Brummer, Karl Gustaf, Studerande. — Lagman.
Frosterus, Robert Valentin, Teologie adjunkt.
Pipping, Joachim Wilhelm, Studerande. — Medicine professor.
Falck, Oskar Wilhelm, Stabskapten.
Helsingius, Karl Otto, Studerande. — Landskamrerare.
Frenckell, Johan Kristoffer, Studerande. — Filosofie magister, brukspatron.
de la Chapelle, Frans Richard, Studerande. — Prokurator i Kejs. Senaten.

1836.

Finkenberg, Arvid, Generalmajor.
Forsius, Gustaf Henrik, Prost.
Sjöberg, Karl, Studerande.
Engel, Karl Alexander, Studerande.
Wulffert, Alexander, Statsråd.
Boije, Axel Erik, Bankdirektör, Friherre.
Fahlander, Leonard, Medicine doktor.
Savander, Karl Gabriel, Studerande. — Skollärare.
Antell, Samuel Henrik, Studerande. — Senator.
Gahmberg, Reinhold Olivier, Studerande. — Prost.
Bützoff, Alexander, Handlande.
Ervast, Peter Anders, Medicine kandidat.
Forsten, Gustaf Fredrik, Studerande. — Läkare.
Schulman, Karl Leonard, Studerande. — Major.
Snellman, Frans Arvid, Studerande. — Kyrkoherde.
Staudinger, Johan Justus, Studerande. — Läkare.
Poppius, Karl Gabriel, Studerande. — Landssekreterare.
Stjernvall, Kurt Gustaf, Bankdirektör.
Thunberg, Bengt Adolf, Studerande. — Bokhandlare.
Friberg, Johan Gabriel, Studerande. — Lektor i latin.
Lange, Johan Gustaf, Studerande.
Wacklin, Alfred, Studerande. — Medicine kandidat.
Hällström, Henrik, Studerande. — Läkare.
Johnsson, Karl Fredrik, Skolrektor.
Agricola, Johan Georg, Protokollssekreterare.
Agricola, Samuel Reinhold, Revisionskommissarie.
Agricola, Bror Birger, Protokollssekreterare.
Göös, Jakob Wilhelm, Kapten.
Avellan, Kristian, Tulldirektör.
Alftan, Berndt Wilhelm, Rådman.
Kekoni, Gabriel, Rådman.
von Hellens, Lars Gustaf, Hofrättsassessor.
Molander, Klas Herman, Studerande. — Senator.
Ingelius, Nils Viktor, Studerande.
Bergroth, Karl Edvard, Studerande. — Präst.
Hjelt, Kristian Ludvig, Filos. doktor. — Skriftställare, affärsman.
Schönherr, Karl Johan, Kommerseråd.
Nilsson, Sven, Professor.
Zetterstedt, Johan Wilhelm, Professor.
Dahlbom, Gustaf, Magister Docens.

1837.

Alopaeus, David, Postinspektor.
Nordvik, Berndt Alexander, Studerande.
Modeen, Alexander Edvard, Studerande. — Skollärare.
Collan, Alexander, Studerande. — Läkare.
Collan, Fabian, Studerande. — Adjunkt i filosofi.
Thorelд, Anders Ferdinand, Studerande. — Bärgmästare.
Lindh, Anton, Filosofie kandidat. — Läkare.
Lehrberg, Karl Fredrik, Studerande. — Kanslist.
Edgren, Klas Johan, Studerande. — Filosofie kandidat.

Brunou, Karl Paul Collin, Studerande. — Prost.
Richter, Karl Fredrik, Verkl. statsråd.
Federley, Berndt, Lagman.
Wasastjerna, Karl Theodor, Farmaceut. — Apotekare.
Hildén, Gabriel Bengt, Studerande. — Präst.
Gyllenhaal, Leonard, Major.
Montgomery, Edvard, Postmästare.
Prytz, Lars Olof, Protokollssekreterare.
Teetgren, Karl Gustaf, Referendariesekreterare.
Aminoff, Germund Fredrik, Universitetsadjunkt. — Professor i filosofi.
Trapp, Robert, Senatskanslist. — Senator.
Sjöman, Thure Konrad, Senatskopist.
Le Bell, Fredrik Adolf, Studerande. — Brukspatron.
Strömborg, Karl Emil, Kapten. — Tulldistriktschef.
Nylander, Fredrik, Studerande. — Docent i botanik, läkare.
Cadenius, Karl Wilhelm, Studerande. — Rådman.
Arppe, Adolf Edvard, Studerande. — Professor i kemi, Senator.
Holmström, Kasper, Handlande.
Meinander, Jakob, Assessor.
Bodén, Alexander Ernst, Studerande. — Läkare.
Walleen, Karl Edvard, Studerande. — Kanslidirektor.
Oberg, Johan Fabian, Stabsläkare.
Stjernkreutz, Ivar Johan Albin, Löjtnant.
Avellan, Karl Fredrik, Hofrättsassessor.
Chydenius, Anders Johan, Senatskanslist.
Hjärne, Gustaf, Geheimeråd.
von Kothen, Gustaf, Verkl. statsråd, Friherre.
Hising, Karl Gerhard, Statsråd.
de la Chapelle, Albert Fredrik Richard, Statsråd.
Brander, Ernst Fredrik, Hofrättsråd.
Björksten, Bror Ulrik, Referendariesekreterare.
Lohman, August, Hofrättsråd.
Lundmark, Pehr, Tullförvaltare.
von Haartman, Karl Frans Gabriel, Studerande. — Kejserlig lifmedikus.
Forsius, Karl Henrik, Studerande. — Lektor.
Steven, Wilhelm, Chefs-adjoint. — Expeditionssekreterare.
Weurlander, Adolf Fredrik, Vice häradshöfding. — Vice landssekreterare.

1838.

Schildt, Bror Ernst Hannibal, Studerande. — Skolrektor.
Etholén, Adolf, Kaptenlöjtnant.
Lindeberg, Karl Wilhelm, Vicekonsul.
Gellman, Isak, Kofferdikapten.
Svanström, Justus Theodor, Filosofie kandidat. — Läkare.
Adlercreutz, Thomas Adolf, Studerande. — Possessionat.
Schmidt, Karl Johan, Löjtnant.
Häggroth, Karl Leonard, Studerande. — Läkare.
Granstedt, Anders Fredrik, Konduktör. — Arkitekt.
Hellstedt, Salomon Albert, Pastor.
Forstén, Karl Johan, Landtmäteriauskultant. — Forstmästare.
Sjöstedt, Gustaf Herman, Studerande. — Referendariesekreterare.

Hipping, Anders Wilhelm, Studerande. — Vice advokatfiskal.
Nummelin, Josef, Studerande. — Brännvinskontrollör.
von Troil, Samuel Werner, Bankdirektör, Friherre.
Bergenheim, John, Öfverste.
Sirelius, Henrik Alexander, Konsistorieamanuens.
Grönberg, Adolf Fredrik, Studerande. — Brukspatron.
Lillström, Karl Alexander, Filosofie magister. — Fältprost.
Waenerberg, Gabriel Mauritz, Studerande. — Referendariesekreterare.
Cajanus, Jakob Adolf, Filosofie magister. — Prost.
Cavonius, Gustaf Adolf, Vice landskamrerare.
Waldens, Elis Ferdinand, Kanslist.
Åkesson, Axel Erik, Studerande. — Läkare.
Ekelund, Gustaf Adolf, Öfverauditör.
Krook, Johan Gustaf, Referendariesekreterare.
Tigerstedt, Gregori, Öfverstelöjtnant.
von Wright, Wilhelm, Kammarjunkare. — Intendent öfver Bohusläns fiskerier.
Hackzell, Johan Matthias, Studerande. — Prost.
Rahm, Johan Jakob, Studerande. — Domkapitelsassessor.
Gottlund, Karl Axel, Studerande. — Universitetslektor.
Edelheim, Paul Henrik, Protokollssekreterare.

1839.

Liljestrand, Axel Wilhelm, Studerande. — Professor i nationalekonomi.
Sjöman, Karl Kristian, Senatskopist.
Wittfooth, Adolf, Vice häradshöfding.
Stenius, Jakob, Postsekreterare.
Lundahl, Julius Ferdinand, Translator.
af Klercker, Karl Nathanaël, Öfverstelöjtnant, Friherre.
von Knorring, Karl Evert, Häradshöfding.
Sælan, Anders Olivier, Studerande. — Direktor för Tekniska realskolan.
Lilliebrunn, Knut, Possessionat.
Standertsköld, Henrik Johan, Löjtnant. — Godsegare.
Cannelin, Gustaf, Studerande. — Kyrkoherde.
Arckenholtz, Gustaf Ludvig, Häradshöfding.
de la Chapelle, Axel Fredrik, Studerande. — Referendariesekreterare.
de la Chapelle, Karl Viktor, Studerande. — Referendariesekreterare.
Hydén, Johan Matthias, Studerande. — Skollärare, präst.
Hummelin, Johan Erik, Handlande.
Wrede, Rabbe Zacharias, Löjtnant, Friherre. — Öfverdirektör vid Forststyrelsen.
Frankenhäuser, Fredrik Kristian, Studerande. — Läkare.
Alftan, Anton, Studerande. — Juriskandidat, skollärare.
Forsman, William, Lagman.
Wallén, Lars Erik, Handlande.
Kiseleff, Nikolai, Studerande. — Kommerseråd.
Welene, Reinhold, Handlande.
Sohlberg, Herman Fredrik, Studerande. — Prost.

Behr, Karl, Midshipman.
Uschakoff, Ivan, Titulärråd.
Uschakoff, Alexander, Handlande.
Holmberg, Johan Robert, Magistratssekreterare.
von Essen, Johan August, Studerande. — Skriftställare, guvernör.
Nybergh, Emil, Studerande. — Bankkassör.
Friman, Johan Alexander, Studerande. — Läkare.
Forssman, Karl Samuel, Lagman.
Lethin, Johan Ulrik, Lagman.
Sahlberg, Berndt Gabriel, Stadsfiskal.
Ekebom, Karl Fredrik, Kommissarie.
af Tengström, Johan Martin Jakob, Studerande. — Läkare.
von Becker, Frans Josef, Studerande. — Medicine professor.
Langell, Edvard Wilhelm, Studerande.
Helsingius, Henrik Emil, Studerande. — Landskamrerare.
Helsingius, Johan Kristian, Studerande. — Läkare.
Martin, Oskar Wilhelm, Studerande. — Advokatfiskal.

1840.

Wärnhjelm, Fredrik Wilhelm, Referendariesekreterare.
Wathén, Sven Anders, Handlande.
Berg, Fredrik Wilhelm, Studerande.
Ehrström, Anders Johan Erik, Studerande. — Skollärare.
Helander, Karl Jakob, Studerande. — Skollärare, kyrkoherde.
Kruskopf, Nils Konstantin, Studerande. — Läkare.
Wetterhoff, Georg Adolf, Lagman.
Hoeckert, August Benjamin, Studerande. — Rektor.
Törnqvist, Pehr August, Studerande. — Bankdirektör.
Boström, Johan Peter, Studerande. — Skollärare, präst.
von Essen, Karl Gustaf, Studerande. — Teologie professor.
Hjelt, Otto Edvard August, Studerande. — Medicine professor.
Cygnaeus, Pehr August, Studerande. — Präst.
Ehrnrooth, Gustaf, Generalmajor.
Renvall, Torsten Thure, Studerande. — Ärkebiskop.
Hongelin, Magnus, Studerande. — Skollärare, lektor.
Gadelli, Fredrik, Protokollssekreterare.
Lindström, Knut Legat, Studerande. — Skolrektor.
von Haartman, Lars Gabriel, Geheimeråd.
von Schoultz, Karl Emil, Apotekare.
Tschepurnoff, Ivan, Generalmajor.
Trapp, Karl, Bankdirektör.
Lönegren, Fredrik Isak, Stadsläkare.
Tschepurnoff, Alexander, Löjtnant.
Astenius, Adolf Wilhelm, Handlande.
Kekoni, Gabriel Wilhelm, Studerande (?).

1841.

Lindholm, Karl Johan, Studerande. — Prästman.
Lille, Karl Wilhelm, Studerande. — Lektor.
Nylander, William, Studerande. — Professor i botanik.
Reinholm, Henrik August, Studerande. — Präst, fornforskare.
Geschwindt, Reinhold, Apotekare.

Saltzman, Fredrik, Hofråd.
Kellgren, Herman August Abraham, Studerande. — Professor i orientalisk litteratur.
Relander, Erik Oskar, Apotekare.
Tengström, Johan Robert, Studerande. — Docent i filosofi.
Strengell, Johan Gustaf, Prost.
Finelius, Karl Gustaf, Magister. — Präst.
Lignell, Pehr August, Länsman.
Törngren, Adolf, Studerande. — Fabriksegare, affärsman.
von Frenckell, Frans Wilhelm, Studerande. — Kommerseråd.

1842.

Boldt, Johan Röttger, Direktör.
von Zansen, Fredrik Ernst Gottlieb, Kanslist.
Caloander, Lorenz, Packhusinspektor.
Holsti, Rudolf Israel, Magister. — Skolrektor.
Hjelt, Karl Wilhelm, Studerande. — Präst.
Frenckell, Otto Reinhold, Studerande. — Öfverdirektör.
Norrmén, Oskar, Studerande. — Senator.
Lohrmann, Ernst Bernhard, Öfverintendent.
Kellander, Adolf Fredrik, Distriktschef.
Pacius, Fredrik, Musikdirektör.
Sibelius, Kristian Gustaf, Studerande. — Läkare.
Carger, Emil, Apotekare.
Åhlström, Karl, Titulärråd.
Kåhlman, Gustaf Ferdinand, Handlande.
Kåhlman, Fredrik Edvard, Handlande.
Kåhlman, Gustaf Albert, Handlande.
Mattheizen, Thure, Kopist.
von Born, Karl Fredrik, Kanslist.
Gustavson, Kristian, Studerande. — Referendariesekreterare.
Blåfield, Karl Otto Johan, Studerande. — Läkare.
Laurén, Ludvig Leonard. Studerande, — Skolrektor.

1843.

Willgren, Adolf, Löjtnant.
Perander, Henrik Gottlieb, Magister. — Lektor.
Leopold, Konstantin, Hofrättsfiskal.
Palmlöf, Gustaf, Studerande. — Hofrättsaktuarie.
Åkesson, Odert Kristian, Studerande. — Vice häradshöfding.
Hackman, Johan Fredrik, Kommerseråd.
Polviander, Frans Jakob, Studerande. — Skollärare.
Nylander, Adolf, Studerande. — Präst.
Tollet, Gustaf Georg, Studerande. — Referendariesekreterare.
Ahlberg, Robert, Studerande. — Skollärare.
Hougberg, Johan Magnus, Apotekare.
Westerlund, Emil, Apotekare.
Jurvelius, Fredrik Wilhelm, Apotekare.
Wasastjerna, August, Provisor. — Godsegare.
Tigerstedt, Adolf Wilhelm Gregor, Brukspatron.
Borgström, Henrik, Vicekonsul.
Hellström, Fredrik, Studerande. — Läkare.

Arnell, Lars, f. d. Statssekreterare.
Toppelius, Oskar August, Studerande. — Lektor i grekiska.
Cläsen, Alexis Theodor, Studerande. — Docent i nyare litteratur.
Sundevall, Gustaf, Apotekare.
Malmborg, Karl August Wilhelm, Studerande. — Possessionat.
Starck, Johan, Placemajor.
Mäklin, Fredrik Wilhelm, Studerande. — Professor i zoologi.
Forsten, Lennart, Löjtnant.
Forsten, Thorsten, Fänrik.
Uggla, Johan Knut Waldemar, Midshipman.

1844.

Holst, Matthias, Handlande.
Ingelius, Axel Gabriel, Filosofie kandidat. — Litteratör, musiker.
Creutz, Karl Magnus, Studerande, Grefve. — Guvernör.
Ehrström, Karl Gustaf, Studerande. — Jurisprofessor.
Schauman, Berndt Otto, Studerande. — Intendent.
Grönblad, Jakob Edvard August, Docent.
Elmgren, Sven Gabriel, Filosofie magister. — Universitets-Vicebibliotekarie.
Grot, Jakob, Professor.
Wasastjerna, Edvin Gideon, Studerande. — Ombudsman vid Brandstodsbolag.
Edman, Mauritz Leonard, Kontorist.
von Törne, Johan Ulrik, Kapten.
Malin, Nils Ulrik, Studerande. — Läkare.
Levison, Konstantin, Häradsskrifvare.
Sinebrüchoff, Paul, Handlande.
von Fieandt, Robert Mauritz, Studerande. — Läneagronom.
Tamelander, Karl Gustaf, Öfverstelöjtnant.
Kuhlberg, Simon, Handlande.
Poppius, Daniel Henrik, Studerande. — Konrektor.

1845.

Hällström, Karl Gustaf, Studerande. — Läkare.
Hällström, Sanfrid Theofron, Studerande. — Läkare.
Toppelius, Gustaf, Stadsläkare, Professor.
Ramsay, Alexander Wolter, Studerande. — Brukspatron.
Lennberg, Gustaf, Studerande.
Strålman, Kasimir, Studerande. — Kyrkoherde.
Boman, Albert, Studerande. — Präst.
Hildén, Konstantin, Studerande. — Präst.
Cajander, Zacharias, Studerande. — Agronom, skriftställare.
Tigerstedt, Karl Konstantin, Filosofie magister. — Lektor i historia.
Dahlbeck, Sven Peter, Studerande. — Universitetslektor.
Belaejeff, Ivan, Filos. magister. — Läkare.
Tamlander, Karl Wilhelm, Apotekare.
af Hällström, Gustaf Alfred, Studerande. — Godsegare.
Ekström, Karl August, Studerande. — Ingenjörkapten, affärsman.
Emeleus, Frans Emil, Studerande. — Läkare.

Udhelius, Peter Daniel, Bagare.
Stening, Sven Axel, Studerande. — Underofficer.
Sirelius, Karl Fredrik, Studerande. — Filosofie magister.
Rönnholm, Anton, Studerande. — Öfverdirektörsadjoint i Skolstyrelsen.

1846.

Borgström, Henrik, Studerande. — Affärsman.
Aspelund, Karl Edvard, Studerande. — Prost.
Westzynthius, August Wilh., Studerande. — Häradshöfding.
Hultin, Alexander, Studerande. — Präst.
Roos, Alfred Brynolf, Studerande. — Kyrkoherde.
Wendelin, Anders Ludvig, Studerande. — Medicine professor.
Arrhenius, Karl Jakob, Studerande. — Lektor i naturalhistoria.
Alcenius, Josef Wilhelm, Studerande.
Allén, Karl Wilhelm Ferdinand, Studerande. — Häradshöfding.
af Tengström, Theodor, Studerande.
Rancken, Oskar Johan Immanuel, Filos. Magister. — Lektor i historie.
Wichmann, Karl Henrik, Studerande. — Kronolänsman.
Alcenius, Karl Alexander, Studerande. — Docent i pedagogik.
Weckström, Matthias, Postexpeditör.
Falck, Peter Joel, Packhusinspektor.
Kostileff, Alexei, Kollegieassessor.
Collan, Alexander, Provisor.
Lund, Nils, Studerande.
Frosterus, Johan Gustaf, Studerande. — Professor i historia.
Frosterus, August Wilhelm, Studerande. — Lektor, prost.
Myrberg, Wilhelm, Studerande. — Filosofie magister.

1847.

von Wright, Adolf, Possessionat. — Instrumentmakare.
Laurin, Nils Arvid, Studerande. — Medicine licentiat.
von Nottbeck, Wilhelm, Brukspatron.
Sacklén, Fredrik Adolf, Borgmästare.
Federley, Karl Benjamin, Kronofogde.
von Wright, Julius, Artist. — Slussuppsyningsman.
von Wright, Ferdinand, Artist.
Ringbom, Karl Albert, Studerande. — Läkare.
Trapp, Otto Ferdinand, Studerande. — Hofrättsråd.
Nervander, Johan Hugo Emmerik, Studerande. — Lektor.
Helander, Anders, Studerande. — Skollärare.
Lundman, August, Studerande. — Läkare.
Wikberg, Karl Johan, Provisor. — Apotekare.
Nylander, Anders, Rådman.
af Heurlin, Wilhelm, Hofrättsfiskal.
Borg, Karl Gustaf, Studerande. — Direktor i Statskontoret.
Lagus, Robert, Studerande. — Jurisdocent.
Idestam, Josef Frans Oskar, Studerande. — Landssekreterare.
von Bonsdorff, Hjalmar Erik, Studerande. — Godsegare.
Cleve, Zachris Joachim, Filosofie magister. — Professor i pedagogik.

Wrede, Karl Gustaf, Löjtnant, Friherre.
Wendelin, Ernst Wilhelm, Studerande.
Wichmann, Karl Ludvig, Studerande. — Lasarettssyssloman.
Lagus, Knut Ferdinand, Studerande. — Jurisdocent.
Nordenstedt, Nestor, Studerande. — Ingenjör.
Keckman, Johan Alfred, Studerande. — Skollärare, kyrkoherde.
Grönfeldt, Gustaf Wilhelm, Studerande. — Filosofie magister.

1848.

Passelberg, Gabriel, Studerande. — Gymnasielärare.
Aschan, Karl Achates, Studerande. — Skollärare.
Wivolin, Karl Gustaf, Studerande. — Kyrkoherde.
Bergbom, Johan Erik, Hofrättsassessor.
Österblad, Johan Wilhelm, Statsråd.
Heimbürger, Ludvig, Studerande. — Statsråd.
Canth, Gustaf Fredrik, Studerande. — Lektor.
Blåfield, Ernst Wilhelm, Studerande.
Nylenius, Karl, Filosofie magister. — Lyceilektor.
Löfgren, Karl Emil Ludvig, Studerande.
Finnander, Zacharias, Studerande. — Kanslitjänsteman i S:t. Petersburg.
Lindström, Gustaf Israël, Filosofie magister. — Skollärare.
Forsberg, Karl Matthias, Studerande. — Läkare.
Warelius, Anders, Filosofie magister. — Kyrkoherde.
Crohns, Alexander, Studerande. — Jordbruksskolföreståndare.
Durietz, Frans Thure Wilhelm, Jägmästare.
Flodin, Ferdinand, Studerande. — Läkare.
Nordenstam, Johan Mauritz, Vicekansler.
Chydenius, Anders Herman, Studerande. — Tidningsman.
Groundstroem, Johan Ludvig Nikolaus, Studerande. — Kyrkoherde.
Nylander, Bruno Fabian, Studerande. — Lärare.
Nylander, Anders Edvin, Studerande. — Läkare.
Hisinger, Edvard Viktor Eugen, Studerande, Friherre. — Godsegare.

1849.

Reuter, Edvin Titus Feodor, Studerande. — Lyceirektor.
von Pfaler, Karl Fredrik, Prost.
Marelius, Karl Johan, Studerande. — Skolrektor.
Heikel, Anton Theodor, Studerande. — Landtmätare.
Brusin, Otto Reinhold, Possessionat.
Utter, Frithiof Gustaf, Studerande. — Vice häradshöfding.
Winter, Magnus Fredrik Edvard Adolf, Filosofie kandidat. — Skollärare.
Ek, Robert, Preparator. — Läkare.
Rosenborg, Johan Wilhelm, Filosofie magister. — Jurisprofessor.
Finér, Karl Gustaf, Filosofie magister.
Qvist, Karl Johan, Studerande. — Direktor för Polytekniska Institutet.
Regnell, Karl Wilhelm, Studerande. — Kammarskrifvare vid Medicinalstyrelsen.

Nyström, Abraham, Länsman.
Ingman, Erik Alexander, Universitetsadjunkt.
Græflé, Henrik Adolf, Språklärare.
Ekvall, Jakob Wilhelm, Medicine kandidat. — Läkare.
Thauvon, Johan Fredrik, Studerande. — Kyrkoherde.
Roos, Axel Ivar, Studerande. — Filosofie magister.
Tengén, Johan Albert, Studerande. — Prost.
Bomberg, Johan, Studerande.
Alftan, Johan, Studerande. — Tidningsman.
Longström, Birger Steffan, Studerande. — Filosofie kandidat.
Estlander, Jakob August, Studerande. — Medicine professor.
Gråberg, Gustaf Adolf, Studerande. — Läkare.
af Hällström, Gustaf Edvard, Studerande. — Observatorie-amanuens.
Aejmelaeus, Johan Fredrik, Studerande. — Läkare.

1850.

Moberg, Adolf, Professor.
Malmborg, Bengt Gustaf Jonas, Filos. kandidat. — Läkare.
Trapp, Karl Reinhold, Studerande. — Läkare.
Frosterus, Johan Karl Emil, Studerande. — President.
Möller, Karl Johan, Veterinärläkare.
Kalm, Theodor Eberhard, Studerande. — Universitetslektor.
Forsius, Kristian Fredrik, Studerande. — Läkare.
Roschier, Johan Wilhelm, Studerande. — Läkare.
Hagelstam, Jarl August, Studerande. — Godsegare.
Lindfors, Karl Emil, Studerande.
Lampén, Johan Kristian, Filosofie magister. — Prost.
Neovius, Karl Adolf, Filosofie kandidat. — Läkare.
Neovius, Wilhelm Engelbert, Filosofie kandidat .— Lektor i matematik.
Nassokin, Otto Kasimir Theodor, Studerande. — Läkare.
von Becker, Adolf, Studerande. — Artist.
Hartvall, Karl Viktor, Studerande.
Franzén, Frans, Handlande.
Granberg, Ferdinand, Handlande.
Candelin, Leonard, Handlande.
Woldstedt, Fredrik, Professor.
Borenius, Henrik Gustaf, Universitetsadjunkt.
Forssman, Karl Selim, Protokollssekreterare.
Stolpe, Gustaf, Handlande.
Törnroth, Karl Emil, Studerande. — Kontrollör.
Törnroth, Julius Konstantin, Studerande. — Läkare.
Melart, Kristian Ferdinand, Hufvudstadsläkare.
Clasén, Fredrik Leopold, Filosofie magister. — Häradshöfding.
Bergroth, Julius Efraim, Lektor. — Öfverinspektor.
Andelin, Erik Johan, Prost.
Pentzin, Leonard, Landssekreterare.
Hallsten, Julius Alexander, Konrektor.
Fattenborg, Wilhelm, Kofferdikapten.
Savander, Adolf Fredrik Gustaf, Studerande.

1851.

Bäcker, Alexander, Provisor.
Westling, Karl Robert, Kapten.
Boije, Anders Wilhelm, Possessionat.
Wessman, August, Studerande. — Gymnastiklärare.
Strengell, Karl Gustaf, Studerande. — Läkare.
Kranck, Robert, Studerande. — Skollärare.
Niklander, Erik, Studerande. — Fys.mat. kandidat.
Dammert, Anders Gustaf Wilhelm, Studerande. — Läkare.
Renvall, Robert Alfred, Studerande. — Biblioteksman.
Avellan, Edvin, Studerande. — Skriftställare, landtdagsman.
Leinberg, Karl Gabriel, Studerande. — Pedagog, historiker.

1852.

Wichmann, Johan Valentin, Apotekare.
Krank, August, Studerande. — Kyrkoherde.
Demidoff, Anatol, Furste.

1853.

Wendelin, Simon Anders, Kommerseråd.
Fontell, Henrik Oskar, Handlande.
Chydenius, Johan Jakob, Studerande. — Kemie professor.
Svanljung, Fredrik Gustaf, Filosofie kandidat.
Olsoni, Frans Ismaël, Studerande. — Medicine studerande.
Winter, Edvard, Studerande. — Läkare.

1854.

Linsén, Adolf Leopold, Studerande. — Läkare.
Neovius, Theodor Fabian, Studerande. — Lektor i matematik och naturvetenskap.
Reuter, Anton Mauritz, Studerande. — Öfverforstmästare.
Gadd, Johan Magnus, Studerande. — Lektor i naturalhistoria.
Krohn, Julius Leopold Fredrik, Studerande. — E. o. professor i finska språket och litteraturen.
Furuhjelm, Johan Emil, Studerande. — Lektor i naturvetenskaperna (Evois).

1855.

Hartman, Felix Edvard Erik, Landtmätare.

1856.

Asp, Georg August, Studerande. — Medicine professor.
Chydenius, Karl Emil Jakob, Studerande. — Filosofie magister.
Chydenius, Jakob Reinhold, Studerande. — T. f. läneagronom.
Malmgren, Anders Johan, Studerande. — E. o. professor i zoologi, Guvernör.
Malmgren, Karl Peter, Studerande. — Läkare.
Nordqvist, Mauritz, Studerande.
Ramsay, Anders Gustaf, Studerande. — Affärsman.

Runeberg, Ludvig Michaël, Studerande. — Lektor i naturalhistorie.
Runeberg, Lorenzo, Studerande. — Läkare.
Sælan, Anders Thiodolf, Studerande. — Öfverläkare.
Salingre, Richard Wilhelm Waldemar, Studerande, — Läkare.
Strömborg, Johan Elias, Studerande. — Lektor i naturalhistoria.
Munck, Johan Reinhold, Friherre, Vicekansler.

1857.

Nordenskiöld, Nils Adolf Erik, Filosofie licentiat. — Professor, forskningsresande.
Krohn, Leopold August, Studerande. — Läkare.
Ringbom, Ivar Walfrid, Studerande. — Läkare.
Stigzelius, Lars Herman, Studerande. — Läkare.
Fogelholm, Karl Gustaf, Studerande. — Läkare.
Simming, Théodor, Studerande. — Elementarskolelärare.
Selin, Gustaf, Studerande. — Fys.mat. kandidat.
Lindberg, Fredrik Wilhelm, Studerande. — Kollega.

1859.

Backman, Herman, Studerande. — Läkare.
Bonsdorff, Erik Johan Emil, Studerande. — Läkare.
Elfving, Israël, Studerande. — Filosofie magistér.
Feodoroff, Nikolai, Studerande. — Läkare.
Heikel, Alfred, Studerande. — Läkare.
Hårdh, Josef Gabriel, Studerande. — Läkare.
Kingelin, Ernst, Studerande. — Godsegare.
Kingelin, Karl Johan, Studerande. — Filosofie magister.
Collan, Johan, Studerande. — Läkare.
Moberg, Karl Adolf, Studerande. — T. f. direktor för Geologiska kommissionen.
Molander, Pehr Frithiof, Studerande. — Skollärare.
Nervander, Emil Fredrik, Studerande. — Litteratör.
Saltzman, Fredrik, Studerande. — Medicine professor.
Zetterman, Arthur Johan, Studerande. — Läkare.
Wahlforss, Henrik Alfred, Studerande. — Docent i kemi.
Wilenius, Fredrik Daniel, Provincialläkare.
Tigerstedt, Theodor Albert, Stadsläkare.
Strömberg, Johan Otto, Stadsläkare.
Hällström, Herbed Gotthard, Prov. läkare.
Karsten, Petter Adolf, Kandidat. — Lektor (Mustiala)
Cajander, Viktor Leonard, Studerande. — Skollärare.
Sandman, Edvard, Kronofogde.
Wolff, Karl Ludvig Frithiof, Handlande.
Duncker, Daniel Joachim Edvard, Studerande. — Godsegare.
Rönnbäck, Oskar Ernst Viktor Fredrik, Studerande. — Tidningsman.
Blomqvist, Anton Gabriel ,Lektor. — Direktor för Evois forstinstitut.
Lindforss, Filip Gerhard, Studerande. — Skollärare.
Moilanen, Johan, Bokhållare.

1860.

Boehm, Gottfrid Edvard, Magister. — Skollärare.
Idestam, Knut Fredrik, Bärgskonduktör. — Brukspatron.
Aspelin. Emil Ferdinand, Studerande. — Läkare.
Arppe, Nils Edvard, Brukspatron.

1861.

Inberg, Karl Emil, Studerande. — Läkare.
Boehm, Jakob Leonard, Studerande. — Filosofie magister.
Fellman, Nils Isak, Studerande. — President.
Brander, Axel Emil, Studerande. — Godsegare.
Günther, Alexander, Apotekare i Petrosawodsk.
Brunström, Rudolf, Trädgårdsmästare.

1862.

Hermansson, Robert Fredrik, Studerande. — Jurisprofessor.
Mickwitz, Henrik Johan, Studerande. — Medicine kandidat.
Lindberg, Sextus Otto, Medicine doktor. — Professor i botanik.
Niklander, Johan Gustaf, Studerande. — Trafikinspektör.

1863.

Norrlin, Johan Peter, Studerande. — E. o. professor i botanik.
Silén, Frithiof, Studerande. — Forstmästare.
Unonius, Karl Johan Wilhelm, Studerande. — Lektor i naturvetenskaperna.
Brenner, Mårten Magnus Wilhelm, Studerande. — Skolrektor.
Bonsdorff, Ernst Jakob Waldemar, Studerande. — Öfverlärare i matematik.
Grefberg, Wilhelm, Studerande. — Läkare.
Kullhem, Henrik August, Studerande. — Lektor i kemi (Mustiala).
Öhman, Elias, Studerande. — Borgmästare.
Laurin, Nils Johan, Studerande. — Tullförvaltare.
Bomansson, Karl August, Filosofie doktor. — Statsarkivarie.
Bomansson, Johan Oskar, Landskanslist.

1864.

Åström, Emil Elias, Studerande. — Läkare.
Kjellman, Magnus, Studerande. — Skollärare.
Nyberg, Berndt Axel, Magister. — Lektor i matematik.
Ithimæus, Pehr, Handlande.

1865.

Woldstedt, Fredrik Wilhelm, Studerande. — Museiamanuens.
Krueger, Karl Nikolaus Adalbert, Professor.
Hjelt, Karl Fredrik Kristian, Studerande. — Kontrollör.
Paqualin, Karl Robert, Studerande. — Läkare.
Palmén, Johan Axel, Studerande. — Professor i zoologi.
Lundström, Karl August, Studerande. — Medicine docent.

Grönvik, Emil Ivar, Studerande. — Filosofie doktor, bankman.
Sahlberg, Johan Reinhold, Studerande. — E. o. professor i entomologi.
Agardh, Jakob Georg, Professor i Lund.
Nyman, Karl Fredrik, Medicine doktor i Stockholm.
Andersson, Nils Johan, Professor i Stockholm.
Fries, Theodor Magnus, Universitetsadjunkt i Upsala.
Læstadius, Karl Petter, Magister i Umeå.
Norman, J. M., Forstmästare i Tromsö.

1866.

Jurva, Peter, Orgelnist.
Cajander, Alfred Henrik, Studerande. — Filosofie kandidat.
Lindelöf, Lorenz Leonard, Professor. — Professor i matematik.
Borenius, Alexander Ludvig, Forstmästare.
(Malmberg) Mela, August Johan, Studerande. — Lektor i naturalhistorie.
Juselius, August Ferdinand, Studerande. — Borgmästare.
Lackström, Emil Frithiof, Studerande. — Skollärare.
Reuter, Odo Morannal, Gymnasist. — E. o. professor i zoologi.

1867.

Fischer, Karl, Trädgårdsmästare.
Carlenius, Olivier August Johan, Studerande. — Filosofie kandidat.
Kurtén, Uno Alexander, Studerande. — Försäkringsman.
Sohlman, Viktor, Magister, Lektor.
Sundevall, Karl Jakob, Professor i Stockholm.
Lovén, Sven, Professor i Stockholm.
Wahlberg, Peter Fredrik, Professor i Stockholm.
Lange, Johan, Professor i Köpenhamn.
Schimper, Wilhelm Philip, Professor i Strassburg.
Brotherus, Viktor Ferdinand, Studerande. — Filosofie doktor, skollärare.
Savander, Birger Ferdinand, Studerande. — Skollärare.
von Martius, Karl Fredrik Philip, Geheimeråd i München.
Hooker, Josef Dalton, Doktor, Direktor i London.
Eberhardt, Karl Henrik, Farmaceut.
Heikel, Oskar August, Studerande. — Läkare.

1868.

Collin, Karl, Studerande. — Läkare.
Ingman, Erik Emanuel, Studerande. — Skollärare.
Forstén, August William, Provincialläkare.
Procopé, Axel Fridolf, Provincialläkare.
Stål, Karl, Professor i Stockholm.
Zilliacus, Hugo Fredrik Bengt, Studerande. — Lektor i naturalhistoria.
Hartman, Karl, Lektor i Örebro.
Steenstrup, J. J. S., Professor i Köpenhamn.
Ehnberg, Axel, Studerande.

Ångström, Johan, Provinciallläkare i Örnsköldsvik.
Areschoug, John Erhard, Professor i Upsala.
Cleve, Pehr Theodor, Adjunkt i Stockholm.
Berggren, Sven, Docent i Lund.
Elmgren, Erik Johan, Possessionat.
von Knorring, Eugene Karl Egenolf, Teknolog.

1869.

Collin, Otto, Gymnasist. — Lärare i naturalhistoria.
Hertell, Gustaf Kristian, Studerande.
Björkstén, Johan Isak, Provinciallläkare.
Müller, Karl, Doktor i Halle.
Areschoug, Fredrik Wilhelm Kristian, Universitetsadjunkt i Lund.
Hartman, Robert Wilhelm, Lektor i Gefle.
Orion, Charles, Trädgårdsmästare å Träskända.
Brenner, Oskar Benedikt, Kanslist.
Örsted, A. S. Professor i Köpenhamn.
Arppe, Adolf Edvin, Studerande. — Juris kandidat.
Runeberg, Fredrik Karl, Studerande. — Läkare..
Hjelt, Albert Hjalmar, Studerande. — Lektor i matematik.
Hausen, Reinhold Theodor, Studerande. — Statsarkivarie.
Segerstråle, Johan Viktor, Studerande. — Statistiker.
Renvall, Ryno, Studerande. — Disponent.

1870.

Bäckvall, Petrus Alfred, Studerande. — Läkare.
Thomson, Karl Gustaf, Universitetsadjunkt i Lund.
Spoof, Axel Reinhold, Medicine kandidat.
Hedström, Gustaf, Studerande. — Seminarielektor.
von Essen, Mikael, Studerande. — Possessionat.
Blytt, Axel, Konservator i Christiania.
Moë, N. G. Direktör i Christiania.
Sullivant, William Starling, Bankir i Ohio.
Rosberg, Viktor, Apotekare.
Hårdh, Axel August, Medicine kandidat.
Bergstedt, Karl Anders, Medicine kandidat.
Domander, Axel Gustaf, Filosofie kandidat. — Läkare.
Wittrock, Veit Brecher, Docent i Upsala.
Elfving, Fredrik Emil Wolmar, Studerande. — Professor i botanik.
Lindblad, Johan Adolf, Sågförvaltare.

1871.

Thedenius, Knut Fredrik, Lektor i Stockholm.
Kavall, J. H., Pastor i Kurland.
(Lang) Vainio, Edvard August, Studerande. — Docent i botanik, censor.
Bergström, Karl, Farmaceut. — Apotekare.
Meinander, Gregorius, Studerande. — Landtbrukare.
Hirn, August Eberhard, Kirurgie magister.

Zeller, P. C., Professor i Stettin.
Nordenskiöld, Nils Karl, Lektor. — Direktor för Meteorologiska Centralanstalten.
Spruce, Richard, Doktor, Welburn, York.
v. Trautvetter, Ernst Rudolph, Geheimeråd, S:t Petersburg.
(Europaeus) Äyräpää, Mathias Anselm, Studerande. — Tandläkare, professor.
Hällström, Karl Adolf, Studerande. — Läkare.
Snellman, Wilhelm, Studerande. —. Läkare.
Sievers, Klas Richard, Studerande. — Generaldirektör för medicinalverket.
Ingelius, Ernst Hugo Johannes, Studerande. — Tidningsman.
Engström, Otto Ingemar, Studerande. —. Medicine professor.
Juslin, Johan Edvard, Studerande. — Läkare.
Collander, Paul, Studerande. — Läkare.
Fagerlund, Lars Wilhelm, Studerande. — Medicinalråd.
Wiedemann, F. J., Doktor, akademiker, S:t Petersburg.
Maximowicz, Charles I., Doktor, akademiker, S:t Petersburg.
Holm, Karl Emil, Medicine kandidat. — Läkare.
Bergroth, Frans Henrik, Kyrkoherde.
Pipping, Johan Fridolf, Referendariesekreterare.

1872.

Fagerroos, Johan Edvard, Guldsmedsmästare.
de Notaris, Guiseppe, Professor, Genua.
Braun, Alexander, Professor, Berlin.
von Post, Hampus Adolf, Löjtnant, Ultuna.
Holmgren, August Emil, Lektor, Stockholm.
Meves, Wilhelm, Konservator, Stockholm.
Bockström, Karl Henrik, Trädgårdsmästare.
Schalin, Zachris, Studerande. — Teologie kandidat, Seminariedirektor.
Hjelt, Otto Jonathan, Studerande. — Bankman, läkare.
Bergroth, Oskar Fredrik Arthur, Studerande. — Filosofie magister.
Donner, Anders Severin, Studerande. — Professor i astronomi, Vicekansler.
Wiik, Johan Fredrik, Docent. — Professor i geologi.
Pipping, Fredrik Josef, Protokollssekreterare.
Hjelt, Edvard, Studerande. — Professor i kemi. Universitetskansler.
Zetterman, Fridolf, Studerande. — Filosofie doktor.
Cygnaeus, Gustaf, Studerande. — Lektor, tidningsman.
Åberg, Anders Konstantin, Studerande.
De Candolle, Alphons, Doktor, professor, Genève.
Forstén, Filip, Studerande. — Hofsångare.
Thesleff, Theodor, Studerande. — Läkare.
Heinricius, Gustaf, Studerande. — Medicine professor.
Arppe, Hugo Eberhard, Studerande. — Häradsskrifvare.
Lindberg, Karl Viktor, Studerande. — Läkare.
Colliander, Gottlieb, Studerande. — Godsegare.

1873.

Nordstedt, C. F. Otto, Doktor, Lund.
Brusin, Otto, Studerande. — Kamrerare.
Weymarn, Edvard Georg, Studerande. — Läkare.
Sucksdorff, Richard Gustaf, Studerande. — Senatskammarförvandt.
Bodén, Johan Alexander, Studerande. — Filosofie magister.
Öhman, Georg, Studerande. — Läkare.
Bruncrona, Karl Wilhelm, Studerande. — Godsegare.
v. Willebrand, Viktor Mathias, Studerande.
Paqualin, Kristian Henrik, Studerande. — Läkare.
Thorell, Tamerlan, Universitetsadjunkt, Upsala.
af Schultén, August Benjamin, Friherre, studerande. — Docent i kemi.
Löfman, Oskar Wilhelm, Studerande. — Veterinär.
v. Pfaler, Karl Elis Leonard, Studerande. — Bankdirektör.
Zetterstedt, Johan Emanuel, Lektor, Jönköping.
Stenbäck, Josef, Teknolog. — Ingenjör, arkitekt.
Leopold, Constantin, Studerande. — Läkare.

1874.

von Bunge, Alexander, Professor emeritus, Dorpat.
Brotherus, Arvid Hjalmar, Studerande.
Warén, Eliel Jonathan, Studerande. — Läkare.
(Kiljander) Kesäniemi, Ludvig Gabriel, Studerande. — Seminarielektor.
Wennerström, Oskar Walfrid, Studerande. — Läkare.
Rothström, Gustaf Ivar, Studerande. — Läkare.
Branders, Anders Adrian, Studerande. — Läkare.
Åström, Henrik Bernhard, Studerande. — Boställsinspektor.
Heimbürger, Walter Fredrik, Studerande. — Rådman.
Grotenfelt, Gustaf, Studerande. — Professor i jordbrukslära.
Renqvist, Henrik Wilhelm, Studerande. — Skollärare.
Juslin, August Wilhelm, Studerande. — Filosofie doktor, industriidkare.
v. Krempelhuber, August, Doktor, München.
Mac Lachlan, Robert, Doktor, London.
Buddén, Emil Johannes, Studerande. — Skolråd.

1875.

Genetz, Arvid Thorsten Birger, Studerande. — Lektor.
Bergroth, Ernst Evald, Studerande. — Läkare.
Forsblom, Konrad Wilhelm, Studerande.
Roos, Gustaf Elis, Magister. — Läkare.
Faust, Johannes, Civilingenjör.
Juratzka, Jakob, Doktor, Wien.
Meriläinen, Petter, Preparator.
Printz, Herman Adolf, Studerande. — Ingenjör.
Helenius, Axel Gabriel, Studerande. — Läkare.
Hult, Ragnar, Studerande. — Docent i geografi.
v. Wright, Wilhelm, Kammarjunkare, Bohuslän, Sverge.

1876.

Lindman, Werner, Studerande. — Läkare.
Naegeli, Carl, Professor, München.
Dahlström, Karl, Studerande. — Skollärare.
Cleve, Fredrik Eliel, Studerande. — Kyrkoherde.
Stizenberger, Ernst, Doktor, Constanz.

1877.

Blom, E. William, Studerande. — Jordbruksskolelärare.
Inberg, Isak, Ingenjör.
Hougberg, Emil, Studerande. — Läkare.
Arrhenius, Johan Israel Axel, Studerande. — Skolrektor.
Sandeberg, Herman, Löjtnant, Stockholm.
(Kihlman) Kairamo, Alfred Oswald, Studerande. — E. o. professor i botanik, senator.
(Petander) Petra, August Herman, Studerande. — Handelskemist.

1878.

Hollmén, Hans Brynolf, Studerande. — Notarie i Skolöfverstyrelsen.
Johnsson, Julius Viktor, Studerande. — Läkare.
Gripenberg, Robert Edvard, Baron, postmästare. — Chef för landtbruksstyrelsen.
Hedberg, John, Forstmästare. — Litteratör.
Lilljeborg, Wilhelm, Professor, Upsala.
Sahlberg, Mimmi, Doktorinna.
Tigerstedt, Axel Fredrik, Studerande. — Öfverintendent, godsägare.
Kerner, Anton, Professor, Innsbruck.
Sundman, Nikolai, Studerande. — Läkare.
Schulman, Otto Karl Hjalmar, Studerande. — Öfverlärare i naturalhistoria.
Flinck, Johan August, Studerande. — Filosofie kandidat, skollärare.
Hallsten, Gustaf Onni Immanuel, Studerande. — Öfverinspektor.

1879.

Lagus, Alexander, Studerande. — Forstmästare.
Nordqvist, Oskar Frithiof, Fänrik. — Byråchef (Stockholm).
Enwald, Reinhold, Studerande. — Läkare.
Boldt, Johan Georg Robert, Studerande. — Lektor i naturalhistoria.
Nykopp, Axel Waldemar, Studerande. — Läkare.
Hellström, Fredrik Elifas, Studerande. — Läkare.
Grunér, Arthur Herman Saladin, Studerande. — Läkare.
Sundman, Gösta. — Artist, tryckeriägare.
Wasastjerna, Björn Rudolf, Studerande. — Protokollssekreterare.
Bergroth, Gideon, Ingenjör.

1880.

Schübeler, Fredrik Christian, Professor, Kristiania.
Arnold, F. C. G., Justitieråd, München.
Lundström, Axel N., Docent, Upsala.
Lindfors, Philip, Possessionat.
v. Bonsdorff, Adolf, Friherre, studerande. — Chef för Skolstyrelsens barnskyddsafdelning.
Braithwaite, Robert, Medicine doktor, London.
Schiödte, J. G., Professor, Kjöbenhavn.
Runeberg, Johan Wilhelm, Professor.

1881.

Wallén, Karl Magnus Mikael, Friherre, studerande. — Godsegare.
Kolström, Theodor, Agronom.
Erikson, Emil Reinhold Theodor, Studerande. — Läkare.
Öhrnberg, Karl Edvard, Studerande. — Juriskandidat.
Ehnberg, Karl Johan, Studerande. — Forstmästare.
Almqvist, Sigfrid, Lektor, Stockholm.
Stenroth, Clas, Studerande. — Jordbrukare, emigrant.

1882.

Sars, Georg Ossian, Professor, Kristiania.
Wallengren, Hans Daniel Johan, Pastor, Farhult i Skåne.
Arnell, Hampus Wilhelm, Lektor, Jönköping.
Théel, Hjalmar, Docent i Upsala.
Collet, Robert, Universitetsstipendiat, Kristiania.
Schöyen, Wilhelm Maribo, Kandidat, Kristiania.
Sparre Schneider, Jacob, Konservator, Tromsö.

1883.

v. Wright, Ferdinand, Studerande. — Affärsman.
Grönroos, Gustaf Hjalmar, Studerande. — Medicine professor.
Stuxberg, Anton, Intendent, Göteborg.
Cederholm, Wilhelm, Studerande. — Bankman.
Böök, Artur Werner Alexis, Forstmästare.
Hammarström, Edvard Rudolf, Studerande. — Lektor i naturalhistoria.
Wikström, Don Artur, Studerande. — Lektor i naturalhistoria.
Granberg, Peder Waldemar, Studerande. — Läkare.

1884.

Sevon, Oskar, Forstkassör.
Liljeblom, Sigfrid Wilhelm, Studerande. — Läkare.
Laurén, Walter Eliel Calixtus, Studerande. — Apotekare, universitetsadjunkt.
Bäcklund, Karl, Kronolänsman.
Lojander, Hugo, Farmacie studerande. — Apotekare.
af Tengström, Magnus, Studerande. — Forstmästare.
Hillebard, Harald Richard Hjalmar, Studerande. — Läkare.
Knabe, Carl Arnold, Studerande. — Lektor i naturalhistorie.

1885.

Christ, H., Doktor, Basel.
Lindeberg, Carl Johan, Lektor, Göteborg.
Spoof, Waldemar, Protokollssekreterare.
Oker-Blom, Maximilian Ernst Gustaf, Studerande. — Medicine professor.
af Forselles, Arthur Edvard, Studerande. — Medicine professor.
Malmberg, Emil Othniel, Studerande. — Lektor i naturalhistoria.
Edgren, Klas Kristian, Studerande. — Läkare.
Reuter, Enzio Rafael, Studerande. — Professor i zoologi.
Boldt, Charles Emil Valentin, Studerande. — Assistent vid Botaniska laboratorium.
Poppius, Karl Alfred, Kollega. — Skolrektor.
Lindberg, Björn, Studerande. — Pomolog.
Boman, Arthur, Studerande. — Lektor i naturalhistoria.
Lydén, Karl Reinhold, Häradshöfding.

1886.

Sirén, Otto, Farmacie studerande. — Apotekare.
Sandman, Jonas Albert, Studerande. — T. f. fiskeriinspektor.
Karvonen, Johan Jakob, Studerande. — Generaldirektör för medicinalverket.
Holm, Ernst Lennart, Studerande. — Läkare.
Kaurin, Christian, Pastor, Jarlsberg, Norge.
Lindén, John, Studerande. — Seminariedirektor.
Rettig, Eric, Studerande. — Bankdirektör.
Levander, Kaarlo Mainio, Studerande. — Professor i zoologi.
Wasastjerna, Knut Harald, Studerande. — Trädgårdsmästare.
Sjöstrand, David Johan, Sjökapten.
Graeffe, Frans Fredrik, Studerande.
Stolpe, Thorfinn, Studerande. — Läkare.
Gadolin, Alexander Wilhelm, Studerande. — Jurisprofessor (Åbo).

1887.

Pleske, Theodor, Doktor, S:t Petersburg.
Björkstén, Max, Studerande. — Läkare.
Wichmann, Karl Ossian, Studerande. — Döfstumskollärare.
Gröhn, Emil, Studerande.
Ramsay, Wilhelm, Filosofie kandidat. — Professor i geologi.
Forsell, Gustaf Wilhelm, Preparator.
Eskelin, Karolina Sidonia, Studerande. — Läkare.
Rosqvist, Alma Josefina, Studerande. — Läkare.
Thuneberg, Paul Alexander, Studerande. — Läkare.
Bützow, Emir Bernhard, Studerande. — Forstmästare.

1888.

Sandell, Gustaf Emil Tobias, Studerande. — Läkare.
Hannikainen, Tauno Robert Alarik, Studerande. — Läkare.
Warming, Eugen, Professor, Kjöbenhavn.
von Seidlitz, Georg, Doktor, Königsberg.
von Kothen, C. A., Friherre, kollegiiregistrator.

Forsström, Toivo Johannes, Studerande. — Läkare.
Hynén, Karl Harald Oskar, Studerande. — Lärare i naturalhistoria.
Wallgren, Axel Leonard, Studerande. — Medicine professor.
Westerlund, Aulis, Studerande. — Skollärare.
Sahlgren, Axel Theodor, Studerande. — Skolrektor.

1889.

de la Chapelle, Albert Henrik, Friherre, studerande. — Läkare.
Bergroth, Ivar Ossian, Studerande. — Folkskoleinspektor.
Lindberg, Harald, Lyceist. — Kustos vid Botaniska museum.
Batalin, Alexander, Professor, S:t Petersburg.
Laitinen, Taavi, Studerande. — Generaldirektör för medicinalverket.

1890.

Renvall, Klas Torsten Gustaf, Studerande. — Lektor i naturalhistoria.
Krok, Th. O. B. N., Adjunkt, Stockholm.
Herlin, Uno Rafael, Filosofie kandidat. — Filosofie doktor, forstmästare.
Blomroos, Evert Emanuel, Studerande. — Emigrant.
Roos, Viktor Jedidjah Alfred, Filosofie magister. — Skolrektor.
Montell, Justus Elias, Studerande. — Forstmästare.

1891.

Eppelsheim, Eduard, Doktor, Germersheim (Bayern).
Aminoff, Ivar, Studerande. — Godsegare.
Ringbom, Lars Ivar, Studerande. — Läkare.
Stenroos, Karl Emil, Studerande. — Öfverlärare i naturalhistoria.
Nordenskiöld, Nils Erik, Studerande. — Docent i zoologi.
Studd, Ernst, Provisor.
Murbeck, Svante, Docent, Upsala.
Keckman, Charles Emil, Studerande. — Folkskolelärare.
Rosberg, Johan Evert, Filosofie magister. — Professor i geografi.
Therman, Ernst Arnold, Studerande. — Läkare.
Thesleff, Artur, Studerande. — Zigenarforskare.

1892.

von Haartman, Mikaël, Studerande. — Forstmästare.
Palmgren, Gösta, Studerande. — Föredragande vid Krigsministeriet.
Stjernvall, Hugo Johan Fredrik, Studerande. — Kronolänsman.
Hirn, Karl Engelbert, Studerande. — Lärare i naturalhistoria.
Limpricht, K. Gustav, Doktor, Breslau.
Nyholm, Emil Teodor, Studerande. — Forstmästare.
Olsson, Pehr Hjalmar, Studerande. — Tidningsman, professor i Amerika.

1893.

Tegengren, Ernst Gustaf, Studerande. — Lektor i matematik.
de Sélys-Longchamps, Edmond, Baron, senator, Liège. Hedersledamot.

(Borg) Kivilinna, Väinö Gabriel, Studerande. — Lektor i naturvetenskaperna.
Iverus, Johan Edvard D:son, Doktor. — Musei-intendent i Lovisa.
Hornborg, Oskar Alarik, Studerande. — Läkare.

1894.

Flahault, Charles, Professor, Montpellier.
Grill, Claës, Kapten, Stockholm.
Poppius, Robert Bertil, Studerande. — Kustos vid Zoologiska museum.
af Hällström, Johannes Algoth, Studerande. — Lärare i kemi.
Keto, Edvard, Filosofie magister. — Apotekare.
Wegelius, Karl Jalmar Rafael, Studerande. — Läkare.
(Lindroth) Liro, Johan Ivar, Studerande. — Professor i botanik (Åbo).
Hällström, Eva Elisabeth, Filosofie kandidat. — Gift Moltesen.
Sundvik, Ernst Edvard, Professor.
Aurivillius, Per Olof Christoffer, Professor, Stockholm.

1895.

Lönnbohm, Oskar Anders Ferdinand, Filosofie kandidat. — Folkskoleinspektor.
Lampa, Sven, Konservator, Stockholm.
Stockmann, Karl, Konsul.
Frosterus, Sigurd Emil, Studerande.
Cajander, Karl Alexander, Rektor.
Lång, Karl Gustaf Wilhelm, Studerande. — Forstmästare.
Westerlund, Carl Agardh, Medicine doktor, Ronneby (Sverge).
Elmgren, Elin Augusta, Medicine studerande. — Läkare.
Siiläinen, Johan Viktor, Filosofie magister. — Seminariedirektor.
Stenberg, Kaarlo Herman, Studerande. — Filosofie magister.
Luther, Alexander Ferdinand, Studerande. — E. o. professor i zoologi.
Granit, Arthur Wilhelm, Studerande, forstmästare.

1896.

Ekström, Johan Emil, Forstmästare.
Hävrén, Ernst Fredrik, Studerande. — Filosofie doktor, amanuens.
Wahlberg, Erik Arthur, Studerande. — Skollärare.
Rantaniemi, Pekka Aappo, Studerande. — Lektor i naturalhistoria.
Fontell, Karl Wilhelm, Studerande. — Lektor i naturalhistoria.
Nordling, Elis. — Posttjänsteman.

1896.

Crépin, François, Direktor, Bruxelles, Hedersledamot.
Engler, Adolf, Professor, Berlin, Hedersledamot.
Nathorst, Alfred G., Professor, Stockholm, Hedersledamot.
Russow, E., Professor, Dorpat, Hedersledamot.
Brauer, Fr., Professor, Wien, Hedersledamot.
Moebius, K., Professor, Berlin, Hedersledamot.

Meinert, Frederik Wilhelm August, Doktor, Köpenhamn, Hedersledamot.
Staudinger, Otto, Doktor, Blasewitz, Hedersledamot.
Drude, O., Professor, Dresden, Korresponderande ledamot.
v. Wettstein, Richard, Professor, Prag, Korresponderande ledamot.
Koeppen, Fr. Th., Bibliotekarie, S:t Petersburg, Korresponderande ledamot.
Korschinsky, S., Adjunkt, St. Petersburg, Korresponderande ledamot.
Gobi, Chr., Professor, St. Petersburg, Korresponderande ledamot.
Andersson, Gunnar, Doktor, Stockholm, Korresponderande ledamot.
Dahlstedt, Hugo, Doktor, Stockholm, Korresponderande ledamot.
Dresser, Henry E., M:r, London, Korresponderande ledamot.
Warnstorf, Ch., Lärare, Neu-Ruppin, Korresponderande ledamot.
Morawitz, F. F., Doktor, St. Petersburg, Korresponderande ledamot.
Sharp, David, Doktor, Cambridge, Korresponderande ledamot.
Reitter, Edmund, Doktor, Paskall, Korresponderande ledamot.
Adlerz, G., Doktor, Sundsvall, Korresponderande ledamot.
Czarnecki, Andreas Sigismund, Studerande. — Forstmästare.
Cajander, Aimo Kaarlo, Studerande. — Professor i skogsskötsel.
Sten, Axel, Provisor. — Apotekare.
af Hällström, Edvard Johannes Gabriel, Studerande. — Forstmästare.
Jägerskiöld, Leonard Axel, Doktor, Upsala, Korresponderande ledamot.
Schneider, Guido, Doktor, St. Petersburg, Korresponderande ledamot.
Nordling, Xenofon Willehad, Guvernementssekreterare.
Alcenius, Otto Alfred, Lektor.

1897.

Segercrantz, W., Studerande. — Bankdirektör.
Ståhlberg, Benjamin, Filosofie magister. — Skollärare.
Elfving, Karl Oskar, Studerande. — Forstmästare.
Federley, Harry, Studerande. — Docent i zoologi.
Söderman, Heikki, Studerande. — Borgmästare.
Aro, Johan Emil, Studerande. — Lektor i naturalhistoria.
Järvi, Toivo Henrik, Studerande. — Öfverdirektör i Fiskeristyrelsen.
(Silfvenius) Siltala, Antti Johannes, Studerande. — Docent i zoologi.
(Axelson) Linnaniemi, Walter Mikael, Studerande. — Professor i zoologi (Åbo).
Kosonen, Olavi Albin, Studerande. — Läkare.
Sundvik, Odo, Studerande. — Läkare.
Granfelt, Hjalmar, Studerande. — Advokat.
Leinberg, Arthur, Studerande. — Präst.

1898.

Kranck, Hugo, Studerande. — Lektor i naturalhistoria.
Gadd, Pehr Adolf, Studerande. — Tandläkare.

Sucksdorff, Jean, Provisor. — Apotekare.
Lydecken, Jalmari Ludvig, Studerande. — Läkare.
Sahlberg, Hans Ferdinand, Studerande. — Ingenjör.
Enwald, Kurt Henrik, Studerande. — Lektor i naturalhistoria.
Leiviskä, Iivari Gabriel, Studerande. — E. o. professor i geografi.
Weseloff, Wasili, Studerande. — Läkare.
Ivanitski, N. A., Stadssekreterare, Petrosavodsk, Korresponderande ledamot.
Klinge, Johannes, Doktor, St. Petersburg, Korresponderande ledamot.

1899.

Dahlberg, Ragnar Reinhold, Student. — Biblioteksamanuens.
Friedrichsen, K., Apotekare, Hoyer (Slesvig), Korresponderande ledamot.
Palmgren, Alvar, Student. — Docent i botanik.
Kröger, Aaro Werner, Student. — Läkare.
Nyberg, Karl, Student. — Läkare.
Odenvall, Karl Evald Hamilkar, Filosofie kandidat. — Filosofie magister.
Renvall, Gerhard, Student. — Läkare.
Palmgren, Rolf, Student. — Intendent.

1900.

Hällström, Karl Herman, Student. — Seminarielektor.
Weurlander, Martin Walfrid, Student. — Filosofie magister.
Björkenheim, Carl Gustaf, Student. — Godsegare.
Klingstedt, Fredrik Waldemar, Student. — Kemist.
Jantunen, Pekka, Student. — Affärsman.
Nordberg, Seth, Student. — Forstmästare.
Brûning, Johan Carl Alexander, Student. — Veterinär.
Natunen, Karl William, Student.
Wecksell, Johan August, Student. — Redaktionssekreterare.
Krogerus, Rolf, Student. — Skolrektor.
Wellenius, Otto Henrik, Student. — Läkare.
Nordström, Åke, Student. — Lektor i naturalhistoria.
Pylkkänen, Werner, Student. — Folkskolelärare.
Lesche, Brutus, Student. — Forstmästare.
Bohnhof, Hugo, Herr. — Farmare i Amerika.

1901.

Sundberg, Carl Gustaf Jarl, Student. — Läkare.
Wahlström, Gustaf Alexander, Student. — Medicine kandidat.
Backman, Albin Lennart, Student. — Filosofie doktor, forstmästare.
Wasenius, Ernst, Tandläkare.

1902.

Ståhlberg, Vihtori Alfred, Student. — Skollärare.
Ruotsalainen, Armas, Student. — Läkare.
Wartiainen, Ivar Mathias, Student. — Folkskolelärare.

Ahnger, Constantin, Ingenjör i Ashabad, Korresponderande ledamot.
Nilsson, Albert, Lektor, Stockholm, Korresponderande ledamot.
Nordqvist, Harald Oscar, Student. — Filosofie doktor (Sverige).
(Sahlberg) Saalas, Unio, Student. — Docent i forstentomologi.
Ramsay, Arthur, Student. — Godsegare.
Fabritius, Gustaf Reinhold, Provincialläkare.
Fabritius, Gunnar, Student. — Ingenjör.
Forsius, Runar, Student. — Läkare.

1903.

Knipowitsch, N., Professor, St. Petersburg, Korresponderande ledamot.
Jacobssohn, Georg, D:r, S:t Petersburg, Korresponderande ledamot.
Sola, Alpo Aatto, Student.
Buch, Hans Robert Viktor, Student. — Amanuens vid Botaniska museum.
Renvall, August Volmar, Student. — Filosofie doktor, forstman.
Högman, Laura Lydia Lovisa, Student. — Gift Wecksell.
Gröndal, Oscar Alvar, Järnvägsbokhållare.
Forsell, Arvid Leonard, Student. — Lektor i naturalhistoria.
Fieandt, Einar, Student. — Lektor i naturalhistoria.
Siitoin, Konstantin, Student. — Filosofie kandidat.

1904.

Munsterhjelm, Elin Vega, Student. — Gift Holmberg.
Munsterhjelm, Torsten Karl, Forstkonduktör.
Grönblom, Hjalmar Thorwald, Student. — Affärsman.
Wegelius, Axel Gabriel, Student. — Filosofie magister, lärare i naturalhistoria.
Karsten, P. A., Professor, Hedersledamot.
von Frenckell, Gunnar, Studerande. — Privatier.
Sælan, Th., Professor, Hedersledamot.
Rancken, Holger Freyvid, Studerande. — Filosofie doktor, botanist vid Mosskulturföreningen.
Suomalainen, Elias Weikko, Studerande. — Lektor i naturalhistoria.

1905.

Keso, Alma Amanda, Studerande. — Filosofie magister, lärare i naturalhistoria.
Granö, Johannes Gabriel, Studerande. — Professor i geografi (Dorpat).
(Nyman) Ensiö, Bernhard Armas, Studerande. — Lektor i naturalhistoria.
Frey, Karl Hjalmar Richard, Studerande. — Museiamanuens.
(Sorsakoski) Lindblad, Onni, Preparator.
(Buddén) Välikangas, Ilmari, Studerande. — T. f. kustos vid Zoologiska museum.
(Kjäldström) Kaltio, Lars Joosef, Studerande. — Läkare.
Gottberg, Hugo Alarik, Studerande. — Tandläkare.
Lindström, Adolf Wilhelm, Referendariesekreterare.

1906.

Helle, Lauri Teodor, Filosofie magister. — Lektor i naturalhistoria.
Tegengren, Jacob, Folkhögskoleföreståndare.
Björkenheim, Rafael, Filosofie magister. — Forstmästare.
Ekman, Gunnar, Studerande. — Docent i zoologi.
Nyström, Anselm, Prost.
Tuominen, Juho Viktorinus Kustaa, Studerande. — Seminarielektor.

1907.

Florström, Bruno, Gymnastiklärare.
Eriksson, Teodor, Ingeniör.
Pekkola, W. Studerande. — Forskningsresande.
Brander, Viktor, Öfverste.
Brander, Oskar, Stationsinspektor.
Brofeldt, Pekka, Studerande. — Fiskeriråd.
Brenner, Widar Magnus, Studerande. — Docent i botanik.

1908.

Holmberg, Kuno, Telegrafist. — Järnvägstjänsteman.
Jääskeläinen, Viljo, Studerande. — Biträdande fiskeriråd.
Koponen, Juhana Samuli Waldemar, Studerande. — Seminarielektor.
Linkola, Kaarlo, Studerande. — Docent i botanik.
Hæggström, Halvar Adam, Studerande. — Medicine kandidat.
von Essen, Carl, Lennart, Studerande.
Wuorentaus, Yrjö, Studerande.
Wallenius, Isak, Studerande, fiskeri-instruktör. — Assessor i Fiskeristyrelsen.
Pekkarinen, Juho, Folkskolelärare.
Ehrström, Karl Erik Johannes, Studerande. — Amanuens vid Zoologiska museum.
Lindfors, Axel, Stationsinspektor.
Hirschmann, Nikolai, Herr.
Cederhvarf, Reinhold, Herr. — Järnvägstjänsteman.

1909.

Oshanin, W., Statsråd, St. Petersburg, Korresponderande ledamot.
Rudolph, Hugo, Handlande.
Hagman, Nils, Studerande. — Godsegare (Skåne).
Pulkkinen, Antti, Studerande. — Filosofie kandidat, skollärare.
Remmler, Fritz, Studerande. — Godsegare.
Gottberg, Gunnar, Filosofie kandidat. — Biträdande fiskeriråd.
Airaksinen, Kalle, Studerande. — Forstmästare.
Enderlein, Günther, Doktor, Stettin, Korresponderande medlem.
Sjöstedt, Yngve, Professor, Stockholm, Korresponderande medlem.
Ericsson, Bernhard, Forstmästare.
Munsterhjelm, Ludvig, Herr. — Redaktör.
Merikallio, Einari Fredrik, Studerande. — Filosofie magister, skollärare.

Wahlbeck, Walter, Abnormskolelärare.
Johansson, Nandor, Studerande. — Separatist.
Toivonen, Dagmar, Studerande. — Gift Välikangas.
Martens, Vera, Studerande. — Filosofie magister, lärare i naturalhistoria.
Hermonen, Eeva, Studerande. — Filosofie magister, lärare i naturalhistoria.

1910.

Skottsberg, Carl, Docent, Upsala, Korresponderande medlem.
Ehrman, Erik Wilhelm, Studerande. — Skollärare.
Hellevaara, Einari Engelbert, Studerande. — Fiskeriråd.
Salovaara, Hannes Adolf, Studerande. — Lyceilektor.
Hänninen, Kaarlo, Filosofie kandidat. — Filosofie doktor, skollärare.
Eronen, Aina Oiva Onni, Filosofie kandidat. — Gift Kannisto.
Huumonen, Matti Eemeli, Studerande. — Filosofie kandidat, lärare i naturvetenskaperna.
Korvenkontio, Valio Armas, Amanuens vid Zoologiska museum.
Valle, Kaarlo Johannes, Studerande. — Filosofie magister.
Bremer, Carl Georg, Kommunalläkare.
Hellén, Wolter Edvard, Studerande. — Museiamanuens.
Oker-Blom, Edgar Alexander, Studerande. — Affärsman.
Tigerstedt, Carl Gustaf Ludvig, Studerande. — Landthushållare.
Arvonen, Maria Katarina, Studerande. — Filosofie magister, lärare i naturvetenskaperna.
Kokko, Väinö Vilho, Studerande. — Bankdirektör.
Lindström, Edit Vilhelmina, Fröken. — Biträde vid Botaniska museum.
Marklund, Georg Gunnar, Studerande. — Filosofie magister, skollärare.
Ruoranen, Aapraham Rikhard, Filosofie kandidat. — Lektor i naturalhistoria.
Ström, Inga Ester Volga, Fröken. — Gift Öfverlund.

1911.

Stenius, Gunnar, Arkitekt.
Aschan, Karl Martin Woldemar, Studerande. — Filosofie magister.
Salokas, Martti Antero, Studerande. — Skollärare.
Jurvelius, Björn Alfons, Farmaciestuderande.
Järvinen, Vihtori Hesekiel, Studerande. — Seminarielektor.
Heikinheimo, Väinö Aleksanteri, Studerande. — Filosofie kandidat.
Hintikka, Toivo Juho, Studerande. — Assistent.
Manner, J. F., Pastor.
Wiiro, Amanda Josefiina, Studerande. — Gift Eskola.
Collander, Paul Runar, Studerande. — Filosofie doktor.
Koskimies, Mikael Rudolf, Studerande. — Affärsman.
Hildén, Kaarlo Armas Immanuel, Studerande. — Läkare.
Munsterhjelm, Gustaf Richard, Filosofie magister. — Filosofie doktor, skollärare.
Pontan-Munsterhjelm, Ebba Maria, Fru. — Lyceilektor.

Johansson, Karl Leonard, Studerande. — Affärsman.
Räsänen, Veli Johannes Paavo Bartholomeus, Studerande. — Filosofie magister, skollärare.

1912.

Munck, Lennart, Verkl. statsråd.
Öblom, Alfred Francis, Studerande. — Skollärare.
Brotherus, Wilfrid Eugen, Medicine kandidat.
Norrlin, Johan Peter, Professor emeritus, Hedersledamot.
Snellman, Johannes, Artist.
Salmenlinna, Sune Samuli, Studerande. — Filosofie magister.
Lönnfors, Frans, Studerande. — Filosofie magister.
Forsius, Irmer, Studerande. — Jägarkapten.
Nybergh, Torsten Wilhelm, Studerande. — Skollärare.

1913.

Sernander, Rutger, Professor, Upsala, Korresponderande ledamot.
Bastman, Helmi Amanda, Studerande. — Gift Rikkonen.
Finnilä, Carl Johan, Studerande. — Amanuens vid Zoologiska museum.
Hildén, Kaarlo Thorsten Oskar, Studerande. — Professor vid Kauppakorkeakoulu.
Oesch, Karl Lennart, Studerande. — Öfverstelöjtnant.
Warén, Harry Ilmari, Studerande. — Mosskulturföreningens botanist.
Krohn, Väinö Julius Sakari, Studerande. — Filosofie magister.
Ekman, Sven, Lektor, Korresponderande ledamot.
Wasenius, Adolf Ferdinand, Studerande. — Filosofie magister.
Kari, Kaarlo Kalervo, Studerande. — Jägarkapten.
Järnefelt, Heikki Arvid, Studerande. — Filosofie magister.
Kekoni, Kaarlo Heikki, Studerande. — Jägarmajor.

1914.

Tanner, Väinö, Statsgeolog. — Diplomat.
Lindqvist, Eitel Edgar Egron, Studerande. — Affärsman.
Wahlberg, Herman Johannes, Studerande. — Läkare.
Pesola, Vilho Aleksanteri, Studerande. — Filosofie magister.
Metsävainio, Kaarlo Henrik Immanuel, Studerande. — Skollärare.
Nyberg, Frans Einar, Studerande. — Läkare.
Kujala, Vilho Viljo, Studerande. — Filosofie magister.
Clayhills, Thomas Harald, Studerande. — Forstmästare.
Kotilainen, Mauno, Studerande. — Assistent vid Mosskulturföreningen.
Nyberg, Thyra, Fru, Doktorinna.

1915.

Grönblad, Rolf Leo, Studerande. — Tandläkare.
Sahlberg, Sigurd, Filosofie magister. — Seminarielektor.
Seppälä, Väinö Aatu, Filosofie magister. — Godsegare.

Kärki, Eino Antero, Studerande. — Samskoleföreståndare.
Hornborg, Viljo, Filosofie magister. — Skollärare.
Lakari, Oiva Johannes, Filosofie magister. — Forstmästare.
Tanttu, Antti, Filosofie kandidat. — Forstmästare.
Heikinheimo, Olli, Filosofie magister. — Forstmästare, t. f. professor.
Kitunen, Eemeli, Studerande. — Föreståndare för statens frökontrollanstalt.
Palmén, Johan Axel, Professor emeritus, Hedersledamot.
Hukkinen, Yrjö, Filosofie magister. — Assistent.
Kivenheimo, Viktor Jalmari, Filosofie magister. — Seminarielektor.
Hortling, Ivar, Filosofie doktor.
Laurin, Åke, Filosofie magister. — Skollärare.
Teräsvuori, Kaarlo, Filosofie magister. — Professor i Dorpat.
Valmari, Johannes, Filosofie doktor.

1916.

Cedercreutz, Carl, Friherre, Studerande.
Idman, Gustaf Rudolf, Medicinalråd.
Cantell, Sulo Johannes, Filosofie kandidat. — Tekniker.
Andersin, Greta, Filosofie magister. — Privatskolelärarinna.
Meurman, Mauri Olavi, Studerande. — Filosofie magister.
Pipping, Erik, Studerande. — Filosofie magister.
Sauramo, Martti Rufus, Filosofie kandidat. — Filosofie licentiat.
Auer, Väinö, Studerande. — Filosofie doktor, assistent.
Häggman, Frans Erik Lennart, Studerande. — Folkskolelärare.
Segerstråle, Curt Olov, Studerande.
Öhman, Einar Harry, Studerande. — Filosofie kandidat.
Pousar, Volter, Herr, Bankman.
Wasastjerna, Axel, Häradshöfding.
Wasastjerna, Agda, Fru.
Nederström, Paavo, Filosofie kandidat. — Lektor i naturalhistoria.
Abt, Veli Kurt Rurik, Studerande.
Olander, Aarne Ilmari, Studerande. — Assistent vid Fiskeriföreningen.
Lindberg, Håkan, Studerande.
Siintola, Sipi, Filosofie kandidat. — Assessor i Medicinalstyrelsen.
Myrberg, Karl Wilhelm, Studerande. — Artillerilöjtnant.
Thuneberg, Erik, Studerande.

1917.

Norrlin, Hilma Evelina, Professorska.
Norrlin, Aino Siveä, Fröken.
Idman, Gösta, Medicine doktor.
Kyyhkynen, Olli, Pastor, lärare.
Andersson, Anna, Filosofie magister. — Lärarinna.
Strandberg, Lydia, Filosofie magister. — Lärarinna.
Pettersson, Bror, Studerande.
Löfqvist, Eero, Studerande.
Löfgren, O., Bokhandelsföreståndare.
Eklund, Ole, Studerande.

Hildén, Ilmari, Studerande. — Forstmästare.
Nylund, Oskar, Studerande. — Filosofie kandidat, skollärare.
Lagström, Hugo Bernhard, Studerande.
Nordman, Gunnar Otto, Studerande.
v. Bonsdorff, Hjalmar, Studerande.
Thuneberg, A., Ingenjör.
Lindberg, Karl, Forstingenjör.
Saxén, Uno, Filosofie doktor.
Linkola, Anna, Fru.
Fabricius, Ole, Studerande.
Hallberg, Mauritz, Statsråd.
Lundmark, Elis Erland, Studerande. — Filosofie magister.
Lindman, C. A.M., Professor i Stockholm, Korresponderande ledamot.
Johansson, Karl, Läroverksadjunkt, Visby. Korresponderande ledamot.
Wesenberg-Lund, C., Filosofie doktor, Hilleröd (Danmark), Korresponderande ledamot.
Ostenfeld, C. H., Museums inspektör, Köbenhavn, Korresponderande ledamot.

1918.

Tennberg, Håkan, Studerande.
Puolanne, Mielo, Medicine licentiat. — Tandläkare.
Fazer, Karl, Fabrikör.
Stenij, Sigrid Augusta Gunilla, Studerande.
Hildén, Ilmari, Studerande.
Elfving, Rabbe, Studerande.
Samuelsson, Gunnar, Docent i Uppsala, Korresponderande ledamot.
Reuter, Allan, Forstmästare.
Ilvessalo, Lauri, Filosofie magister. — Forstmästare.
Ilvessalo, Yrjö, Filosofie magister. — Forstmästare.
Lukkala, Oskari Jalmari, Filosofie magister. — Forstmästare.
Multamäki, Sulo Eemil, Filosofie magister. — Forstmästare.
Forsius, Eiler, Studerande.
Geitlin, Bertel, Filosofie magister.
Nyberg, Volmar, Bankdirektör.
Juselius, Mathilda, Fru.
Sydänheimo, Martti, Studerande.
Rosenbröjer, Torsten Hjalmar, Forstmästare.
Finnilä, Carl Johan, Direktör.
Finnilä, Elisabeth, Fru.

1919.

Kajava, Yrjö Henrik, Medicine och kirurgie doktor, docent.
Sauli, John Otto, Filosofie magister.
Olsoni, Olof Börje Algot, Studerande.
Boldt, Margit, Studerande.
Karppanen, Matti, Artist.
Ylönen, Pekka, Filosofie magister.
von Bonsdorff, Axel, Medicine doktor.
Lindberg, Pär Harald, Studerande.
Kuusamo, Kaarlo, Studerande.
Teräsvuori, Jaakko Armo, Studerande.

Brotherus, Viktor Ferdinand, Filosofie doktor, Hedersledamot.
Hjelt, Albert Hjalmar, Filosofie doktor, Hedersledamot.
Collin, Albert, Ingeniör.
Bruun, Erik, Studerande.
Listo, Jaakko, Studerande.
Fortelius, Olof, Studerande.
Karvonen, Viljo, Studerande.
Berger, Rolf Einar, Studerande.
Sältin, Erik, Studerande.
Carpelan, Jarl Otto Casimir, Studerande.
Pitkänen, Olli, Studerande.
Vappula, Niilo Akseli, Studerande. — Filosofie kandidat.
Malling, Alice Enid Elina, Studerande.
Fagerlund, Deli Eleonora, Studerande.
Lingonblad, Birger, Kronolänsman.

1920.

Eriksson, Lydia Elise, Studerande. — Filosofie kandidat.
Hellén, Mary, Fru.
Aschan, Bertel, Studerande. — Filosofie kandidat.
Rainio, Aarne Jakob Pehr, Studerande
Lappalainen, Hanna, Filosofie kandidat. — Filosofie doktor, apotekare.
Sundström, Kurt Erik, Studerande.
Klingstedt, Holger, Studerande.
Ulvinen, Arvi, Studerande.
Saltzman, Hanna, Fröken.
Sandström, Karl Väinö Fridolf, Studerande.
Roivainen, Heikki, Studerande.
Kanerva, Niilo Rudolf, Studerande.
Lundström, Felix Robert, Studerande. — Filosofie kandidat.
Quarnström, Einar, Doktor.
Porkka, Osmo Hannu, Studerande.

1921.

Parvela, August Armas, Lektor.
Sandman, Albert, Forstmästare.
Hjelt, Hedwig, Doktorinna.
Palmgren, Maida, Doktorinna.
Hagfors, Eliel August Martin, Studerande.
Nordman, Adolf Fredrik, Studerande.
Haglund, Paul, Medicine kandidat.
Floderus, Björn, Docent, Öfverläkare, Stockholm, Korresponderande ledamot.
Steffansson, Richard, Provisor.
Valle, Otto Ferdinand, Studerande.
Caloñius, Ingmar, Studerande.
Lindfors, Jarl, Studerande.
Blomgren, Pehr, Studerande.
Böök, Albert Theodor, Lektor.
Becker, Theodor, Stadtbaurath, Liegnitz. Hedersledamot.

Aurivillius, Christoffer, Professor . D:r, Stockholm. Hedersledamot.
Horváth, Geza, Professor D:r., Budapest. Hedersledamot.
Zschokke, Friedrich, Professor D:r, Basel. Hedersledamot.
Conwentz, Hugo, Professor D:r, Berlin. Hedersledamot.
Warming, Eugen, Professor D:r, Köpenhamn. Hedersledamot.
Wettstein, Richard, Ritter von Westersheim, Professor D:r, Wien. Hedersledamot.
Drude, Oscar, Professor D:r, Dresden. Hedersledamot.
Almquist, Sigfrid, Lektor, Stockholm. Hedersledamot.
Wille, Johan Nordal Fischer, Professor D:r, Kristiania. Hedersledamot.
Lönnberg, Einar, Professor D:r, Stockholm. Korresponderande medlem.
Tullgren, Albert, Professor D:r, Stockholm. Korresponderande medlem.
Petersen, Carl Georg Johan, D:r, Köpenhamn. Korresponderande medlem.
Esben-Petersen, P., Hr., Silkeborg (Danmark). Korresponderande medlem.
Dahl, Friedrich, Professor D:r, Berlin. Korresponderande medlem.
Edwards, J. W., M:r., London. Korresponderande medlem.
Bezzi, Mario, Professor D:r, Torino. Korresponderande medlem.
Zahlbruckner, Alexander, Professor D:r, Wien. Korresponderande medlem.
Diels, Ludwig, Professor, D:r, Berlin. Korresponderande medlem.
Tansley, Arthur George, University Lecturer on Botany, Cambridge. Korresponderande medlem.
Holmboe, Jens, Professor, D:r, Bergen. Korresponderande medlem.
Birger, Selim, D:r, Stockholm. Korresponderande medlem.
Cleve-Euler, Astrid, D:r, Fru, Stockholm. Korresponderande medlem.
Hagström, Johan Oskar, Kyrkoherde, Wester Emtervik (Sverige). Korresponderande medlem.
Elfving, Fredrik Emil Wolmar. Professor. Hedersledamot.
Kairamo, Alfred Oswald, Senator. Hedersledamot.
Arrhenius, Johan Israël Axel, Skolrektor. Hedersledamot.
Nordqvist, Oskar Frithiof, Byråchef. Hedersledamot.
Bergroth, Ernst Evald, Provincialläkare. Hedersledamot.

IX. Register till medlemsförteckningen.

Inhemska medlemmar.

Abt. V. K. R. 16.
Adlercreutz, T. E. A. R. 38.
Aejmelæus, J. F. 49.
Aejmelæus, N. 30.
Aejmelé, C. 22.
Agricola, B. B. 36.
Agricola, C. R. 32.
Agricola, J. G. 36.
Agricola, S. R. 36.
Ahlberg, M. A. 33.
Ahlberg, R. 43.
Ahllöf, C. J. 32.
Ahlmark, M. 35.
Ahlqvist, J. G. 32.
Ahlqvist, K. H. 22.
Ahlstedt, A. L. 25.
Ahlstedt, C. G. 33.
Ahlstedt, J. E. 22.
Ahlstedt, N. C. 32.
Ahlstubbe, L. I. 35.
Ahrenberg, C. W. 30.
Airaksinen, K. 09
Akiander, M. 34.
Alcenius, F. W. 33.
Alcenius, C. A. 46.
Alcenius, J. J. 25.
Alcenius, J. W. 46.
Alcenius, O. A. 96.
Alftan, A. 39.
Alftan B. W. 36.
Alfthan, J. 49.
Allén, C. W. F. 46.
Alopæus, D. 37.
Alopæus, M. E. 32.
Aminoff, G. F. 37.
Aminoff, G. 26.
Aminoff, I., 91.
Andelin, E. J. 50.
Andersin, G. 16.
Andersson. A. 17.
Antell, S. H. 36.
Appelberg, J. G. 33.
Appelgrén, C. 31.
Arckenholtz, G. L. 39.
Argelander, F. W. A. 32.
Arnell, H. E. 30.
Arnell, L. 43.
Aro, J. E. 97.
Arppe, A. E. 37.
Arppe, A. E. 69.
Arppe, H. E., 72.
Arppe, N. E. 60.
Arrhenius, A., 77, 1921.
Arrhenius C. J. 46.
Arvonen, M. K. 10.
Aschan, B. 20.
Aschan, C. A. 48.
Aschan, K. H. 29.
Aschan, K. M. W. 11.
Ascholin, J. 22.
Asp, G. 29.
Asp, G. A. 56.
Asp, K. H. 29.
Aspelin, E. F. 60.
Aspelund, C. E. 46.
Astenius, A. W. 40.
Auer, V. 16.
Avellan, C. A. 31.
Avellan, C. F. 37.
Avellan, Ch. 36.
Avellan, E. 51.
Avellan, F. W. 31.
Axelson, W. M. 97.

Backman, A. L. 01.
Backman, C. 30.
Backman, H. 59.
Backman, S. J. 22.
Bastman, H. A. 13.
Behr, C. 39.
Becker, A. v. 50.
Becker, F. J. v. 39.
Belæjeff, I. 45.
Berg, F. W. 40.
Bergbom, J. E. 48.
Bergenheim, E. 22.
Bergenheim, J. 38.
Berger, R. E. 19.
Bergroth, C. E. 36.
Bergroth, E. E., 75, 1921.
Bergroth, F. H. 71.
Bergroth, G., 79.
Bergroth, I. O. 89.
Bergroth, J. E. 50.
Bergroth, O. A. 75.
Bergstedt, K. A. 70.
Bergström, K. 71.
Björkenheim, C. G. 00.
Björkenheim R. 06.
Björkman, C. I. 35.
Björkstén, B. U. 37.
Björkstén, J. I. 69.
Björkstén J. J. 24
Björkstén, M. 87.
Blank, J. F. 29.
Blom, E. W. 77.
Blomgren, P. 1921.
Blomqvist, A. G. 59.
Blomroos, E. 90.
Bloum, D. C. 33.
Blåfield, B. G. E. 34.
Blåfield, C. O. J. 42.
Blåfield, E. W. 48.
Blåfield, G. A. 34.
Blåfield, K. G. R. 34.
Bockström, K. H. 72.
Bodén, A. E. 37.
Bodén, J. A. 73.
Boehm, G. E. 60.
Boehm, J. L. 61.
Bohm, S. F. 34.
Bonhof, H. 00.
Bohring, J. L. 35.
Boije, A. E. 36.
Boije, G. R. 34.
Boldt, Ch. E. V. 85.
Boldt, J. R. 42.
Boldt, M. 19.
Boldt, R. 79.

Boman, A. 85.
Boman, A. 45.
Bomansson, C. A. 63.
Bomansson, J. O. 63.
Bomberg, J. 49.
Bonsdorff, A. v. 80.
Bonsdorff A. v. 19.
Bonsdorff, C. R. 31.
Bonsdorff, E. J. E. 59.
Bonsdorff, E. J. W. 63.
Bonsdorff, E. J. 26.
Bonsdorff, E. N. 24.
Bonsdorff, G. v. 31.
Bonsdorff, H. v. 17.
Bonsdorff, H. E. v. 47.
Bonsdorff, J. G. v. 35.
Bonsdorff, P. A. v. 29.
Borenius, A. L. 66.
Borenius, H. G. 50.
Borg, A. G. 30.
Borg, C. G. 47.
Borg, F. A. 26.
Borg, G. 22.
Borg, V. 93.
Borgenström, K. A. 29.
Borgström, H. 43.
Borgström, H. 46.
Borgström, J. 24.
Born, C. F. v. 42.
Born, V. M. v. 32.
Boström, J. P. 40.
Boucht, A. R. 22.
Boxström, W. 30.
Branders, A. A. 74.
Brander, A. E. 61.
Brander, E. F. 37.
Brander, O. 07.
Brander, V. 07.
Bremer, C. G. 10.
Bremer, J. 32.
Bremer, W. L. 35.
Brenner, M. M. W. 63.
Brenner, O. B. 69.
Brenner, W. M. 07.
Brofeldt, P. 07.
Brotherus, A. Hj. 74.
Brotherus, W. E. 12.
Brotherus, V. F. 67.
Brüning, J. C. A. 00.
Brummer, C. G. 35.
Brummer, F. W. 21.
Bruncrona, K. W. 73.
Brunér, E. J. W. af. 35.
Brunou, C. P. C. 37.
Brunström, R. 61.
Brusin, O. R. 49.
Brusin. O. 73.
Bruun, E. 19.
Buch, H. R. V. 03.
Buddén, E. J. 74.
Buddén, I. 05.
Bützoff, A. 36.
Bützow, E. B. 87.
Bäcker, A. 51.
Bäcklund, K. 84.
Bäckvall, P. A. 70.
Böcker, C. C. 22.
Böningh, G. F. v. 32.
Böök, A. Th. 1921.
Böök, A. V. A. 83.

Cadenius, C. W. 37.
Cajan, J. F. 35.
Cajander, A. H. 66.
Cajander, A. K. 96.
Cajander, I. 33.
Cajander, K. A. 95.
Cajander, V. L. 59.
Cajander, Z. 45.
Cajanus, J. A. 38.
Caloander, A. 30.
Caloander, L. 42.
Calonius, I. 1921.
Calonius, J. H. 31.
Candelin, L. 50.
Cannelin, G. 39.
Cantell, S. J. 16.
Canth, G. F. 48.
Carger, A. H. G. 29.
Carger, E. 42.
Carger, H. 35.
Carlenius, O. A. J. 67.
Carpelan, J. O. C. 19.
Castrén, E. 30.
Castrén, M. 22.
Cavonius, G. A. 38.
Cedercreutz, C. 16.
Cederhvarf, K. R. 08.
Cedervald, A. v. 34.
Cedervaller, C. R. 32.
Christiersson, F. 29.
Chydenius, A. H. 48.
Chydenius, A. J. 37.
Chydenius, C. E. J. 56.
Chydenius, J. J. 53.
Chydenius, J. R. 56.
Clåsen, A. T. 43.
Clåsen, F. L. 50.
Clayhills, T. H. 14.
Cleve, F. E. 76.
Cleve, Z. J. 47.
Collan, A. 37.
Collan, A. 46.
Collan, C. 33.
Collan, F. 37.
Collan, J. 59.
Collander, P. R. 11.
Collander, P. 71.
Colliander, G. 72.
Collin, A. 19.
Collin, K. 68.
Collin, O. 69.
Creutz, C. M. 44.
Crohns, A. 48.
Crohns, E. A. 34.
Crusell, C. M. 32.
Crusell, G. S. 29.
Cygnæus, A. R. 34.
Cygnæus, F. 29.
Cygnæus, G. 72.
Cygnæus, J. 34.
Cygnæus, P. A. 40.
Cygnæus, U. 30.
Czarnecki, A. S. 96.

Dahl, A. G. 31.
Dahl, O. E. 33.
Dahl, S. F. 31.
Dahlbeck, S. P. 45.
Dahlberg, R. R. 99.
Dahlström, K. 76.
Dammert, A. W. 21.
Dammert, A. G. W. 51.
de Besche, G. 38.
de Besche, G. 35.
de la Chapelle, A. F. 39.
de la Chapelle, A. F. R. 37.
de la Chapelle, A. H. 89.
de la Chapelle, C. V. 39.
de la Chapelle, F. R. 35.
Deutsch, H. 22.
Domander, A. G. 70.
Donner, A. S. 72.
Dreilich, J. A. 29.
Duncker, D. J. E. 59.
Du Rietz, F. T. W. 48.

Eberhardt, K. H. 67.
Edelheim, P. H. 38.
Edgrén, C. J. 37.
Edgrén, J. 22.
Edgren, K. K. 85.
Edman, M. L. 44.
Ehnberg, A. 68.
Ehnberg, K. J. 81.

Ehrman, E. W. 10.
Ehrnrooth, G. 40.
Ehrström, A. J. E. 40.
Ehrström, C. G. 44.
Ehrström, C. R. 26.
Ehrström, G. E. 35.
Ehrström, K. E. J. 08.
Ehrström, O. W. 35.
Ek, R. 49.
Ekebom, C. F. 39.
Ekelund, C. E. 35.
Ekelund, G. A. 38.
Eklund, O. 17.
Ekman, F. J. 29.
Ekman, G. 06.
Ekman, S. 13.
Ekström, C. A. 45.
Ekström, J. E. 96.
Ekvall, J. W. 49.
Elfving, F. E. W. 70, 1921.
Elfving, I. 59.
Elfving, J. F. 25.
Elfving, K. O. 97.
Elfving, R. 18.
Elgh, W. 35.
Elmgren, E. A. 95.
Elmgrén, E. J. 68.
Elmgrén, S. G. 44.
Emeleus, F. E. 45.
Eneberg, I. R. 22.
Enehjelm, A. G. af. 32.
Enehjelm, C. E. af. 34.
Enehjelm, G. E. af. 34.
Engel, C. L. 35.
Engel, C. A. 36.
Engström, O. I., 71.
Ensiö, B. A. 05.
Enwald, K. H. 98.
Enwald, R. 79.
Ericsson, B. 09.
Ericsson, C. T. 07.
Erikson, E. R. T. 81.
Eriksson, L. E. 20.
Eronen, A. O. O. S. 10.
Ervast, H. 35.
Ervast, H. 35.
Ervast, P. 34.
Ervast, P. A. 36.
Eskelin, K. S. 87.
Essen, C. G. v. 40.
Essen C. L. v. 08.
Essen, J. A. v. 39.
Essen, M. v. 70.
Estlander, J. A. 49.
Etholén, A. 38.
Etholén, J. 32.
Europaeus, M. A. 71.

Fabricius, O. 17.
Fabritius, G. 02.
Fabritius, G. R. 02.
Fagerlund, D. E. 19.
Fagerlund, L. W. 71.
Fagerroos, J. E. 72.
Fahlander, A. 22.
Fahlander, L. 36.
Falck, O. W. 35.
Falck, P. E. 21.
Falck, P. J. 46.
Falck, V. N. 21.
Fattenborg, W. 50.
Faust, J. 75.
Favorin, A. V. 35.
Fazer, K. 18.
Federley, A. 32.
Federley, B. 37.
Federley, C. B. 47.
Federley, H. 97.
Fellman, J. 21.
Fellman, N. I. 61.
Feodoroff, N. 59.
Fieandt, E. 03.
Fieandt, R. M. v. 44.
Finelius, C. A. 41.
Finér, C. G. 49.
Finér, E. 34.
Finkenberg, A. 36.
Finnander, Z. 48.
Finnilä, C. J. 13.
Finnilä, C. J. 18.
Finnilä, E. 18.
Fischer, K. 67.
Flinck, J. A. 78.
Flodin, F. 48.
Florin, J. I. 22.
Florin, P. U. 29.
Florström, B. 07.
Fock, R. G. 29.
Fogelholm, K. G. 57.
Fontell, H. O. 53.
Fontell, K. W. 96.
Forsberg, C. M. 48.
Forsblom, K. W. 75.
Forselles, A. E. af, 85.
Forsell, A. L. 03.
Forsius, C. F. 50.
Forsius, C. H. 37.
Forsius, E. 18.
Forsius, G. H. 36.
Forsius, I. 12.
Forsius, R. 02.
Forsman, G. J. 22.
Forsman, O. W. 33.
Forsman, W. 21.
Forssell, G. W. 87.
Forssman, C. S. 50.
Forssman, K. H. 22.
Forssman, C. S. 39.
Forssman, W. 39.
Forsström, T. J. 88.
Forsten, A. W. 68.
Forstén, C. F. W. 35.
Forstén, C. J. 38.
Forstén, G. F. 36.
Forstén, J. A. 35.
Forstén, F. 72.
Forstén, L. 43.
Forstén, T. 43.
Fortelius, O. 19.
Frankenhäuser, F. C. 39.
Franzén, F. 50.
Franzén, J. 35.
Frenckell, F. W. 41.
Frenckell, J. C. 35.
Frenckell, J. C. 34.
Frenckell, O. R. 42.
Frenckell G. v. 04.
Freudenthal, G. W. 31.
Frey, K. H. R. 05.
Friberg, J. G. 36.
Fridén, A. S. 24.
Friman, J. A. 39.
Frosterus, A. 27.
Frosterus, A. W. 46.
Frosterus, B. 27.
Frosterus, J. C. E. 50.
Frosterus, J. G. 46.
Frosterus, R. W. 35.
Frosterus, S. E. 95.
Furuhjelm, J. E. 54.
Furuhjelm, S. K. J. 34.

Gadd, F. A. 34.
Gadd, C. F. 35.
Gadd, J. M. 54.
Gadd, P. A. 98.
Gadelli, F. 40.
Gadolin, A. W. 86.
Gadolin, N. A. 29.
Gahmberg, R. O. 36.
Geitlin, B. 18.
Geitlin, G. 26.
Gellman, I. 38.
Genetz, A. Th. B. 75.
Geschwindt, R. 41.

Gestrin, J. H. 24.
Gottberg, G. 09.
Gottberg, H. A. 05.
Gottlund, C. A. 38.
Graeffe, F. F. 86.
Grahn, O. F. 27.
Granberg, F. 50.
Granberg, P. W. 83.
Granbom, F. 35.
Granfelt, A. E. 32.
Granfelt, A. F. 33.
Granfelt, C. G. 34.
Granfelt, C. G. A. 34.
Granfelt, H. 97.
Granholm, J. 26.
Granit, A. W. 95.
Granstedt, A. F. 38.
Granö, J. G. 05.
Grefberg, W. 63.
Græflé, H. A. 49.
Gripenberg, K. 34.
Gripenberg, R. E. 78.
Grotenfelt, G. 74.
Groundstroem, J. L. N. 48.
Grunér, A. H. S. 79.
Gråberg, G. A. 49.
Gröhn, E. 87.
Grönberg, A. F. 38.
Grönberg, J. 34.
Grönblad, J. E. A. 44.
Grönblad, R. L. 15.
Grönblom, H. T. 04.
Gröndahl, O. A. 03.
Gröneqvist, C. A. 21.
Grönfeldt, G. W. 47.
Grönlund, C. 22.
Grönlund, E. J. 35.
Grönroos, Hj. 83.
Grönvik, E. I. 65.
Gustafsson, C. 42.
Gyldén, N. A. 34.
Göös, J. W. 36.

Haartman, C. D. v. 33.
Haartman, C. F. G. v. 37.
Haartman, C. F. 33.
Haartman, L. G. v. 40.
Haartman, M. v. 92.
Hackman, J. F. 43.
Hackzell, J. M. 38.
Hagelstam, J. A. 50.
Hagfors, E. A. M. 1921.
Hagman, N. 09.
Haglund, P. 1921.
Hallberg, M. 17.
Hallsten, G. O. I. 78.
Hallsten, J. A. 50.
Hammarström, E. R. 83.
Hannikainen, T. R. A. 88.
Hartman, G. R. 31.
Hartman, F. E. E. 55.
Hartvall, C. V. 50.
Hartvall, V. 30.
Hausen, R. T. 69.
Hedberg, F. G. 30.
Hedberg, J. 78.
Hedström, G. 70.
Heikel, A. 59.
Heikel, A. A. 67.
Heikel, A. T. 49.
Heikel, H. 24.
Heikinheimo, O. 15.
Heikinheimo, V. A. 11.
Heimbürger, L. F. 48.
Heimbürger, W. F. 74.
Heinricius, G. 72.
Heinricius, J. J. 31.
Helander, A. 47.
Helander, C. J. 38.
Helenius, A. G. 75.
Helle, L. T. 06.
Hellén, M. 20.
Hellén, W. E. 10.
Hellenius, C. 31.
Hellenius, C. 33.
Hellens, C. N. v. 29.
Hellens, L. G. v. 36.
Hellevaara, E. E. 10.
Hermonen, E. 09.
Hellstedt, S. A. 38.
Hellström, F. 43.
Hellström, F. E. 79.
Helsingius, C. O. 35.
Helsingius, G. F. 35.
Helsingius, H. E. 39.
Helsingius, J. C. 39.
Herlin, R. 90.
Hermansson, R. F. 62.
Hertell, G. K. 69.
Hertzberg, F. 35.
Heurlin, N. 35.
Heurlin, W. af. 47.
Hidén, I. 18.
Hildén, C. 45.
Hildén, G. B. 37.
Hildén, I. 17.
Hildén, K. A. I. 11.
Hildén, K. T. O. 13.
Hillebard, H. 84.
Hintikka, T. J. 11.
Hipping, A. J. 26.
Hipping, A. W. 38.
Hirn, A. E. 71.
Hirn, G. 27.
Hirn, K. E. 92.
Hising, C. G. 36.
Hisinger, E. V. E. 48.
Hjelt, A. H. 69.
Hjelt, C. W. 42.
Hjelt, Ch. L. 36.
Hjelt, E. 72.
Hjelt, H. 1921.
Hjelt, K. F. K. 65.
Hjelt, O. E. A. 40.
Hjelt, O. J. 72.
Hjertman, A. J. 22.
Hjärne, G. 37.
Hoeckert, A. B. 40.
Hollmén, H. B. 78.
Holm, E. L. 86.
Holm, J. A. 22.
Holm, K. E. 71.
Holmberg, H. J. 32.
Holmberg, J. G. 35.
Holmberg, J. R. 39.
Holmberg, K. 08.
Holmström, B. G. 33.
Holmström, C. 37.
Holst, M. 44.
Holsti, R. I. 42.
Homén, G. W. 22.
Homén, J. F. 21.
Homén, L. 21.
Hongelin, J. E. 31.
Hongelin, M. 40.
Hornborg, A. M. C. 35.
Hornborg, O. A. 93.
Hornborg, V. 15.
Hortling, I. 15.
Hougberg, E. 77.
Hougberg, J. M. 43.
Hukkinen, Y. 15.
Hult, R. 75.
Hultin, A. 46.
Hummel, A. D. 32.
Hummelin, J. E. 39.
Hummelin, J. V. 33.
Huumonen, M. E. 10.
Hydén, J. M. 39.
Hynén, K. H. O. 88.
Hårdh. A. A. 70.
Hårdh, J. G. 59.
Häggman, F. E. L. 16.
Häggroth, C. L. 38.
Häggström, H. A. 08.

Hällström, C. G. 45.
Hällström, E. E. 94.
Hällström, af E. J. 96.
Hällström, G. A. af. 45.
Hällström, G. E. af. 49.
Hällström, G. G. 30.
Hällström, H. 36.
Hällström, H. G. 59.
Hällström, J. A. af. 94.
Hällström, K. A. 71.
Hällström, K. B. 00.
Hällström, S. T. 45.
Hänninen, K. 10.
Häyrén, E. F. 96.
Höglund, A. M. 27.
Högman, L. L. L. 03.

Idestam. G. 30.
Idestam, J. F. O. 47.
Idestam, K. F. 60.
Idman, C. G. 34.
Idman, F. F. 35.
Idman, G. 17.
Idman, N. 22.
Idman, N. J. W. 29.
Idman, R. 16.
Ilmoni, I. 22.
Ilvessalo, L. 18.
Ilvessalo, Y. 18.
Inberg, I. 77.
Inberg, K. E. 61.
Indrenius, E. 35.
Ingelius, A. G. 44.
Ingelius, C. J. 32.
Ingelius, E. H. J. 71.
Ingelius, N. V. 36.
Ingelius, O. F. 32.
Ingman, B. W. 23.
Ingman, E. A. 49.
Ingman. E. E. 68.
Ithimæus, P. 64.
Iverus, J. E. 93.

Jantunen, P. 00.
Johansson, K. 17.
Johansson, K. L. 11.
Johansson, N. 09.
Johnsson, K. F. 36.
Johnsson, J. 29.
Johnsson, J. V. 78.
Julin, E. 29.
Julin, J. 29.
Jung, C. J. 32.
Jung, J. A. 22.
Jungberg, A. M. 30.
Jurva, P. 66.
Jurvelin, F. W. 43.
Jurvelius, B. A. 11.
Juselius, A. F. 66.
Juselius, M. 18.
Juslin, A. W. 74.
Juslin, J. E. 71.
Jägerhorn, B. G. 33.
Jägerhorn, J. R. 32.
Jägerhorn, L. R. 34.
Järnefelt, H. A. 13.
Järvi, T. H. 97.
Järvinen, V. H. 11.
Jääskeläinen, V. 08.

Kairamo, A. O. 77, 1921.
Kajava, Y. H. 19.
Kalm, M. 21.
Kalm, T. E. 50.
Kaltio, L. J. 05.
Kanerva, N. R. 20.
Kari, K. K. 13.
Karppanen, M. 19.
Karsten, P. A. 59, 04.
Karvonen, J. J. 86.
Karvonen, V. 19.
Keckman, Ch. E. 91.
Keckman, J. A. 47.
Keckman, K. N. 34.
Kekoni, G. 36.
Kekoni, G. W. 40.
Kekoni, K. H. 13.
Kellander, A. F. 42.
Kellgrén, A. 35.
Kellgrén, H. A. A. 41.
Kepplerus, A. F. 32.
Keso, A. A. 05.
Keto, E. 94.
Kihlman, A. O. 77, 1921.
Kiljander, L. G. 74.
Kingelin, A. 34.
Kingelin, E. 59.
Kingelin, K. J. 59.
Kiseleff, N. 39.
Kitunen, E. 15.
Kivenheimo, V. J. 15.
Kivilinna, V. 93.
Kjellman, M. 64.
Kjäldström, L. J. 05.
Klercker, C. N. af. 39.
Klick, K. v. 34.
Klingstedt, F. W. 00.
Klingstedt, H. 20.
Klinkowström, O. W. 34.
Knabe, C. A. 84.
Knorring, C. E. v. 39.
Knorring, E. C. E. v. 68.
Knorring, F. P. v. 32.
Kokko, V. V. 10.
Kolström, E. 25.
Kolström, M. A. 25.
Kolström, M. 22.
Kolström, T. 81.
Koponen, J. S. W. 08.
Korvenkontio, V. A. 10.
Koskimies, M. R. 11.
Kosonen, O. A. 97.
Kostileff, A. 46.
Kothen, C. A. v. 88.
Kothen, G. v. 37.
Kothen, M. F. v. 35.
Kotilainen, M. 14.
Kranck, R. 51.
Kranck. A. 52.
Kranck. H. 98.
Krogerus, R. 00.
Krohn, J. L. F. 54.
Krohn, L. A. 57.
Krohn, W. J. S. 13.
Krook. J. G. 38.
Krueger, K. N. A. 65.
Kruskopf, N. C. 40.
Kruskopf, P. A. 31.
Kröger, A. W. 99.
Kuhlberg, S. 44.
Kujala, V. V. 14.
Kullhem, H. A. 63.
Kurtén, U. A. 67.
Kusmin, N. 34.
Kuusamo, K. 19.
Kyyhkynen, O. 17.
Kåhlman, F. E. 42.
Kåhlman, G. A. 42.
Kåhlman, G. F. 42.
Kärki, E. A. 15.

Lackström, E. F. 66.
Lagström, H. B. 17.
Lagus, A. 79.
Lagus, F. W. 29.
Lagus, K. F. 47.
Lagus, R. 47.
Laitinen, T. 89.
Lakari, O. J. 15.
Lampén, J. C. 50.
Lang, E. A. 71.
Lange, J. G. 36.
Langell, E. W. 39.
Langenskiöld, C. F. T. 30.
Langenskiöld, A. G. 34.

Langenskiöld, A. G. 34.
Lappalainen, H. 20.
Laurell, A. A. 31.
Laurell, A. F. 30.
Laurell, G. 34.
Laurén, W. E. C. 84.
Laurén, L. L. 42.
Laurin, N. A. 47.
Laurin, N. J. 63.
Laurin, Å. 15.
Le Bell, F. A. 37.
Lehrberg, C. F. 37.
Leinberg, A. 97.
Leinberg, C. G. 51.
Leiviskä, I. G. 98.
Lennberg, G. 45.
Leopold, C. 43.
Leopold, C. 73.
Leopold, J. 24.
Lesche, B. 00.
Lethin, J. U. 39.
Levander, K. M. 86.
Levison, C. 44.
Lignell, P. A. 41.
Lignell, N. K. 29.
Liljeblom, S. W. 84.
Liljebrunn, K. 39.
Liljedal, A. 30.
Liljenstrand, A. W. 39.
Lilius, A. M. 34.
Lilius, C. E. 29.
Lille, B. O. 22.
Lille, C. W. 41.
Lillström, C. A. 38
Limon, C. M. 32.
Lindberg, B. 85.
Lindberg, F. W. 57.
Lindberg, H. 16.
Lindberg, H. 89.
Lindberg, K. V. 72.
Lindberg, K. 17.
Lindberg, P. H. 19.
Lindberg, S. O. 62.
Lindblad, J. A. 70.
Lindblad, O. 05.
Lindeberg, C. W. 38.
Lindebäck, F. W. 22.
Lindemark, J. M. 31.
Lindelöf, L. L. 66.
Lindén, J. 86.
Lindeqvist, C. H. 21.
Lindeqvist, G. 34.
Linder, C. 30.
Lindfors, A. 33.
Lindfors, A. 08.
Lindfors, C. F. 50.
Lindfors, J. 1921.
Lindfors, A. G. 23.
Lindfors, F. G. 59.
Lindfors, M. J. 32.
Lindforss, P. Ph. 23.
Lindforss, Ph. 80.
Lindh, A. 37.
Lindh, D. 23.
Lindholm, C. J. 41.
Lindman, W. 76.
Lindroth, J. I. 94.
Lindstedt, G. A. 35.
Lindström, A. W. 05.
Lindström, E. V. 10.
Lindström, G. I. 48.
Lindström, K. L. 40.
Lindqvist, E. E. E. 14.
Lingonblad, B. 19.
Linkola, A. 17.
Linkola, K. 08.
Linnaniemi, W. M. 97.
Linsén, A. L. 54.
Linsén, J. G. 32.
Liro, J. I. 94.
Listo, J. 19.
Lohman, A. 37.
Lohrman, E. B 42.
Lojander, H. 84.
Longström, B. S. 49.
Lucander, J. W. 22.
Lukkala, O. J. 18.
Lund, N. A. 22.
Lund, N. 46.
Lundahl, C. 34.
Lundahl, G. 30.
Lundahl, J. F. 39.
Lundell, A. 24.
Lundenius, C. G. 22.
Lundman, Aug. 47.
Lundmark, E. E. 17.
Lundmark, P. 34.
Lundström, F. R. 20.
Lundström, K. A. 65.
Luther, A. 95.
Lydecken, J. L. 98.
Lydén, K. R. 85.
Lång, K. G. W. 95.
Långström, H. 22.
Löfgrén, C. E. L. 48.
Löfgren, O. 17.
Löfman, O. W. 73.
Löfqvist, E. 17.
Lönegrén, F. I. 40.
Lönnbohm, O. A. F. 95.
Lönnfors, F. 12.
Lönnrot, E. 32.
Lönnroth, N. A. 29.

Malin, N. U. 44.
Malling, A. E. E. 19.
Malmberg, A. J. 66.
Malmberg, B. G. J. 50.
Malmberg, E. A. 85.
Malmborg, C. A. W. 43.
Malmgrén, A. J. 56.
Malmgrén, C. P. 56.
Manner, J. F. 11.
Mannerheim, C. G. 21.
Marelius, C. J. 49.
Marklund, G. G. 10.
Martens, V. 09.
Martin, O. W. 39.
Matheizen, T. 42.
Mechelin, G. J. 24.
Mechelin, H. A. 32.
Meinander, G. 71.
Meinander, J. 37.
Melart, C. F. 50.
Melart, F. 30.
Melartin, E. G. 29.
Me.artin, F. N. 29.
Mellin, A. G. 35.
Mellin, C. R. 30.
Mellin, G. A. 34.
Merikallio, E. F. 09.
Meriläinen, P. 75.
Mether, A. J. 24.
Metsävainio, K. H. I. 14.
Mickwitz, H. J. 62.
Moberg, Ad. 50.
Moberg, K. A. 59.
Modéen, A. E. 37.
Moilanen, J. 59.
Molander, C. H. 36.
Molander, P. F. 59.
Molin, G. N. 22.
Montell, J. E. 90.
Montgomery, E. 37.
Montin, A. 29.
Montin, R. W. 31.
Multamäki, S. E. 18.
Munck, J. R. 56.
Munck, L. 12.
Munsterhjelm, E. V. 04.
Munsterhjelm, G. R. 11.
Munsterhjelm, L. 09.
Munsterhjelm, T. K. 04.
Myrberg, K. V. 16.
Myrberg, W. 46.

Mäklin, F. W. 43.
Möller, C. G. 29.
Möller, C. J. 50.

Nassokin, O. C. T. 50.
Natunen, K. W. 00.
Nederström, P. 16.
Neovius, C. A. 50.
Neovius, T. F. 54.
Neovius, W. E. 50.
Nervander, B. F. W. 29.
Nervander, E. F. 59.
Nervander, J. J. 21.
Nervander, J. H. E. 47.
Niklander, E. 51.
Niklander, J. G. 62.
Nordberg, S. 00.
Nordenskiöld, E. 91.
Nordenskiöld, N. 30.
Nordenskiöld, N. A. E. 57.
Nordenskiöld, N. K. 71.
Nordenstam, J. M. 48.
Nordenstedt, N. 47.
Nordensvan, G. 33.
Nordensvan, G. G. 33.
Nordling, E. 96.
Nordling, X. W. 96.
Nordman, A. F. 1921.
Nordman, G. O. 17.
Nordman, O. A. 32.
Nordman, B. 34.
Nordmann, A. v. 21.
Nordqvist, H. O. 02.
Nordqvist, M. 56.
Nordqvist, O. F. 79, 1921.
Nordström, Å. 00.
Nordvik, B. A. 37.
Nordström, J. J. 21.
Norrlin, A. S. 17.
Norrlin, H. E. 17.
Norrlin, J. P. 63, 1921.
Norrmén, O. 22.
Nottbeck, W. v. 47.
Nummelin, J. 38.
Nyberg, B. A. 64.
Nyberg, E. 39.
Nyberg, F. E. 14.
Nyberg, J. 32.
Nyberg, J. J. 29.
Nyberg, K. 19.
Nyberg, T. 14.
Nyberg, V. 18.
Nybergh, T. W. 12.
Nyholm, E. T. 92.
Nykopp, A. W. 79.
Nykopp, C. G. 27.
Nylander, A. 47.
Nylander, A. A. 43.
Nylander, A. E. 48.
Nylander, B. F. 48.
Nylander, F. 37.
Nylander, W. 41.
Nylenius, C. 48.
Nylund, O. 17.
Nyman, B. A. 05.
Nyman, J. 22.
Nyström, A. 49.
Nyström, A. 06.

Oberg, J. F. 37.
Odenwall, K. E. H. 19.
Oesch, K. L. 13.
Oker-Blom, E. A. 10.
Oker-Blom, M. E. G. 85.
Olander, A. I. 16.
Ollberg, U. 22.
Olsoni, F. I. 53.
Olsoni, O. B. A. 19.
Olsson, P. Hj. 92.
Orion, C. 69.
Orrström, A. J. 34.
Otta, J. 34.

Pacius, F. 42.
Palander, G. F. 33.
Palmén, J. A. 65.
Palmén, J. Ph. 29.
Palmgren, A. 99.
Palmgren, G. 92.
Palmgren, M. 1921.
Palmgren, R. 19.
Palmlöf, G. 43.
Paqualin, K. H. 73.
Paqvalin, K. R. 65.
Parvela, A. A. 1921.
Passelberg, G. 48.
Pekkarinen, J. 08.
Pekkola, W. 07.
Pentzin, L. 50.
Perander, H. G. 43.
Pesola, V. A. 14.
Pesonius, A. A. 30.
Petander (Petra), A. H. 77.
Pettersson, B. 17.
Pfaler, C. F. v. 49.
Pfaler, K. E. L. v. 73.
Pipping, E. 16.
Pipping, F. J. 72.
Pipping, F. W. 34.
Pipping, J. F. 71.
Pipping, J. W. 35.
Pippingskjöld, A. 29.
Pippingskjöld, J. J. 21.
Pitkänen, O. 19.
Planman, E. O. 30.
Polviander, J. J. 22.
Polviander, F. J. 43.
Pontan-Munsterhjelm E. M. 11.
Poppius, C. G. 36.
Poppius, D. H. 44.
Poppius, K. A. 85.
Poppius, R. B. 94.
Porkka, O. H. 20.
Pousar, V. 16.
Printz, H. A. 75.
Procopé, A. F. 68.
Prytz, L. J. 21.
Prytz, L. O. 37.
Pulkkinen, A. 09.
Puolanne, M. 18.
Pylkkänen, W. 00.

Qvarnström, E. 20.
Qvist, C. J. 49.

Rabbe, F. F. 22.
Rabbe, F. J. 21.
Rahm, J. J. 38.
Rainio, A. J. 20.
Ramsay, A. 02.
Ramsay, A. G. 56.
Ramsay, A. W. 45.
Ramsay, C. A. 35.
Ramsay, W. 87.
Rancken, H. F. 04.
Rancken, J. O. I. 46.
Rantaniemi, P. A. 96.
Regnell, C. W. 49.
Rein, G. 34.
Reinholm, H. A. 41.
Reinius, J. F. 22.
Relander, E. O. 41.
Remmler, F. 09.
Renqvist, H. W. 74.
Renvall, A. V. 03.
Renvall, G. 19.
Renvall, K. T. G. 90.
Renvall, R. A. 51.
Renvall, R. 69.
Renvall, T. T. 40.
Rettig, E. 86.
Reuter, A. 18.
Reuter, A. M. 54.
Reuter, E. 85.

Reuter, E. T. F. 49.
Reuter, O. M. 66.
Richter, C. F. 37.
Riddelin, C. J. 34.
Rindell, G. U. 29.
Ringbom, C. A. 47.
Ringbom, R. R. 31.
Ringbom, I. W. 57.
Ringbom L. I. 91.
Roivainen, H. 20.
Roos, A. B. 46.
Roos, A. I. 49.
Roos, E. 75.
Roos, J. 90.
Roos, S. 22.
Rosberg, J. E. 91.
Rosberg, V. 70.
Roschier, J. W. 50.
Rosell, G. 21.
Rosenback, E. E. 21.
Rosenbom, F. 32.
Rosenborg, J. W. 49.
Rosenbröjer, T. H. 18.
Rosenkampf, K. 34.
Rosqvist, A. J. 87.
Rostedt, J. A. 31.
Rothström, G. I. 74.
Rotkirch, B. A. 35.
Rotkirch, G. F. 34.
Rudolph, H. 09.
Runeberg, F. K. 69.
Runeberg, J. L. 35.
Runeberg, J. W. 80.
Runeberg, L. 56.
Runeberg, L. M. 56.
Ruoranen, A. R. 10.
Ruotsalainen, A. 02.
Räsänen, V. P. J. B. 11.
Rönnbäck, A. J. 22.
Rönnbäck, O. E. V. F. 59.
Rönnbäck, W. 22.
Rönnholm, A. 45.

Saalas, U. 02.
Sackleen, L. 34.
Sacklén, F. A. 47.
Sadelin, P. U. 21.
Sælan, A. O. 39.
Sælan, A. T. 56, 04.
Saelan, T. 04.
Sahlberg, B. G. 39.
Sahlberg, C. R. 21.
Sahlberg, H. F. 98.
Sahlberg, J. R. 65.
Sahlberg, M. 78.
Sahlberg, R. F. 26.
Sahlberg, S. 15.
Sahlberg, U. 02.
Sahlgren, A. Th. 88.
Salingre, G. W. 31.
Salingre, R. W. W. 56.
Salmenlinna, S. S. 12.
Salokas, M. A. 11.
Salovaara, H. A. 10.
Saltzman, F. 41.
Saltzman, F. 59.
Saltzman, H. 20.
Sandell, G. E. T. 88.
Sandman, A. 1921.
Sandman, E. 59.
Sandman, J. A. 86.
Sandström, K. V. F. 20.
Sanmark, F. G. 21.
Sauli, J. O. 19.
Sauramo, M. R. 16.
Sävander, A. F. G. 50.
Savander, B. F. 67.
Savander, C. G. 36.
Savenius, H. S. 29.
Savenius, S. 21.
Saxén, U. 17.
Schalin, Z. 72.
Schauman, B. O. 44.
Schauman, C. 30.
Schauman, F. L. 30.
Schauman, H. 35.
Schildt, B. E. H. 38.
Schildt, W. S. 29.
Schjerfbäck, S. M. 22.
Schmidt, C. J. 38.
Schoultz, C. E. v. 40.
Schulman, C. L. 36.
Schulman, O. K. Hj. 78.
Schultén, A. B. af. 73.
Schultén, N. G. af. 30.
Schwartz, W. C. 35.
Sederholm, W. 83.
Segercrantz, C. V. L. 31.
Segercrantz, W. 97.
Segerstråle, J. V. 69.
Segerstråle, K. O. 16.
Selin, G. 57.
Seppälä, V. A. 15.
Sevon, O. 84.
Sibelius, C. G. 42.
Sievers, K. R. 71.
Siilänen, J. V. 95.
Siintola, S. 16.
Siitoin, K. 03.
Silén, F. 63.
Silfvenius (Siltala) A. J. 97.
Simming, T. 57.
Sinebrüchoff, P. 44.
Sirelius, H. A. 38.
Sirelius, C. F. 45.
Sirén, O. 86.
Sjöberg, C. 36.
Sjöman, C. C. 39.
Sjöman, S. E. 32.
Sjöman, T. K. 37.
Sjöstedt, G. H. 38.
Sjöstedt, K. G. 22.
Sjöstrand, D. J. 86.
Snellman, F. A. 36.
Snellman, H. 34.
Snellman, J. 34.
Snellman, J. N. 22.
Snellman, J. W. 30.
Snellman, J. 12.
Snellman, W. 71.
Sohlberg, H. F. 39.
Sohlberg, J. H. 35.
Sohlman, V. 67.
Sola, A. A. 03.
Soldan, C. E. 32.
Sorsakoski, O. 05.
Sourander, E. G. 32.
Spoof, A. R. 70.
Spoof, W. 85.
Spåre, C. W. 34.
Spåre, G. A. 35.
Spåre, N. J. 34.
Standertskjöld, H. J. 39.
Starck, J. 43.
Staudinger, J. J. 36.
Steffansson, R. 1921.
Sten, A. 96.
Sten, A. 22.
Stenberg, C. 35.
Stenberg, K. H. 95.
Stenberg, O. E. 31.
Stenbäck, J. 73.
Stenij, S. A. G. 18.
Stening, S. A. 45.
Stenius, G. 11.
Stenius, J. 39.
Stenroos, K. E. 91.
Stenroth, C. 81.
Steven, C. 35.
Steven, W. 37.
Stichæus, J. F. 33.
Stigzelius, L. H. 57.
Stjerncreutz, I. J. A. 37.
Stjernschantz, J. A. 30.
Stjernvall, H. 92.

Stjernvall, K. G. 36.
Stockmann, K. 95.
Stolpe, G. 50.
Stolpe, Th. 86.
Strandberg, L. 17.
Streng, J. C. 22.
Strengell, C. G. 51.
Strengell, J. G. 41.
Stråhlman, C. 45.
Ström, I. E. V. 10.
Strömberg, J. O. 59.
Strömborg, J. E. 56.
Strömborg, C. E. 40.
Strömstén, O. C. 34.
Studd, E. 91.
Ståhlberg, B. 97.
Ståhlberg, C. H. 26.
Ståhlberg, V. A. 02.
Sucksdorff, J. 98.
Sucksdorff, R. G. 73.
Sundberg, C. G. J. 01.
Sundevall, G. 43.
Sundius, J. 29.
Sundman, C. W. I. 29.
Sundman, G. 79.
Sundman, N. 78.
Sundström, E. 20.
Sundvall, C. G. 34.
Sundvall, J. M. 29.
Sundvik, E. E. 94.
Sundvik, O. 97.
Suomalainen, E. W. 04.
Svanljung. F. G. 53.
Svanström, J. T. 38.
Svinhufvud, G. 33.
Svinhufvud, J. F. 30.
Sydänheimo, M. 18.
Synnerberg, J. F. 29.
Sältin, E. 19.
Söderman, H. 97.

Tamlander, C. G. 44.
Tamlander, C. W. 45.
Tams, C. S. M. 21.
Tanner, V. 14.
Tanttu, A. 15.
Tapenius, C. N. A. 30.
Tavaststjerna, C. V. 27.
Taxell, B. 34.
Teetgrén, C. G. 37.
Tegengren, E. G. 93.
Tegengren, J. 06.
Telén, U. W. 30.
Tengén, J. A. 49.
Tengström, A. T. af. 46.
Tengström, F. 35.
Tengström, J. J. 33.
Tengström, M. af. 21.
Tengström, J. M. J. af. 39.
Tengström, J. R. 41.
Tengström, M. af. 84.
Tennberg, A. W. 22.
Tennberg, H. 18.
Tennberg, J. 22.
Teräsvuori, J. A. 19.
Teräsvuori, K. 15.
Thauvon, J. F. 49.
Therman, E. 91.
Thesleff, A. 91.
Thesleff, A. A. 30.
Thesleff, Th. 72.
Thoreld, A. F. 37.
Thunberg, B. A. 36.
Thuneberg, A. 17.
Thuneberg, E. 16.
Thuneberg, P. A. 87.
Thuring, L. O. 34.
Ticklén, C. 31.
Ticklén, J. F. 31.
Tigerstedt, A. F. 78.
Tigerstedt, C. G. L. 10.
Tigerstedt, C. C. 45.
Tigerstedt, A. W. G. 43.
Tigerstedt, G. 38.
Tigerstedt, T. A. 59.
Toivonen, D. 09.
Tollet, G. G. 43.
Tolpo, N. M. 33.
Topelius, Z. 34.
Toppelius, G. 45.
Toppelius, O. A. 43.
Trapp, E. O. 36.
Trapp, C. 40.
Trapp, C. R. 50.
Trapp, O. F. 47.
Trapp, R. 37.
Troil, S. W. v. 38.
Troil, U. v. 26.
Tschepurnoff, A. 40.
Tschepurnoff, I. 40.
Tudeer, O. V. 34.
Tuominen, J. V. K. 06.
Törne, J. U. v. 44.
Törnegrén, C. W. 33.
Törngrén, A. 41.
Törngrén, J. 27.
Törnqvist, P. J. 34.
Törnqvist, P. A. 40.
Törnroth, C. E. 50.
Törnroth, J. C. 50.
Törnroth, L. H. 22.

Udhelius, P. D. 45.
Uhlenius, G. A. 22.
Uggla, J. K. W. 43.
Ulvinen, A. 20.
Unonius, K. J. W. 63
Ursin, J. af. 34.
Ursin, N. A. af. 22.
Uschakoff, A. 39.
Uschakoff, G. 32.
Uschakoff, I. 39.
Utter, F. G. 49.

Wacklin, A. 36.
Wænerberg, G. M. 38.
Wahlbeck, W. 09.
Wahlberg, E. A. 96.
Wahlberg, H. J. 14.
Wahlfors, H. A. 59.
Wahlström, G. A. 01.
Wainio, E. A. 71.
Waldens, E. F. 38.
Walheim, J. 34.
Walle, D. F. 24.
Valle, K. J. 10.
Valle, O. F. 1921.
Walleen, C. J. 35.
Walleen, C. E. 37.
Wallén, L. E. 39.
Wallén, M. 81.
Wallenius, A. W. 32.
Wallenius, I. 08.
Wallenius, O. H. 00.
Wallenius, P. C. 34.
Wallgren, A. L. 88.
Wallin, G. A. 30.
Valmari, J. 15.
Vappula, N. A. 19.
Warelius, A. 48.
Warén, E. J. 74.
Warén, H. I. 13.
Wartiainen, I. M. 02.
Wasastjerna, A. 43.
Wasastjerna, Axel. 16.
Wasastjerna, Agda. 16.
Wasastjerna, B. R. 79.
Wasastjerna, E. G. 44.
Wasastjerna, F. 21.
Wasastjerna, K. Th. 39.
Wasastjerna, K. H. 86.
Wasenius, A. F. 13.
Wasenius, E. 01.
Wasenius, G. O. 35.

Wathén, S. A. 40.
Wecksell, J. A. 00.
Weckström, M. 46.
Wegelius, A. G. 04.
Wegelius, A. W. 21.
Wegelius, B. W. 30.
Wegelius, H. 30.
Wegelius, K. J. R. 94.
Welene, R. 39.
Wendelin, A. L. 46.
Wendelin, E. W. 47.
Wendelin, S. A. 52.
Wennerström, O. W. 74.
Weseloff, W. 98.
Wessman, A. 51.
Westerlund, A. 88.
Westerlund, E. 43.
Westling, C. R. 51.
Westzynthius, A. W. 46.
Wetterhoff, G. A. 40.
Weurlander, A. F. 37.
Weurlander, M. W. 00.
Weurman, M. O. 16.
Weymarn, E. G. 73.
Wichmann, C. 29.
Wichmann, C. H. 46.
Wichmann, C. L. 47.
Wichmann, J. V. 52.
Wichmann, O. 87.
Widenius, C. F. 22.
Wiik, F. J. 72.
Wiiro, A. J. 11.
Wik, J. E. 35.
Wikberg, C. J. 47.
Wikström, D. A. 83.
Wilenius, F. D. 59.
Willebrand, K. F. v. 33.
Willebrand, V. M. v. 73.
Willgrén, A. 43.
Winter, E. 53.
Winter, J. P. 35.
Winter, M. F. E. A. 49.
Wirzén, J. E. A. 29.
Wirzén, J. J. 30.
Wittfooth, A. 39.
Witting, B. C. J. 29.
Wivolin, C. G. 48.
Woldstedt, F. 50.
Woldstedt, F. W. 65.
Wolff, K. L. F. 59.
Wrede, C. G. 47.
Wrede, R. F. 24.
Wrede, R. Z. 39.
Wright, M. v. 24.
Wright, A. v. 47.
Wright, F. v. 47.
Wright, F. v. 83.
Wright, J. v. 47.
Wulffert, A. 36.
Wuorentaus, Y. 08.
Välikangas, I. 05.
Wärnhjelm, F. W. 40.

Ylönen, P. 19.

Zanzen, F. E. G. v. 42.
Zetterman, A. J. 59.
Zetterman, F. 72.
Zilliacus, H. F. B. 68.
Zitting, J. 30.

Åberg, A. K. 72.
Åhlström, C. 42.
Åkerberg, G. A. 34.
Åkesson, A. E. 38.
Åkesson, G. 33.
Åkesson, O. C. 43.
Åström, E. E. 64.
Åström, H. B. 74.

Äyräpää, M. A. 71.

Öblom, A. F. 12.
Öhman, E. 63.
Öhman, E. H. 16.
Öhman, G. 73.
Öhman, J. E. 30.
Öhrnberg, K. E. 81.
Österblad, J. W. 48.

Utländska medlemmar.

Adlerz, G. 96.
Agardh, J. G. 65.
Ahnger, C. 02.
Almqvist, S. 81.
Andersson, G. 96.
Andersson, N. J. 65.
Areschoug, F. W. C. 69.
Areschoug, J. E. 68.
Arnell, H. W. 82.
Arnold, F. 80.
Aurivillius, P. O. Chr. 94.

Batalin, A. 89.
Becker, Th. 1921.
Berggren, S. 68.
Bezzi, M. 1921.
Birger, S. 1921.
Blytt, A. 70.
Braithwaite, R. 80.
Brauer, F. 96.
Braun, A. 72.
Bunge, A. v. 74.
Christ, H. 85.
Cleve-Euler, A. 1921.
Cleve, P. T. 68.
Collett, R. 82.
Conwentz, H. 1921.
Crépin, F. 96.

Dahl, F. 1921.
Dahlbom, G. 36.
Dahlstedt, H. 96.
De Candolle, A. 72.
Demidoff, A. 52.
Diels, L. 1921.
Dresser, H. E. 96.
Drude, O. 96.

Edwards, J. W. 1921.
Enderlein, G. 09.
Engler, A. 96.
Eppelsheim, E. 91.
Esben-Petersen, P. 1921.
Flahault, Ch. 94.
Floderus, B. 1921.
Friedrichsen, Hoyer, K. 99.
Fries, Th. M. 65.

Gobi, C. 96.
Grill, C. 94.
Grot, J. 44.
Günther, A. 61.
Gyllenhal, L. 37.

Hagström, J. O. 1921.
Hartman, C. 67.
Hartman, R. W. 69.
Hirschmann, N. 08.
Holmboe, J. 1921.
Holmgren, A. E. 72.
Hooker, J. D. 67.
Horvàth, G. 1921.
Hvasser, I. 29.

Ivanitzki, N. A. 98.

Jacobssohn, G. 03.
Juratzka, J. 75.
Jägerskiöld, L. A. 96.

Kavall, J. H. 71.
Kaurin, C. 86.
Kerner, A. 78.
Klinge, J. 98.
Knipowitsch, N. 03.
Koeppen, F. T. 96.
Korschinsky, S. 96.
Krempelhuber, A. v. 74.
Krook, Th. O. B. N. 90.

Læstadius, C. P. 65.
Lampa, S. 95.
Lange, J. 67.
Lilljeborg, W. 78.
Limpricht, K. G. 92.
Lindeberg, C. J. 85.
Lindman, C. A. M. 17.
Lovén, S. 67.
Lundström, A. N. 80.
Lönnberg, E. 1921.

Mac Lachlan, R. 74.
Martius, C. F. P. v. 67.
Maximowicz, Ch. I. 71.
Meinert, F. E. A. 96.
Meves, W. 72.
Moe, N. G. 70.
Moebius, K. 96.
Morawitz, F. F. 96.
Müller, C. 69.
Murbeck, S. 91.

Naegeli, C. 76.
Nathorst, A. G. 96.
Nilsson, A. 02.
Nilsson, S. 36.
Nordstedt, C. F. O. 73.
Norman, J. M. 65.
Notaris, G. de. 72.
Nyman, C. F. 65.

Oshanin, W. 09.
Ostenfeld, C. H. 17.

Petersen, C. G. J. 1921.
Pleske, Th. 87.
Post, H. A. v. 72.

Reitter, E. 96.
Russow, E. 96.

Samuelsson, G. 18.
Sandeberg, H. 77.
Sars, G. O. 82.
Schimper, W. P. 67.
Schiödte, J. G. 80.
Schneider, G. 96.
Schübeler, F. C. 80.
Schönherr, C. J. 36.
Schöyen, W. M. 82.
Seidlitz, G. v. 88.
Selys-Longchamps, E. de. 93.
Sernander, R. 13.
Sharp, D. 96.
Sjöstedt, Y. 09.
Skottsberg, C. 10.
Sparre-Schneider, J. 82.
Spruce, R. 71.
Staudinger, O. 96.
Steenstrup, J. J. S. 68.
Stizenberger, E. 76.
Stuxberg, A. 83.
Stål, K. 68.
Sullivant, W. S. 70.
Sundevall, C. J. 67.

Tansley, A. G. 1921.
Thedenius, K. F. 71.
Théel, Hj. 82.
Thomson, C. G. 70.
Thorell, T. 73.
Trautvetter, E. R. v. 71.
Tullgren, A. 1921.

Wahlberg, P. F. 67.
Wallengren, H. D. J. 82.
Warming, E. 88, 1921.
Warnstorf, C. 96.
Wesenberg, C. 17.
Westerlund, C. A. 95.
Wettstein, R. 96, 1921.
Wiedemann, F. J. 71.
Wille, J. N. F. 1921.
Wittrock, V. B. 70.
Wright, W. v. 38.
Wright, W. v. 75.

Zahlbruckner, A. 1921.
Zeller, P. C. 71.
Zetterstedt, J. E. 73.
Zetterstedt, J. W. 36.
Zschokke, F. 1921.

Ångström, J. 68.

Örsted, A. S. 69.